

సంపుటము - I
నెం. - 1.

17 మార్చి, 1998,
మంగళవారము,
(శక సం. 1919,
ఫాల్గుణం - 26).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు
అధికార నివేదిక
విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1. సభా కార్యక్రమము	1
ప్రతి రోజున అత్యవసరము మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.	
2. ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన: కొంతమంది కాంగ్రెస్ సభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి. (అమోదించబడినది).	16
3. ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు	21
4. సభా కార్యక్రమము	35
5. జీరో అవర్	36
6. సంతాప ప్రతిపాదనలు	43
7. సభాసమక్షంలో ఉంచిన పత్రాలు	46
8. సభా సమక్షంలో పెట్టిన పత్రాలు	46

(తరువాయి 3వ కవరులో)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ
ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

1998.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాసతి	:	శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ ఎస్. మహమ్మద్ ఫరూక్
అధ్యక్షుల పేర్లు పట్టిక	:	శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి శ్రీ కర్రా సుబ్బారెడ్డి శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ శ్రీ డి. రాజగోపాల్
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ సి. వెంకటేశన్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎస్.డి. కమలాకర్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ బి.వి. శర్మ శ్రీ ఎమ్.హెచ్. కేశవరావు
ఉప కార్యదర్శులు :	:	శ్రీ కె. తులజానందసింగ్ శ్రీ అహమద్ అతావుల్లా శ్రీమతి బి. అంజనేబాయి శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె.వి. డేవిడ్ జ్ఞానకన్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఖజా ముయినుద్దీన్ శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్ శ్రీ లెక్టూర్ రెహమాన్ అన్నారే శ్రీ ఆర్. అంజయ్య శ్రీ సయ్యద్ అహమద్ శ్రీ ఎస్.వి. రామిరెడ్డి శ్రీమతి పి. జయకుమారి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ శ్రీ పి. కాశిరాజు శ్రీ కె. హరినారాయణరావు శ్రీ పి. వెంకటరామారావు శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్
చీఫ్ రిపోర్టర్	ఫ	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ సభ్యులు

అధికార పేపేరిక

(పదమూడవ సమావేశము : మొదటిరోజు)

మంగళవారము, మార్చి 17, 1998.

(సభ ఉదయం 9-00 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానములో ఉన్నారు.)

సభా కార్యక్రమము

ప్రతి రైతుల ఆత్మహత్యలు మరియు తదితర విషయములపై
వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

Mr. Speaker:- I have received three Adjournment Motions.

(Hon'ble Members of Congress, CPI, CPI(M), NTR TDP parties including Independent Members rose in their seats exhibiting the Cotton leaves and demanded an immediate discussion on the suicidal deaths of Farmers in the State especially of cotton growers.)

You please allow me to read. I request all the Members to take their seats.

(Interruptions)

You please hand over those materials.

(Interruptions)

Without the permission of the Chair, you should not bring any material in to the House. I have received three Adjournment Motions, let me read them.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (మువ్వరాజుపేట): సర్, ఇలాంటి సంఘటన భారతదేశ వరికృత్ ఎన్నడూ జరగలేదు.

Mr. Speaker:- I have received your notices. Let me read out.

సభా కార్యక్రమము: ప్రశ్నీ రైతుల ఆత్మహత్యలు మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి (ఫైరకాబాద్):- కొన్ని వందలమంది ప్రశ్నీ రైతులు ఆత్మ హత్యలు చేసుకున్నారు. కయినా వేరు చర్యలు తీసుకోలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మనం సంప్రదాయాన్ని పాటించాలి. బి.ఎ.సి.లో దీనిపైన డిస్కస్ చేశాము. దాని ప్రకారం చేద్దాం.

(Interruptions)

You please hand over those materials. This is not good. You are not supposed to demonstrate anything in the House. I will read out the notices.

(Interruptions)

I don't allow such type of things in the House. Please hand over those materials.

(Interruptions)

మేటిచ్చిన నోటీసులు నేను చదువుతాను వినండి. స్పీకర్ పరిశీలన లేకుండా హౌస్ లోకి ఏమీ తీసుకురాకూడదు. మేరు తీసుకు వచ్చినవి ఇచ్చేయండి. ప్లీజ్ కూర్చోండి.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డావాయ్ కి (చోర్నకల్):- ఇంతకంటే ముఖ్యమైన సమస్య ఏముంది? ముఖ్యమంత్రిగారిని సభకు రమ్మనండి. దీనిపైన చర్చకు అనుమతివ్వండి.

Mr. Speaker:- You should have taken my permission. You have to follow the rules. I have received three Adjournment Motions, Let me read out.

1. Adjournment Motion given notice of by Sarvasri P. Janardhan Reddy, M. Kodanda Reddy, Gade Venkat Reddy, Kanna Lakshmi Narayana, D.L. Ravindra Reddy, D.S. Redya Naik, K.R. Suresh Reddy, D. Nagender, K. Ram Bhupal Reddy, J.C. Diwakar Reddy, Sompalli Sambaiiah, C.K. Jayachandra Reddy, M. Sikhamani, T. Jeevan Reddy, R. Venkat Reddy, N. Venkata Rama Raju, Gudibandi Venkat Reddy, N. Varadarajulu Reddy, K. Yanadi Reddy, R. Damodar Reddy, Deveneni Rajasekhar, G. Muddu Krishnama Maidu, Gade Lingappa, M. Narasimhulu, Kotha Kota Prakash Reddy, P.V. Ranga Rao, Ch. Vittal Reddy, Ch. Rajeshwar Rao,

సభా కార్యక్రమము: ప్రశ్నిర్పేక్షల అత్యవసరములు
మరియు తదీతర విషయములపై వాయిదా
తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

17 మార్చి, 1998.

3

Vanka Satyanarayana, P. Nageswar Rao, K. Subba Raju, K. Rama-krishna, Bandi Pullaiah, P. Saraiiah, V. Abbaiah, D. China Mallaiah, G.M.N.V. Prasad, G. Yadagiri Reddy, Paturu Ramayya, Narra Raghava Reddy, Jakka Venkaiah, Ch. Raja Reddy, N. Rama Mohana Rao, Smt. P. Bharathi, Smt. N. Laxmi Parvathi, S/Sri Katta Venkatanarasaiah, D. Rajagopal, T. Chenchiah, J. Ranga Reddy, S. Venkata Veeraiah, N. Narasimha Reddy, Kunja Bojji, K. Ramulu, M.A. Gafoor, H. Appaiah Dora, S. Madhusudana Chari and Baddam Bal Reddy with regard to the suicidal deaths of farmers in the state especially of cotton ryots has been disallowed.

2. adjournment Motion given notice of by Sarvasri R. Chandra-sekhar Reddy, C. Ramachandra Reddy and P. Purushotham Rao with regard to the issue of gross abuse to a solemn and formal act under the Constitution of India resulting in marring the dignity and decorum of the address of His Excellency the Governor of Andhra Pradesh on 16-3-1998 in the Andhra Pradesh Legislative Assembly has been disallowed.

3. Adjournment Motion given notice of by Sri Asaduddin Owaisi and Sri Mumtaz Ahmed Khan with regard to severe shortage of drinking water in the Twin Cities causing lot of inconvenience to the public has been disallowed.

9.10

(అంతరాయం)

ఉ.

శ్రీ బద్దం బాబురెడ్డి(కార్వాన్):- ప్రశ్ని ర్పేక్షల విషయం ఈ రోజు చర్చ జరిగితే మంచిది.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన సభ్యులందరు మూకుమ్మడిగా వారే, వారే స్థానాలను వదిలి ముందుకు వచ్చి గందరగోళంగా మాట్లాడసాగారు).

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- అధ్యక్షా, ఇంతకంటే ముఖ్యమైన విషయం రాష్ట్రంలో లేదు. చర్చకు అనుమతివ్వాలి.

శ్రీ బి. బేనర్జీ(జగిత్యాల):- చర్చకు సమయం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను జరిగిన బి.ఎ.సి.లో ఫోర్టీడర్జీ అందరు స్వల్పవ్యవధి చర్చకు ఒప్పుకున్నారు. మరల ఇప్పుడు గొడవ చేయడంలో అర్థమే లేదు. దయచేసి

సభా కార్యక్రమము-పత్తి, రైతుల ఆత్మహత్యలు మరియు తదీతర విషయములపై వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

మీ మీ సీట్లలోకి వెళ్లి కూర్చోండి. స్వల్పవ్యవధి వరకు వేదాము. మీరు ఏ తేదీ నిర్ణయించి చెబితే ఆ రోజు ఎజెండాలో వచ్చేలాగ పెట్టుకొని వర్చిదాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డి:- రైతుల సమస్యకన్నా ముఖ్యమైనది ఇంక ఏమీ లేదు. వరకు అనుమతి యివ్వాలి. వరుసగా ఆత్మహత్యలు జరుగుతూ వున్నాయి.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- ఎక్స్‌గ్రేషియా యివ్వండి. రైతుల విషయంలో ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి లేదు.

Mr. Speaker:- Please take your seats. Your leaders have discussed this issue in yesterday's BAC meeting and it was agreed to bring as short discussion.

(Interruptions)

Except agenda items, I cannot allow anything. It is nothing but wasting the time of the House.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- పత్తి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటూ వుంటే సాధారణ ఆర్మర్స్ ఇన్స్టా చేశారు సర్.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డి:- పత్తి రైతుల సమస్యలమీద దృష్టి కేంద్రీకరించాలి. సీట్లు గెలవడం ప్రధానం కాదు. అధికార పక్షంవాళ్లు కూర్చోని ఓట్లు గుర్తుకోవడంతోకే ఆ సీట్లు కూడా వచ్చాయనేది ప్రజలందరికీ తెలుసు.

మిష్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి.

(At this juncture Sri K.R. Suresh Reddy, Sri Kanna Laxmi Narayana and Sri E. Pratap Reddy resumed their respective seats.)

I will allow a discussion after Question Hour, then you can discuss and if the Government wants, it will give reply.

శ్రీ ఇ. ప్రకాశరెడ్డి(ఆత్మకూరు):- ఇది అతి ప్రధానమైన విషయం. పత్తి రైతులకు అన్యాయం చేస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

సభా కార్యక్రమము: పత్తిరైతుల ఆత్మహత్యలు
మరియు తదితర వేషయములపై వాయిదా
కేర్వానముల అనుమతి గురించి.

17 మార్చి, 1998 5

మిస్టర్ స్పీకర్:- స్వల్పవ్యవధి వరకు పృథుత్వం కూడా పీపేర్ అయింది.
దయచేసి నేట్లలో కూర్చోండి.

శ్రీ బద్దం బాబ్ రెడ్డి:- ఇది ముఖ్యమైన అంశము. చర్చించాలి.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి. జేవన్ రెడ్డి:- దీనిని ఈ రోజే చర్చకు తీసుకోవాలి.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు(సిరిసిల్లా):- ఒక సబ్మిషన్ సరే.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రాజేశ్వరరావుగారు నేను చాలా క్లియర్ గా చెప్పాను. ఇది నిన్న
డి.ఎ.సి.లో చర్చకు వచ్చింది. ఫార్మ్ డిస్కషన్ ఎలా చేస్తాను. అప్పుడు చర్చ చేయండి.
Let us go to the agenda which is fixed for today.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- పత్తి రైతుల పేరు చెప్పుకొని తెలుగుదేశం కార్య
కర్తలు డబ్బులు తీసుకొంటున్నారు.

(అధికార పక్షం నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ డి. రాజశేఖర్(కంకిపాడు):- ముఖ్యమంత్రి సభకు రావాలి. పత్తి రైతుల
సమస్యమేద మేద చర్చకు ఎలా చేయాలి. ఈ రోజే చర్చ జరగాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- స్వల్పవ్యవధి వరకు అనుమతిస్తాను.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ గౌరవసభ్యులనుంచి అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నా సబ్మిషన్ కు అవకాశం యివ్వండి.
అనేక సందర్భాలలో మేము నోట్సులు ఇస్తే, తమరు కొన్ని చదివి డిజిఎలవ్ చేశారు. కొన్ని
చదవకుండానే డిజిఎలవ్ చేశారు. భారతదేశ చరిత్రలోనే ఏదో దౌర్భాగ్యమైన దుస్థితి వలన
వందలాది పత్తి రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటున్నారు. ఈ విషయంలో శాసన
సభ్యులందరం బాధపడాలి. ఈ శాసనసభ గౌరవంకొరకు అయినా ఇంత వున్నతమైన సభలో
వారి గొడుగు పట్టించుకొన్నారని భావించేందుకు రెండు గంటలు చర్చించే అవకాశం ఇస్తే,
సమస్యమేద మన అభిప్రాయాలు చెప్పడానికి అవకాశం ఇస్తే, భాగుంటుంది. మనం ప్రజల
సేవకులం. ఈ ఎజెండాలో దీనిని ఎలవ్ చేయడం పరిత్యక్తం మేకు, మాకు అవసరం.
సమస్యను గుర్తించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోట్సు ఇవ్వండి.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- నోట్సు యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. అధ్యక్షులుగా
ఎలవ్ చేయడానికి తమరికి అధికారం వున్నది. తమరు ఏమీ చేసినా దానిని మేము తిరస్కరిస్తాము.

సభా కార్యక్రమము: ప్రశ్ని రైతుల ఆత్మహత్యలు మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

Mr. Speaker:- You have to confine to the issues which are discussed in the BAC meeting held yesterday. I need not reveal all those things here. The Adjournment Motion given by you is disallowed. I have already told you that after Question Hour, I will allow short discussion.

శ్రీ సీహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- తమరి ఆదేశాన్ని మేము సంపూర్ణంగా తిరస్కరిస్తున్నాము. ఈ సమస్య తీవ్రతను మరొకసారి గుర్తించాలి. అందుకొరకు దయచేసి ఏ పద్ధతిలో అయినా వెంటనే చర్యకు అవకాశం ఇస్తే మంచిది. లేని ఎడల పౌరపాటు చేసిన వాళ్ళం అవుతాము. అధికారపక్షం వాళ్ళకు అభ్యంతరం వుండదని అనుకుంటున్నాను. ఈ ఇస్సు మీద ఏమాత్రం నిర్లక్ష్యం చేయకుండా అందరం కలసి కొంతసేపు చర్చిద్దాము. తద్వారా ప్రజలకు విశ్వాసం కలిగిద్దాము. ఇది దురదృష్టవశాత్తూ సంఘటన. వరితల్లిలో జరిగినది ఇప్పుడు జరుగుతున్నది కాబట్టి దీనిమీద చర్య తీరనడం మంచిది కాదు.

9-20 మీస్టర్ స్పీకర్:- మే అభిప్రాయాలు మీకు ఉన్నాయి. అవి యిప్పుడు వెల్లడించడం ఉ. సమంజసం కాదు. మీరందరూ నిన్న బిపిసి లో పాల్గొన్నారు విషయాల గురించి చర్చించడం జరిగింది. మళ్ళీ యిప్పుడు ఈ విధంగా చేయడం మంచిది కాదు.

శ్రీ బద్దం బాలరెడ్డి:- స్పీకర్ సార్, మేము బిపిసిని గౌరవిస్తున్నాం.

శ్రీ పి. రామయ్య(నిడుమెల):- ఆత్మహత్యలకు పాల్పడిన వక్తి రైతులపై ఒక సంకాప తీర్మానాన్ని కూడా వేయని పరిస్థితి వుంటే ఎలా? ఎంతోమంది రైతులు ఆత్మ హత్యలకు పాల్పడ్డారు. వారిపట్ల కొంచెమయినా సానుభూతి మాపకుంటే ఎలా సార్?

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా 16 జిల్లాల్లో వాళ్ళ మంది ప్రశ్ని రైతులు ఆత్మహత్యలకు గురవుతున్నారు. స్వయంగా ముఖ్యమంత్రిగారే అక్కడికి వెళ్లి పరిస్థితిని సమీక్షించినప్పటికీ యింకా ఆత్మహత్యలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. యిటువంటి సంఘటన దేశ వరితల్లిలోనే కాదు ప్రపంచ వరితల్లిలోనే ఎక్కడా జరుగలేదు. ఆత్మ హత్యలకు గురైన ప్రశ్ని రైతుల కుటుంబ సభ్యుల జీవన మనుగడ గురించి ఒకసారి ఆలోచిస్తే వారు వివిధంగా బాధ పడుతున్నారో మనకు అర్థం అవుతుంది. దేశానికి వెన్నెముకలాంటి రైతులు, రాష్ట్రానికి అన్నదాతలైన రైతులు వారి వెన్నెముకలు విరిగిపోయి ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు.

(అంతరాయం)

సార్, నేను మాట్లాడిన దాంతో, అనేకార్థమెంటర్ లాంగ్వేజ్ విషయినా వుందా? నేను విషయినా తప్పుగా మాట్లాడానా? రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఆ విషయంపై చర్య చేపట్టాలని నేను చెబుతుంటే, ఈ విధంగా వాళ్ళు మాట్లాడితే, ఈ శాసన సభలో చర్చలు జరగడం ఎందుకు?

భా. కార్యక్రమము: ప్రశ్నోత్తరాల ఆత్మహత్యలు
మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా.
సభానామల అనుమతి గురించి.

17 మార్చి, 1998 7

మిస్టర్ స్పీకర్:- జనార్ధన్ రెడ్డిగారూ సబ్జెక్ట్ గురించి మాట్లాడండి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- సార్, రాష్ట్రంలో ఎంతోమంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. ఈ విషయం గురించి వర్ష జరగాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు కూడా బిబిసి సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. మనమందరమూ కలిసి ఎజెండాను తయారుచేయడం జరిగింది. మళ్ళీ యిప్పుడు మీరు.....

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రిగారి పెర్జెన్స్ లోనే రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్నారు. మార్కెట్ లో ఆ విధంగా జరిగింది. యిప్పుడు వాయిదా తీర్మానాన్ని అలా చేయమని కోరుతున్నాము. అంధ్రరాష్ట్ర రైతులను అదుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉంది. దయచేసి ఈ విషయంపై మమ్ములను మాట్లాడనేయండి.

శ్రీ పి. రామయ్య:- ఈ విషయాన్ని రాజకీయం చేయడానికి వేలులేదు.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- రాష్ట్రంలోని 16 జిల్లాల్లో పూర్తి పంటలు ఎండి పోతున్నాయి. రైతులు ఎంతో ఆవేదనకు గురై తమ ప్రాణాలను బలి చేసుకుంటున్నారు. యివి రైతుల ఆత్మహత్యలు కాదు, సర్కార్ హత్యలని చెప్పాలి. కాబట్టి ఈ విషయంపై వాయిదా తీర్మానానికి అనుమతిచ్చి వెంటనే వర్షాలు ఈ సభలో వేపట్టాలి. క్వశ్చన్ అవరను వ్యక్తంపెట్టి వర్షాలు వేపట్టాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంపై సమాధానం యివ్వాలి.

శ్రీ పి. రామయ్య:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో చాలా ఆసాధారణమయిన పరిస్థితి నిలకొనివున్నది. రైతుల ఆత్మహత్యల గురించి వర్ణించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ విషయం గురించి మన ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. వారి ఆత్మహత్యల పట్ల సానుభూతిని వ్యక్తపరిచేందుకుగాను సభలో ఒక సంతాప తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడితే బాగుంటుందని కోరాం, అందుకు ఆయన సరే అన్నారు. అయితే ఆ విషయం ఎజెండాలో కనబడలేదు. రాష్ట్రంలో యిటువంటి దారుణమయిన పరిస్థితి వుంటే, ఆ విషయం గురించి వర్ణించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఎంతో కొంత సమయాన్ని కేటాయింపి, పాలకపక్షంవారు, ప్రతిపక్షంవారు అందరం కలిసి రాజకీయాలకు అతీతంగా (ఎందుకంటే ఈ విషయం అందరికీ సంబంధించినది కాబట్టి) వర్ణించవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకు అనుమతి యివ్వవలసిందిగా మిమ్ములను కోరుతున్నాము.

శ్రీ బద్వం బాలిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు మన రాష్ట్రంలో ఎన్నడూ జరగ నటువంటి దుస్సంఘటనలు యిటీవలి కాలంలో చోటుచేసుకుంటున్నాయి. ప్రశ్నోత్తరాలు, కంటి వొగాకు రైతులు ఎంతోమంది ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారు. యింతవరకు దాదాపు 300 మందికి పైగానే ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. కాబట్టి ఈ విషయం గురించి ప్రధానంగా వర్ణించడానికి, రైతులను అదుకోవడానికి, యిప్పుడున్నటువంటి ఎజెండాను తప్పకుండా పుష్కలంపెట్టి, వాయిదా తీర్మానానికి అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాము. రైతన్న ఈ దేశానికి వెన్నెముక, నడ్డి పిరిగిబోయి ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నాడు. రైతులు ఆత్మ

సభా కార్యక్రమము: ప్రశ్ని రైతుల ఆత్మహత్యలు మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా కేర్మానముల అనుమతి గురించి.

హత్యలు చేసుకోవడానికి కారణమేమిటని వర్ణించకపోతే, ఈ రాష్ట్రప్రజలు, రైతులు ప్రభుత్వాన్ని క్షమించరు. ఈ విషయానికి ఒకటి, రెండు గంటలు కేటాయించి, రాజకీయాలకు ఆకేశంగా వర్ణించడానికి అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పాలకవర్గం కూడా రైతుల విషయంలో వ్యతిరేక వైఖరి అవలంబిస్తోందాని అడుగుతున్నాను. అనుమతి యవ్వవలసిందిగా మేల్వారా కోరడం తప్పా?

Sri Asaduddin Owaisi(Charminar):- The residents of Hyderabad Twin Cities are facing severe drinking water problem especially the poor people are suffering a lot. When the Government is talking about HITECH, it is unable to provide the drinking water atleast to people residing in urban areas. For the last 20 years people from various parts of the State are coming and settling in Hyderabad and the Government is doing nothing to these people. The problem is very severe especially in Santoshnagar area. When we are able to supply water to Chennai, why cannot our own people get the same facility? I request the Government through you Sir, to respond positively.

Mr. Speaker:- That item has been discussed in yesterday's BAC meeting. I will allow it as a short discussion.

శ్రీమతి ఎన్. లక్ష్మీపార్వతి(పాతపట్నం):- స్పీకర్ సార్, గతంలో కూడా ఈ విషయం యొక్క తీవ్రతను దృష్టిలో పుంచుకొని వర్ణించడానికి నిర్ణయించడం జరిగింది. అయితే దురదృష్టవశాత్తు, ఎన్నికలు రావడంతో వర్షాలను ముందుకు వాయిదా వేసింది. వీటికి ఈ విషయంపై ఫిబ్రవరిలోనే వర్షించే ప్రభుత్వం రైతులకు వ్యాయం చేయవలసి వుండింది. విషయం యొక్క తీవ్రతను గుర్తించాలి. యాక్సిడెంట్ జరిగితే వైద్య సదుపాయం అందించి కాపాడాలిగాని పోలీసులు కేసులను బుక్ చేయడం అందుకు పరిష్కారం కాదు. ప్రభుత్వం యిందుకు స్పందించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. దీనిని వర్ణించిన మరకు ఈ విషయంపై వర్ణించడానికి అనుమతపై బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి(వవవర్తి):- స్పీకర్ సార్, ఈ వాస్తవంపై గౌరవాన్ని ప్రాముఖ్యతను మనం గుర్తించాలి. ప్రశ్ని రైతుల గురించి వర్ణించాలనే నిన్ను దీనిని పార్లమెంట్ అన్ని పార్టీల నాయకులు నిర్ణయించడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని ఫార్మిడేబుల్ క్రింద తీసుకుంటే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం.

(అంతరాయం)

సభా కార్యక్రమము: ప్రశ్నిరైతుల ఆత్మహత్యలు
మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా
కోర్కానముల అనుమతి గురించి.

17 మార్చి, 1998

9

నిన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకులు గవర్నర్ ప్రసంగాన్ని అడ్డుకున్నారు.

(అంతరాయం)

ప్రశ్ని రైతుల విషయాన్ని చర్చించడానికి మాకు ఎటువంటి వ్యతిరేకత లేదు. ఆ యిష్యూపై చర్యలు చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. అయితే నిన్న గవర్నర్ ను అవమానం చేసిన విషయంపై కూడా చర్చ జరగాలి.

(అంతరాయం)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- There are few issues which are brought before this August House.

శ్రీ డి. నాగెందర్ (ఆసిఫ్ నగర్):- స్పీకర్ సార్, నేను మాట్లాడుతుంటే, సబ్జెక్ట్ మీద మాట్లాడడం అంటారు. వాళ్లు ఆ విధంగా మాట్లాడితే మీరు ఏమీ అనరెండుకు సార్?

మిస్టర్ స్పీకర్:- సబ్జెక్ట్ కాని విషయంపై ఎవరు మాట్లాడినా దాన్ని డిస్కస్ చేస్తాను.

9.30

ఉ.

You please follow the proceedings.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- I don't want to undermine the importance of any issue. Every issue has its own importance. There is no doubt about that. In fact, నిన్ననే బి.ఎ.సి. మీటింగ్ లో కూర్చోని మాట్లాడుకొన్నాం. అయితే ఈ రోజు మాసుకొంటే కొన్ని విషయాలు స్పష్టం అవుతున్నాయి. Sir, problems faced by the farmers, especially the cotton growers in the State, is the first item and the second item is severe shortage of drinking water in the Twin Cities of Hyderabad and Secunderabad and other municipalities in the State. Sir, this Government is not running away from any problems. From time to time, we are addressing several problems.

Sri Kanna Lakshmi Narayana:- It is first time in the State that the farmers are committing suicides.

(తెలుగుదేశం పార్టీ శాసనసభ్యులు శ్రీ కె. లక్ష్మీనారాయణ మాటలకు
అభ్యంతరం చెప్పసాగారు.)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Allow me to complete Sir.

ఏ సమస్య గురించి అయినా చర్చించడానికి ఈ ప్రభుత్వం వినాదా వేనకడుగు వేయదు. Government is functioning effectively. There is no doubt about

జు.కె.ఎ. 2

సభా కార్యక్రమము పూర్తి రైతుల ఆత్మహత్యలు మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

what. కానీ కొన్ని ఇష్యూస్ ఉన్నాయి. తమరు దానిని డిస్ అలౌ చేశారు. ఇక్కడ ఇంకొక ఇష్యూ కూడ వచ్చింది. అది కూడ తమరు డిస్ అలౌ చేశారు. కానీ కొన్ని మోషన్స్ అడ్జర్నమెంట్ మోషన్స్ కూడ కొంతమంది గౌరవసభ్యులిచ్చారు. What is Parliamentary practice? How do we go about making this August House accountable to the people?

(కాంగ్రెస్, ఉభయ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీల సభ్యులు అభ్యంతరం చెపుతూ నిలబడ్డారు).

Mr. Speaker:- I am reacting to it.

(Interruptions)

నేను అరేరడీ చెప్పాను. I have already disallowed. If you want to discuss you come on another form.

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరాజు:- క్వశ్చన్ అవర్ అయిన తరువాత డిస్ కస్ చేయడానికి ప్రభుత్వం వెనకడుగు వేయదు. Question Hour is the hour of the people. క్వశ్చన్ అవర్ తరువాత డిస్ కస్ చేయడానికి మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. నేను ఈ సభకు అద్దు రావడం లేదు. వారిలాగా సమయాన్ని వృధా చేయడం ముకోలేదు. పూర్తి రైతుల సమస్యల గురించి ఖచ్చితంగా చర్చించవలసిందే. అదే మా ఉద్దేశ్యం కూడ. దానిని స్పష్టీకరణ చేస్తున్నాను. అయితే ఇంకొక gross breach of the Constitution.

Mr. Speaker:- You come under different form.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- A notice has already been given.

Mr. Speaker:- I have received three notices.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- You are the repository of the powers of our House. We expect you to protect the Hon'ble Members. This is a very punishable offence.

Mr. Speaker:- I have received different notices under different rules and one has been disallowed and another notice which was given under Rule 53 is under consideration. Another Adjournment Motion has also been disallowed.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- How can they question the Speaker Sir, It is not Parliamentary practice.

(Interruptions)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు గౌరవ షోర్ లేడర్స్ అందరూ కూడా చెప్పారు. నిన్న బి.ఎ.సి.బి. కూడ పత్తిరైతుల ఆత్మహత్యల గురించి

సభా కార్యక్రమము: పోత్తిరైతుల ఆత్మహత్యలు
మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా
తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

17 మార్చి, 1998.

11

మాట్లాడాలి అని కూడ అనుకొన్నామన్న విషయం అందరికీ తెలుసు. ప్రభుత్వం కూడ ఎంత తక్కి ఉంటే అంతవరకు సహాయం చేయాలనే ఉన్నది. అయితే ఈ ఇష్యూకి ప్రయార్థ ఇవ్వదలచుకొంటే, మీరు డిస్కండ్ చేయండి. ఎప్పుడు డిస్కండ్ చేద్దామంటే అప్పుడు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. ఈనాడు మిమ్మల్ని కోరేది ఇప్పటికే 35 నిమిషాలయిపోయింది. కాబట్టి క్వశ్చన్ అవరేని అయిపోనేయండి. అయితే క్వశ్చన్ అవరే అయిన తరువాత డిస్కండ్ చేయడానికి నాకేమి అభ్యంతరం లేదు. 9న్నర్ చేయడానికి మేము కూడ సిద్ధంగా ఉన్నాం. కాబట్టి దయచేసి ప్రశ్నితవ్య నాయకులు కోఆపరేట్ చేయాలని కోరుకుంటున్నాను. సమయం కూడ చాలా విలువైనది. కాబట్టి ముందుగా క్వశ్చన్ అవరే జేకప్ చేయండి. దాని తరువాత డిస్కండ్ చేసి, ఏమి పర్యలు తీసుకోవాలో బెప్పడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మీకు తెలియచేసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- సార్...

Mr. Speaker:- Question Hour will be upto 10.00 a.m. and after the Question Hour, I will allow a discussion.

శ్రీ సిపావ్. రాజేశ్వరరావు:- వన్ సబ్జెక్షన్. క్వశ్చన్ అవరే తరువాత ఈ విషయంపై ఒక గంటో, గంటన్నరొ పర్చించిన తరువాత, తమరు అనుమతి ఇస్తే, పత్తి రైతులు ఎవరయితే ఆత్మహత్య చేసుకొన్నారో, వారిపట్ల ఈ శాసనసభ సంతాపం ప్రకటిస్తూ, సానుభూతిగా ఒక తీర్మానం కూడ ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రాజేశ్వరరావుగారూ, క్వశ్చన్ అవరే తరువాత పర్చించుదామంటున్నారు. అయితే వెంటనే ఇన్ఫర్మేషన్ ఇవ్వలేం. అయితే మీరు మాట్లాడిన దానిపైన రిప్లయ్ ఇస్తాను. రేపు అయితే ఇన్ఫర్మేషన్ కూడ ఇస్తాను. రేపు మార్నింగ్ పెట్టుకొని, నోట్ తో సహా డిస్కండ్ చేసి, పర్యలు తీసుకొందాం.

Sri Ch. Rajeswara Rao:- We agree for it.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, గత నెలన్నర, రెండు నెలల నుండి 300 మంది రైతులు ఆత్మహత్య చేసుకొంటూ ఉంటే, పనిపోతూ ఉంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దగ్గర ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు. అది ఇవ్వడానికి ఇంకొక రోజు కావాలని బెప్పడం ఆత్మర్యకరంగా ఉందని నేను మీద్వారా మనవి చేసుకొంటున్నాను. నీన్న బి.ఎ.సి.లో డిస్కండ్ చేసుకొన్న మాట వాస్తవం. అయినా ఈ రోజు వస్తుందనుకొన్నాం. ఈ రోజు ఇంత నేరీయస్ ఇష్యూ పర్చుకు రాకపోవడం విచారకరం. రాష్ట్రానికి సంబంధించి, ప్రజలకు సంబంధించి ఇంతకన్నా నేరీయస్ ఇష్యూ ఇంకొకటి లేదు. కాబట్టి నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే దీనిని వెంటనే డిస్కండ్ చేయాలి. 300 మంది రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకొంటే రేపటికి పోస్ట్మోన్ చేయడం ఏమిటి సార్?

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరాజు:- సార్, ఈ రోజు గౌరవ జనార్ధన్ రెడ్డిగారు ఈ రోజు పర్చించాలని అంటున్నారు. విషయం యొక్క ప్రాముఖ్యత ప్రభుత్వానికి కూడ తెలుసు కాబట్టి.

సభా కార్యక్రమము పూర్తి రైతుల ఆత్మహత్యలు మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా తీర్మానముల ఆనుమతి గురించి.

అంగీకరించింది. ఇప్పుడు పాయింట్ ఏమిటంటే, క్వశ్చన్ అవర్ తరువాత వర్పించాలా, లేకపోతే రేపు "నోట్"తో సహా చర్చించాలి అన్నది. క్వశ్చన్ అవర్ తరువాత వర్పించడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం లేదు. వారిలాగా భయపడేది లేదు. రాజ్యాంగానికి వ్యతిరేకంగా పెండమోనియం సృష్టించడం లేదు. This House has to run for the benefit of the people of the state.

Mr. Speaker:- I will go ahead with the Question Hour.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా,.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీవాళ్లు మాట్లాడారు. The option is left to you. If you want to discuss after question hour, you discuss it మీరు ఇప్పుడే కదా రెయిజ్ చేసింది నోట్ కావాలంటే ఇప్పటికప్పుడు రాను రేపు డిస్కస్ చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కికర్):- నోట్ రానేయుంటే ఇప్పుడే వర్పించుదాం.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్వశ్చన్ అవర్ అయిన తరువాత I will talk to the Floor Leaders. If you want to discuss it after Question Hour, I have no objection. Now Question No. 4721.

డా. కోడెల శివప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా,..... ఎ పక్కకు సమాధానం అవునండి...

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- క్వశ్చన్ అవర్ లేకుండా తీసుకోండి సార్.

Mr. Speaker:- I will go to Question Hour. I will stand by my word. I will close the Question Hour at 10.00 a.m.

డా. డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి (మైదుకూరు):- సార్ ఇంత నేరియస్ ఇష్యూ గురించి వర్పించకపోతే ఎందుకు సార్ ఈ శాసనసభ.

Mr. Speaker:- Let House proceedings continue. You please take your seat.

శ్రీ నిపాన్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఇవాళిటికి, రేపటికి పెద్ద దూరం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాచారం సహితం, సానుభూతి, సంకాప తీర్మానాలతో సహా వర్పిద్దాం అన్న తరువాత, మా పాత్ర మేము నిర్వహిస్తాం.

శ్రీ పి. రామయ్య:- తమరు తెలిసిందే. సమాచారంతో రేపు వర్పిద్దాం అని ప్రభుత్వం చెప్పిన విషయాన్ని తమరు అంగీకరిస్తే రేపు వర్పిద్దాం. రేపు పెట్టింది. అయితే పూర్తి సమాచారం సంకాప తీర్మానాలతో సహా ఉండాలి.

9-40 | శ్రీమతి ఎన్. లక్ష్మీపార్వతి:- అధ్యక్షా, ఈ వాదోపవాదాల వల్ల
ఉ- రైతులందరికీ అన్యాయమే జరుగుతుంది తప్ప ప్రయోజనం లేదు. ప్రభుత్వం

సభాకాండక్రమము ప్రశ్నిర్మేతుల ఆత్మహత్యలు
మరియు ఈదీతర విషయములపై వాయిదా
తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

17 మార్చి, 1998.

13

హౌర్ని వివరాలతో రేపు సభముందు ఉంచుతామని అంగీకరించింది. ర్మేతులకు ముఖ్యంగా న్యాయం జరగాలి. లేకపోతే ప్రయోజనం లేదు. కాబట్టి ఈ చర్యకు రేపు అనుమతినీ యివ్వాలని నా అభిప్రాయం.

Mr. Speaker:- Mr. Janardhan Reddy, I cannot permit everybody. One from your party. Yes, I have to take majority opinion.

డా.డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, తమరు శాసనసభాపక్షిగా ఎన్నికైన సందర్భంలో నేను ఒక రెక్వెస్టు చేశాను. ఆదేమీటంటే అవసరమైనప్పుడు సంప్రదాయాలను ప్రక్కకు బెట్టి లార్జెర్ సెక్షన్ ప్రజల ప్రయోజనం కొరకు చర్యను చేపట్టాలి. ముతా నాయకుల గురించి గతంలో చర్చించాము. కానీ యిప్పుడు ఎంతోమంది ర్మేతులు చనిపోతే దీనిపై చర్య జరగకపోవడం అన్యాయం. కాబట్టి ఎకెండాను ప్రక్కనపెట్టిండి. క్వశ్చనవరు ముఖ్యం కాదు. ఈ రోజు పేపర్లో కూడా ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నట్లు వచ్చింది. అక్కడ అంతమంది ర్మేతులు చచ్చిపోతున్నట్లు ఈ శాసనసభ నిత్యబద్ధంగా ఉరుకోకూడదు.

Mr. Speaker:- This House is not keeping silent on the issue.

శ్రీ బద్దం బాలీరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది ముఖ్యమైన విషయం. కాబట్టి అన్ని వర్గాలవారూ కూడా చర్చించాలంటున్నారు. వ్యతిరేకించడం లేదు. కానీ ప్రభుత్వం తేసుకున్న చర్యలు, హౌర్ని వివరాలు రాబట్టి సభలో చర్చించాలంటే ఒకరోజు అనుమతించాలంటున్నారు. కాబట్టి రేపు క్వశ్చనవరు తర్వాత చర్చించడానికి అనుమతివ్వాలి. అంతే కాకుండా, ర్మేతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నందుకు ఒక తీర్మానాన్ని కూడా ప్రవేశపెట్టి సంతాపం తెలియజేయాలి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పారు. We are prepared for the discussion as per the direction of the Hon'ble Speaker. ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ కూడా ఒప్పుకున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఏమీ చర్యలు తేసుకున్నట్లే దీనియిట్లుగా చెబుతుంది. కానీ కాంగ్రెసువారు యిప్పుడే డిస్కస్ చేయాలంటున్నారు. They are not serious about the issue. ప్రభుత్వం ఏమీ చర్యలు తేసుకుందో వారికి అక్కరలేదు. వారికి ఇంకొకటి లేదు. Government is ready as per the direction of the Hon'ble Speaker to discuss the issue.

Mr. Speaker:- I have heard all the Floor Leaders. Please take your seats. let me take a decision please. I heard from all the quarters. It has been widely heard and చర్చ సభ్యులు చెప్పిందే

సభా కార్యక్రమము: ప్రశ్న రైతుల అత్యవసరాలు మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

వినూను ఫుల్ఫిల్డ్ డిస్ కషన్ గా తప్పకుండా రేపు ఎలవ్ చేస్తాను By that time Government should be ready with a note and the same should be circulated to the Members. After seeing it you can discuss. Let us to to Question Hour now.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- కాదు సార్. ఈ రోజు డిస్ కషన్ జరగాలి.

డా. డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఈ రోజు డిస్ కషన్ చేయాలి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోట్ తేకుండా ఎట్లా డిస్ కషన్ చేస్తారు?. Let us have a fullfledged discussion. Tomorrow not today please. I have given my ruling. Please take your seats. I have taken the majority opinion. Tomorrow you can discuss it.

(అంతరాయం)

డా. కొడెల శివప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా ఎ ప్రశ్నకు సమాధానం 'అవునండి'

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. వివీనాయుడు(పాడేరు):- అధ్యక్షా,

మిస్టర్ స్పీకర్:- గవర్నమెంటు నోట్ యిచ్చేక డిస్ కషన్ చేయండి. అప్పుడు మీకు కావలసినంత సమయం యిస్తాను. You can discuss it tomorrow.

(సభ్యులు శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డినాయక్ స్పీకర్ వాడియంవద్ద కూర్చున్నారు.
కాంగ్రెస్ పక్షానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులందరూ లేచి నిలబడ్డారు).

Without note from the Government, how can you discuss the issue? You can have fullfledged discussion tomorrow. Please take your seats. No, this is not good. రేపు డిస్ కషన్ చేయడానికి అభ్యంతరం ఏమీలేదు. If you don't understand the procedure I cannot help. Let us honour the majority opinion. Tomorrow you can discuss it, not today.

డా. డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మీకు ఉన్న విశేషాధికారాన్ని ఉపయోగించి ఎడ్జర్సు చేయండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఫోన్ రేడర్స్ కు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను; మీరు ఏ విధంగా చెప్పినా చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. మీరు చెప్పినవన్నీ నోట్ చేసుకుంటాను; క్వశ్చన్ అవర్ బేకప్ చేయండి; అధ్యక్షా, డి.ఎ.సి.లో కూడా మీరు, ఫోన్ రేడర్స్ ఉన్నారు. అన్నీ మాట్లాడుకున్నాము; మాట్లాడుకున్నాక యిక్కడ వ్యాసేడింగుకు అడ్డం పెట్టడం మంచిది కాదు; మీరు చెప్పినట్లు చేయడానికి వెను సిద్ధంగా ఉన్నాను; క్వశ్చన్ అవర్ బేకప్ చేయండి. అడ్డంపెట్టడం వద్దే కాదు;

(అంతరాయం)

సభాకార్యక్రమము: ప్రతి రైతుల ఆత్మహత్యలు
మరియు తదితర విషయములపై వాయిదా
తీర్మానముల అనుమతి గురించి;

17 మార్చి, 1998 15

Mr. Speaker:- It is not good. If you want to discuss, you can do it tomorrow.

(స్పీకర్ పోడియం నుండి నిలబడి శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ పత్ని మొక్కలతో ఉన్న
తాడును మెడచుట్టూ బిగించుకోడానికి ప్రయత్నం చేశారు;
వెంటనే కాంగ్రెస్ పక్షానికి చెందిన గౌరవసభ్యులు వారిని పారించి వారి స్థానంపై పు
తీసుకువెళ్లారు.)

(ప్రజారే బెంచేలపై నుంచి గౌరవ శాసనసభ్యులు లేచి అందరూ గబ్బిగా
మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించారు);

'please' take your seats! This is not at all good.

9:50 | శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డి:- రైతులను ఆదుకోలేని అసమర్థ ప్రభుత్వం నశించాలి.
ఉ: | కాంగ్రెస్ ఐ పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులందరూ శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డికి

మద్దతుగా నినాదాలు చేయసాగారు);

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి మే స్థానాలకు వెళ్లండి. దయచేసి కూర్చోండి.
ప్లీజ్:::

(కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు పోడియం వద్దకు
వచ్చి బైతాయించారు.)

శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డి:- రైతులు చనిపోతుంటే ఈ ప్రభుత్వానికి చేమ కుట్టినట్లయినా
లేదు;

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్లీజ్ మీ సీట్లకు వెళ్లండి; ప్లీజ్:::

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు(ఆలేరు):- రైతులను ఆదుకోలేని అసమర్థ ప్రభుత్వం
నశించాలి;

(కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు మద్దతుగా నినాదాలు చేయసాగారు);

(అధికార పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు కొందరు మంచులు కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీ
గౌరవసభ్యులనుండి అంతరాయం);

Mr. Speaker:- Please take your seats. It is not at all good. Let us follow the procedure.

శ్రీ బి. జీవన్ రెడ్డి:- రైతులను ఆదుకోలేని అసమర్థ ప్రభుత్వం నశించాలి;

ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన: కొంతమంది కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి.

Mr. Speaker:- Mr. Janardhana Reddy Garu, it is not at all good. Call back your members first. If you want to discuss it you discuss it without note after Question Hour. I have no objection. Please take your seats.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- ప్రభుత్వం ఏమీ డెమోస్ట్రేషన్ చేపట్టమంది.

(అధికార పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు ఒక్కసారిగా వోడియం వద్దకు దూసుకురావడానికి ప్రయత్నించగా శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరాజు, శ్రీ సి. కృష్ణయ్యాదవ్ వారిని శాంతపరచి వారివారి స్థానాలకు ప్రంపారు).

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి మీ సీట్లలో కూర్చోండి; ప్లీజ్.

శ్రీ ఎం. నర్సింహులు:- అధికారపార్టీ దౌర్జన్యం నశించాలి. రైతులను ఆదుకోలేని ప్రభుత్వం నశించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు 10:00 గంటలు అవుతోంది; దయచేసి మీ సీట్లలో కూర్చోండి.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- రైతులను ఆదుకోలేని ప్రభుత్వం నశించాలి; ఆత్మహత్యలు కావు, సర్కారు హత్యలు...; అధికార పార్టీ గుడ్డిరాజ్యం నశించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి అందరూ కూర్చోండి; ప్లీజ్ మీ స్థానాలకు వెళ్ళండి. It is not good. Whether you want to discuss the subject or you want to demonstrate? Up to 10.00 a.m. I cannot allow anything. I request all the Members to resume their seats, otherwise I will have to name you..

ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన

కొంతమంది కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, under rule 300(2) of Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I beg to move:

"That the following Members named by the Hon'ble Speaker be suspended from the service of the House for the gross misbehaviour in this House for one day:

1. Sri J.C. Diwakar Reddy,
2. Sri P. Janardhan Reddy,
3. Sri C.K. Jayachandra Reddy,
4. Sri T. Jeevan Reddy,

5. Sri M. Kodanda Reddy,
6. Sri Kanna Lakshminarayana,
7. Sri D. Nagender,
8. Sri M. Narayana Reddy,
9. Sri E. Pratapa Reddy,
10. Sri K. Ram Bhupal Reddy,
11. Dr. D.L. Ravindra Reddy,
12. Sri D.S. Redya Naik,
13. Sri S. Sambaiah,
14. Sri M. Sikhamani,
15. Sri K.R. Suresh Reddy,
16. Sri N. Varadarajulu Reddy,
17. Sri N. Venkata Rama Raju,
18. Sri Gade Venkata Reddy,
19. Sri Gudibandi Venkata Reddy,
20. Sri R. Venkata Reddy,
21. Sri Devineni Rajasekhar,
22. Sri M. Narsimhulu,
23. Sri Gade Lingappa,
24. Sri R. Damodar Reddy and
25. Sri G. Muddu Krishnama Naidu".

Mr. Speaker:- Motion moved.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- అధ్యక్షా, రైతుల గురించి అడిగితే సస్పెండ్ చేస్తారా? ఇది చాలా షేమ్.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు(ఖమ్మం):- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి మేదానా వజ్రమి.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్:- వేట్...వేట్. కూర్చోండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో అసాధారణ పరిస్థితి నెలకొని వుంది. దీనిని గురించి పరిష్కారాలని అనుకున్నాము. మేరు, బేఫ్ మినీస్టరుగారు కూడా చెప్పారు. క్వశ్చన్ అవర్ అయిన తరువాత పరిష్కారమని అనుకున్నాము. దీనిని మెయిన్ అపోజిషన్ గానీ, అధికార పార్టీగానీ రాజకీయం చేయవద్దు.

(అంతరాయం)

ఇటువంటి పరిస్థితికి మేరు, మేము కూడా దీనికి పరిష్కారం

(అంతరాయం)

10-00 శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- అవసరం వస్తే మేము రైతులకోసం చస్తాము.
ఇదే మాదిరిగా వుంటే మేము చస్తాము కూడా....

(తేవ్ర అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సర్, ఇటువంటి పరిస్థితిని మేరూ, మేమూ కూడా గతంలో
చూశాము. దీనికి పరిష్కారం....

(తిరిగి అంతరాయం)

Let me complete it. I am appealing through you to the Treasury Benches and to my friend Ashok Gajapathi Raju not to move any motion for suspension of the Members since all of us are interested in the discussion on it.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Let him appeal.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మా తరపున విజ్ఞప్తి చేశాము. మేరు కూడా చెప్పారు. ఒకవేళ అవసరమైతే చర్చిద్దామని కూడా చెప్పారు. It is left to you. మా తరపున చెప్పాము. దానికి ఇది పరిష్కార మార్గం కాదు. అందృదేశంలోని ప్రజలు ఈ వాక్ష్లో రైతుల యొక్క సమస్యను చర్చించే బదులు రాజకీయం వేస్తున్నామని అపార్థం చేసుకోవడానికి ఇది దారి తీస్తుంది. I am also appealing to the main Opposition to reconsider their stand.

(తేవ్ర అంతరాయం)

శ్రీ జి. జే. వేన్ రెడ్డి:- 'బుమారో' కాదు. ఇప్పుడే చర్చ జరగాలి.

(తిరిగి అంతరాయం)

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరావు:- అధ్యక్షా, ఇది రైతుల సమస్య. వారు సమస్యను అవహేసనం చేసేవిధంగా ఇక్కడ ప్రవర్తిస్తుంటే మాకు చాలా బాధగా ఉంది.

(అంతరాయం)

మానవత్వం కూడా మరచిపోయి ఇక్కడ నవ్వుతూ డామాలు అడుతుంటే...

(అంతరాయం)

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- రైతుల సమస్యను మేరు అవహేసనం చేస్తున్నారు. షేనాన్స్ మినిస్టర్ గారే అవహేసనం చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరావు:- మాకు వారిని సస్పెండ్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యంలేదు. ఈ గౌరవ సభను నడపాలి...

శ్రీ జె. సి. దీవాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి):- సర్, మాకొక అవకాశం యివ్వండి.

Mr. Speaker:- You are under motion for suspension from the service of the House. You cannot get an opportunity to speak.

శ్రీ పి. అశోక్ గజపతిరాజు:- సర్, ఈ హౌస్ ను ఎలా నడపాలని నేను అక్కడకు స్వయంగా వెళ్లి ఫ్రంట్ రో పారందరితో మాట్లాడాను. అధ్యక్షా, ఇంక గత్యంతరం లేదు. గౌరవసభ్యులు చెప్పే మాటలు దేశానికి, రాష్ట్రానికి ప్రయోజనం కలిగించాలి. ఇవన్నీ జరగాలి. This House has to work for the betterment of the people of the State. దానికి అడ్డువచ్చే పెద్దలు, ప్రజా సమస్యలను అవహేళన అడే పెద్దలు, ఇక్కడ డ్రామాలు అడే పెద్దలు ఉన్నారు. చాలా బాధతో సస్పెన్షన్ నోటీసు మూవ్ చేశాను. ఇప్పటి క్షేమా దేవుడు వారికి మంచి ఆలోచన కలిగించాలని, వారు ప్రజా ప్రతినిధులుగా ప్రవర్తించాలని, ఈ ప్రజా జీవితాన్ని నవ్వలాటగా చేయకుండా వుండాలని కోరుకుంటున్నాను. ఆ జ్ఞానాన్ని వారికి భగవంతుడు ప్రసాదించాలని కూడా కోరుకుంటున్నాను. వారు సహకరించే నట్లయితే మా రిజల్యూషన్ ఉపసంహరిస్తామని మేకు మనవి చేసుకుంటున్నాను.

(స్పీకర్ పోడియం వద్దనుండి శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ అంతరాయం)

వారు ఇలాగే ప్రవర్తిస్తే వారిపై చర్య తీసుకుని వెంటనే హౌస్ నుండి పంపించమని కోరు తున్నాను.

Mr. Speaker:- Whatever you wanted to express can be mentioned during the debate but not here.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- మేము అవహేళన చేస్తున్నామని అన్నారు. ఎట్లా చేశాము?

Mr. Speaker:- Please resume your seat, let me close the issue. నాగేశ్వరరావుగారూ, మీరు చెప్పిన అవ్వలు నేను విన్నాను. I am appealing to them. If they do not concede, what can I do?

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్:- 100 మంది చనిపోతే మీరు రైతుల సమస్యలను పట్టించుకోవడం లేదు. వారిని అవహేళన చేస్తున్నారు. వారిని లక్ష్య పెట్టడం లేదు. వారి సమస్య మీరు అర్థం చేసుకోవడం లేదు. మీకు తెలిసి రావాలనే మేము ఇలా చేస్తున్నాము.

Mr. Speaker:- We can discuss it tomorrow. Please resume your seats. Please resume your seats.

Smt. Y. Sita Devi:- I want an opportunity to speak. Please allow me.

17 మార్చి, 1998 ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన: కొంతమంది కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుల సస్పెన్షన్ గురించి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మేరు ఎటా మాట్లాడతారు? మే మినిస్టర్ గారు సస్పెన్షన్ మోషన్ మూవ్ చేశారు. Once the motion is moved, I do not allow any Member to speak. After the motion is moved. Mr. P. Nageswara Rao has raised one appeal. I heard it. I once again appeal to the Members to resume their seats and allow the matter for discussion tomorrow. If they do not pay heed to my advice, then I will have to take up the motion.

(Interruptions)

I do not give mike to anybody.

The question is:

"That Sri J.C. Diwakar Reddy, Sri P. Janardhan Reddy, Sri C.K. Jayachandra Reddy, Sri T. Jeevan Reddy, Sri M. Kodanda Reddy, Sri Kanna Lakshmi Narayana, Sri D. Nagender, Sri M. Narayana Reddy, Sri E. Pratapa Reddy, Sri K. Rambhupal Reddy, Dr. D.L. Ravindra Reddy, Sri D.S. Redya Naik, Sri S. Sambaiah, Sri S. Sikhamani, Sri K.R. Suresh Reddy, Sri N. Varadarajulu Reddy, Sri N. Venkata Rama Raju, Sri Gade Venkata Reddy, Sri Gudibandi Venkata Reddy, Sri R. Venkata Reddy, Sri Devineni Rajasekhara, Sri M. Narsimhulu, Sri Gade Lingappa, Sri R. Damodhar Reddy, Sri G. Muddu Krishnama Naidu may be suspended from the service of the House for one day.

(Pause)

The Motion was adopted and the Members were suspended from the service of the House for one day. I request the suspended Members to leave the House.

(Interruptions)

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- హౌస్ లో లేనివారికి కూడా సస్పెండ్ చేయడమా?

Mr. Speaker:- You were there when the motion was moved.

(కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు 'రైతులను ఆదుకోలేని ప్రభుత్వం నశించాలి నశించాలి' అంటూ నినాదాలు చేయసాగారు).

Please allow the House to carry on the rest of the business.
Please leave the House.

(As the Members continued to stay in the House,
Marshalls entered and cleared the suspended Members from the
House).

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు

Mr. Speaker:- Since there are no postponed S.N.Q. ques-
tions for day, I will close the Question House by 10.30 a.m.
a..m.?

విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంట్లు

1-

*4721(బి)-సర్వశ్రీ కె.చిట్టినాయుడు, ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు(ఎల్ఎన్ఎం),
ఎల్.బి. డుక్కు(శృంగవరపుకోట):- పంచాయతీరాజ్ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది
విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1995-96 సంవత్సరములో విశాఖపట్నం జిల్లాకు ఆర్.ఆర్.ఎం.
గ్రాంట్లను మంజూరుచేసిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, జిల్లాలోని మూడు డివిజన్లకు చేసిన డివిజన్వారీ కేటాయింపుల
వివరములెవ్వి;

(ఇ) నిధులను కేటాయించడంలో పాడేరు డివిజన్పట్ల పక్కపాతం చూపిన విషయం
కూడా వాస్తవమేనా?

పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధిశాఖ మంత్రి (డా. కోడెల శివప్రసాదరావు):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) క్రింద పేర్కొన్న డివిజన్లకు పంపిణీచేయడంకోసం, ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంట్లు
క్రింద, 1995-96 సంవత్సరంలో విశాఖపట్నం జిల్లాకు రూ.235.50 లక్షల మొత్తాన్ని
విడుదల చేయడమయింది.

1. విశాఖపట్నం డివిజను	73.01 లక్షలు
2. నర్సేపట్నం డివిజను	78.37 లక్షలు
3. ఎలమంచిలి డివిజను	62.07 లక్షలు
4. పాడేరు డివిజను	22.05 లక్షలు
	<u>235.50 లక్షలు</u>

(ఇ) తేదెండి.

10.10 | శ్రీ కె. చిట్టినాయుడు:- అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం జిల్లాకు 1995-96 ఉ. సంవత్సరానికి ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంటు మంజూరుచేసిన విషయం వాస్తవం అన్నారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో 4 డివిజనులు ఉన్నాయి. విశాఖపట్టణం డివిజనుకు రు.73.01 లక్షలు, నర్సపట్టణం డివిజనుకు రు.78.37 లక్షలు, ఎలమంచిలి డివిజనుకు రు.62.07 లక్షలు, పాడేరు డివిజనుకు రు.22.05 లక్షలు అని అన్నారు. విశాఖపట్టణం డివిజనులో ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో 11 మండలాలు ఉన్నాయి. అసలు గిరిజన ప్రాంతాలలో రోడ్లు లేవు. మట్టిరోడ్లు ఉన్నాయి. అటువంటి వాటికి లేకుండా, జిల్లా యంత్రాంగం స్పందించకుండా పాడేరు డివిజనుకు రు.22.05 లక్షలు మాత్రమే ఇవ్వడం అన్యాయం. గిరిజనులంటే ప్రభుత్వానికి సానుభూతి ఉంటే గిరిజన ప్రాంతాలకు ఇంత తక్కువ కేటాయింపడం ఏమిటి? ఇది పూర్తిగా అన్యాయం కాబట్టి మా గిరిజనులకు న్యాయం చేయ వలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. కొడెల శివప్రసాదరావు:- గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. పాడేరు ప్రాంతం గిరిజన ప్రాంతం, వెనకబడిన ప్రాంతం. 1995-96 సంవత్సరంలో ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంటు క్రింద రు.22.05 లక్షలు విడుదల చేయడం జరిగింది. వార్షిక ప్రణాళికలో ఏ ప్రోగ్రామ్స్ చేయాలని ఉద్దేశించారో దానిలో రు.160.85 లక్షల ప్రోగ్రామ్స్ పాడేరు డివిజనుకు ఉద్దేశించబడింది. 1.4.95 నాటికి ఓపెనింగ్ బ్యాలెన్స్ రు.58.67 లక్షలు, దానితోబాటు రు.22.05 మొత్తం రు. 82.72 లక్షలు ఆ సంవత్సరానికి ఖర్చుపెట్టడానికి అవుతుంది. నిర్దేశించబడిన ప్రణాళికలో దాదాపు 50 శాతం లభ్యమవుతుంది. మిగతా డివిజన్లతో పోలిస్తే ఇది సుమారు సమానంగా ఉంటుంది. స్పెషల్ ఆర్.ఆర్.ఎం. క్రింద 1995-96లో రు. 20.00 లక్షలు ప్రత్యేకించి కేటాయింపడం జరిగింది. దానివల్ల ఏ పక్షపాత ధోరణి లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో వెనకబడిన ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. దేముడు(చింతపల్లి):- అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న గతంలో శాసనసభలో అడిగినదే. మారుమూల ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడానికి ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంటుల ఎక్కువ కేటాయిస్తున్నామని అన్నారు. పాడేరులో చింతపల్లికి గత రెండున్నర సంవత్సరాల నుండి ఆర్.ఆర్.ఎం. స్పెషల్ ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంటు ఇవ్వనిమాట వాస్తవమా. 'పెందుర్తి'లో కూడా కేటాయింపలేదు. అలా చేసిన మాట వాస్తవమా? చింతపల్లి నియోజకవర్గంలో మండుపాత్రల పేలుడు ధ్వని మారుమోగుతోంది. ఈ విధమయిన ఇబ్బందులు ఉన్నప్పుడు ఈ విధంగా చేయడం వాస్తవమా. కాబట్టి చింతపల్లి, పెందుర్తి నియోజకవర్గాల్లో ఏ కారణాల వల్ల నీధులు కేటాయింపలేదో తెలియచేయాలని తమద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. కొడెల శివప్రసాదరావు:- పాడేరు డివిజనులో 11 మండలాలు ఉన్నాయి. పాడేరు నియోజకవర్గంతోబాటు చింతపల్లి నియోజకవర్గంలో కొంత భాగం ఉంది. ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంటు, స్పెషల్ గ్రాంటు ఇవ్వడం జరిగింది. దానితోబాటు ఐ.టి.డి.ఏ. ద్వారా కూడా పనులొస్తున్నాయి. గౌరవసభ్యులు అందులో సభ్యులే. వారు సభ్యులు కాబట్టి, నిర్దేశించిన ప్రోగ్రామ్స్ చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ జి. దేముడు:- ఇంతవరకూ మా నియోజకవర్గానికి ఇవ్వలేదు చింతపల్లిలో మూడు మండలాలు ఉన్నాయి. ఇది ఏజెన్సీ ప్రాంతం. అయినా ఇంతవరకూ ఇవ్వలేదు.

10.20 | డా. కోడెల శివప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, ఇబ్బతి స్పెషల్ ఆర్.ఆర్.ఎం. ఉ గ్రాంట్స్ నార్మల్ గ్రాంట్స్ వరల్డ్ బ్యాంక్ గ్రాంట్స్ ఇవన్నీ కలిపి ఒక్క నియోజకవర్గానికి 90 లక్షల రూపాయలు తక్కువ కాకుండా నిధులు కేటాయింపడం జరిగింది. పాడేరులో మూడు వర్క్స్ చేపట్టుకు గాను 50 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. చింతపల్లిలో మూడడు వర్క్స్ పూర్తిచేయటకు 60 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. భద్రయ్య(పాలకొండ):- అధ్యక్షా, ఇది విశాఖపట్నం జిల్లాకి సంబంధించిన సమస్య కాదు. మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన సమస్య. స్పెషల్ ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంట్స్ అన్నీ నియోజకవర్గాలలోనే డివిజన్స్ కి ఇవ్వడం లేదు. అసలు మీరు ఏ డివిజన్ లోని నిధులు ఇస్తున్నారు? రోడ్లను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని ఇస్తున్నారా? లేక జనాభాను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని ఇస్తున్నారా? లేక జనాభాను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని ఇస్తున్నారా? మంత్రిగారు వివరణ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

డా. కోడెల శివప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, 294 నియోజకవర్గాలలోనూ వరల్డ్ బ్యాంకు వర్క్స్, ఆర్.ఆర్.ఎం. వర్క్స్ స్పెషల్ ఆర్.ఆర్.ఎం. వర్క్స్ తక్కువకాకుండా చూస్తున్నాము. విస్తృతమైన లక్షా 10 నెల రోడ్లు మనకు పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో ఉన్నాయని తెలియ జేస్తున్నాను. తారురోడ్లు 6వల కి.మీ. మాత్రమే ఉన్నాయి. ఇంకా చేయాల్సింది చాలా ఉంది. ఐ.ఎ.ఎస్., జి.ఆర్.వై. ఆర్.ఆర్.ఎం. స్పెషల్ ఆర్.ఆర్.ఎం. వేరియస్ పొడ్స్ క్రింద నిధులు కేటాయింపి పనులు పూర్తిచేస్తాము. రోడ్లను తారు రోడ్లుగా మారుస్తామని గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో 9 ఐ.బి.డి.ఏ.లు ఉన్నాయి. పాడేరు డివిజన్ లో సుమారు 4 లక్షల రూపాయల తేడాతో కేటాయించారు. ఇతర జిల్లాలలో ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంట్లు తక్కువ వచ్చే ఐ.బి.డి.ఏ.లు ఉన్నాయి. పంచాయితీరాజ్ రోడ్స్ నిర్వహణకు గాను గ్రాంట్లు తక్కువ వస్తున్నాయి. అన్నీ డివిజన్స్ కి సమానముగా గ్రాంట్స్ వచ్చేట్లు మంత్రిగారు వరకు గైకొంటారా? తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

డా. కోడెల శివప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, 1997-98వ సంవత్సరంలో ఆర్.ఆర్.ఎం. క్రింద కేటాయించిన గ్రాంట్స్ ని గణనీయముగా పెంచడం జరిగింది. దాదాపు 100 కోట్ల రూపాయలకు పెైన ఆర్.ఆర్.ఎం. క్రింద ఖర్చు చేస్తున్నాము. ఈ ఆర్.ఆర్.ఎం. గ్రాంట్స్ కేవలం రోడ్ల రిపేర్స్ కి ఉపయోగించడం జరుగుతోంది. కి.మీ వారీగా కేటాయింపడం జరుగుతోంది. ఈ గ్రాంట్స్ మొత్తం అన్నీ జిల్లాలలో కేటాయించి, స్థానిక సంస్థల అధ్యక్షులతో రోడ్స్ కి కేటాయించి, పనులు చేసుకోమని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

ఉన్నత పాఠశాల స్థాయిలో డిటెన్షన్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుట

2-

*4207-సర్వశ్రీ పం. జనార్ధన్ రెడ్డి, గాదె వెంకటరెడ్డి (వర్షూరు), డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి, ఎం. కోదండరెడ్డి, కన్నా లక్ష్మీనారాయణ (పెదకూరపాడు), జె.సి. దీవాకర రెడ్డి, కె.ఆర్. సురేష్ రెడ్డి (బాలకొండ), డి. నాగేందర్, చిక్కల రామచంద్రరావు (తాళ్లరేవు) పాఠశాల విద్యా శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) రాబోవు విద్యా సంవత్సరం నుండి అనగా 1997-98 సంవత్సరం నుండి 7వ తరగతి నుంచి 10వ తరగతి వరకు డిటెన్షన్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టాలని రాష్ట్రప్రభుత్వం యోచించుచున్న విషయం వాస్తవమేనా;

అ) అయినచో, అందుకు గల కారణములేవీ?

పాఠశాల విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె.ఇ. ప్రభాకర్):- (అ) తేదండీ. అయినప్పటికీ డిటెన్షన్ విధానం ప్రవేశపెట్టడంవల్ల సమకూరే ప్రయోజనాలను అప్రయోజనాలను గురించి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ చిక్కల రామచంద్రరావు:- అధ్యక్షా, 1997-98వ సంవత్సరం నుండి 7వ తరగతి నుండి 10వ తరగతి వరకు డిటెన్షన్ విధానాన్ని ప్రవేశపెడతారా అని అడిగితే తేదండీ మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. డిటెన్షన్ విధానం పెట్టకపోతే మెరిట్ తగ్గి అవకాశం ఉంది. విద్యార్థులందు విద్య యెడల శ్రద్ధ తగ్గి మేధస్సు తగ్గి అవకాశం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. డిటెన్షన్ విధానం పెట్టకూడదనుకొంటే విద్యార్థులకు ప్రత్యేకమైన కోటింగ్స్ ఏర్పాటుచేసి వారిని అభివృద్ధి చేస్తారా? తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. ఇ. ప్రభాకర్:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది. ఇప్పటికే ఈ డిటెన్షన్ విధానం అమలులో భేదు.

శ్రీ చిక్కల రామచంద్రరావు:- అధ్యక్షా మంత్రిగారు డిటెన్షన్ విధానంలో పరిశీలిస్తామని అన్నారు. 7 10వ తరగతులను మినహాయస్తే తదితర క్లాసులలో అబిండ్లన్, ప్లైన్ ప్రమోట్ చేస్తున్నారు. చదవకపోయినా క్లాసుకి రెగ్యులర్ గా అబిండ్లన్ అయితే పాస్ అయిపోవచ్చున్న అలోచన విద్యార్థులలో ఉంది. దయచేసి డిటెన్షన్ విధానం పెడితే మంచిదేనో, దీనివల్ల విద్యార్థులలో కొంత భయం ఏర్పడి మంచిగా వదులుకొనే అవకాశం ఉంటుంది. దయచేసి డిటెన్షన్ విధానం ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను. అబిండ్లన్ ప్లైన్ తరగతులకే ప్రమోట్ చేసే విధానాన్ని మారుస్తారా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

శ్రీ కె.ఇ. ప్రభాకర్:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలనలో ఉంది. ఈ డిటెన్షన్ విధానంవల్ల కలిగే ప్రయోజనాలు, అప్రయోజనాల పరిశీలించే ప్రభుత్వం షరతులు తీసుకొంటుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బద్రిం బాత్‌రెడ్డి:- విద్యా విధానంలో ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. ఇంకా రాబోతున్నాయి. 7వ తరగతి 10వ తరగతుల్లోనే కామన్ ఎగ్జామినేషన్ పెట్టడంవల్ల పిల్లలు ప్రతిభ మాపింపడానికి - ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రయివేటు విద్యాసంస్థల వారు విద్యార్థులయెడల శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో ఈ శ్రద్ధ కనబరచక పోవడంవల్లనే డిజిన్స్ విధానాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. 4, 7, 10వ తరగతులలో ప్రభుత్వ పరీక్షలు ఉంటే పిల్లలు ప్రతిభ కనపరచడానికి అవకాశం ఉంటుంది. నేను మార్చుకుండా ఉండాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.ఇ. ప్రభాకర్:- గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా మిగతా ప్రశ్నలు ఏమైనాయి?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అవన్నీ ఆన్సర్ చేయబడినట్లే.

(అంతరాయం)

Sri P. Chandrasekhar:- The next question is mine. At ; least that may be taken up.

Mr. Speaker:- I have no objection to take up all the questions. But one hour more will get wasted.

మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో ఫోరీన్ బాధిత గ్రామాలు

3-

*4643-శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ (మహబూబ్‌నగర్) శ్రీమతి ఎన్. నీతాదేవి (ముదిన్‌పల్లి) శ్రీ జి. వీరశివారెడ్డి (కమలాపురం):-పంచాయతీరాజ్ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఫోరీన్ శాతం అధికంగా వున్న జిల్లాలలో నిరోధక పర్యవేక్షణ తీసుకున్నారా

(ఆ) మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో దాదాపుగా 450 గ్రామాలలో ఫోరీన్ శాతం అధికంగా వున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో ఇప్పటివరకు తీసుకున్న పర్యవేక్షి. పి. ఆర్.డి.ఓ. పరిధిలో ఆ పర్యవేక్షణ తీసుకున్నారు?

డా. కొడెల శివప్రసాదరావు:- (అ) అవునండీ.

(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో పంచాయతీరాజ్ శాఖకు చెందిన గ్రామీణ నేటి సరఫరా ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు అధికార పరిధి క్రింద రాజీవ్‌గాంధీ జాతీయ మంచినీటి మిషన్

ప్ర.శి.సా.

ఆధ్వర్యంలో కేంద్రప్రభుత్వ సహకారంతో సురక్షితమైన మంచినీటి సౌకర్యాన్ని కల్పించడానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. (అంతరాయం)

10-30 | శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్:- అధికారి, ఇప్పుడు మంత్రిగారు మొదటి ప్రశ్నకు ఉ. రెండవ ప్రశ్నకు అవును అన్నారు. వారికి తెలుసు. రాజీవ్ గాంధీ జాతీయ మంచినీటి మిషన్ కు దీనికి సంబంధించేదని. అసలు ఈ విషయమే ఎంత డబ్బు కేటాయించబడింది? దానిని ఏ విధంగా, ఎంతెంత యిచ్చారు? అన్నది చెప్పాలి. మహబూబ్ నగర్ రెవెన్యూ డివిజన్ లో చాలా గ్రామాలలో ఫోన్ లైడ్ ఉంది. ఇంతవరకు అక్కడ ఈ విషయమే ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టలేదు. అసలు ఎంత డబ్బు కేటాయించారు? ఎప్పుడు? ఎక్కడెక్కడ ఎంత కేటాయించారు అన్నది తెలియజేయవలసిందిగా తమద్వారా కోరుతున్నాను. ఈ ఫోన్ లైడ్ ఎఫెక్టివ్ మూలంగా అక్కడి జనాలు గూసి, మోకాళ్ళ నొప్పులు తడితరములతో చాలా బాధపడుతున్నారు. కనుక ఈ విషయమే ప్రభుత్వం ఆయా గ్రామాలలో ఎటువంటి చర్యలు చేపడుతుందో తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వారిని ఆదుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. కోడెల శివప్రసాదరావు:- మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో మంచినీటి కొరత అన్నది తీవ్రమైన సమస్యగా ఉన్నమాట వాస్తవం. 667 సమస్యాత్మక గ్రామాలుగా గుర్తించబడినాయి. అందులో 157 గ్రామాలకు రక్షిత మంచినీటి సరఫరా ఇవ్వడం జరిగింది. మిగతా 470 గ్రామాలలో 169 కోట్ల రూపాయలతో 216 గ్రామాలకు రక్షిత మంచినీటి సరఫరాను యివ్వబడుతున్నాను. నివేదికను గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు పంపడం జరిగింది. వారు వచ్చి ఆయా గ్రామాలను చూసి వెళ్ళారు. తరువాత మిగతా 254 గ్రామాలలో 116 గ్రామాలకు 163 కోట్ల రూపాయలతో ఓవర్సెన్ డెవలప్ మెంట్ ఏజెన్సీవారి ఆర్థిక సహాయం కోసం నివేదిక పంపడం జరిగింది. 138 గ్రామాల విషయమే ప్రపంచ బ్యాంకు ఆర్థిక సహాయం కోసం పంపివ్వడం జరిగింది. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని ఈ సమస్యాత్మక గ్రామాలలో 2,159 పనులు చేపట్టడం జరిగింది. రక్షిత మంచినీటి సహాయం కోసం ఆర్థిక సహాయం యివ్వబడుతోంది. అందుకోసం 41 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాము. వివిధ గ్రామాలలో రక్షిత మంచినీటి పథకాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. దానితోబాటు జిల్లాలోని ప్రతి గ్రామానికీ రక్షిత మంచినీటిని కల్పించినట్లే లేనట్లే మన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతివారం సమీక్షించడం కూడా జరుగుతున్నది.

ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో బి.బి. రోడ్లను వెయ్యటం

4-

*4704- సర్వశ్రీ సిపాఢ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్) సిపాఢ్. రాజేశ్వరరావు, వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) పి. నాగేశ్వరరావు కె. రామకృష్ణ (అనంతపురం), కె. సుబ్బరాజు (వీజయవాడ) జి. దేముడు, జి. యాదగిరి రెడ్డి:- రోడ్లు భవనాల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో ప్రస్తుతమున్న మట్టిరోడ్లు స్థానంలో కంకర బీ-బీ-రోడ్లను వేయాలను ప్రతిపాదన ఏదైన కలదా;

(ఆ) ప్రస్తుతమున్న కంకర రోడ్ల దుస్థితి కారణంగా బస్సులను నడపకపోవడం వలన విశాఖపట్టణం ఏజెన్సీప్రాంత ప్రజలు సమస్యల నెదుర్కొంటున్న విషయం వాస్తవమేనా?

రోడ్లు భవనాల శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎస్.వి. సుబ్బారెడ్డి): (అ), (ఆ) విశాఖపట్టణం జిల్లా ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో ఉన్నట్టి రోడ్లు, భవనాలశాఖకు చెందిన అన్ని రోడ్లకు 'తారు' వేయడమైనది. అవి మంచి స్థితిలో ఉన్నాయి. అందువల్ల రోడ్లు, భవనాలశాఖ రోడ్లపై బస్సులు నడపడానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదు. విశాఖపట్టణం జిల్లా ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో విశాఖపట్టణం రోడ్లు భవనాల సర్కిల్ అధికార పరిధికింద మట్టిరోడ్లు లేవు. అందువల్ల మట్టిరోడ్ల స్థానే కంకర/తారు రోడ్లను వేయాలనే ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ జి. దేముడు:- అధ్యక్ష మేము అడిగిన ప్రశ్న ఆర్.కండే.బి.కి సంబంధించింది కాదు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుంచీ నాకు తెలిసినప్పటినుంచి కూడా ఇంతవరకు యిక్కడ బీబీఐ గవర్నమెంటు వేసిన రోడ్లు ఒక్కటి మాత్రమే ఉంది. అది నర్సపట్నం టు నేలరు వయా చింతపల్లి రోడ్డు. అది తారురోడ్డు. దానిగూర్చి నేను అడగలేదు. తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చింతపల్లికి లింక్పెట్టి మరో రోడ్డు వేసింది. అది తప్ప యింకో రోడ్డు లేదు. నిజానికి మాది నక్కల్స్ ఏరియా. అక్కడ వున్నవన్నీ మట్టి రోడ్లు. మండల పాడ్ క్వార్టర్స్ నుంచి మూడు రోడ్లు ఉన్నాయి. వేటిని ఉపయోగించి ఏ అధికారులు కూడా ఈ ప్రాంతాలకు రారు. ఎలక్కన్నీకు ముందు మావద్ద బ్లాసింగ్ జరిగింది. అంతకు ముందు కూడా బ్లాసింగ్ జరిగింది. ఎలక్కన్నీలో కూడా జరిగింది. ఇక్కడ ఉన్న మట్టి రోడ్లను అధికారులు ఎవరూ ఉపయోగించడం లేదు. ఇలాంటి బ్లాసింగ్ జరుగుతున్నాయి. మండల పాడ్ క్వార్టర్స్ కు కలుపుతూ లోతుగడ్డ టు బల్లము. పెద్దగడ్డ టు కొండవంపల, పెంటపాడు టు దావనపల్లి, దార్పం టు ఉమ్మరేపల వంటివి ముఖ్య

మైన రోడ్డు అలాగే కొయ్యూరు టు పూతరాళ్ల... నర్సపట్నం టు ఒడ్డుపల్లి రోడ్డు ఉన్నాయి. వేటిని మెటర్ వేసి బి.బి. చేయించినట్లయితే బాగుంటుంది. అలాచేస్తే అధికారులు వోపర్తి ప్రాంతాలకు వెళ్లగలుగుతారు. ఆయా ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందు అవకాశం ఉంది. ప్రకపోతే భేదు. కనుక ఈ రోడ్డును బి.బి. చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వాటి అభివృద్ధికి తోడ్పడవలసిందిగాద తమద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్.పి. సుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా ఈ రోడ్డు పంచాయతీ రోడ్స్ వేటిని యింకా ఆర్.ఆండ్.బి. తేసుకోలేదు. తేసుకోమనే ప్రతిపాదన ఏదీ కూడా మావద్ద లేదు. ఒకవేళ అటువంటి ప్రతిపాదన ఉంటే తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

బెల్లం తయారీపై నిషేధం

5-

*7041- యు)-సర్వశ్రీ పాటూరు రామయ్య, ఎన్. రాఘవరెడ్డి, జక్కా వెంకయ్య (అల్లూరు), సిపాష్. రాశిరెడ్డి (జనగాం) శ్రీమతి పి. భారతి(సత్తెనపల్లి), సర్వశ్రీ డి. రాజగోపాల్ (అవంతి), ఎస్. వెంకట వీరయ్య(పాలేరు), జె. రంగారెడ్డి (మిర్యాలగూడ), టి. వెంకయ్య(సంతనూతలపాడు), కె. రాములు(ఇబ్రహీంపట్నం):- వ్యవసాయం, చక్కెర శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా;

(అ) పాక్షికంగా లేదా పూర్తిగా బెల్లం తయారీని నిషేధిస్తూ, ప్రభుత్వం ఏదైనా ఉత్తర్వులను జారీ చేసినదా;

(ఆ) అయినచో రైతులను ఆదుకొనుటకై బెల్లం తయారీపైనున్న పూర్తి నిషేధ ఉత్తర్వులను ప్రభుత్వం ఉపసంహరిస్తుందా?

వ్యవసాయ, ఉద్యానవనాల, చక్కెర శాఖమంత్రి(శ్రీ కె. విద్యాధరరావు): (అ) బెల్లం తయారీపై పాక్షిక నిషేధం ఉన్నది. అంటే 17-2-1977 తేదీగల పరిశ్రమలు

వాణిజ్యం (ఎల్.ఎ,ఎస్) శాఖ ఎం.ఎస్.సెం. 95 జి.ఓ. ప్రకారం చక్కెర ఫ్యాక్టరీల జోను ప్రాంతాలలో పవర్ కృషరీలద్వారా చేసే బెల్లం తయారీపై నిషేధం ఉన్నది. బుల్లెట్ డ్రాన్ బెల్లం తయారీ యూనిట్లమీద ఎలాంటి నిషేధం లేదు.

(ఆ) బ్యాంకెట్ నిషేధం ఉత్తరువు ఏదీలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా ఇప్పుడు ప్రభుత్వం విధానం మాకు అర్థం కావడం లేదు. అమ్మ పెట్టాపెట్టదు. అడుక్కుని తిననివ్వదు అన్నట్లుగా వుంది. వారు వాటికి కావలసిన ధర యివ్వరు. వారు బెల్లం ఒండుకుందామంటే ఒండుకోనివ్వరు. నిషేధం విధించారు. నేడు రైతు వ్యవసాయం చేసుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. ఇది చాలా బాధాకరంగా వుంది. కృష్ణర్స్ పెడితే కుటీర పరిశ్రమలకు యివ్వే టారిఫ్ యివ్వడం లేదు. మామూలు పరిశ్రమలకు యివ్వే రేటు విధిస్తున్నారు. రైతులు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ధరల గిట్టుబాటుకాక రైతులు చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. కనుక వారిపై ఈ ఆంక్షలను ఎత్తివేయవలసిందిగా, రైతులను ఒడిదుడుకుల నుంచి కాపాడవలసిందిగా, అందుకోసం వారికి కనీస ధరను నిర్ణయించే పద్ధతి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, నేను ముందే చెప్పాను. ఈ విషయంలో పాక్షికంగా నిషేధం ఉంది. షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్ వున్న జోన్స్లో నిషేధం పెట్టకపోతే రాను రాను రాష్ట్రంలో చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు మూతపడే పరిస్థితులున్నాయి. రైతులు హుర్మీగా దెబ్బతినే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అందువల్ల ఆంక్షలు విధించారు. మనకు అవసరమైన దానికన్నా ఎక్కువ షుగర్ కేన్ వున్నట్లయితే ఫరవాలేదు. ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితులు లేవు. అందువల్ల 1977లో జి.ఓ. ఇష్యూ చేయబడింది. మనకు సంవత్సరానికి సరిపడా షుగర్ కేన్ ఉండి ఇంకా ఎక్కువ కేన్ వున్నట్లయితే తప్పకుండా గౌరవసభ్యులు చెప్పిన దానిని పరిశీలించడం జరుగుతుంది. దయచేసి పరిస్థితులను అవగాహన చేసుకోవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఫ్యాక్టరీస్ వద్ద కూడ అంక్షలు పెట్టారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఫ్యాక్టరీస్ తేసుకొని చోట ఎక్కడైనా డిగ్రికల్స్ పెట్టి ఉన్నట్లయితే నా దృష్టికి తేసుకొనివస్తే తప్పకుండా సడలించడానికి పరిశీలిస్తాను.

గోల్కొండ కోట వద్ద పర్యాటకులకు సౌకర్యాలు

6-

*4276-సర్వశ్రీ పి. కేశవ్ (ఉరవకొండ), డి. వెంకటరమణ (నందిగామ):- పర్యాటక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:-

(అ) చారిత్రకంగా అత్యంతప్రాముఖ్యత గల ప్రదేశమైన గోల్కొండకోట వద్ద ప్రభుత్వం పర్యాటకులకు సరైన సౌకర్యాలను కల్పించక ఆ ప్రదేశాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయుటలో విఫలమైన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ప్రస్తుతం తేసుకొంటున్న చర్యలేవి;

(ఇ) రుసుమును వసూలు చేసి గోల్కొండ కోటను పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేసే బాధ్యతను పైకేటేట వ్యక్తులకు అప్పగించుటకు ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వానికున్నదా?

సమాచారం, పౌరసంబంధాలు, పర్యాటక శాఖమంత్రి (శ్రీ జి. నీతారామ్):- (అ) వాస్తవం కాదండే. గోల్కొండ పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధిపరచడానికి ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు చేపట్టింది.

(ఆ) గోల్కొండ కోట, సంరక్షణలో వున్న ఒక చారిత్రాత్మక కట్టడం. ఇది ఆర్కియాలజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా నియంత్రణ క్రింద వున్నది. గోల్కొండ కోటను సందర్శించడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటక శాఖ ప్రతి రోజు ఒక బస్సును నడుపుతున్నది. సోమవారాలలో తప్ప, వారంలో ప్రతిరోజు ఈ కోటను సందర్శించే పర్యాటకుల వినోదం నిమిత్తం కోటలో ఒక సౌండ్ అండ్ లైట్ షో ఏర్పాటు చేయడమైనది. అంతేకాక అక్కడ ఒక రెస్టారెంటు, ఇతర ప్రజా సౌకర్యాలకు అవసరమైన నిర్మాణాల పని చేపట్టి విషయం పరిశీలనలో వున్నది.

(ఇ) గోల్కొండ కోట తీంద్రప్రదేశ్ పర్యాటక శాఖ నియంత్రణ క్రింద వేదు.

శ్రీ పి. కేశవ్:- అధ్యక్షా, ప్రశ్నకు సమాధానం నేరుగా రావేదు. గోల్కొండ వోయేటటువంటి సందర్శకులకు కనీసం త్రాగునీటి అవసరాలు తీర్చడానికి ఏర్పాట్లు చేయబడలేదు. ముఖ్యంగా మహిళలు, పిల్లలు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు ఎదుర్కొంటున్నారని క్రింద నుంచి పైకి దాదాపు 4 1/2 కిలోమీటర్ల దూరం ఉన్నది

మంపినేటి సౌకర్యాలకాని, మరుగు దొడ్డి సౌకర్యం కాని వదు. పోకిరీల అకతాయితనాలు కూడా ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. కొన్ని కొన్ని ప్రదేశాలలో మెట్లు కూడా ఎక్కడానికి సౌకర్యాలు లేవు. వీటి అన్నీటిని సరిదిద్దితే ఈ గోల్కొండ కోటకు వచ్చేటటువంటి ప్రజలకు చరిత్ర మీద అవగాహన పెరిగేటటువంటి అవకాశం ఉంది. ఈ ఏర్పాట్లను వేస్తారా అని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. నేతారామ్:- అధ్యక్షా, గోల్కొండ కోటనందు రెస్టారెంటు నిర్మించడానికి రెవెన్యూ శాఖ నుండి వీలా మామమ్మదీనగర్ లోని సర్వే నెం-22లో 900 చదరపు గజాల నెల రోజుల క్రితమే సేకరింపడం జరిగింది. 7 లక్షల 41 వేల రూపాయలు మంజూరు చేయడం కూడా జరిగిందని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియపెట్టున్నాను. అంతేకాకుండా హైదరాబాదు చుట్టుప్రక్కల స్థలాలను అభివృద్ధి చేయుటకు ఇంగ్లాండు వారి మాడా వారి కన్సల్టెన్సీతో రెస్టారెంటు, హారిటేజీ మొదలైన ఏర్పాట్లు పబ్లిక్ సౌకర్యం కోసం ఏర్పాట్లు చేయబడినాయి. సౌండ్ అండ్ లైట్ షోకు 1996-97 ఆర్థిక సంవత్సరంలో 8.96 లక్షల రూపాయలు ఆదాయం వచ్చింది. నేటింగ్ కెపాసిటీ గతంలో తక్కువగా ఉన్నది దానిని ఇప్పుడు 233 నేట్లకు పెంచడం జరిగింది. టిక్కెటు ఒక్కొక్కటికి 20/- రూపాయలుగా ఫిక్సు చేయడం జరిగింది. నెలపు రోజుల్లో సుమారు 6 వేల మంది సందర్శకులు వస్తున్నారు. మిగతా రోజుల్లో 3 వేల మంది సందర్శకులు రావడం జరుగుతున్నది. వివిధ భాషలలో షోలు ఉండాలనే దృక్పథంతో ఇంగ్లీష్ లో ప్రతి బుధ, శని, ఆదివారాలు, హిందీలో మంగళ శుక్రవారాలు తెలుగులో ప్రతి గురువారం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గోల్కొండ కోటను అభివృద్ధి చేయడానికి ఇదా వారి కన్సల్టెన్సీతో పాటున్న అండ్ డిజైన్సు అన్నీ కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. స్ట్రీలకు ఇతర సందర్శకులకు టాయిలెట్ ఫెసిలిటీస్ ఏర్పాటు చేయడానికి సుమారు 2.71 లక్షల రూపాయలు మంజూరు కూడా చేయడం జరిగింది.

ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకు భవన సముదాయం

7-

*6385-సర్వశ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి, నారా రామమూర్తి, నాయుడు (చంద్రగిరి):- రోడ్డు, భవనాల శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రజల సౌకర్యార్థం, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలన్నీంటికి ఒకేచోట వసతి కల్పించడానికి రాష్ట్ర రాజధాని హైదరాబాద్ లో కార్యాలయ భవనసముదాయాన్ని ప్రభుత్వం నిర్మిస్తుందా;

(ఆ) ప్రస్తుతం, అద్దే భవనాలకు ప్రతినేల కోట్లాది రూపాయలను చెల్లిస్తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) ఒకేచోట ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకు వసతి కల్పించే విమిత్తర భవనసముదాయాలను నిర్మించడానికి బడ్జెట్ లో ఏమైనా కేటాయింపులు చేశారా?

శ్రీ ఎస్.వి. సుబ్బారెడ్డి:- (అ) ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

(ఆ) అద్దెకుగాను నెలకు రూ. 30.00 లక్షలు చెల్లించడమవుతున్నది.

(ఇ) 1997-98లో బడ్జెటు కేటాయింపు ఏమే వేయబడు.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు అన్నీ చాలావరకు అద్దె భవనాలలో ఉన్నాయి. దీనివలన ప్రభుత్వం ప్రతి నెల కొట్లాడి రూపాయలు అద్దె చెల్లిస్తున్నది. జిల్లాల నుంచి వచ్చిన ప్రజలు హైదరాబాదులో ప్రభుత్వ కార్యాలయాలకు వెళ్ళాలంటే ఒక కార్యాలయం 20 కిలో మీటర్ల దూరం ఉంటే ఇంకా కార్యాలయం 30 కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉంటున్నది. దీని వలన ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. హైదరాబాదులో ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు అన్నీ ఒక చోట నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా స్థలాలను కేటాయించిందా? దాని కొసం ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో డబ్బు కేటాయించారా? ఈ రోజు మండల పాడ్ క్వార్టర్సులోను జిల్లా పాడ్ క్వార్టర్సులోను వేర్వేరు చోట్ల ఉన్నాయి. మండల, జిల్లా పాడ్ క్వార్టర్సులో అన్ని డివార్సుమెంట్లు ఆఫీసులు ఒక చోట నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం దగ్గర ప్రతిపాదన ఉన్నదా? అదే విధంగా విత్తూరులో ఒక చోట ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం దగ్గర ప్రతిపాదన ఉన్నదా?

శ్రీ ఎస్.వి. సుబ్బారెడ్డి:- అధ్యక్షా, దాదాపు రాష్ట్రంలో 90 ఆఫీసులు అద్దె భవనాలలో ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం అన్నీ ఆఫీసులకు భవనాలు నిర్మించాలంటే సాధ్యం అయ్యే వసీకాదు. ప్రస్తుతానికి 3 డివార్సుమెంట్లకు బిల్డింగ్స్ కట్టాలనేటువంటి ఆలోచన ఉన్నది. అది ఇంకా పరిశీలనలోనే ఉన్నది. బడ్జెటు కేటాయింపు ఎప్పుడైనా వేసుకోవచ్చు. ఇన్వెస్టిగేషన్ ఫార్మ్ అయిన తరువాత బడ్జెటు కేటాయించడానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదు.

హైదరాబాద్లో వర్కశుద్ధి కార్యకారాల కారణంగా కలుషం

8-

*4874-సర్వశ్రీ డి. వాగేందర్, ఎం. శశిధరరెడ్డి (సనత్ నగర్), ఎం. కొండంరెడ్డి, డి.ఎల్. రమేంద్రారెడ్డి, ఇ. ప్రకాశరెడ్డి, కె.ఆర్. మధేపరెడ్డి, కె. రాంభూపాల్ రెడ్డి (పాణ్యం):- అడవులు, పర్యావరణం శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) హైదరాబాద్లోని భోలకిపూర్, రామనగర్ ప్రాంతాలలోనూ, ఆ మట్టుప్రక్కల వర్కశుద్ధి కార్యకారాలు నడుస్తున్న కారణంగా ఆయా ప్రాంతాలలో వాతావరణం భరించ వేనంతగా కలుషితమైపోయిన విషయం ప్రభుత్వానికి విదితమేనా?

(ఆ) ఆ వర్కశుద్ధి కార్యకారాలను తరలించడానికై కొంతకాలం క్రితం ప్రత్యామ్నాయ స్థలాన్ని ఎంపిక చేసిన విషయం వాస్తవమేనా?

(ఇ) అయినచో, ఆ విషయం ప్రస్తుతం ఏ దశలో ఉన్నది?

అదవులు, పర్యవరణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. రామకృష్ణరావు):- (అ, ఆ) అవునండీ.

(ఇ) దాదాపు 130 ఎకరాల స్థలాన్ని భువనగిరి మండలంలోని జమ్మాహర్ గ్రామంలో సేకరించడం జరిగింది. అక్కడికి పరిశ్రమలు తరలించుట కొరకు ప్రతిపాదనలు సమర్పించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ప్రతిపాదనలు పి.సి.బి.కి సమర్పించాక, వారు ఆమోదం తెలిపాక మళ్ళీ కర్మాగారాలను తరలించుట కొరకు ప్రతిపాదనలు పంపాలి.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, అక్కడ తోళ్లు నిల్వచేసే దుకాణాలు చాలా వున్నాయి. గత 15 సంవత్సరాల నుంచి అక్కడ ఉన్న ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుతున్నది. అక్కడ నుంచి తోళ్లు పరిశ్రమను వేరే ప్రదేశానికి మార్చమని ప్రజలు కోరుతున్నారు. గత 15 సంవత్సరాలు నుంచి ఇదే జవాబు వస్తుంది. భారత ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు పంపినారు? 130 ఎకరాల భూమిని సేకరించామని చెబుతున్నారు ఎప్పటిలోగా పర్య షేసుకొంటారు.

10.50 | శ్రీ ఎన్. రామకృష్ణరావు:- అధ్యక్షా, ఈ ట్రాన్స్మిగ్రేషన్ అసోసియేషన్ వారు
ఉ. సి.ఎల్.ఆర్.ఐ. వారిని కన్వీనర్లుగా పెట్టుకొన్నారు. ఎన్విరాన్మెంట్ ఇంప్రూవ్మెంట్ అసోసియేషన్ రిపోర్టును తయారు చేస్తున్నారు. ఆ రిపోర్టు తయారుచేసి పి.సి.బి.కి సమర్పించిన తరువాత భారత ప్రభుత్వానికి సమర్పించాలి. వాళ్లు ఆమోదం పొందిన తరువాత వేళ్లు అక్కడ నుంచి తరలించబడతారు. 5 చిన్న పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. దాదాపు 250 శుభ్రపరిచే కేంద్రాలు కూడా ఉన్నాయి. వీటి అన్నిటిని కూడా అక్కడ నుంచి తరలించడానికి ప్రతిపాదనలు చేస్తున్నారు. ఇంకా 3, 4 నెలలు సమయం పడుతుంది.

నెహ్రూ జాలాజికట్ పార్క్ దగ్గర దురాక్రమణ

9-

*7054-సర్వశ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి, పి. రామస్వామి (మహారాష్ట్రగండ్ల):- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నెహ్రూ జాలాజికట్ పార్క్ సరిహద్దు గోడకు, ప్రధాన బెంగుళూరు జాతీయ రహదారికి మధ్య తగినంతగా వదలిన స్థలాన్ని స్క్వాష్ డిలొంగ్, మోటారు వాహనాల వర్క్ షాపులవారు మున్నగు అనేకమంది దురాక్రమణదారులు అసంబంధితంగా ఆక్రమించుకొని ఆ స్థలంలో జాతీయ జంతువులకు హాని కల్గించే వానరకాత్మక ఇనుప తుక్కును ఇతర వ్యర్థ పదార్థాలను కుప్పగా వేస్తూ కలుషితం చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, అట్టి దురాక్రమణలను నిలుపు చేయుటకు ప్రభుత్వం షేసుకొన్న చర్యలేవీ?

జ. 8-5-98

మునిసిపల్ పరిపాలన మరియు పబ్లికాభివృద్ధి శాఖమంత్రి (శ్రీ బి. సత్యనారాయణ మూర్తి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) అన్యాయకృమణలను/అనధికార కట్టడాలను తొలగించడానికి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బద్దం బాబ్ రెడ్డి:- మొత్తం ఆసియా ఖండంలోని నెహ్రూ జాలాజికల్ పార్క్ పెద్దది. అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రహరీ గోడను కూడా తొలగించేసి ఆకృమణదారులు ముందుకు వస్తున్నారు. అక్కడ ఉన్న మేరాలం ట్యాంక్ కూడా ఆకృమణలకు గురవుతున్నది. పార్క్ కొరకు ప్రభుత్వం 40 సంవత్సరముల క్రితం 100 ఎకరాల భూమిని సేకరించినది. అక్కడ ఉన్నటువంటి భూములను ఆకృమణదారులు ఆకృమించుకుంటుంటే ఈ ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలూ తీసుకోవడం లేదు. గత దశాబ్దం నుండి మేరాలం ట్యాంక్ కలుషితమవుతోంది. ఆ పెరువులోనే మట్టివేసి పెరువు పూడ్చి ఇండ్లు కడుతున్నారు. జాలాజికల్ పార్క్ ను రక్షించదలచారా భేక పార్క్ ను ఎత్తివేయదలచారా అని నేను ప్రభుత్వ మును అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణమూర్తి:- జాలాజికల్ పార్క్ కొరకు 1982లో భూమిని ఫౌండేషన్ తీసుకోవడం జరిగింది. అందులో ఆకృమణలు 25 వరకు ఉన్నాయి, చిన్న చిన్న బంకులు 18 వరకు ఉన్నాయి; సెమి వర్మినెంట్ స్ట్రక్చర్స్ కూడా 2 ఉంటే వాటన్నింటినీ తీసివేశాము. అక్కడ ఉన్నటువంటి ఒక ఎకరము భూమిని మాస్పెన్ బేగం అనే ఐరన్ స్క్రాప్ టేలర్ ఆకృమించుకుని ఉంటే మేము వారికి రెమూనస్ గోట్స్ ఇచ్చాము. దీనిపై వారు కొర్టుకు వెళ్ళటం జరిగింది. కొర్టులో స్టే కూడా వెకేట్ చేపించాము, అక్కడ భూమి మొత్తం మా ఆధీనంలోకి వచ్చింది. అవసరం అయితే ఆ ఎకరం భూమికి బార్న్డ్ వెర్రింగ్ నేయించి ఆ భూమిని మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఆధీనంలో రక్షించడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము.

బొగ్గు గనులను ప్రివేటుపరం చేయుట

10-

*6015-శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి (ఎవైర్), శ్రీ ఎస్. వెంకటేశ్వరరావు:- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) బొగ్గు లీజును ప్రివేటు వ్యక్తులకు మంజూరు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా వున్నదా?

(ఆ) ఆయినచో ప్రివేటు పరం చేయుటకై గుర్తించిన బొగ్గు గనుల వివరములేవి?

(ఇ) ప్రభుత్వం ఇప్పటిదాక అందుకొన్న ప్రతిపాదనల వివరాలేవి, అవి ఏ దశలో ఉన్నాయి?

భారీ, మధ్య తరహా సాగునీటి పారుదల శాఖమంత్రి (శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావు):-
(అ) కేంద్ర ప్రభుత్వ బొగ్గు మంత్రిత్వ శాఖ 9.6.1993 తేదీ గల తమ ప్రకటన లోను,
17.9.1993 తేదీ గల లేఖ నెం. 47011/3/93/సి.పి.ఎ. ద్వారా జారీ చేసిన
మార్గదర్శక సూక్తాలలోను, విద్యుచ్ఛక్తి, సిమెంటు పరిశ్రమలపై క్యాపిట్ మైనింగు
నిమిత్తం నూతన బొగ్గు గనుల తవ్వకం బాగుల ప్రయివేటికరణ పథకాన్ని దానిని
ప్రవేశపెట్టింది.

(ఆ, ఇ) బొగ్గు కౌలులు ప్రయివేటికరణ విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిశీలనలో
వున్నది.

శ్రీమతి కె. ప్రతీభా భారతి:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు
ప్రైవేటికరణ విషయం పరిశీలనలో ఉందని చెప్పారు. ప్రవేటికరణ కోసం ఒక వేళ
ప్రభుత్వం ఏమైనా బొగ్గు క్షేత్రాలను గుర్తించటం జరిగిందా? గుర్తించినట్లయితే అవి
ఏవి?

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం
తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలించి ఆమోదించవలసి ఉంటుంది.
రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తున్నది ఈ విషయం కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవటం
జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ ఆర్. చంద్రశేఖరరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రూల్ నంబర్ 53 క్రింద మేము తమరికి
ఒక నోటీసు ఇచ్చాము. నిన్న శాసనసభలో గవర్నర్ ప్రసంగం చేస్తున్నాడని అనీరూబ్
ఎటేమాస్మియర్ క్రియేట్ అయ్యింది. ఈ సభ శాంక్విట్ గురించి, సభలో జరిగే చర్చల
గురించి బయటి ప్రజానీకం అలోచించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. శాసనసభలో ఈ విధంగా
అగౌరవంగా ప్రవర్తించేవారిపై చర్యలు తీసుకోవాలి. మొట్టమొదటిసారిగా గవర్నర్ ఈ
శాసనసభకు వచ్చినప్పుడు ఆయన ప్రసంగానికి అడ్డుతగిలి. ఆయన మీద దాదాపు దాడి
చేసినంత పని చేశారు. ఈ విషయంలో మనం పేరియమ్మే చర్య తీసుకోవాలి. థెక్కుబ్లె స్ట్రెస్సు
ఇక్కడ చేసే చర్చలపై బయటి ప్రజానీకం సమ్మతం కోల్పోతారు. రంగరాజన్ గారు
ఆర్.బి.ఐ. గవర్నర్ గా పనిచేసిన మహాన్నత వ్యక్తి, అటువంటి వ్యక్తి పట్ల ఈ విధంగా
ప్రవర్తించిన వారిపై చర్య తీసుకోమని కోరుతున్నాను. మేము ఎడిజర్మిమెంట్ మోషన్ ఇస్తే
తమరు దానిని డిస్మిస్ చేసి అనుమతించలేదు, ఇదే సమస్యను మేము రూల్ నంబర్ 53
క్రింద ప్రస్తావించదలచాము.

Mr. Speaker:- Your notice given under Rule 53 is before
me. If you want to move the motion you move after Zero-Hour.
Notice under Rule 63 has been disallowed.

జేరో అవర్

శ్రీ కె. సుబ్బారావు:- ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి నేటిపాడుల శాఖకు సంబంధించిన పి.డబ్ల్యు.డి. వర్క్ షాప్ లను మూసివేయాలనే పద్ధతిలో ఒక వెళ్ళు ఎలక్షన్స్ జరుగుతుండగానే 2-2-98 నాడు ప్రభుత్వం ఒక మెమోరాండం జారీ చేసినది. ప్రభుత్వం యొక్క ఈ నిర్ణయం కారణంగా ఈ రాష్ట్రంలో అనేక దశాబ్దాలుగా ఉన్నటువంటి వర్క్ షాప్ లు మూతపడి పరిస్థితి వచ్చింది. విజయవాడలోనే నేతానగరంలో 13 సంవత్సరాల పరిశ్రమ కలిగిన వర్క్ షాప్ ను కూడా ఇదేవిధంగా మూసివేయాలనుకోవడం దురదృష్టకరం. నాగార్జునసాగర్ వంటి అనేక ప్రధానమైన ప్రాజెక్టులను రూపకల్పన చేయడంలో అగ్రభాగాన నిలిచినటువంటి పి.డబ్ల్యు.డి. కార్మికులు సమయోచితమైన సేవలను అందిస్తున్నప్పటికీ వినయోగించుకోకుండా వర్క్ షాప్ లను మూసివేసి మార్చి 31 తరువాత వచ్చినటువంటి పనులన్నీ ప్రయివేటు వ్యక్తులచే చేయించుకోవాలనడం ఏ మాత్రం సమంజసమైన నిర్ణయం కాదు. అనేక వర్క్ షాప్స్ లో వర్క్ లోడ్ కూడా బాగానే ఉంది. విజయవాడలో ఉన్న వర్క్ షాప్ కు సంబంధించి 1999 వరకు 188 మెట్రీక్ టన్నుల వర్క్ లోడ్ ఉంది. ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం కారణంగా రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి నేలడిమింది కార్మికులు అనేక రోజులుగా నిరాహారదీక్షలు, ఆందోళనలు చేస్తున్నారు. అనేక బాధలకు లొన్న అత్యవసరాలకు పాల్పడుతున్న ప్రశ్ని రైతులకు మాదిరిగానే పి.డబ్ల్యు.డి. కార్మికులు కూడా అత్యవసరాలే శరణ్యం అని అనుకునే పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. ప్రభుత్వం దీనిపై వెంటనే స్పందించి తీసుకున్న నిర్ణయం ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను. వర్క్ షాప్స్ మూసివేత తరువాత ఆ భూములను ఏమైనా లాభాపేక్షతో అమ్ముకోవాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేస్తుందా అనే అనుమానం కూడా కలుగుతోంది. వర్క్ షాప్స్ కొనసాగించాలని, కార్మికులకు కాపాడాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆందోళన జరుపుతున్నటువంటి కార్మికులను పిలిపించి వారి సమస్యను పరిష్కరించాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయమై సంబంధిత అధికారులు ఆయా యూనియన్స్ తో వర్చిస్తున్నారు. వర్క్ షాప్స్ కు ఉండే వర్క్ లోడ్ ను కృమబద్ధీకరించటమే తప్ప ఏ వర్క్ షాప్ ను కూడా క్లోజ్ చేయడం లేదు. కార్మికుల జీతభత్యం విషయంలోగానీ, వారి పని విషయంలోగానీ, వారి కార్యక్రమాల విషయంలోగానీ ఏ రకమైన నష్టం వాటిల్లకుండా చేస్తామని హామీ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి:- కేబినెట్ లో ఫాస్ చేశారు, జాయింట్ యాక్షన్ కమిటీ వారు నిరాహార దీక్షలు కూడా చేస్తున్నారు.

శ్రీ అనదుర్దీన్ ఓవైషీ:- సర్

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు డిప్యూటీ చైర్మన్ నోటీస్ ఇవ్వండి, అడ్మిట్ చేస్తాను. అప్పుడు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి (నల్గొండ):- రాష్ట్రవ్యాప్తంగా టి.టి.సి. టెర్మినల్స్ వారిని స్పెషల్ టీవర్స్ 8,000 మంది పరీక్ష వ్యాసి రిజల్ట్ రాక చాలా ఆందోళనగా ఉన్నారు. ఈ 8,000 మంది రిజల్ట్ ఇప్పటివరకు ప్రకటించకుండానే ప్రభుత్వం నీన్న మొన్న టీవర్స్ పోస్టులకు నోటిఫికేషన్ ఇచ్చింది. 14 నెలలుగా వేరు ఆందోళనలు చేస్తున్నారు. నీన్న కూడా శాసనసభ ముందు 8,000 మంది ప్రభుత్వానికి మొమరాండం ఇచ్చారు. ఈ రోజు కూడా ఇందిరాపార్క్ వద్ద వారు స్థిరపనగా రిలే సిరాహారదీక్షలు చేస్తున్నారు. వేరంతా దరిదాపు 1983-84లో టి.టి.సి. అర్వాతలో ప్లెవేటు పాఠశాలలో నేరారు. వేరు ఇతర పరీక్షలు వాయటానికి కూడా వేలుపడదు, ఎందుకంటే వేరు ఎన్నడో వయోపరిమితిని దాటిపోయారు. కనుక వేరి బాధను అర్థం చేసుకుని ప్రభుత్వం ఈ మధ్యన విడుదలచేసిన నోటిఫికేషన్లోన్నా వేలుకల్పించాలని, డి.ఎస్.సి. పరీక్షలు వ్యాసెందుకు బోనఫైడ్ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అంతగాక ఎప్పటినుండి ఆగిపోయి ఉన్న వేరి రిజల్ట్ వెంటనే ప్రకటించి వేరి ఆందోళన విరమింప చేయడానికి ప్రయత్నించాలని అందుకు అవసరమైన అన్ని వర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

11.00 శ్రీ కె.ఇ. ప్రభాకర్:- స్పీకర్ సర్, గౌరవ సభ్యులు స్పెషల్ టీవర్స్ రిజల్ట్ ఉ. వెంటనే ప్రకటించాలని కోరడం జరిగింది. స్పెషల్ టీవర్స్ రిజల్ట్ విషయమై త్వరలోనే ప్రభుత్వం పరిశీలించి రిజల్ట్ ప్రకటించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తాము.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ (బాంద్యాయజగుట్ట):- స్పీకర్ సర్, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు హోమ్ మినిస్టర్ గారు ఇద్దరూ సభలోనే ఉన్నారు. నేను వారిద్దరి దృష్టికి ఈ విషయాన్ని తీసుకువస్తున్నాను. ఇది సమాజం సిగ్గు పడవలసిన సంఘటన. అంద్రప్రదేశ్ రాజధాని అయిన హైదరాబాదు నగరంలోని ముఖ్యరాజధాని పోలీసు స్టేషన్ పరిధిలో మూడు రోజుల క్రితం ఐదున్నర సంవత్సరాల ముస్లిం అమ్మాయిని 35 సంవత్సరాల ఇతర కులానికి చెందిన పక్కింటి అతను మానభంగం చేసివా ఇంతవరకు ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు. ఆ చిన్న పిల్ల తండ్రి ఒక రిక్సా డ్రైవర్. ఇతర కులానికి చెందిన వాళ్లు వచ్చి ఆ పిల్ల తండ్రిని కంప్లెయింట్ ఫిల్డ్రా చేసుకొమ్మని బంపంతం చేస్తూ దొర్లనడం చేస్తున్నారు. నీన్న సాయంత్రం ఆ పిల్లను నేను చూశాను. ఐదున్నర సంవత్సరాల చిన్న పిల్లను ఒక పెద్ద మనిషి రేప్ చేస్తే అతనిపై తగిన చర్య తీసుకోకపోతే పోలీసుకు ఎందుకు? ఈ సమాజం ఎందుకు? ఇది సమాజం సిగ్గుతో తలవంచుకోవలసిన సంఘటన. ఈ ప్రభుత్వంలో ముస్లింలకు రక్షణ లేదు. ఆ పిల్ల తండ్రిని కంప్లెయింట్ ఫిల్డ్రా చేసుకొమ్మని యాంట్ పోషల్ ఎలిమెంట్స్ డెరిడిస్తున్నారు. దీని మీద ప్రభుత్వం ఏ చర్య తీసుకుంటుంది?

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- గౌరవ సభ్యులు అమానుల్లాఖాన్ గారు చెప్పిన సంఘటన గురించి నేను తప్పకుండా సంబంధిత అధికారులతో మాట్లాడతానని తెలియజేస్తున్నాను. మైనారిటీలకు రక్షణ లేదని గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. వారికి తప్పకుండా రక్షణ ఉంటుంది. వారి హక్కులను కాపాడడానికి చిత్తశుద్ధికో ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

Sri Asaduddin Owaisi:- Refer this case to C.B., C.I.D. Let the C.B., C.I.D. investigate the case, otherwise, justice will not be done.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- డిటెయిల్డ్ రెప్రజెంటేషన్ ఇవ్వండి. తప్పుకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ బద్దం బాలిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, చార్జినార్ కోపరేటివ్ బ్యాంక్ భోలక్పూర్ బ్రాంచ్లో మేనేజర్ గా పనిచేస్తున్న వ్యక్తిపై ఆ బ్యాంక్ వారు 25 లక్షల రూపాయలు గల్లంతమౌతూ వేశాడని తప్పుడు నిందారోపణ చేయడం జరిగింది. దానికి ఆయన భరించలేక పోయాడు. ఆ బ్యాంకు ఛైర్మన్ మరియు ఎం.డి.లు ఆ బ్యాంకు డబ్బును కోల్పోయి రూపాయలు స్వాహా చేసి ఆ నేరాన్ని అతని మీదికి నెడితే ఆ అవమానాన్ని భరించలేక తన కుటుంబంలోని తన ముగ్గురు అక్కలు, ఒక బెల్లెలు తన తల్లి అతను మొత్తం ఆత్మహత్య చేసుకోవడం జరిగింది. ఈ రకంగా అన్యాయంగా బలియైన ఆ కుటుంబం యొక్క మృతికి బాధ్యులైన వారి గురించి ప్రభుత్వం దృష్టికి పోలీసుల దృష్టికి తీసుకువచ్చినా ఆ బ్యాంకు ఛైర్మన్, ఎం.డి.ల పైన ఎలాంటి చర్య తీసుకోకుండా దానిని కప్పిపుచ్చడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఆ సంఘటనకు కారకులైన వారిని అరెస్ట్ చేయలేదు. ఆ బ్యాంకు ఛైర్మన్, ఎం.డి.లపైన ఎలాంటి చర్య తీసుకోకపోవడం శోచనీయం. మా పార్టీవరంగా జుడీషియల్ ఎంక్వయిర్ వేయించమని కోరడం జరిగింది. దానపైన ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. ప్రభుత్వం వారిపైన చర్య తీసుకోకుండా వారిని రక్షిస్తున్నదనే అనుమానం కలుగుతున్నది. బ్యాంకు డబ్బును దొపిడీ చేసిన పెద్దమనుషులను విడిచిపెట్టి అమాయకులపై నిందారోపణలు చేయడానికి కారకులెవరో తెల్పడానికి జుడీషియల్ ఎంక్వయిర్ వేయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- గౌరవసభ్యులు శ్రీ బద్దం బాలిరెడ్డిగారు జుడీషియల్ ఎంక్వయిర్ వేయించాలన్నారు ప్రతి దానికి జుడీషియల్ ఎంక్వయిర్ అనడం న్యాయం కాదు. సరియైన డిటెయిల్డ్ ఇన్ఫో అప్పుకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ బద్దం బాలిరెడ్డి:- నేనొక్కడినే చెప్పడం లేదు. హైదరాబాదు మొత్తం వెతుకున్నారు. దయచేసి నిందితులను అరెస్ట్ చేస్తామని చెప్పండి. సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిర్ చేస్తారో, ఏమి చేస్తారో చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నోటేసు ఇవ్వండి. డిస్కస్ చేయవచ్చు.

شرعی مسائل اور امتحان (یا قیامت پورہ) :- جناب کبیک صاحب کل سے ایس ایس سی کے امتحانات ہونے لگے ہیں۔ اس امتحان میں لاکھوں طلباء شرکت کر رہا ہے میں شہر حیدرآباد اور سکندرآباد کے طلباء بھی اس امتحان میں شرکت کرتے ہوئے ہیں۔ ان طلباء کو بیٹھ کے امتحان دینے کیلئے فریئرچرنگ لائٹس کی بجائے طلباء کو زمین پر بیٹھ کر امتحان دینا پڑے گا۔ امتحان صالوں کے اندر لائٹس کا برابر انتظام نہیں کیا جا رہا ہے۔ طلباء کو کس لکڑی سے اندھیرے میں بیٹھ کر امتحان دینے کی حکومت کو چاہیے کہ ان طلباء کو کم سے کم بیٹھ کر امتحان دینے کیلئے فریئرچرنگ لائٹس اور ٹوکم گراپے بیٹھنے کے کافی کا انتظام کرنا انتہائی ضروری ہے۔

شری ٹی۔ دیویندر گروہ۔۔۔ ایس ایس سی کے امتحانات کیلئے ضروری چیزوں میں ان طلباء کو کہہ سکے ہیں کہ
 وقت امتحان سے پہلے وہ تمام چیزیں یاد کر لیں جو ان کے متعلق ہے۔ آپ نے کہا ہے کہ میں یہ چیزیں یاد کر لیا
 ہوں۔ مسئلہ منسٹر صاحب کے علم میں لادو گا اور ضروری چیزوں کو جو آپ نے مطالبہ کیا ہے ان چیزوں کا انتظام
 کروا جاوے گا۔

شری ممتاز احمد خان :- کل سے بچوں کے امتحانات شروع ہوئے ہیں ۔
 غریبی ٹی ۔ دیوبند درگھوڑ :- ضرورت ان چیزوں کا انتظام کرنے کیلئے متعلقہ منسٹر صاحب کے علم لیا جائیگا ۔

11-10 | శ్రీమతి ఎన్. లక్ష్మీపార్వతి:- స్పీకర్ సార్, పృథ్వీ మనిషికి ఒక విధంగా వరం, ఉ. అదేవిధంగా శాపం కూడా. పృథానంగా ఈ రోజు కృష్ణా జిల్లా, కృతీ మండలం, చిన్న గొల్లపాలెం గ్రామము సముద్ర ప్రమాదంలో పీక్కుకున్నందున ఆ ప్రాంత ప్రజలు నిస్సహాయతతో ఎదురు మాన్సున్నారు. దాని శివారు ప్రాంతంలో ఆరు గ్రామాలు వున్నాయి అరువేల ఎకరాల విస్తీర్ణంలో వున్నటువంటి గ్రామాలలో ఈ రోజు దాదాపు మూడు వందల ఎకరాల భూమి సముద్ర కొతకు గుర్తొంది. సముద్రానికి అన్నిటికంటే ముందున్న గ్రామం చిన్నగొల్లపాలెం. ఆ ప్రాంత ప్రజలు ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వానికి ఎన్నోసార్లు విజ్ఞప్తి చేసుకోవడం జరిగింది. కొద్ది మాసాల క్రితం తెలుగుదేశం (ఎన్.టి.ఆర్.) పార్టీ అధ్యక్షులు కూడా ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది. అదేవిధంగా రెవెన్యూ మినిస్టర్ గారు కూడా వోయిన నవంబర్ లో ఆ గ్రామాన్ని సందర్శించి, తీరసభ్య కమిటీని వేసి ఆ సమస్యను పరిష్కరించడం జరుగుతుందని ఆకట్టి ప్రజలకు హామీ యిచ్చారు. కానీ యితవరకు తీరసభ్య కమిటీ వేయడం జరుగలేదు. ఒక రెవెన్యూ అధికారి ఒక ఇంజనీర్ అదేవిధంగా ఒక స్పెషల్ ఆఫీసర్ తో తీరసభ్య కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. అత్యంత ప్రమాదకరమయిన పరిస్థితి ఎమంటే, దాదాపు మూడు వందల ఎకరాల భూమి కొతకు గుర్తొంది. దాదాపు 280 ఎకరాల మేరకు మేట వేసింది. ఈ మేట వోయిన సంవత్సరం వర్షాకాలంలో సగం కొబ్బరికొనేవోయింది. ఈ వర్షాకాలంలో, వున్న మేట కూడా కొబ్బరికొనేవోతే గ్రామం అనవాలు మచ్చుకు కూడా మిగలని ప్రమాదపరిస్థితి ఏర్పడ బోతోంది. చుట్టుపక్కల వున్నటువంటి నల్లగంగులవారేపాట, బుసినారేపాట, దేపాబట్లపాట

మొలవానిపాలెం, పల్లెపాలెం, ఏటముండి మొదలైన ఆరువేల ఎకరాలలో విస్తరించబడి పున్నటువంటి ఈ ఆరు గ్రామాలు సముద్రకోతకు గురయ్యే ప్రమాదం ఉంది. చిన్నగొల్లె పాలెం ప్రజలు ప్రాణాలను అరవేతితోపెట్టుకొని, ప్రభుత్వం ఎప్పుడు వచ్చి సహాయం చేస్తుందని ఎదురు చూస్తున్నారు. గ్రామాలతోబాటు, నారింజ, సవోట, బత్తాయి, మామిడి తోటలు కూడా కొట్టుకొని పోతున్నాయి. రాబోవు వర్షాకాలంలో ఎదురయ్యే ప్రమాదకర పరిస్థితిని అరికట్టేందుకు ప్రభుత్వం యుద్ధప్రతిపదిక మీద చర్యలు తీసుకోనట్లయితే అక్కడి ప్రజలు ఆ ప్రాంతాలను విడిచి వెళ్ళిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వం వెంటనే తీవ్రతర కమిటీని ఏర్పాటు చేసి తగు చర్యలు తీసుకుంటుందనే ఆశతో ఆ గ్రామస్థులు ఆశతో ఎదురు చూస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రభుత్వం నుంచి విదయనా సమాధానం వుందా?

శ్రీ జి. దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, గౌరవ శాసనసభ్యురాలు చెప్పినట్లు నేను ఈ చిన్నగొల్లెపాలెంకు వెళ్ళాను. వారు చెప్పినట్లు అక్కడి రైతాంగం, గ్రామస్థులు అందోళనకు గురవుతున్నారు. సముద్ర అటవీల వల్ల ఆరువేల ఎకరాలకు పైగా కోతకు గురైన విషయం వాస్తవమే. ఈ విషయంలో కొంత బెక్కికట్టిగా యిబ్బంది వుంది. దీన్ని ఏ విధంగా పరిష్కరించాలనే విషయాన్ని నేను డిల్లీ కలెక్టర్ దృష్టికి కూడా తీసుకువెళ్ళాను. వారి దగ్గర నుంచి రిపోర్టు వచ్చినట్లయితే, సమస్యను పరిష్కరించడానికి కొంత ఫండ్స్ ను రిలేట్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి వుంది. దాని ప్రకారం తప్పనిసరిగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మే ద్వారా గౌరవసభ్యురాలికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. లక్ష్మీపార్వతి:- రిపోర్టు వచ్చిన తర్వాత చర్యలు తీసుకుంటామంటే ఎలా పార్? వర్షాకాలం యింకా రెండు మాసాలలో రాబోతోంది. గ్రామాలు కొట్టుకొని పోయిన తర్వాత రిపోర్టును ఆధారంగా వేసుకొని చర్యలు తీసుకుంటామంటే అది చాలా కష్టంగా వుంటుంది. ఇప్పుడు ఈ విషయాన్ని మే దృష్టికి తీసుకువచ్చాం కాబట్టి వెంటనే స్పందించి తీవ్రతర కమిటీని వేసి ఆ గ్రామాలను రక్షించండి, ప్రజలను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించండి. దానికి యింతకుముందు ఒక కట్టవేయడం కూడా జరిగింది. గత 1993 వ సంవత్సరం నుండే కోతకు గురవుతూనే వస్తోంది. అక్కడ ప్రభుత్వ బంజరు భూములు, 280 ఎకరాల మేరకు ప్లావేటు పట్టాభూములు వున్నాయి. ఇవన్నీ కూడా కోతకు గురవుతున్నాయి.

శ్రీ జి. దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, తప్పనిసరిగా, అక్కడి రైతాంగానికి, ప్రజలకు సహాయం చేస్తాం, దురదృష్టవశాత్తు ఆ ప్రాంతం సముద్రంలో ఒక దేవిగా వుంది. ప్రకృతిపరంగా ఏర్పడుతున్న యిబ్బందులున్నాయి. వేసు పర్వనట్టిగా యింట్లన్నీ తీసుకొని డిల్లీ కలెక్టర్ గారితో మాట్లాడి తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని మే ద్వారా గౌరవ శాసనసభ్యురాలికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. కేశవ్:- అధ్యక్షా, ఇది త్రాగునీటి సమస్యకు సంబంధించిన విషయం. పంచాయతీరాజ్ శాఖామంత్రిలు సమాధానం చెబుతారని అనుకుంటున్నాను. అనంతపురం జిల్లాలో ఎండాకాలం రాకముందే మంచినీటి సమస్య ప్రారంభమయింది. పృథుత్వం వారు రూ. 50 లక్షలు మంజూరు చేసినట్లు పత్రికల ద్వారా తెలుసుకున్నాము. భారతదేశంలో ఎడారి జిల్లాలుగా ఏర్పడుతున్న వాటిలో, అనంతపురం జిల్లాదీ రెండో స్థానం. కాబట్టి జిల్లాకు మంచినీటి సౌకర్యము కల్పించవలసిన బాధ్యత పృథుత్వం మీద వుంది. నీటి సరఫరాకు సంబంధించి ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. డివిజన్, పంచాయతీరాజ్ డివిజన్ అని రెండు రకాలుగా వర్గీకరించడం జరిగింది. మంచినీటి సమస్యతో బాధపడుతున్న అనంతపురం జిల్లాలో ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. డివిజన్ను పెట్టుకుండా కర్నూల్ జిల్లాలో పెట్టారు. ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. డివిజన్ను అనంతపురం జిల్లాకు మార్చాలని ఎంతోమంది ప్రజలు, ప్రజాప్రతినిధులు ఎంతోకాలంగా పృథుత్వం మీద ఒత్తిడి చేసుకువస్తున్నారు. ఈ సభ ద్వారా ఆ విషయాన్ని పృథుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దానితోబాటు ఈ ఎండాకాలంలో డ్రిల్లింగ్ ఆఫ్ బోర్వెల్స్ను ఎక్కిక్యూటివ్ ఆర్డర్ ద్వారా రేస్క్విక్ చేయాలని పృథుత్వం ఆదేశాలు యిచ్చినట్లు తెలిసింది. అదే నిజమయితే యింకా తీవ్రమయిన పరిస్థితులు ఏర్పడుతాయి కాబట్టి అదనంగా డబ్బులు మంజూరు చేసి బోర్వెల్స్ కార్యక్రమాన్నీ చేపట్టాలని పృథుత్వాన్ని మే ద్వారా కోరుతున్నాను. పృథుత్వం ఎన్నో మంచినీటి పథకాలను మంజూరు చేసింది అవి వివిధ స్థాయిల్లో పూర్తి అవుతున్నప్పటికీ వాటికి పవర్ కనెక్షన్, లెక్కపోవడంవల్ల నీటివిషోయాయి. కాబట్టి వెంటనే పవర్ కనెక్షన్నును యిచ్చే ఏర్పాట్ల చేయాలని కోరుతున్నాను. సుమారు నాలుగు నుంచి ఛిదు కోట్ల ఖరీదైన దూరం నుండి మంచినీళ్లు తెచ్చుకుంటున్నటువంటి గ్రామాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ప్రత్యేకంగా వాటికి బ్యాన్స్పోర్టేషన్కు అదనంగా నిధులను కేటాయించి అనంతపురం జిల్లాకు ఎక్కువ మొత్తంలో నిధులను కేటాయించవలసినట్లుగా మేద్వారా పృథుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ కొడెల శివప్రసాదరావు:- గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు అనంతపురం జిల్లా ఎడారి ప్రాంతంగా మారే ప్రమాదం మనం గుర్తిస్తుంది. ప్రధానమయినటువంటి మంచినీటి సమస్యను పరిష్కరించడానికి రక్షిత మంచినీటి పథకము, సత్యసాయి ట్రస్టు క్రింద చేపట్టిన స్కేము మొదలైన వాటిని కమిషన్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతుందని గౌరవసభ్యులకు మే ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. డివిజన్ గురించి అడిగారు. సూపరింటెండింగ్ ఇంజినీర్ను రెండు జిల్లాలకు కలిపి, కర్నూలు ఫాజ్ క్వార్టర్గా పెట్టడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనలు పరిశీలించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. కొత్తగా 250 మంది జనాభాకు కలిపి ఒక బోర్వెల్ను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. అంతకంటే మించి వేసే అవకాశం లేదు. బ్యాన్స్పోర్టేషన్ ఆఫ్ డ్రింకింగ్ వాటర్ గురించి అడిగారు. ఆ విధంగా చేయడానికి అవసరమయితే ఎంత డబ్బు అయినా ఖర్చు పెట్టి మంచినీటి సమస్యను పరిష్కరించడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. రంగారెడ్డి (మలకవేట):- అధ్యక్షా, నా నీయోజకవర్గంలో విజయవాడ జాతీయ రహదారి పక్కలో హైదరాబాదులో వున్నటువంటి కడేశాల నుంచి వ్యర్థ పదార్థాలను తీసుకువచ్చి అటోనగర్లో వేయడం వల్ల అక్కడ దుర్గంధం ఏర్పడి ప్రమాదకరంగా తయారైంది. అక్కడ ఎయిర్ పోల్యూషన్, వాటర్ పోల్యూషన్ ఏర్పడడంతో, యిప్పటికే వేలాదిమంది విద్యార్థులు వదువుతున్నటువంటి పాలిటెక్నిక్ కాలేజీను అక్కడినుంచి తీసివేయడం జరిగింది. నేను ఎన్నోసార్లు ఈ విషయం గురించి మున్సిపల్ అధికారులకు పోల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు దృష్టికి తీసుకువచ్చినా, వారు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవడంతో అక్కడ వున్నటువంటి వందలాది కాలనీలు, గ్యామాలు యితర ప్రాంతాలకు తరలివెళ్లవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. నేను ఎన్నోసార్లు సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి తీసుకువచ్చినా చర్యలు తీసుకోవడంలో చొరవమాపడం లేదు. అక్కడ వున్నటువంటి వేలాది ప్రజలు ఈ విషపదార్థాల వల్ల చాలా యిబ్బందిపాలు అవుతున్నారు. విషపదార్థాలను ఆ విధంగా హైదరాబాదు నడిబొడ్డు నుంచి తీసుకొవెళ్లడం అపువేసి అక్కడ వున్నటువంటి ప్రజలను రక్షించవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రీగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. సత్యనారాయణమూర్తి:- గౌరవసభ్యులు రంగారెడ్డిగారు చెప్పిన విషయం గురించి సంబంధిత అధికారులతో వర్తించి తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని, అవసరమయితే రంగారెడ్డిగారితో కూడా మీటింగ్ పెట్టి, అటోనగర్ డంపింగ్ యార్డు విషయంలో తగు చర్యలు తీసుకొని అక్కడి ప్రజానీకానికి అనారోగ్య పరిస్థితులు ఏర్పడకుండా చూడడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

11-20 శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు (సిరిపూర్):- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఉ. ఫారెస్టు మినిస్టరుగారికి సంబంధించినది. ఉత్తర తెలంగాణలో బీడి ఆకుల సేకరణ చాలా ప్రాముఖ్యమైనది. బీడి ఆకుల సేకరణ గిరిజనులు, షెడ్యూల్డ్ కులాల వారికి జీవనోపాధిని కల్గిస్తున్నది. ఖమ్మం జిల్లా భద్రావలంలో బీడి ఆకు కట్టకు 5 నుండి 10 షెడ్యూల్డ్ కులాలకు ఎక్కువగా ఇస్తున్నారు. అదే మారుమూల గిరిజన ప్రాంతమైన అదీలాబాద్ గిరిజనులకు ఐదు షెడ్యూల్డ్ కులాలకు ఇస్తున్నారు. అనేక సంవత్సరాల నుండి బీడవార్తన గిరిజన కూలీలు బీడి ఆకు కట్ట రేటును అందరికీ సమంగా పెంచాలని పోరాటాలు అందోళనలు చేస్తున్నారు. అదీలాబాద్ జిల్లా కరువు ప్రాంతముగా కూడా డిక్లెర్డ్ అయినది. దాదాపు పది సంవత్సరాల నుండి భద్రావలంలో షిక్కువ రేటు ఇస్తున్నారు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఉత్తర తెలంగాణ జిల్లాలైన అదీలాబాద్, కరీంనగర్ లలో కూడా ప్రతి సంవత్సరము బీడి ఆకు కట్టకు ఐదు షెడ్యూల్డ్ మాత్రమే పెంచుతున్నారని అలా కాకుండా ఈ సంవత్సరం కనీసం ఒక కట్టకి 25 షెడ్యూల్డ్ చొప్పున ఇవ్వవలసిన అవసరము ఉన్నది. దీని మీద ప్రభుత్వానికి సంవత్సరానికి ఆరు, ఏడు కోట్ల రూపాయల వరకు వస్తుంది. దుర్భరమైన జీవితము గడుపుతున్న గిరిజనులకు ఉపాధిని కల్పించాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధ వహించి తునికాకు వంద ఆకులకు కనీసం 25 షెడ్యూల్డ్ చొప్పున పెంచవలసిందిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

సంకాప ప్రితిపాదనలు : (2) ఆంధ్రప్రదేశ్
శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ అల్ల రామచంద్ర
రావుగారి మృతిపట్ల సంకాపము.

17 మార్చి, 1998.

43

శ్రీ ఎన్. రామకృష్ణరావు:- అధ్యక్షా, ప్రతి సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం బీడి ఆకు రేటు ఐదు పె్నల చొప్పున పెంచాము. గతంలో వంద ఆకులకు రేటు ఉంది. కానీ ఈ సంవత్సరం 50 ఆకులకు ఒక కట్ట చొప్పున పెట్టి భద్రాచలంలో 45 పె్నల చొప్పున, అదిలాబాద్ ఏరియాలో 40 పె్నల చొప్పున పెట్టాము. ఆకు రేటు క్వాలిటీని బట్టి ఉంటుంది. భద్రాచలం ఏరియా ఆకు పెద్దగా ఉండి ఎక్కువ బీడిలు తయారు చేయటానికి అనువుగా ఉంటుంది. అదిలాబాద్ ఏరియా బీడి ఆకు చిన్నదిగా ఉండమువలన తక్కువ బీడిలు వస్తాయి. అందువల్ల బీడి ఆకు రేటును కమిటీవారు కూర్చుని నిర్ణయించుకున్నారు.

సంకాప ప్రితిపాదనలు

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు డాక్టర్ బాలకృష్ణయ్యగారి మృతిపట్ల సంకాపము

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు డాక్టర్ బాల కృష్ణయ్యగారి మృతి పట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియచేసి శోకార్పిల్లైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమర యోధుడు డా॥ బాల కృష్ణయ్యగారు 1983 మరియు 1985 సం.లలో వనపర్తి నియోజకవర్గం నుండి శాసనసభ సభ్యునిగా ఎన్నికయ్యారు. నిజాం పాలనకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగించారు. జైలు శిక్ష అనుభవించారు. వేరు 1955లో డాక్టర్ పట్నా పుష్పకొనె 1992 వరకు ప్రజలకు వైద్య సేవలందించి ప్రజా వైద్యుడిగా పేరు పొందారు. వేరు 1962 నుండి 1983 వరకు వనపర్తి గ్రామ స్థంభాయతీ సర్పంచ్ గా పనిచేశారు. వేరు భారత-వైనా మిత్ర మండలి సభ్యుడుగా పనిచేశారు. వేరు శాసనసభలో చర్చలలో మురుకుగా పాల్గొనేవారు. తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధి కొరకై చాలా కృషి చేశారు.

వేరు నిమ్మ ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతూ 1997, డిసెంబర్ 16న తేదీన మరణించారు. వేరి వయస్సు 69 సంవత్సరాలు.

2. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ అల్ల రామచంద్రరావుగారి మృతిపట్ల సంకాపము

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ అల్ల రామచంద్రరావుగారి మృతిపట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియచేసి శోకార్పిల్లైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

సంతాప ప్రతిపాదనలు : (5) ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ తమ్మినేని పాపారావుగారి మృతిపట్ల సంతాపము.

శ్రీ అల్ల రామచంద్రారావు 1985లో పెందుర్తి నియోజకవర్గం నుండి శాసనసభా సభ్యునిగా ఎన్నికయ్యారు. వేరు అంకిత భావంతో రాష్ట్ర ప్రజల మరియు తన నియోజక వర్గ ప్రజల అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు.

వేరు అస్వస్థతగా ఉంటూ 1997 డిసెంబర్ 19వ తేదీన మరణించారు. వేరి వయస్సు 50 సంవత్సరాలు.

3- ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎల్. కిషన్ రెడ్డిగారి మృతిపట్ల సంతాపము

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ ఎల్. కిషన్ రెడ్డిగారి మృతిపట్ల ఈ సభ వారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెల్లడిస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

శ్రీ ఎల్. కిషన్ రెడ్డిగారు 1983 సంవత్సరంలో ఎల్లారెడ్డి నియోజకవర్గం నుండి శాసనసభా సభ్యునిగా ఎన్నికైనారు. వేరు తమ నియోజకవర్గ ప్రజల అభివృద్ధి కొరకై ఎంతో కృషి చేశారు.

వేరు 1998, జనవరి 25వ తేదీన హేపటైటిస్ తీవ్ర వాడుల దాడితో మరణించారు. వేరి వయస్సు 48 సంవత్సరాలు.

4- ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ జాలకంటి నాగిరెడ్డిగారి మృతిపట్ల సంతాపము

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ జాలకంటి నాగిరెడ్డిగారి మృతిపట్ల ఈ సభ వారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెల్లడిస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

శ్రీ జాలకంటి నాగిరెడ్డిగారు 1972-78 సం॥లలో మాచెర్ల నియోజకవర్గానికి శాసన సభా సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వేరు తమ నియోజకవర్గ ప్రజల అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు.

వేరు 1998, జనవరి 1వ తేదీన మరణించారు.

5- ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ తమ్మినేని పాపారావుగారి మృతిపట్ల సంతాపము

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ తమ్మినేని పాపారావుగారి మృతిపట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెల్లడిస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

సంతాప ప్రకటిపాదనలు : (7) ఆంధ్రప్రదేశ్
శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. రామయ్య
గారి మృతి పట్ల సంతాపము.

17 మార్చి, 1998. 45

శ్రీ తమ్మినేని పాపారావుగారు మొదటిసారి 1955 లో నగరి కలకం నియోజకవర్గం
నుండి ఇండిపెండెంట్ అభ్యర్థిగా గెలుపొందారు. వేరు 1962- 1967 సం॥లలో వరుసగా
శాసనసభ్యునిగా ఎన్నికైనారు. వేరు 1982లో అమదాల వలస సుగర్స్ షేర్హోల్డింగ్
సంస్థలో.

వేరు కొద్ది రోజులుగా ఉపరికిక్తుల వ్యాధితో బాధపడుతూ 1998, జనవరి 16వ
తేదీన మరణించారు. వేరి వయస్సు 83 సంవత్సరాలు.

6 ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ వై. వెంకట్రామ నరసయ్యగారి మృతిపట్ల
- సంతాపము

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ వై. వెంకట్రామ నరసయ్యగారి మృతిపట్ల
ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు
తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు".

శ్రీ వెంకట్రామ నరసయ్యగారు 1957-62 సం॥లలో వర్ధన్నపేట నియోజకవర్గానికి
శాసనసభ సభ్యునిగా ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వేరు తమ నియోజకవర్గ అభివృద్ధికి
ఎంతో కృషి చేశారు.

వేరు 1998, జనవరి 17వ తేదీన మరణించారు. వేరి వయస్సు 80 సంవత్సరాలు.

7- ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ కె. రామయ్యగారి
మృతి పట్ల సంతాపము

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ కె. రామయ్యగారి మృతిపట్ల ఈ సభవారు
తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెలిబుస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ
సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు".

శ్రీ రామయ్యగారు 1957 సం॥లో జమ్మలమడుగు నియోజకవర్గం నుండి
శాసనసభ సభ్యునిగా ఎన్నికయ్యారు. వేరు చేనేత రంగ అభివృద్ధికి, తమ నియోజకవర్గ
అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు.

వేరు ఫాజీ వాప్టితో 1998, జనవరి 3వ తేదీన మరణించారు.

**8. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ మెడూరి నాగేశ్వరరావుగారి
మృతి పట్ల సంతాపము**

"ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ మెడూరి నాగేశ్వరరావుగారి మృతిపట్ల ఈ సభవారు తమ ప్రగాఢ సంతాపాన్ని వెల్లడిస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తమ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నారు."

శ్రీ మెడూరి నాగేశ్వరరావుగారి ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్ర శాసనసభా సభ్యునిగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర శాసనసభా సభ్యునిగా మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభా సభ్యునిగాను ఎన్నికయ్యారు. వేరు మూడుసార్లు లోక్ సభా సభ్యునిగా కూడా ఎన్నికయ్యారు. వేరు ఢిల్లీ పరిషత్ ఫెలోగా కూడా ఉన్నారు. వేరు గుంటూరు ఢిల్లీ అభివృద్ధి క్లబ్ కృషి చేశారు.

వేరు కొంతకాలంగా అన్వేషణలో ఉంటూ 1998, జనవరి 13వ తేదీన తన స్వగృహమైన ఏటాకూరులో కన్నుమూశారు. వేరి వయస్సు 90 సంవత్సరాలు.

వేరి ఆత్మలకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిమిషములపాటు మౌనం పాటిద్దాము.

Mr. Speaker:- All the papers are deemed to have been laid and placed on the Table of the House.

సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు

1. A copy of the Andhra Pradesh Panchayat Raj (Amendment) Ordinance, 1998 (A.P. Ordinance No. 1 of 1998), as required under Clause 2 (a) of Art.213 of the Constitution of India, and

2. A copy of the Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Ordinance, 1998 (A.P. Ordinance No. 2 of 1998) as required under Clause 2(a) of Art.213 of the Constitution of India.

సభా సమక్షములో పెట్టిన పత్రములు

A copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on the 16th March, 1998.

ప్రకటన:

గవర్నరుగారి ప్రసంగపు ప్రతిని సభా సమక్షములో ఉంచుట గురించి

Mr. Speaker:- I have to acquaint to the House that on 16th March 1998 the Governor was pleased to address the Members of this House. A true copy of the Address has been laid on the Table of the House. (Annexure).

గవర్నరుగారి ప్రసంగం పట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదన

Sri M. Venkateswara Rao:- Sir, I beg to move:

"That an Address be presented to the Governor as follows:

That the Members of the Tenth Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Thirteenth Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the Legislative Assembly on 16-3-1998".

Sri M. Kasi Reddy:- Sir, I second the motion.

Mr. Speaker:- Motion moved.

ప్రకటనలు

1. గవర్నరుగారి ప్రసంగం పట్ల కృతజ్ఞతా ప్రకటిపాదనకు సవరణలను ప్రకటిపాదించుట గురించి

Mr. Speaker:- I am also to announce to the House that amendments to the Motion of Thanks to the Address by the Governor will be received by the Special Secretary to the Legislature up to 2.00 p.m. on 18th March, 1998.

2. సభాధ్యక్షుల పేర్ల గురించి

Mr. Speaker:- I have to announce to the House that the following Members are nominated as panel Speakers for the current Session:

1. Smt. K. Prathiba Bharathi
2. Sri D.S. Redya Maik

3. Sri P. Chandrasekhar

4. Sri K. Subba Reddy

5. Sri D. Raja Gopal

3. పి.పి.ఐ. సభా నాయకుని నియామకం గురించి

Mr. Speaker:- I am to announce to the House that I have received a letter from Sri S. Sudhakara Reddy, Secretary Communist Party of India informing that Sri Ch. Rajeswara Rao will be the Chairman and Spokesman of the Communist Party of India Legislature Party and that Sri P. Nageswara Rao will be the Floor Leader of the Communist Party of India Legislature Party as per the resolution passed by the Council of the Communist Party of India at its meeting held on 16-3-1998.

సభా కార్యక్రమము

గవర్నరుగారి ప్రసంగం సమయంలో జరిగిన సంఘటనలపై ప్రతిపాదనను
అనుమతించుట గురించి

Sri R. Chandrasekhar Reddy:- Sir before going into the Motion of Thanks to the Governor's Address I want to submit certain points for your kind consideration. Under Art.176 of the Constitution of India, the Governor was pleased to address the Members of this august House. When he was addressing the House, there was obstruction. Certain Legislators raised hue and cry and created unruly atmosphere. It is most unethical on the part of the Legislators to do so. Dignity and decorum of the House should be taken into consideration. Speaker Sir, we have given a notice under rule 53 also for consideration.

Sir, it is crystal clear in Kaul and Shakhder. With your permission, I shall read it out;

"The President's Address to both Houses of Parliament assembled together is the most solemn and formal act under the Constitution. Utmost dignity and decorum befitting the

occasion should be maintained. Any action on the part of a Member which mars the occasion of the President's Address or creates disturbance is punishable by the House to which he belongs."

Mr. Speaker:- Are you moving the motion?

Sri R. Chandrasekhar Reddy:- Sir, we have already given a notice under rule 53.

Mr. Speaker:- It is before me. If you want to move the motion you can move.

Sri R. Chandrasekhar Reddy:- We want to move the motion. We will move it.

శ్రీ సీపాచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, ఆర్డినెక్స్ 176 ప్రకారం పార్లమెంటులో కానీ, శాసనసభలో కానీ, అధ్యక్షుడు కానీ గవర్నర్ కానీ తమ ఉపన్యాసం ఇవ్వేటప్పుడు ఒక వ్యవస్థకానీ వ్యక్తిగతమైనటువంటి పద్ధతిలో కాదని మనందరకు బాగా తెలుసు. మన రాజ్యాంగం ప్రజాప్రతినిధుల యొక్క సమీక్ష బాధ్యతను గుర్తింపే దానినే క్రమబద్ధంగా నిర్వహించి దేశ ప్రజలకు, ప్రపంచ ప్రజలకు ఒక చక్కని మార్గదర్శకమైన క్రమశిక్షణను ఏర్పాటు చేయటానికి ఈ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసుకోవటం జరిగింది.

11.30 గవర్నరుగారి ప్రసంగం సంపూర్ణంగా ప్రభుత్వ అభిప్రాయమే, అందులో 11.30 నందేహం లేదు. ప్రభుత్వం అంటే ముఖ్యమంత్రిగారి అభిమతం అని కాదు, 7, 8 కోట్ల ఈ రాష్ట్ర ప్రజల అభిమతంగా, ప్రతిధ్వనిగా చెప్పాంగా వున్నప్పుడు, అలాంటి ప్రసంగాన్ని గవర్నరుగారు చేసేటప్పుడు, ప్రజల అభిమతం ఏమిటనో వారి ద్వారా వీని తరువాత దానికి సంబంధించిన చర్చలు, విమర్శలు చేయవచ్చు. గవర్నరుగానీ, అధ్యక్షులు గానీ ప్రజాబాహుళ్యం యొక్క ప్రతినిధి. ఆయన మనందరి ఆత్మల యొక్క ప్రతిబింబం. ఆయన వచ్చి ప్రసంగిస్తున్నప్పుడు శ్రద్ధాసక్తులతో, భక్తిపత్తులతో మనమంతా ఘోరిగా వీని ఆలకించి, ఆ తరువాత అవసరమైతే అందులోని అంశాలపై ప్రభుత్వాన్ని నిలదీయడానికి చర్చించడానికీ, ఖండించడానికీ - ఏమైనా చేయడానికీ అధికారం వుందే కానీ ప్రజా ప్రతినిధిగా, ప్రజలందరి ఆత్మలకు ప్రతిధ్వనిగా వున్నటువంటి అధ్యక్షులవారిని గానీ, గవర్నరుగారినిగానీ ఏదీ పరిస్థితులలో కూడా అగౌరవపరపడం రాజ్యాంగ వ్యతిరేకం, నైతిక విలువలకు వ్యతిరేకం, నాగరికతకు వ్యతిరేకం అన్న విషయాన్ని కూడా నేను స్పష్టంగా మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి గౌరవ వేఫ్ విభాగారు ఏదైనా తేర్మానాన్ని ప్రతిపాదించారో అది తప్పుకుండా చర్చనీయాంశమే, అయినప్పటికీ నేను ఒక విషయాన్ని

మనవి చేయడం ముగిసాను, అది మేకు తెలియనిది కాదు. అదేమిటంటే లా ఆఫ్ నేచురల్ జిస్టిస్ ఉంది. దాని ప్రకారం మొదటి నిందితులను ఎందుకు ఈ తప్పు చేశారు. ఏమిటి కారణం అని అడగాలి. అలాకాకుండా ఏకపక్షంగా చర్చించి నిర్ణయించడం ఏ మాత్రం న్యాయం కాదు. ఎవరో ఈ అభియోగాన్ని మోపుతున్నామో వారు ఇక్కడ లేరు, వారంతట వారే శిక్ష వేసుకొని బయటకు పోయారు. అందువల్ల దయచేసి వారు వచ్చిన తరువాత, ఎవరెవరు దీనికి బాధ్యులారో వారి పేర్లు కూడా చెప్పి, వారిని అడిగి ఇక ముందు ఎవరు కూడా ఈ శాసనసభలో గవర్నరుగారి పట్ల అసభ్యంగా వ్యవహరించకుండా వుండే విధంగా తప్పుకుండా కఠినంగా మందలించడమో, శిక్ష వేయడమో చేయాలి. అందుకు సర్వాధికారం గల మూర్తులు మీరు. మీరు ఆ పని చేయాలనే, చేసేకేరాలనే, అప్పుడే ఈ శాసనసభ యొక్క గౌరవం, మాందాతనం ఇనుమడిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(చప్పట్లు)

శ్రీ బద్దం బాలేరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాజ్యాంగపరంగా రాష్ట్రంలో గవర్నరు వుండడం అనవాయితీ. శాసనసభను ఉద్దేశించి గవర్నరుగారు ప్రసంగించడం రాజ్యాంగబద్ధంగా ఉన్న హక్కు. అలాంటప్పుడు, గవర్నరుగారు ప్రసంగించడానికి వచ్చినప్పుడు ప్రజా ప్రతినిధుల మైన మనం వారిని గౌరవించవలసి ఉంది. పెద్దలు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు భక్తి ప్రపత్తులతో, శ్రద్ధాసక్తులతో వారి ప్రసంగాన్ని అలకించవలసిన బాధ్యత, హక్కు ప్రతి ఒక్కరిపై ఉంది. కానీ అలాంటి హక్కును దుర్వినియోగం చేయడం దురదృష్టకరం. నిన్ను గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగాన్ని అర్థంతరంగా ముగించవలసి రావడం ఒక దుస్సంఘటన, అది దురదృష్టకరం. అయితే అలాంటి దుశ్చర్యకు ఎవరైతే పాల్పడ్డారో ఆ సభ్యులు ఇక్కడ లేనప్పుడు మనం ఈ అంశాన్ని చర్చనీయాంశంగా చేసి చర్చించడం ఎంతవరకు సమంజసమని అడుగుతున్నాను. అందువల్ల మనం వారి సమక్షంలో ఈ అంశాన్ని గురించి చర్చించి నట్లయితే వారంతట వారు ఆత్మపరిశీలన చేసుకొనేందుకు, సభాధ్యక్షులైన మీ ముందు వారు చెప్పుకోవలసింది చెప్పుకొనేందుకు అవకాశం ఇవ్వినవారం అవుతాం. అలాకాక వారు లేనప్పుడు ఈ చర్చను కొనసాగించకూడదని మా పార్టీ తరపున మిమ్ముల్ని కోరుతున్నాను. అయితే వారి ప్రవర్తనను నేను ఏ మాత్రం సమర్థించడం లేదు. మనకు కోడ్ ఆఫ్ కాండక్ట్ ఉంది. వారి పార్టీకి కూడా కోడ్ ఆఫ్ కాండక్ట్ ఉంది. కాబట్టి వారు నియామావళిని ఏ రకంగా గౌరవించాలో ఆ రకంగా గౌరవించాలి. కానీ వారు ఆ నియమావళిని గౌరవించకుండా ఇంకొక విధంగా వ్యవహరించారు. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగాన్ని వదిలిన తరువాత, గౌరవసభ్యులు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడానికి తమకు వున్న హక్కును వినియోగించుకోవచ్చు. కానీ వారికి ఆ ఓకలేకుండా ప్రవర్తించారు. అయితే వారు పూనుకొన్న తొందరపాటు చర్యను గురించి వారు లేనప్పుడు చర్చించడం మంచిది కాదనే భావన కలుగుతుంది. కాబట్టి కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఇక్కడ వున్నప్పుడే ఈ అంశంపై చర్చ జరపాలని కోరుతున్నాను. ఇకముందు ఈ విధంగా గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి అంతరాయం కలుగకుండా వారి ప్రసంగాన్ని సజావుగా కొనసాగిస్తే విధంగా సహకరించేందుకు తేసుకోవలసిన చర్యలేమిటో చర్చించాలని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. వారి సమక్షంలోనే ఈ చర్యను కొనసాగించేందుకు అనుమతించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జక్కా వెంకయ్య:- అధ్యక్షా, మన సభయొక్క గౌరవాన్ని మనమే కాపాడుకోవలసిన బాధ్యత ఉంది. నిన్న గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని ప్రారంభించినప్పుడు నోడర కాంగ్రెస్ సభ్యులు వోడియం వద్దకు వెళ్లడం, ప్రసంగ పాతాన్ని చించి వారి మీద విసిరి వేయడం - ఇవన్నీ సభ యొక్క గౌరవానికి తీరని లోటు అన్నది యదార్థం. అందువల్ల నేను సూచించేది ఏమిటంటే ఆ పార్టీ నాయకులను గౌరవ స్వీకర్తగారు తమ ఛాంబర్స్ కు పిలిపించి వారే చెపుతారో వీని, ఇకమందు ఈ రకంగా జరగకుండా సత్సంప్రదాయాన్ని కాపాడడానికి ఏం చేయాలనేది తరువాత నిర్ణయిస్తే బాగుంటుంది. వారు తేనెప్పుడు వారి మీద వర్షాలు పడిపోయినవడం అనవసరం. అందువల్ల ఆ విధంగా వాయిదా వేయడం మంచిదని మా పార్టీ అభిప్రాయం.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజరావు (చెన్నై):- అధ్యక్షా, నేను చాలా కాలం నుంచి శాసనసభలో ఉన్నాను. అందువల్ల ఎన్నో గవర్నరుగారి ప్రసంగాలు వినడం జరిగింది. కానీ ఇలాంటి దుస్సంఘటన, ఇలాంటి దుశ్చర్య, ఇలాంటి అక్రమ చర్యను నేనెప్పుడూ చూడలేదు. అయినప్పటికీ మనం ఎంతో ఓపికపట్టి ఇక్కడ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టి, చర్య తీసుకోవడం కాదు ఎందుకంటే గవర్నరుగారు ఈ దేశంలోనే కాక అంతర్జాతీయంగా కూడా ప్రఖ్యాతి పొందిన ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త అలాంటి వ్యక్తి సభలో ప్రసంగించేటప్పుడు వారికి ఇచ్చే గౌరవం ఈ విధంగా వుండే బాధాకరం. ఎవరైతే ఈ దుశ్చర్యకు పాల్పడ్డారో వారి అభిప్రాయం తెలుసుకొనేందుకు వారికి అవకాశం ఇవ్వాలని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అయితే వారికి అవకాశం ఇస్తే తిరిగి ఇదే పరిస్థితి పునరావృతం అవుతుందే తప్ప దానివల్ల ఫలితం వుండదు. కాబట్టి బేఫ్ విప్ గారు ప్రవేశపెట్టి తీర్మానానికి తప్పనిసరిగా అమోదం తెలిపినట్లయితే వారికి గుణపాఠం చెప్పినవారం అమృతామనీ మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి వై. సోదాపి:- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి పట్ల వారు ఇలాంటి దుశ్చర్యకు పాల్పడినందుకు గౌరవ బేఫ్ విప్ గారు సూచించినట్లు తగిన చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది, ఎందుకంటే ఒక రోజు కాదు, వారు ఎలాంటి చర్యలకు పాల్పడుతున్నారో చాలా రోజులుగా మనం ఈ సభలో చూస్తున్నాం. ఏం జరిగిందో పైనుంచి మీకు కనపడి వుండకపోవచ్చు కానీ క్రింది నుంచి మాకు కనపడింది, జరిగింది ఎంతో అవమానకరం. జరిగిన సంఘటన శాసనసభకు ఎంతో అవమానకరమని చెప్పకతప్పదు. ఈ రోజు కూడా అలాగే జరిగింది. నిన్న జరిగిన దానికీ, ఈ రోజు జరిగిన దానికీ తేడా కనిపించడం లేదు. ఈ రోజు కూడా అధ్యక్ష స్థానం గౌరవానికి భంగం కలిగే విధంగా వారు వ్యవహరించారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో వున్నత స్థానంలో వున్నవారి గౌరవానికి, శాసనసభా గౌరవానికీ, ప్రభుత్వ గౌరవానికి భంగం కలిగించే విధంగా వ్యవహరించిన వారిపై చర్య తీసుకొనేందుకు ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. రాబోయే కాలంలో ఇలాంటివి జరగకుండా వాడో అప్పాలజీ చెపుతారంటే అయ్యేది కాదు. ఎందుకంటే వారి సంగతి మూడు సంవత్సరాలుగా మనం చూస్తున్నాం, అది మీకు అర్థం కానీ పరిస్థితేమీ కాదు. అది మీకు తెలిసిన విషయమే, వారి ఏ విధంగానూ ఈ సభకు సహకరించడం లేదు. కాబట్టి తప్పకుండా వారిపై చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

11-40 శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు శ్రీ రాజేశ్వర
 కు. రావుగారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. కాంగ్రెసు మెంబర్లు లేకుండా వారి మీద
 పర్పింపడం; వారి పెర్సన్ వినకుండా వేయడం బాగుండదని, వాయిదా వేయమని అన్నారు.
 నేను దానిని ఏ మాత్రం కూడా వ్యతిరేకించడం లేదు. ఎందుకంటే మనందరికీ కూడా కొన్ని
 సంప్రదాయాలున్నాయి. పూజా సమస్యలు ఉన్నాయి. డెమోక్రాసీలో అందరం కూడా
 కూర్చుని పర్పింపుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అయితే నీన్న జరిగిన సంఘటన మాత్రం
 చాలా దారుణమైంది. అటువంటి సంఘటనను మొదటిసారిగా మనమందరం చూశాము.
 శ్రీ యశీరాజురావుగారు ఆరుసార్లు ఎంపీలీగ్గా ఉన్నారు. మీకు అనుభవం ఉన్నది. నీన్నటి
 సంఘటన ఎప్పుడు కూడా రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో జరగలేదు. మొట్టమొదటిసారిగా జరిగింది
 కాగితాలు విసిరివేయడంగానీ, పింఛేవేయడంగానీ నేను చూశాను. ఒక సభ్యుడు ఆయన పేరు
 చెప్పనక్కరలేదు, ఆయన పుస్తకము తీసి గవర్నరును కొట్టే పరిస్థితి వుంది ముఖము మీద
 కొట్టే పరిస్థితి వుంది. మీరు టీ.పి.లో చూస్తే అర్థం అవుతుంది. మనమే కాదు,
 టీ.పి.లో రాష్ట్రం మొత్తం ప్రజానీకం చూస్తేన్నారు జరిగిన విషయాలు. మీరు చెప్పినట్లు
 రేపుగానీ, ఎల్లండిగానీ, నిర్ణయించవచ్చు. కొంతమంది సభ్యులు చెప్పారు. సభ్యులు
 వస్తారు; వారు ఎప్పుడు వుంటారో అప్పుడు సహకరిస్తామని చెప్పారు. మనం డెమోక్రాసీలో
 ఉన్నాం. ప్రజలు నిర్ణయిస్తారు. స్పీకరుగారి ఇష్టం. వారు చెప్పినప్పుడు వర్క చేసి మళ్ళీ
 పునరావృత్తం కాకుండా అసెంబ్లీ వాండాతనం, సభ్యుల గౌరవాన్ని మనం పెంచుకోవలసిన
 అవసరం వున్నది. దానికి మాత్రం మా పార్టీ కట్టుబడి వుందని తెలియచేసుకుంటున్నాను.
 సభ్యులందరు కూడా మేము సిద్ధంగా వున్నామని తెలియచేశారు. నిర్ణయం స్పీకరుగారికి
 వదిలి పెడుతున్నాము.

Mr. Speaker:- A Notice under Rules 53 has reached my Office. So far as its admissibility is concerned, I admit it under Rule 55. In regard to discussion to be taken on the Floor of the House, I will decide it later. If it is convenient tomorrow, then we will take it up tomorrow for discussion.

I adjourn the House for 15 minutes for Tea Break.

(Then the House adjourned at 11.42 a.m. for Tea Break)

(ద్వీ వరాహానంతరం సభా కార్యక్రమం 12-10 నిమిషాలకు ప్రారంభమైనది)

(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

ఆబ్యార్డ్ శాశ్వతమంత్రిగారి స్పెషల్ మెంట్: 1998-99 సంవత్సరానికి
మధ్యనిషేధ మరియు ఆబ్యార్డ్ విధానం గురించి.

1998-99 సంవత్సరానికి మధ్యనిషేధ మరియు ఆబ్యార్డ్ విధానం గురించి

శ్రీ ఎన్. రఘురాం:- అధ్యక్షా, మే ద్వారా సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరపు మధ్యనిషేధ మరియు ఆబ్యార్డ్ విధానాన్ని కొన్ని మార్పులతో సవరించి, ప్రభుత్వం అమలు చెయ్యడానికి నిర్ణయం తీసుకుంది. గత సంవత్సరం కాలంగా వన్ను అనుభవాన్ని పురస్కరించుకుని, కొన్ని మార్పులతో, ఈ నాన్ డ్యూటీ లిక్కర్ రాష్ట్రంలోకి రాకుండా, ఇతర ఇల్లెగల్ యాక్టివిటీస్ జరగకుండా, ఒక పబ్లిష్మెంట్ విధానంతో రావాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ మేరకు కొన్ని అంశాలతో ఈ రోజు మే ద్వారా ఈ సభకు ఈ ఆబ్యార్డ్ విధానాన్ని తెలియచేసే పత్రాన్ని ఇవ్వడం జరిగింది. ఆర్డెడ్ అన్ని రాజకీయ పార్టీలతో సమావేశం ఏర్పాటుచేసి, వారి అభిప్రాయాలను తీసుకోవడం జరిగింది. కెబినెట్ ఆమోదం కూడా పొందడం జరిగిందని తెలియచేస్తూ, ఇందులో ఏవయినా సూచనలు ఉంటే, వాటిని తెలియచేస్తే, తరువాత పరిశీలిస్తామని తెలియచేస్తూ, ఈ పత్రాన్ని మే ద్వారా ప్రవేశపెడుతున్నాను.

1997, ఏప్రిల్ నుండి మధ్యనిషేధాన్ని పాక్షికంగా ఎక్స్ వేయడం జరిగింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో పాక్షిక మధ్యనిషేధం అమలుచేయడంలో పొందిన అనుభవాన్ని నిశితంగా పరిశీలించడం జరిగింది. వివిధ రాజకీయ పార్టీల ప్రతినిధులతో సహా వివిధ వర్గాల ప్రజలనుండి సలహాలను కోరడం జరిగింది. కొత్త విధానాన్ని సమర్థవంతంగా క్రమబద్ధం చేసేందుకుగాను ఈ క్రింది అంశాలతో 1998-99 సంవత్సరానికి ఆబ్యార్డ్ విధానాన్ని రూపొందించడం జరిగింది:

1) సారాకు సంబంధించి విధానంలో ఎటువంటి మార్పు ఉండబోదు. ఇ.ఎన్.ఏ. ఆధారిత మద్యాన్ని మాత్రమే రాష్ట్రంలో అమ్మకం కొనసాగించాల్సి ఉంటుంది.

2) ఈ క్రింది లైసెన్సు ఫీజుతో ఐ.ఎమ్.ఎల్. దుకాణాలకు జనాభా ప్రాతిపదికన సార్వత్రిక బహిరంగ లైసెన్స్ ఇచ్చే పద్ధతిని అవలంబించడం జరుగుతుంది:

(i)	పదివేల జనాభా వరకు	రూ. 2.00 లక్షలు
(ii)	పదివేల నుండి 50,000 జనాభా వరకు	రూ. 3.00 లక్షలు
(iii)	యాభైవేల నుండి 3,00,000 జనాభా వరకు	రూ. 6.00 లక్షలు
(iv)	మూడు లక్షలు అంతకు మించిన జనాభాకు	రూ. 9.00 లక్షలు

అబ్కారీ శాఖామంత్రిగారి స్పెషల్ మెంబర్ : 1998-99 సంవత్సరానికి మద్యనిషేధ మరియు అబ్కారీ విధానం గురించి.

3) ప్రభుత్వ విధానానికి లోబడి 1999-2000 సంవత్సరానికి లైసెన్సులు పునరుద్ధరణను జరికేలింపడం జరుగుతుంది.

4) ఈ క్రింద పొందుపరిచిన వ్యత్యాసంతో వివిధ రకాల మద్యానికి అబ్కారీ సుంకం విధించబడును:-

'ఎ' కేటగరీ	పి.ఎల్.కు	రూ. 35/- లు
'బి'	}	రూ. 65/- లు
'సి'		
మరియు		
'డి' కేటగరీలకు	పి.ఎల్.కు	

5) బీరుపై అబ్కారీ సుంకాన్ని 1-4-98 నుండి ప్రస్తుతమున్న బి.ఎల్.కు రూ. 3/- ల నుండి రూ. 5/- ల చొప్పున పెంచబడును.

6) రాష్ట్రంలో తగినంత మద్యం ఉత్పత్తిచేసే సామర్థ్యంగల డిస్టిలరీలు ఉన్నందున 'ఎ', 'బి', మరియు 'సి' గ్రేడు మద్యాలను పై డిస్టిలరీలు నుండి సేకరించ వచ్చును అయితే గతంలో 3 శాతం వినీయోగం మాత్రమే ఉన్న ప్రేమియం కేటగరీ అనగా 'డి' గ్రేడు మద్యాన్ని దిగుమతి చేసుకొను విధానాన్ని కొనసాగించవచ్చును.

7) ఇప్పటివరకు బయటనుండి దిగుమతి చేసుకుంటున్న వివిధ రకాల మద్యాన్ని సరఫరా చేయుటకుగాను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న ఏదేని డిస్టిలరీలో ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంచొందించగోరే వారికి భేత స్థానిక డిస్టిలరీలతో షోత్సు ఫెక్టుకొనగోరే వారికి సుమారు మూడు నెలల అవకాశం ఇవ్వబడుతుంది.

8) బర్న్డ్ వరు పన్నుతో సహా అమ్మకపు పన్నును ఆంధ్రప్రదేశ్ బెవరేజీస్ కార్పొరేషన్ ద్వారా సింగిలు పాయింటుతీర్చి పనులు చేయడం జరుగుతుంది.

9) దొంగ సారా తయారీపై ఐ.డి. నియంత్రణ మరియు నిర్మూలన పై షోల్డెస్ శాఖ శ్రద్ధ వహించడానికి గాను రిటైలు అవుట్ లెట్లు తనిఖీలు, మోనటరింగు మరియు చెకింగును అబ్కారీ శాఖ ద్వారా మాత్రమే జరుపవలసి ఉంటుంది.

10) శాసనబద్ధముగా అనుమతించబడిన విధముగా తప్ప బహిరంగముగా మద్య పానమును నేషనించడమైనది.

11) రీజ్లు అవుటులెట్ల సమయాలను ఉదయం 11.30 గంటల నుండి రాత్రి 10.30 గంటల వరకు నిర్ణయించబడును.

12) మూడు జాతీయ సెలవు దినములను అనగా స్వాతంత్ర్యదినాన్ని, రిపబ్లిక్ డే మరియు గాంధీ జయంతిని మధ్యపాన నిషేధ దినము (డ్రై డే)లు గా పాటించబడును.

13) బారులకు తైసెన్సులు ఇవ్వడం జరుగదు.

14) క్లబ్బులకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన కమిటీ తగిన ప్రమాణాలను తీసుకుని రూపొందిస్తుంది. కొన్ని నిర్దుష్టమైన ప్రమాణాల ఆధారంగా స్టాఫ్ హోటళ్ల విషయంలో అవలంబించిన విధంగానే ప్రభావితమైన క్లబ్బులు ఫేరు చేయబడును.

గవర్నరుగారి ప్రసంగముపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనపై చర్చ

శ్రీ ఎం. వెంకటేశ్వరరావు (డిప్యూటీ):- అధ్యక్షా, ఈ 10వ ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ 13వ సమావేశంలో, 16-3-98న గౌరవ గవర్నర్గారు చేసిన ప్రసంగానికి అభినందనలు తెలియజేస్తూ తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈనాడు గవర్నర్ వ్యవస్థ కానీ రాజకీయ వ్యవస్థ కానీ ఒక విధమైన నీరాశానిస్తున్నంతో ప్రయాణిస్తున్న సందర్భంగా, అభ్యుదయ భావాలు కలిగిన మహాన్నత మైన వ్యక్తిగా వచ్చిన గవర్నర్గారిని మొట్టమొదటిసారిగా ప్రసంగం చేసే సందర్భంలో, ఈ సభలో కొందరు సోదరులు ప్రదర్శించిన తీరుకు ఆవేదనని, వారికి క్షమాపణలు కొరే కార్యక్రమాన్ని ఇందులో పెడుతున్నాను. ముఖ్యంగా మే ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రధాన ప్రతిపక్ష సభ్యులు సభలో లేరు కానీ ఒక విషయాన్ని మాత్రం తెలియజేస్తున్నాను. ఈనాటి పరిస్థితులు చూస్తున్నాము. దేశం మొత్తం మీద అధికారంలో గల పార్టీలపట్ల ప్రజలు ఒక విధమైన తీర్పు ఇచ్చే పరిస్థితి ప్రతివోట కూడా యాంట్ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ కనిపిస్తున్న తరుణంలో, ఈ రాష్ట్రంలో కనీసం ఈ స్థాయిలో గలిపిన పరిస్థితిని మరచి వోరాదు. గౌరవ సభ్యులు వోడియం వద్ద కానీ ఇక్కడ కానీ చాలా ఆవేశంగా, నైతిక విలువల గురించి, రాజీనామా గురించి మాట్లాడారు. వారినోటి విమర్శించాలనే కాదు కానీ ఒక విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఫోర్ లీడర్ జనార్ధన్రెడ్డిగారు ఆయనను ఆయన చూసుకుంటే, ఈ రోజు ఆయన స్థానంలో 35 నేల ఓట్లు వెనకపడ్డారు. గతంలో వోల్స్, 45 నేల ఓట్లు తక్కువ వచ్చాయి. కొందరెడ్డిగారి స్థానంలో 30 నేలు, వాగెందరగారి స్థానంలో 10 నేలు, శశిధరరెడ్డిగారి స్థానంలో 23 నేల ఓట్లు, కేవలరెడ్డిగారి స్థానంలో 40 నేల ఓట్లు తక్కువ వచ్చాయి. ఈ మాట ఎందుకు చెబుతున్నానంటే - కనీసం చెప్పు ముందు నైతిక విలువల గురించి మాట్లాడేవారు వాటిని ఆచరణలో పెట్టి ఉంటే బాగుండేది.

ప్రక్కన గల మహారాష్ట్ర, ఒరిస్సా వంటి రాష్ట్రంలో గల జాతీయ పార్లమెంట్ ఆధీనంలో గల ప్రభుత్వాలలో ఎవరయినా ఆ రకంగా చేశారా అని అడుగుతున్నాను. రాజకీయ కార్యక్రమాలతో, సభా వ్యతిరేక కార్యక్రమాలతో, గౌరవ స్థానంలో, గల గవర్నరుగారి మేద ఘోషన చర్యను నేను బాధతో ఖండిస్తున్నాను. ప్రశ్నకేంద్రంగా ఈ రోజు అననుకూల పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు, ప్రభుత్వం ద్వారా వచ్చే పరిపాలనా విధానాలు మారాలి అని, మరిన్ని మంచి పరిపాలనా కార్యక్రమాలు చేస్తే తప్ప ప్రజలకు చేరువ కాలేము అనే భావంతో ప్రయాణం చేస్తూ ఒకటి స్పష్టం చేశాము. అందులో మొదటిది పరిపాలనా విశేషం ద్వారా ప్రభుత్వం చేస్తున్న చట్టాలు, నిబంధనలు ప్రజానీకానికి పనికివచ్చేట్లు ఉండాలి. బోలెడగా పరిపాలనా వ్యవస్థను మార్చాలనే ధృఢనిశ్చయంతో ప్రభుత్వం ముందుకు వస్తోంది. ఇటువంటి కార్యక్రమాలు చేపడుతున్న ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆధీనం చేస్తూ, సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఈ రోజున 'మాకెందుకులే' అని కాకుండా, వాస్తవాలను గ్రహించి, మార్పుకోసం కొన్ని ఖచ్చితమైన నిర్ణయాలు తీసుకున్న సందర్భంలో నైతికంగా సవర్డ్ చేసే పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో, ప్రజలకు, శాసన సభ్యులకు గురుతరమైన బాధ్యత ఉంది. గతంలో ఉన్న వారు చెయ్యని కార్యక్రమాలను చేస్తున్న సందర్భంలో వారికి వెన్నుదన్నుగా ఉండాలి. ఇందులో భాగంగా ప్రజల వద్దకు పాలన కార్యక్రమం తీసుకున్నాము. అక్కడక్కడా దీనిని కొందరు విమర్శిస్తున్నారు. కొందరు రాజకీయం చేస్తున్నారు. వారు ఒకసారి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. గతంలో అధికార యంత్రాంగం, ప్రభుత్వంలోగల ప్రజాప్రతినిధులు ప్రజల వద్దకు వెళ్లకుండా, ప్రజలకు దూరంగా ఉండి, పరిపాలనలో ప్రజలను దూరం చేసి, పాసివ్ రోల్ తీసుకువచ్చిన విషయం గుర్తు చేసుకోవాలి. ప్రజలవద్దకు పాలన కార్యక్రమం మా ప్రభుత్వం పెట్టింది. ప్రజల వద్దనే అధికారులు వెళ్లడం, ప్రజా ప్రతినిధులు వెళ్లడం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని ఎంతోబిటిబి తీసుకుని చేసే కార్యక్రమాన్ని వర్ధిల్లాలి. గతంలో, ఎవరూ చెయ్యని విధంగా ప్రభుత్వమే ప్రజలవద్దకు వెళ్లి, వారి ఇబ్బందులను తెలుసుకుంటూ, వాటి పరిష్కారం కోసం కృషి చేస్తుంటే, ఇబ్బంది పెట్టడం అనేది ఏ మాత్రం న్యాయం కాదని కోరుతున్నాను. ప్రజలు కూడా అర్థం చేసుకోగలుగుతున్నారు. సహకరించాలని కోరుతున్నాను. పరిపాలనలో ట్రాన్స్పారెన్సీ కావాలని అంటున్నాము. నిజాయితీ ఉండాలి. జవాబుదారీ ఉండాలి ఆ ఆశయంతో ప్రభుత్వం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేస్తోంది. మేరు కూడా ఒకసారి ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వంలో పవర్స్ ని డిసెంబర్లైజ్ చెయ్యాలని, ప్రజలకు అధికారాలు ఇవ్వాలని ఈ ప్రభుత్వ కార్యక్రమాన్ని తీసుకుంది. ఉదాహరణకు - మునిసిపల్ శాఖలో ధైర్యం కాన్, ఏ రాష్ట్రంలో, కాన్ జరగని విధంగా పవర్స్ ని డిసెంబర్లైజ్ చెయ్యడం జరుగుతోంది. రూల్స్ ని పక్కాగా చేసి, వివక్షబాధికారాన్ని, డిస్క్రిమినరీ పవర్స్ ని ప్రభుత్వం వద్దనుండి తీసివేసి సావాస చర్య ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంది. ఈనాడు ఎన్నో లక్షల ఫ్యాక్ట్ సెక్యూరిటీయోలోను, ఇతర శాఖలలోను పేరుకుపోయిన పరిస్థితి ఉంటే, వాటి దుమ్ము దుప్పి కార్యక్రమాన్ని తీసుకోవడం చేస్తూ కార్యక్రమమూ మనకు ఎందుకు అని 12-20 పట్టనట్లు ఉరుకుంటూ ఏమే ఇబ్బంది లేదు కానీ ఇవన్నీ కదిలించాలనుకున్నప్పుడు మేం ఎవరికైనా ఇబ్బంది కలగవచ్చు. కానీ ఇటువంటి మంచి కార్యక్రమాలు చేయడం కొంచెం కష్టమే అని చెబుతున్నాను.

గతంలో రెవెన్యూ సమస్యలు పరిష్కారం కావడం లేదని ఆవేదన చెందుతున్న పరిస్థితిలో మొట్టమొదటిసారి రెవెన్యూ సదస్సుల పేరు మీద గామాల్లో రెవెన్యూ అధికారులు వచ్చి కూర్చుని రెవెన్యూ సమస్యలు పరిష్కారం చేయడం, ఆర్.ఓ.ఆర్. సమస్యలు పరిష్కారం చేయడం జరిగింది. మొట్టమొదటగా ఈ దేశంలోనే మొదలు పెట్టిన సంగతి గుర్తు చేస్తున్నాను. ఎన్నో సమస్యల మీద పోరాటం చేసే కమ్యూనిస్టులు కూడా ఊహించని కార్యక్రమాన్ని ఆ సమస్యను తీసుకుని మొదలుపెట్టడం జరిగింది. దానికి ఇంకా ఏమయినా మార్పు చేయాలంటే తగిన సలహాలు ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాము. అటువంటి మంచి సలహాలు ఇచ్చే కార్యక్రమంలో అన్ని పక్షాలు ముందుకు రావాలని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం రెవెన్యూ సదస్సులలో ఆ సమస్యలను పరిష్కారం చేయడానికి నడుం కట్టి ప్రభుత్వానికి విలువైన సలహాలను ఇవ్వండి. కార్యాచరణలో చూపించమని కోరుతున్నాను.

అడ్మినిస్ట్రేషన్లో మౌలికమైన మార్పులు వచ్చాయి. గతంలో తమ ఇష్టం వచ్చిన వారికి లెసెన్సులు, కాలేజీ పరీక్షల్లో ఇచ్చే పరిస్థితి ఉండేది. అటువంటిది జడ్జిని వేసి కాలేజీలకు పరీక్షల్లో ఇవ్వాలని తీసుకున్న నిర్ణయం ఎవరూ నేరెట్టి చూపించలేని విధంగా చేస్తున్నారు. ఈ విధానాలవల్ల గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి ఏకా అవినీతి ఆరోపణ చేయలేని పరిస్థితులున్నాయి. ఈ రోజు దేశవ్యాప్తంగా జరుగుతున్న పరిస్థితులను మన మననం చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంది. అధికారంలో ఉన్న వారిపై కూడా కేసులను పెట్టి జైలులో పెట్టే పరిస్థితి. ఇంత ట్యాన్సపరెంట్ గవర్నమెంట్ నిన, ముఖ్యమంత్రిని బలపరచాలనే ఉద్దేశ్యంతో మరొకసారి కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వం మరొకసారి మానవ వనరులను అభివృద్ధి చేసే కార్యక్రమం అజెండాలో ఉన్న మాట చెప్పడం జరిగింది. దీనిని ఒకసారి ఆలోచిస్తే ఈ రోజున ఆర్థిక పరిస్థితులను చూసుకుంటే ప్రభుత్వం దగ్గరకు వచ్చే ఆర్థిక వనరులు తగ్గిపోతున్నాయి. ఈ రాష్ట్రం కానీ, దేశం కానీ అభివృద్ధి చెందాలంటే మన రాష్ట్రంలో ఉన్న జనాభా తమ కాళ్ల మీద తాము నిలబడే బలాన్ని వారికి ప్రకృతివలసిన పరిస్థితి ఉందని మానవ వనరులు అభివృద్ధి చేసే కార్యక్రమం పెట్టుకోవడం జరిగింది. సెల్స్ కెపాసిటీ బిల్డింగ్ ఫేస్ కార్యక్రమం ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. గతంలో కొన్ని సంక్షేమ కార్యక్రమాలు వేసి వారికి ఉతం ఇచ్చారు కానీ దేశాభివృద్ధి స్థాయికి, మానవ వనరుల అభివృద్ధి స్థాయికి కానీ ఫేరుకో లేదు. ఈ రోజు వారి కాళ్లమీద వారు నిలబడే కార్యక్రమాలు తీసుకోవడం జరిగింది.

ప్రశ్నకంగా ఈ రోజు సి.ఎం.ఇ.వై. మహిళా కార్యక్రమాలు, జన్మభూమిలో తీసుకున్న డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమాలలో ముఖ్య ఉద్దేశ్యం ప్రజలు వారి యొక్క స్వయం శక్తిని, మానవ వనరులను అభివృద్ధి చేసే కార్యక్రమాలను మౌలిక లక్ష్యంగా పెట్టుకుని ముందుకు పోతున్నారు. దానికి కావలసిన బ్లైసింగ్ ప్రోగ్రాం, మక్తి విద్యా కోర్సులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని ఆ కార్యక్రమాలు ఎక్కువ చేయడం జరిగింది. ఎన్ని చేసినా కూడా

ఈరోజు దేశంలో పెరుగుతున్న జనాభావల్ల ఆ కార్యక్రమాలకు విఘాతం కలుగుతోందని గుర్తించడమే కాకుండా అజెండాలోకి తీసుకుని ఈ ప్రభుత్వం భేస్తున్నది. పెరుగుతున్న జనాభా వల్ల మౌలిక ఇబ్బందులు వస్తున్నాయని ప్రజలు గుర్తించాలి. మనకు స్వతంత్రం వచ్చేసరికి మన రాష్ట్రంలో జనాభా ఆరోజు మూడు కోట్లు ఉండేది, మొన్న మొన్న నాయకులు ఎన్.టి. రామారావుగారు వచ్చేనాటికి 6 కోట్ల ఆంధ్రులుగా పిలిచిన పరిస్థితి. ఇప్పుడు 7.50 కోట్లు అయ్యారు. ఈ లెక్కల ప్రకారం మన 10, 12 సంవత్సరాలలో 12, 15 కోట్లకు పెరిగిపోయే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించి దానిని క్రమబద్ధీకరణ చేసే కార్యక్రమాన్ని అజెండాలో పెట్టడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా ఈరోజు ఉన్న పరిస్థితిని గుర్తించి స్పెషల్ డ్యూటీ 'కానీ క్యాంప్స్ కానీ నిర్వహించి క్రమబద్ధీకరణ చేసే కార్యక్రమం తీసుకోవడం జరిగింది. ఏదయినా క్రమబద్ధీకరణ జరిగితేనే ఆ దేశంలో కానీ, రాష్ట్రంలో కానీ ప్రపంచ పటంలో అభివృద్ధి జరుగుతుంది. ఈ రోజు బర్మీ రేటు 2.4 ఉన్న దానిని 2 గా భేయాలని ఇంకా ముందు ముందు 1.5 గా భేసే కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం తీసుకున్నందుకు నేను అభినందిస్తున్నాను. వేటన్నిటితో బాటు మౌలికమైన మార్పులు జరగాలి. ఎక్కడా కూడా నిరాశ నీస్పృహలున్నాయి. వాటిని కదిలించే కార్యక్రమంగా ప్రజలవద్దకు పాలన, శ్రమదానంతోబాటు జన్మభూమి కార్యక్రమాలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఇటువంటి మౌలికమైన కార్యక్రమాలను ఇంకా కొంతమంది అర్థం చేసుకోనందుకు నాకు కొంచెం బాధకలుగుతోంది. వారు బయట మాట్లాడినా ఎక్కడ మాట్లాడినా జన్మభూమి మంచిదేనని మాట్లాడిన వ్యక్తులున్నారు. కానీ రాజకీయ ఫెడీకల మీద ప్రభుత్వాన్ని ఏదో భేయాలని దానిని కూడా రాజకీయం భేస్తున్నారు. అది బాధాకరంగా ఉంది. ఈ సభలో ఉన్న అందరినీ మౌలికమైన జన్మభూమి కార్యక్రమం మంచితనాన్ని గుర్తించి ప్రజానీకానికి చెప్పమని, పాలనా యంత్రాంగాన్ని గుర్తించి ఈ రాష్ట్ర సమగ్ర అభివృద్ధికి తోడ్పడాలని వారిని కోరుతున్నాను. ఈ జన్మభూమి కార్యక్రమంలో జరిగే మంచి పనులను ఒకసారి నెమరు వేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఎంతోమంది నాయకులు డెవలప్మెంట్లో జన్మభూమి పనులు శాంక్షన్స్ కావాలని చెప్పడం జరిగింది. చాలామంది నాయకులను చూశాను. ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నాను. ఇక్కడ విమర్శించిన నాయకులు కూడా మా దగ్గరకు వచ్చి జన్మభూమి కార్యక్రమానికి కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వమని అడిగిన వారున్నారు. జన్మభూమి కార్యక్రమం డెవలప్మెంట్కోరకు డబ్బులు ఖర్చు పెట్టే కార్యక్రమమే కాకుండా ఎన్నో మౌలికమైన సౌకాల్యాలతో ఆధారపడి ఉన్న కార్యక్రమం. ఇవన్నీ ఒక స్థాయిలో జరుగుతున్నాయి. దేశంలోనే మొట్టమొదటగా, మిగతా రాష్ట్రాలకు ఆదర్శవంతంగా భేసిన కార్యక్రమం. నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి అభినందనలు తెలియచేస్తున్నాను.

అలాగే ఈ జన్మభూమి కార్యక్రమం ఏవో పనులు కార్యక్రమం కాకుండా ప్రాథమిక మైన మార్పులు సంతరించుకున్న కార్యక్రమం. ప్రాథమిక విద్య, ఆరోగ్యం, పర్యావరణ రక్షణ, బాధ్యతాయుతమైన పాలన ఎన్నో కార్యక్రమాలు దీనికి సమన్వయంగా ఒక నిర్దిష్ట లక్ష్యంతో, రాష్ట్ర సర్వతోముఖాభివృద్ధికి, ఈ రాష్ట్ర సర్వ జనుల యొక్క

మంచితనాన్ని కోరుతున్న డెవలప్‌మెంట్ కార్యక్రమం. కాబట్టి సుమారు రూ. 1000 కోట్ల పనులు జరిగిన సందర్భాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను.

స్కూలులో విద్యార్థుల డ్రాపోట్స్‌ను తగ్గించి విద్యార్థుల ప్రమాణాలను పెంపే కార్యక్రమం. డి.పి.ఎ.పి. లాంటి కార్యక్రమాలను చేపట్టి ఒక లక్ష్యంతో ముందుకు ప్రయాణం చేస్తున్న విషయం. జన్మభూమి కార్యక్రమం ప్రత్యేక కార్యక్రమంగా తెలియ చేసుకుంటున్నాను. రూరల్ ఏరియాలోనుంచి వచ్చిన వారు చాలామంది ఇక్కడున్నారు. వెటర్నల్ డిపార్టుమెంటు, అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంట్ కానీ ప్రజానీకానికి దూరమైంది అనుకుంటున్న పరిస్థితిలో జన్మభూమి కార్యక్రమం తీసుకువచ్చి ఈ డిపార్టుమెంటులను సమన్వయం చేసి ఆర్గేగమే కాకుండా వెటర్నరీ డిపార్టుమెంటు సేవలను తీసుకువచ్చి నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

అలాగే విజన్ 2020 కార్యక్రమం తీసుకోవడం మాస్తే ఈ ప్రభుత్వానికి ఎంత దూరదృష్టి ఉన్నదో మనకు అర్థం అవుతుంది. దానిని కూడా విమర్శించే వారున్నారు. ఎందుకంటే గతంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలు అప్పటికప్పుడు క్షణిక రాజకీయాల అవసరాలకు తీసుకున్న చర్యలతో కూడి ఉండి ఒక మౌలికమైన లక్ష్యం భేదంవల్ల రాష్ట్రం కానీ, దేశం కానీ అంత అభివృద్ధి చెందలేదన్న నగ్న సత్యాన్ని వారు గుర్తుంచుకోలేకపోతున్నారు. గుర్తించిన ప్రభుత్వాన్ని అప్పటికప్పుడు విమర్శిస్తున్నారు. అది చాలా బాధాకరంగా ఉంది. అంతే కాకుండా ఈరోజు విజన్ 2020 ఏ పార్టీకో, ఏ ప్రభుత్వానికో సంబంధించింది కాదు. ఒక మంచి కార్యక్రమంతో, నిర్దిష్ట లక్ష్యంతో ప్రతి డిపార్టుమెంటును, ప్రతి కార్యక్రమాన్ని 2020 లోకి తీసుకు వెళ్ల మంచి కార్యక్రమం పెట్టారు కాబట్టి ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. దానికి కూడా అందరూ సహకరించి మే విలువైన సూచనలు ఇవ్వాలని నిష్పాతులను, ప్రతిపక్ష నాయకులను, తెలిసిన అనుభవజ్ఞులను 12-30 కోరుతున్నాను. అటువంటి కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని మ. అభినందిస్తున్నాను. పథకాల అమలు విషయంలో కొంతమంది అసే మాటలను ఈ సందర్భంగా గుర్తుచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు ఎక్కడ ఉంది. ఏ వేధంగా అమలుచేయగలరు అని విమర్శించే వారు ఉన్నారు. ఈ దేశంలో డబ్బుకు కొరత లేదు. అయితే అమలుతీరును బట్టి అభివృద్ధి ఆధారపడి ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈమధ్య ప్రభుత్వంపై విడియన్స్, స్టేమును గుర్తు చేస్తున్నాను. ఎన్నో ఫేల కోట్ల రూపాయల బ్యాంక్ మనే ఈ స్టేము ద్వారా ప్రభుత్వంలోకి వచ్చింది. ఒక మంచి లక్ష్యంతో, ప్రజలను ఆకర్షించే మంచి మార్పు చేస్తే దేశంలోని పెట్టుబడులై దేశంయొక్క గమ్యాన్ని మార్పు తాయనేది నేను నమ్ముతున్నాను. అటువంటి కార్యక్రమాలకు ప్రజల సహకారం ఉంటుంది. గతంలో వచ్చిన ప్రభుత్వాలు బాండ్ల రూపంలో ఒక్క రూపాయి కూడా తీసుకురాలేక పోయాయి. ఈనాడు ప్రజలు ప్రభుత్వం మీద నమ్మకంతో, ఇది బ్యాప్స్‌వరెంట్ ప్రభుత్వమనే, దివాలాకోరు కంపెనీ కాదని, రాష్రాష్ట్రాన్ని ప్రగతిపథంలో ముందుకు తీసుకు వెళ్లే ప్రభుత్వం అని గుర్తించి, రోడ్ బాండ్స్, ఇరిగేషన్ బాండ్స్‌లో తమ పెట్టుబడులను పెట్టడం జరిగింది. రోడ్ బాండ్స్ రూ. 100 కోట్లకొరకు ప్రభుత్వం విడుదల చేస్తే,

రూ. 300 కోట్ల వరకు ప్రజలు పెట్టుబడి పెట్టే పరిస్థితి మన రాష్ట్రంలో కనబడుతూ ఉంది. ఒక నిర్దిష్ట గమ్యంలో ముందుకు వోతున్న ఈ ప్రభుత్వానికి సహకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

రైతు సంక్షేమ కార్యక్రమాలను గురించి ఈనాడు మాట్లాడక తప్పదు. ఈనాడు రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న దురదృష్టకరమైన సంఘటనలను ముఖ్యమంత్రి గృహించారు. వేతన మొత్తంమీదనే రైతాంగం నడుం విరుగుతున్న సంగతి కూడా ఆయన గృహించారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి రైతుల విషయంలో మంచి అవగాహన ఉంది. వారు గతంలో కర్షక పరిషత్తులో పని చేసిన అనుభవం ఉంది. ఆ అనుభవంతో వారు బేస్సున్న కార్యక్రమాలను ఒకసారి గుర్తు వేస్తున్నాను. వారు కర్షక విజ్ఞాన సదస్సులను ఏర్పాటుచేశారు. తద్వారా రైతులు తమ మౌలిక సమస్యలను అర్థం చేసుకొని, వాటిని అధిగమించి, తమ ఉత్పత్తులను విదేశాలకు ఎగుమతి చేసే స్థాయిలో వున్నారు. పంటలను పండింపే బిక్కుబిక్కిన రైతు నీలదొక్కుకోలేని వాస్తవాన్ని వారు గృహించి, వారి నీలకడ కోసం, 15 శాతం ఎక్స్‌పెండిచర్ తగ్గింపే విధంగా, ఉత్పత్తులు పెరిగే విధంగా రైతులు మార్కెట్ స్థాయిలో, రెవెన్యూ స్థాయిలో నీలదొక్కుకునే విధంగా ఒక బృహత్తర కార్యక్రమం చేస్తున్నందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంగా కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పకతప్పదు. ఇతర పార్టీల వారు పాలిస్తున్న మహారాష్ట్ర, ఉత్తరగోదావరి రాష్ట్రాలలో పెరుకు రైతాంగానికి గత సంవత్సరపు బకాయిలు కూడా చెల్లించలేని పరిస్థితి ఉంది. మన ముఖ్యమంత్రి యిక్కడి పెరుకు రైతాంగం పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొని, ప్రభుత్వ సంస్థలనుండి డబ్బును బదలాయించి ఫేమంట్ చేశారు. ఈ ప్రభుత్వాన్ని రైతాంగపు ప్రభుత్వపరంగా అర్థం చేసుకోవాల్సిన విమర్శించడంలో అర్థం లేదు. వేతన మొత్తం మీదనే మన రాష్ట్రంలో అత్యధికంగా రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారనే దానిమీద మనమంతా బాధపడుతున్నాము. రైతాంగం, ప్రజాప్రతినిధులు మాత్రమే కాకుండా రైతాంగంపట్ల పరిశ్రమైన పరిజ్ఞానం వున్న వ్యక్తి అయినా ఈ పరిస్థితులపట్ల ఆవేదన చెందవలసిన అవసరం వున్నది. కానీ దీన్ని రాజకీయం చేసే స్థాయికి రాకూడదని కోరుతున్నాను. మన శాసనసభలో వున్న యితర పార్టీల ప్రభుత్వాలు కొన్ని ఇతర రాష్ట్రాలలో, వున్నాయి. గతంలో యిటువంటి ఆత్మహత్యలు జరగలేదా? ఏ పార్టీ ప్రభుత్వం పరిధంగా స్పందించి, ఎంతమందికి ఎక్స్‌గ్రేషియా, కంపెనీషన్ యిప్పించగలిగింది అని అడుగుతున్నాను. ఆయా సందర్భాలలో అక్కడ వున్నాను కాబట్టి అడుగుతున్నాను. ఇటువంటివి ఆత్మహత్యల క్రిందకు వస్తాయి అని నిబంధనలను అడ్డం పెట్టుకున్న సందర్భాలు వున్నాయి. రైతులను యిటువంటి దోర్బాగ్య పరిస్థితులనుండి రక్షించడం కోసం రూల్స్‌ను పక్కకు పెట్టి అయినా సరే ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇచ్చాము అని చెప్పినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందించవలసిన అవసరం వున్నది. రైతాంగం తరఫున ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు చెప్పవలసిన పరిస్థితి ఉంది.

(అధికార పార్టీసభ్యుల నుండి చప్పట్లు)

చనిపోయిన పత్ని రైతాంగంపట్ల ఈ ప్రభుత్వానికి ఆవేదన ఉంది. గురుతరమైన బాధ్యత కూడా ప్రభుత్వం పైన ఉంది. ఆ బాధ్యతను గుర్తించి మొట్టమొదటిసారిగా ముఖ్యమంత్రి ఆయా జిల్లాలలో పర్యటించడం జరిగింది. రైతుల మౌలిక సమస్యలను వారు చూశారు కనుకనే, పట్టించుకున్నారు కనుకనే ఈనాడు ఎన్నికల్లో అక్కడి ప్రజలు ఖచ్చితమైన ఢీర్పు యిచ్చారు. దాన్ని రాజకీయం చేయాలనే ఆలోచన పక్కకు పెట్టి బాధ్యతాయుతంగా పనిపర్చించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. క్రికెట్ స్కోర్ మాదిరిగా చనిపోయిన వారిని లెక్కపెట్టి విధానం కాకుండా రైతాంగం వెన్ను తట్టి వారికి భైర్యం కలిగించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం పైన అవసరమైతే వోరాటం చేయండి, కానీ ఆత్మహత్యలు మానుకోండి అని రైతాంగానికి చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ రకంగా చెప్పకుండా క్రికెట్ స్కోర్ లాగా స్కోర్ లెక్క పెట్టడం బాధాకరం అని నా ఆవేదనను వ్యక్తపరుస్తున్నాను. సేను రైతాంగానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వాతావరణ పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేక అనేక సమస్యలు వచ్చాయి. ఇవి మన చేతుల్లో లేవు. సమస్యలతో వోరాటం చేయవలసిందే రైతాంగాం. షేరికొరకు ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు తీసుకుంది. రూ. 1 లక్ష, ఎక్స్ గ్రేషియా మాత్రమే కాకుండా పిల్లలు చదువుకోవడానికి ఫిర్యాబు, వుండడానికి ఇల్లు, ఇతర కార్యక్రమాల ద్వారా వారిని ఆదుకునే కార్యక్రమం ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోనే మొట్టమొదటిసారిగా చేపట్టినందుకు అభినందిస్తున్నాను. రైతాంగానికి కొన్ని రకాల లోన్స్ పైన, 4 శాతం వడ్డీ మాఫీ, రెండు సంవత్సరాల మారీబోరియం, ఏడు సంవత్సరాల రేషిడ్యూరీ, పీనల్ యింటరెస్ట్ మాఫీ వంటి కార్యక్రమాలు చేపడుతోంది ప్రభుత్వం. చీడవేడలు అంటు వ్యాధుల స్పాయిల్డ్, వ్యాపించిన ప్లాంకాలలో ప్రభుత్వ వ్యయంతో క్రిమి సంహారక మందులను చల్లడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం సత్యరక్షణ చర్యలను కూడా చేపట్టడం జరిగింది. ఇందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. రక్షక విజ్ఞాన సదస్సులు మొదలగు వాటి ద్వారా రైతులను యింకా ఎదుకోలేక చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈనాడు ముఖ్యంగా రైతాంగానికి వాతావరణ పరిస్థితులు అనుకూలించడం లేదు. గతంలో ఒక్కొక్కరువు వుండగా, మరొకవైపు కోస్తా ప్లాంకాలలో వరదలు వచ్చి పంట కొట్టుకుపోవడం మనం చూశాము. వాతావరణ అనుకూల పరిస్థితులు లేవప్పుడు పరిస్థితులను సమన్వయం చేసుకొని వ్యవహరించవలసి వుంటుంది. కోస్తా ఏరియాలో, ట్రీ ప్లాంట్ షప్, కొబ్బరి చెట్లకు కాంపెన్సేషన్ యివ్వించడం మొదలగు కార్యక్రమాలను చేపట్టినందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించకుండా వుండలేకపోతున్నాను.

ముఖ్యంగా నేటివనరుల విషయంలో రైతాంగాన్ని కాపాడడానికి ముఖ్యమంత్రి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. నేటిపారుదల శాఖకు సంబంధించి గతంలో ఎన్నో ప్రాజెక్టులు చేపట్టినా ఏవో కంప్లెట్ కాలేదు. చేపట్టిన చర్యలలో, సమన్వయం లేకపోవడం వల్ల ఏ ప్రాజెక్టు కూడా పూర్తికాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. 50 లక్షల ఎకరాల డియిలీఎండ్ ఆయకట్టు వుందని లెక్కలు చెబుతూ వున్నాయి. ఈ పరిస్థితిని గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం స్పష్టంగా కనబడుతోంది. ముఖ్యమంత్రిగారు యివన్నీ తెలిసిన వ్యక్తి కమిషన్ లోపం ఎక్కడ వుందనీ, ఈ పరిస్థితి ఎందుకు ఏర్పడిందనీ గుర్తించారు. ఈనాడు వాటర్ యూజర్స్

అసోసియేషన్స్ ఏర్పాటు చేయడం, కెనాల్స్ బాగుచేసే కార్యక్రమం చేపట్టడం, దేశవ్యాప్తంగా గుర్తింపడం, వరల్డ్ బ్యాంక్ వారు కూడా గుర్తింపే స్థాయిలో, ఫేయడం జరిగింది. అందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కాలువలు రిపేయిర్స్ చేయింపే విధానం, వాటర్ యూజిర్స్ యొక్క కంట్రీబ్యూషన్తో, ప్రభుత్వం వాటా కూడా యిచ్చి, జన్మభూమి కార్యక్రమం ద్వారా ప్రజలకు అధికారం ఇవ్వడానికి పూనుకున్నందుకు రైతులు ముఖ్యమంత్రిని అభినందించారా అని అడుగుతున్నాను. విమర్శింపే వారికి ఒక విషయం తెలియజేస్తున్నాను. ల్యాండ్ ట్యాక్స్ పెంచింది ప్రభుత్వం అని రైతాంగం గానీ, నాయకులు కానీ ఆసేదన వ్యక్తం చేసుకున్నందు ఒక విషయం ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇప్పటి వరకు పెంచిన వాటర్ ట్యాక్స్ వసూలు కావేదు. ప్రభుత్వం ముందుగా అడ్వాన్స్ యిచ్చి యిరిగేషన్ సిస్టంను డెవలప్ చేయడం జరుగుతోంది. పెంపగా వచ్చిన డబ్బును వాటర్ యూజిర్స్ అసోసియేషన్లకు యిచ్చి డిస్ట్రిబ్యూటర్లను, కెనాల్స్ను బాగు చేయించాలని తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని విమర్శించడం న్యాయం కాదు. ప్రజలకు అన్నీ ఫ్రీమాని చెప్పి అధికారంలోకి వచ్చి, కెనాల్స్ కానివ్వండి, డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ కానివ్వండి రిపేయిర్స్ చేయించేనే దొర్లాగ్గ విధానాన్ని అవలంబించడం మంచిది కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకున్న ఈ చర్యలవల్ల, రైతాంగానికి సదుపాయాలు పెరుగుతాయి. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారికి సహకరించవలసిందిగా, వారిని అభినందించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. సిస్టంలో, యింకా చేయవలసిన మార్పులు ఏవయినా వుంటే సూచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఎకరానికి రూ. 1350 వసూలు చేయడం ద్వారా మూడంచెలుగా రైతాంగానికి అడ్వాన్స్ వాటర్ ట్యాక్స్ జన్మభూమి కార్యక్రమం కోసం తీసుకుంటున్నాము. ఈ కార్యక్రమాల ద్వారా ప్రభుత్వం సుమారు 14 లక్షల ఎకరాల భూమిని కొత్తగా సాగులోకి తీసుకురావడానికి, 4 లక్షల ఎకరాల టెయిల్ ఎండ్ భూమిని సాగులోకి చేవడానికి షేలవుతుంది. గతంలో, ఫేవట్లైన ప్రాజెక్టులు యింకా పూర్తికాలేదు. మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్ కంప్లెట్ కాని పరిస్థితిలో, నాబార్డ్ ద్వారా వరల్డ్ బ్యాంక్ ద్వారా నిధులను వోగు చేసి రూ. 800 కోట్లతో, బో.టిల్ యిరిగేషన్ సిస్టంను బాగు చేస్తున్నందుకు యిరిగేషన్ డిపార్ట్మెంట్ను ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈనాడు సుమారు 32 భారీ ప్రాజెక్టులను, 39 మేడియం ప్రాజెక్టులను, 917 చిన్నతరహా ప్రాజెక్టులను కలిపి రూ. 5 ఫ్లల కోట్లతో ఒక మంచి కార్యక్రమం చేస్తున్నందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. ఈనాడు విమర్శిస్తున్న నాయకులు ఒక విషయం ఆలోచించాలి. కేవలం ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం మాత్రమే కాకుండా 12.40 మౌలిక సమస్యలను గుర్తించి, వాటర్ షెడ్స్, చెక్ డ్యామ్స్, వాటర్ రిఫార్మింగ్ ము. మొదలైనవి చేపట్టడం జరిగింది. దీనికిగాను రూ. 1300 కోట్లు నిధులు తీసుకువచ్చి ఫేవట్లైనందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వం ఎంతో ముందు మాపుతో, ఈ విధంగా చేపట్టడం జరిగింది.

(గౌరవ ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో, వున్నారు)

మరొక మౌలిక సమస్య విద్యుత్ సమస్య. విద్యుత్ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయంవల్ల యిబ్బందులు ఏర్పడతాయనే అనుమానం ఉంది. విద్యుత్ ఛార్జీల పెంపుదలవల్ల

గతంలో కూడా పరిశ్రమల్లో యిష్టం వచ్చినట్లుగా ఎంపాంటమెంట్ను యిచ్చారు. యిచ్చిన ఎంపాంటమెంట్ను కంట్రోల్ చేయడం వారి తరం కాక గత అసెంబ్లీలో కాంగ్రెస్ వారే ఒక చట్టం ప్రకారనే విషయం వారు గుర్తించుకోవాలి. ఎవరైతే యిష్టంవచ్చినట్లు ఉద్యోగాలు యిస్తారో వారికి మూడు నెలలు శిక్ష, లేదా అంతకంటే ఎక్కువ శిక్ష వేయ వచ్చునని గత ప్రభుత్వం చట్టం చేసిన పరిస్థితిని గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈనాడు యిండస్ట్రీస్లో, కాన్స్ట్రక్షన్, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల్లో కాన్స్ట్రక్షన్, ప్రభుత్వంలో కూడా ఉన్న పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొని మనం ముందుకు వెళ్ళాలి. గతంలో వారి ప్రభుత్వ హయాంలో, లక్ష ఉద్యోగాలు యిస్తామని చెప్పి కన్సం ఒక్క టీవీ వోల్టేజీ కూడా యివ్వ లేదు. అటువంటి వారు ఈరకంగా మాట్లాడడం సబబు కాదు. గతంలో 34 వేల మందికి ఈ ప్రభుత్వంలో, ఉద్యోగాలు యివ్వడం జరిగింది. మరొక 25 వేల ఉద్యోగాలు యివ్వ బోతున్నాము. ఈవిధంగా మాట నిలుపుకున్న ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించడం న్యాయం కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా స్పష్టంగా కార్మిక విధానం గురించి తెలియజేశారు. కార్మికులు నష్టపోకుండా చూస్తామని చెప్పారు. కాన్స్ యింకా ఎక్కువగా వారిని కాపాడవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈనాడు ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యల వల్ల యిన్ఫ్లేషన్ టెక్నాలజీ యిండస్ట్రీస్ కాన్స్ట్రక్షన్, ప్రభుత్వం దూర దృష్టితో బ్యాన్స్పోర్ట్ రంగంలో, ఎలక్ట్రీసిటీ రంగంలో, లా అండ్ ఆర్డర్ విషయంలో తీసుకోబోయే విధానాలవల్ల యింకా ఎక్కువగా యిండస్ట్రీస్ రావడానికి అవకాశం ఉంది. అటువంటి రంగాల మీద దృష్టిని కేంద్రీకరించ వలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

రోడ్స్ విషయం చాలామందికి తెలుసు. వారు గు రాష్ట్రాలనుండి ఈ రాష్ట్రానికి వచ్చిన వారు గతంలో ఉన్న రోడ్లతో, యిప్పటి రోడ్లను పోల్చుకొని యిప్పటి రోడ్లు చాలా బాగున్నాయని చెబుతున్నారు. రాష్ట్రాభివృద్ధికి బ్యాన్స్పోర్టేషన్ క్షేత్ర విభాగంగా గుర్తించి ఆర్. అండ్ టి. ద్వారా రోడ్స్ రివైయర్స్ కార్యక్రమాన్ని ఈ ప్రభుత్వం తీసుకుంది. 5,400 కిలోమీటర్ల మేరకు ప్రధాన రోడ్లను ఈక్విటీగా తీసుకొని రోడ్లు అభివృద్ధి సంస్థకు బ్యాన్స్పోర్ట్ చేయడం జరిగింది. రూ. 400 కోట్లు బాండ్లు రూపంలో సేకరించి డెవలప్మెంట్ కార్యక్రమంలో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు వోతోంది.

మన రాష్ట్రంలో నాలుగు పెద్ద పోర్ట్లు ఉన్నాయి. వాటిని డెవలప్ చేసే కార్యక్రమం ప్రభుత్వం చేపట్టింది. మిగతా ఎనిమిది పోర్ట్లను కూడా డెవలప్ చేస్తున్నందుకు ప్రశంసగా ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. గవర్నరుగారికి నా ధన్యవాదాలు తెలియ చేసుకుంటూ పిలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి (కనీగిరి):- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే కార్యక్రమానికి సంబంధించి వెంకటేశ్వరరావుగారు ప్రశంసలపొందిన తీర్మానాన్ని బల పరుస్తున్నాను. 16వ తేదీనాడు గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని అడ్డుకునేందుకు కాంగ్రెస్ సభ్యులు చేసిన అల్లరి, అత్యున్నత ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలో ఉన్న పిలుపులను తుంగలో

తొక్కడం కోసం, ఈ రాష్ట్ర శాసనసభ చరిత్రలో, యంతకుముందు ఎన్నడూ ప్రవర్తించని విధంగా, జుగుప్స కలిగింపే విధంగా వారు ప్రవర్తించిన తీరు ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ బాధ కలిగించింది. ఈ సంఘటనపట్ల నా ఆవేదనను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా 12.50 గవర్నర్ ప్రసంగంతో, ప్రవేశపెట్టిన అంశాలు చాల చక్కటి అంశాలు ఈ యొక్క ము. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రజల యొక్క భవిష్యత్తును నిర్ణయించేటటువంటి ఈ అంశాలు చాల ప్రశంసించదగినవి. ముఖ్యంగా రోజుకు 18 గంటలపాటు పనిచేసే యువకుడైన ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడుగారి నాయకత్వంలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాన్ని ప్రశంసించే ఆదర్శ రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దేందుకుగాను వారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి జన్మభూమి, ప్రజల వద్దకు పాలన, శ్రమదానం యొక్క తీరు ప్రశంసించదగినది. ఈ వినూత్న కార్యక్రమాల ద్వారా ఈ రాష్ట్రాన్ని జపాన్ లాంటి దేశాలతో, సమతూకంగా తీసుకొని పోయే దానికి ఫేసున్న కృషికి వారిని అభినందిస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రం వైశాల్యంలో గానీ, జనాభాలో గానీ భారతదేశంలో 5వ స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తుంది. 2,75,000 చ.కి.మీల భూ విస్తీర్ణం, 972 కి.మీ. నిడివి గల కోస్తా తీర పొంతం, దాదాపు 7 కోట్ల మంది ప్రజాజనీతం ఈ రాష్ట్రం కలిగి ఉన్నది. ఈరోజు మన గ్రామీణ పాఠశాలలను చూస్తే, 1981 జనాభా లెక్కల ప్రకారం గ్రామీణ పాఠశాలలో, 76.7 శాతం ఉండగా, ఇప్పుడు 73 శాతానికి పడిపోయింది. అంటే గ్రామీణ పాఠశాలలో, ప్రజాజనానికి అవసరమయ్యే నీటి వసతి లేక, రోడ్డు రవాణా వసతి లేక, ఇతర పాఠశాలకు వలస పోవడం వల్లనే గ్రామీణ జనాభా శాతం తగ్గిపోతున్నది. అనంతపురం, ప్రకాశం మహబూబ్ నగర్ వంటి జిల్లాలు శాశ్వత ఎడారి పాఠశాలగా మారే ప్రమాదకర పరిస్థితులు ఏర్పడుతుండటంతో, ప్రజలు ఇతర పాఠశాలకు వలసపోయే పరిస్థితులు నెలకొని ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన పాఠశాల అభివృద్ధికి గాను ఒక చక్కటి రూపకల్పన చేసి, ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ను దెవలప్ చేసి, వాటర్షెడ్ కార్యక్రమాల ద్వారా ఆ దుర్భిక్ష పాఠశాలకు నీటి వసతి కలుగజేయడానికి గాను దాదాపు 2 ఫిల వాటర్షెడ్లల ఏర్పాటుకొరకు ఈ రాష్ట్రానికి నిధులు తీసుకొని వచ్చి ఇక్కడ దెవలప్ చేయడం జరుగు తున్నది. బీడువోయిన పొలాలలో ఈ వాటర్షెడ్ కార్యక్రమాన్ని అమలుజేయడం ద్వారా భూగర్భ జలాలు పెరిగి రైతాంగం, రైతు కూలీలు కూడ బ్రతకడానికి అనేక అవకాశాలు ఏర్పడాయి.

1996 లో జరిగినటువంటి పార్లమెంట్ ఎన్నికల్లో 17 మంది పార్లమెంట్ సభ్యులు ఈ పార్టీ తరపున ఎన్నికయి, నేషనల్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వంలో తెలుగుదేశం పార్టీ భాగస్వామిగా ఉన్నందువల్ల ఈ రాష్ట్రానికి రావలసిన నిధుల్ని దాదాపు 3 ఫిల కోట్ల రూపాయలను ఈ రాష్ట్రానికి తీసుకొని వచ్చారు. గత 40 సంవత్సరాలలో అటు క్లంద్రింగ్, ఇటు రాష్ట్రంలో కూడా అధికారంలో ఉన్న వారు చేసింది తూన్యం. జె.ఆర్.వెల్, ఇ.ఎ.ఎస్., ఆర్.ఎల్.ఇ.జి.పి., డి.ఆర్.డి.పి., ఐ.ఆర్.డి.పి. వంటి పథకాలను తమ స్వప్రయోజనాలకు ఉపయోగించుకొని, రోడ్డు వేయకపోయినా పేసెట్టుగా బిల్లులు తయారుచేసి, 1953-54

పి.సి.సి., ఎస్.టి.ల పెరుగు చెప్పుకొని బావులు తవకుండానే నిధులు తీసేసి, బలహీన వర్గాలకు కేటాయించినటువంటి ఋణాలను సహితం మధ్య దళారీలు మింగేసిన సంఘటనల్ని మనం గతంలో చూశాం. ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత చంద్రబాబు నాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించిన తరువాత నూతన ఒరవడిని సృష్టించి, జన్మభూమి, పి.వి.పి., శ్రమదానం వంటి వినూత్న కార్యక్రమాల ద్వారా ప్రజల్ని భాగస్వాముల్ని చేయడం ద్వారా పరిపాలనలో పారదర్శకత, నిష్పక్షపాతంగా వ్యవహరించడం ద్వారా రోడ్డు, భేసి ఎన్నో గ్రామాలకు రోడ్డు వసతి కల్పించుకున్నాం. అదే విధంగా సాగునీటికొరకు చెక్‌డ్యామ్స్ వేసుకొన్నాం. అదే విధంగా ఇళ్ల విషయానికి వస్తే, రాష్ట్రంలో 1996-97 సంవత్సరంలో 6 లక్షల ఇళ్లు కట్టుకొన్నాం. భారతదేశం మొత్తం మీద 20 లక్షల ఇళ్లు నిర్మిస్తే, అందులో ఆరు లక్షలు మన రాష్ట్రంలోనే నిర్మించుకున్నాం. గతంలో అయితే సంఘం పెగిసిడింటే గానీ ఇతర సభ్యులు గానీ డబ్బులు దాకా వేసుకొని తీవ్రస్వభావం. అయితే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత లబ్ధిదారునికే ద్వైరకుండా, బ్యాంక్ పాస్ బుక్ ఓపెన్ చేసి, తద్వారా డబ్బు అందవేయడం ద్వారా, లబ్ధిదారుని భాగస్వామిగా చేయడం ద్వారా ఈ రోజు వాసింగ్ కార్యక్రమం చక్కగా, బ్రహ్మాండంగా నిర్వహిస్తూ, ఇళ్లు కట్టుకొంటున్నాం. గ్రామాలకు కావలసిన కార్యక్రమాలను అమలుచేసేందుకు ఈ రోజు గ్రామ సభల ద్వారా ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన కార్యక్రమాలన్నింటినీ ప్రజలకు అందుబాటులోకి తీసుకొని రాగలుగుతున్నాం. చివరికి పెన్షన్స్ విషయంలో కూడా గతంలో చనిపోయిన తరువాత కూడా దాకా వేసుకొని తీన్నారు. అప్పుడు పాలనలో ఉన్న నాయకులు తీన్నారు. కానీ ఇప్పుడు గ్రామాలలో ఉన్న నాయకులు ఎవరికీ ఎవరికీ అబద్ధం ఉంటే తెలుసుకొని పెన్షన్స్ గానీ, ఋణాల మంజూరు చేయడం కానీ చేయడం ద్వారా జన్మభూమి కార్యక్రమం చాల బ్రహ్మాండంగా జరుగుతున్నది. అయితే ఈ కార్యక్రమానికి అనేక రకాలుగా రాజకీయ రంగు పులిమి, రకరకాలుగా నేరుగార్చడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

భారతదేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాల్లో కాంగ్రెస్ కానీ, బి.జె.పి. కానీ అధికారంలో ఉన్న పార్టీలు ఇదేవల జరిగిన పార్లమెంట్ ఎన్నికల్లో ఓడిపోయినప్పటికీ, ఇక్కడ అధికారంలో ఉన్న తెలుగుదేశం పార్టీ తన మిత్రపక్షాలతో కలుపుకొని 15 నోట్లు పొందడం మనం సగర్వంగా చెప్పుకోవలసిన విషయం. రూలింగ్ పార్టీ మీద వ్యతిరేకత భేదు కాబట్టే ఇన్ని స్థానాలు వచ్చాయని మనవిపెస్తున్నాను. వెంకటేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లుగా పి.సి.సి. అధ్యక్షులు వోటింగ్‌ను స్థానాల్లో కూడా 40, 50 ఫేల ఓట్ల అధిక్యతను మేము సాధించుకోగలిగినప్పటికీ, ఈరోజు ఏదో, గందరగోళం సృష్టించి, ప్రజల్లో అయోమయాన్ని సృష్టించడానికి వాళ్లు చేస్తున్న ప్రయత్నాలు ఏ మాత్రం ఫలప్రసంగం కావని మనవి చేస్తున్నాను. వాస్తవ పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకోవాల్సి. ఈరోజు భారతదేశ జనాభా పరివరంగా పెరిగిపోతున్నది. స్వాతంత్ర్యం రాక ముందే 31 కోట్ల జనాభా ఉండగా, ఈనాడు దాదాపు 100 కోట్లకు పెరిగిపోతున్నది. అయితే అందుకు అనుగుణంగా భూ ఉపరితలం పెరగదు. ఉన్న దానినే చిన్న, చిన్న కమతాలుగా, ముక్కలు, ముక్కలుగా చేసి

అనుభవించాలే తప్ప, భూమి పెరగదు. దానికి తోడు పర్యావరణ సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది. మొత్తం భూభాగంలో, 1/3 వ వంతు అడవులు ఉండాలి. ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం 20 శాతం అడవులు వున్నాయంటున్నారు. వాస్తవానికి 11, 12 శాతం మాత్రమే అడవులు ఉన్నాయి. దానివల్ల భవిష్యత్లో చాల ప్రమాదం వస్తుంది. మానవాళి మనుగడకే ముప్పు రాబోతున్నది. అందుకనే వాటర్షెడ్స్ కార్యక్రమాల్ని అమలుపెయ్యడం, వన సంరక్షణ సమితుల ద్వారా స్థానిక ప్రజల్ని భాగస్వాముల్ని చేసి అడవుల్ని పరిరక్షించుకోవడం జరుగుతున్నది. ఇప్పుడు 2800 వన సంరక్షణ సమితులుండగా, రెండు వేల సంవత్సరం నాటికి దానిని 8 వేలకు చేయాలని ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొంటున్నది. వేటన్నింటిని దృష్టిలో ఉంచుకొని మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం "విజన్ - 2020" అనే లక్ష్యాన్ని పెట్టుకొని, 2020 సంవత్సరం నాటికి ఉండే పరిస్థితుల్ని అధిగమించడానికి మరీయు అప్పటి జనాభా అవసరాలకు అనుగుణంగా ఒక డాక్యుమెంట్స్ను తయారుచేసి, ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడుగారు కార్యక్రమాల్ని అమలుపెస్తూ ఉన్నారు. అధ్యక్షా, రాజకీయ నాయకుడికి, 1.00 | స్టేట్స్మన్కి ఒకటే తేడా. రాజకీయ నాయకుడు ఏం చేస్తాడంటే, రేపు రాబోయే ము. ఎన్నికలలో ఏ విధంగా ఓట్లు సాధించుకోవాలి, ఏ విధంగా సబ్సిడీలు ప్రకటించుకోవాలి అలాంటివి, అటువంటి తాత్కాలిక ప్రయోజనాలను దృష్టిలో వుంచుకొని దూరదృష్టి లైకుండా చేస్తాడు. కానీ మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక స్టేట్స్మన్గా 50 సంవత్సరాలలో ఏమే జరగబోతున్నదో ఉపాించి, దానికి తగు విధంగా రూపకల్పన చేస్తూ, దూరదృష్టితో విజన్ - 2020 డాక్యుమెంట్ తయారుచేయడం ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ను ఆదర్శపరిపాలన రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దుతున్నారు. మన రాష్ట్రానికి అపారమైన వనరులున్నాయి. మనకున్న లెబరు, క్యాపిటల్, ఆర్గనైజేషన్ తక్కువ కాదు. ఏదేశానికీ తేలిపోవు. పూర్వం జపానులో హిరోషిమా, నాగాసాకిలా మీద అణుబాంబులు వేస్తే యిప్పటికీ ఆ ప్రభావం వల్ల అక్కడ అంగవైకల్యంతో శిశువులు జన్మిస్తున్నప్పటికీ, జపాను ప్రపంచంలో అగ్రగామిగా ఉంది. వారు అక్కడ అకుంతిత ధైర్యంతో పనిచేస్తున్నారు. ఆ ధైర్యం అమెరికాతో, వోటీ పడుతోంది. అదేవిధంగా మన రాష్ట్రంలో కూడా ఎన్నో వనరులు ఉన్నప్పటికీ, ఇతరదేశాల వద్ద దీప్య మెత్తుకునే స్థితిలో ఉన్నామంటే మనకు సరైన అవగాహన లేదనుకోవాలి.

ప్రతిపక్షంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ వారు ప్రతిదానికీ రాజకీయ రంగు పులుముతున్నారు. విద్యుత్తరంగం పరిస్థితి మాస్టే భవిష్యత్తులో అరగంట కూడా రోజుకు యివ్వలేని పరిస్థితి వస్తుంది. ఇప్పుడు దాదాపు 100 కోట్ల రూపాయలు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు మీద లోబు భారం పడుతోంది. మనం 2000 వ సంవత్సరానికి 10 వేల మెగావాట్ల విద్యుత్తు ఉత్పత్తి చేయాల్సివుంటుంది. అందుకు దాదాపు 60 వేల కోట్ల రూపాయలు అవసరమవుతాయి. ఇప్పటికే అప్పుల ఉబిలో, కూరుకుపోయి, ఇంకా కరెంటు డిమాండును తట్టుకోవాలంటే దాని ఖర్చు 10 శాతం పెరిగిపోతుంది. 10 సంవత్సరాల క్రితం 20 లక్షల కనెక్షన్స్ ఉంటే ఈ రోజు కోటి 50 లక్షల కనెక్షన్స్ ఉన్నాయి. శ్రీశైలం, నాగార్జున సాగరు డ్యాములు, రజర్వాయర్లు కట్టుకున్నాం. ఆ విధంగా నిల్వచేసుకున్న నీటిని పంట పొలాలకు యివ్వే అవకాశం ఉంది. కానీ కరెంటును ఆ విధంగా నిల్వ చేసుకునే అవకాశం లేదు. జనరేషను

ఉత్పత్తి డిమాండు ఎంతవుంటే దానికి ప్రవోర్సనేట్‌గా కరెంటు ఉత్పత్తి కావాలి. జనరేషను డిమాండు విపరీతంగా పెరిగిపోతుంది. ఆ విధంగా 10 ఫేల మెగావాట్ల ఉత్పత్తి తీసుకు రావడం కోసం విద్యుత్ సంస్కరణలను మన ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకురావడం జరిగింది. కానీ వారు దానిని వకేకరిస్తున్నారు. పొరుగు రాష్ట్రాలైన తమిళనాడు, కర్ణాటక రాష్ట్రాల పిమ్మట పరిస్థితిలో పోల్చుకుంటే మనం అగ్రికల్చర్ సబ్సిడీ యిస్తున్నాము. వ్యవసాయ రంగానికి ఎక్కువ పిమ్మట కావాలి. పరిశ్రమలకు కూడా కావాలి. భేకపోతే అవి మూత పడతాయి. అగ్రికల్చర్ కనెక్టెన్స్ ఎక్కువ యివ్వాలి. అందువల్ల పిమ్మట రంగంలో పోతేనే భయ్యా నివేదిక ప్రకారం సంస్కరణలు రూపొందించడం జరిగింది. విజన్ 2020 ప్రకారం ఫిషరీస్‌లో మన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు గవర్నరుగారి ప్రసంగంతో పొందుపరచారు. బొల్గాషన్ విషయంలో ఎన్‌ఎస్‌ఆర్‌ఎండ్ కండిషన్లు విషయంలో మనం చాలా దూరపు చూపుతో, వ్యవహరించవలసిన అవశ్యకత ఉంది. జనాభాను అదుపు చేసుకోకపోతే, మన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు బూడిదలోపోసిన పన్నీరవుతాయి. అన్ని పక్కల శాసనసభ్యులు ప్రజల వద్దకు ఈ కార్యక్రమాలను తీసుకుపోవాలి. అడవులు నశించిపోకుండా చూడల్సిన బాధ్యత కూడా ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ప్రభుత్వానికి ప్రతిపక్షాలు సహకారం ఇవ్వాలి. దురదృష్టవశాత్తు 1996-97 లో వరసగా వరదలు వచ్చాయి. కరువు కూడా వచ్చింది. ఇవీ మన రాష్ట్రాన్ని పట్టి పడిస్తున్నాయి. రైతు కోలుకోలేని బాధలో వున్నాడు. ప్రభుత్వం, వారి బాధలను తీరుస్తోంది. 1996 అక్టోబరులో వచ్చిన వరదలలో చూడటాడు రిజర్వాయరు వద్ద 11 ఫేల వాక్వార్ల అబిష్ భూమిలో పెద్ద ఎత్తున వరదలు వస్తే ఒకే గ్రామంలో 175 మంది చనిపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా వచ్చి చనిపోయిన వారి కుటుంబానికి లక్ష రూపాయలు ప్రకటించారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 370 ఇళ్లు నష్టపోతే ఆ కుటుంబాలకు పక్కాయళ్లు కట్టించారు. దాదాపు లక్షా రెండు లక్షల పిలువైన పంట పోతే రైతులకు వెన్ను తట్టి, వాబిరెడ్డి కార్యక్రమం తీసుకున్నారు. ఆ రైతులు యిప్పుడు కోలుకుంటున్నారు. తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో సంభవించిన వరదలలో ముఖ్యమంత్రిగారి పాలికాపర్ల కూడా ల్యాండ్ క్రాఫ్ ని పరిస్థితుల్లో అధికారులు పాచ్చరించినప్పటికీ వెళ్లి ప్రజలను అదుకున్నారు. కరువు వచ్చినపుడు అదుకున్నారు. అవన్నీ మరచిపోయి యిప్పుడు యిక్కడ మనిషానిమారేడుకాయ చేస్తున్నారు వీరు. రైతులకు కోలుకోలేని నష్టాలు సంభవించే లోన్ను రోడ్డులు చేయడంలో, ఇంటిస్టు తగ్గించడంలో ఫైనీ కృషిని బాధ్యత కలిగిన కాంగ్రెసు పక్షం వారు గుర్తించాలి. వారు తగిన సూచనలు చేయాలి. ఏమీ చేస్తే అత్యవశ్యలు అగిపోతాయో సూచనలు చేయాలి. రైతాంగానికి మనోనిబ్బరాన్ని యివ్వాలి. మా ప్రాంతంలో రైతులు సర్వస్వం కోల్పోతే అక్కడకు ప్రజా ప్రతినిధులు, ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా వచ్చి వెన్ను తట్టారు. అక్కడ భయంకరమైన పరిస్థితులున్నాయి. లక్ష్మీకారి భీష్మాధికారి అయిపోయాడు. ఆ స్థితిలో అధికారులు కానీ, ప్రజా ప్రతినిధులు గానీ పోయి వారి వెన్నుతడితే వారికి ధైర్యం వచ్చింది. అత్యవశ్యలు చేసుకోలేదు. కాబట్టి ఈ రోజు అన్ని రాజకీయపక్షాలూ, ఇటు అధికార పక్షం కూడా రైతాంగాన్ని అదుకోవాలి. దీనిని రాజకీయం చేసి, రాజకీయ లబ్ధిలో శవరాజకీయాలు చేయడానికి దయచేసి పాల్పడవద్దని సభద్యారా, ప్రస్తుతం వారిక్కడ లేక

పోయినా, వారికి మనవిచేస్తున్నాను. వరంగల్లు నుంచి పార్లమెంటు మెంబర్లును ఎన్నుకున్నారు. అక్కడ వ్యతిరేకత లేదు. వారికి మనస్ఫూర్ణము కలిగించాలి. రాజకీయం చేయకూడదని ఘోషారా వారికి మనవిచేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ముఖ్యంగా నిరక్షరాస్యత పోవాలి. గతంలో 5 సంవత్సరాలున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏమీ చేసింది. ఒక్క టీవరు పోస్టు భర్తీ చేయలేదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చేక 58 వేల టీవరు పోస్టులను భర్తీ చేసింది. మరో 30 - 40 వేల టీవర్ల కొరకు నోటిఫికేషన్లు యిస్యూ చేశారు. ఇల్లిటరేట్ రైతు తగ్గించలేకపోతే ఏమీ సాధించలేము. విద్యారంగాన్ని యింకా అభివృద్ధి చేయాల్సిన అవశ్యకత ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు చిత్తశుద్ధితో టీవర్లును రిక్రూట్ చేస్తూ, అదనంగా కూడా అవసరమైతే టీవరు పోస్టులను యిస్తున్నారు. స్కూల్స్ లేని చోట్ల స్కూల్లును మంజూరు చేస్తున్నారు. మహిళలు, నిరక్షరాస్యులు అధికంగా ఎక్కడైతే ఉన్నారో, అక్కడ స్కూల్లు ఓపెన్ చేస్తున్నారు. లిటరేట్ రైతును 1:10 | అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. అదే విధంగా మహిళా సంక్షేమం కోసం 108 కోట్ల మ. రూపాయలు కేటాయించడం ద్వారా గతంలో ఎన్నడూ చేపట్టిన విధంగా ఈ ప్రభుత్వం ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ రంగానికి సంబంధించి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం చేస్తున్న కృషి మరెవరూ చేయడం లేదు. ఇది గ్యామీజ్ ప్రాంతాలకు కూడా విస్తరించి అభివృద్ధి పెందుతోంది. ముఖ్యంగా బయో టెక్నాలజీ డెవలప్మెంట్ కాన్ రోడ్డు విస్తరణ కార్యక్రమంగానే భాగా జరుగుతున్నాయి. ఇంతకుపూర్వం రోడ్లకు అడ్డంగా గోడ కట్టినా అడగేవారు లేని పరిస్థితి. ఆ విధంగా చాలా యాక్సిడెంట్స్ కూడా అయినాయి. ఇప్పుడు రోడ్ వైడెనింగ్ ద్వారా పక్కని కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. నిర్వాసితులకు కూడా ఏదయినా ఆల్టర్నేటివ్ కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. గతంలో రైతులు కాలువలు ఏర్పాటు చేసుకొంటే కంటాక్టర్లు వాటికి బిల్లులు తీసుకొనే పరిస్థితి ఉండేది. ప్రస్తుతం అటువంటి పరిస్థితి పోయి నేటి పనియోగదారుల సంఘాలు ఏర్పాటుచేసి రైతులకి అప్పజెప్పడంవలన ఈ కార్యక్రమం బ్రహ్మాండంగా జరుగుతోంది. ధీనిని ఇంకా బలోపేతం చేయాల్సిన అవసరం ఉందని ఘోషారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఇంజనీరింగ్, పాలిటెక్నిక్ కళాశాలల పెంపుదల, జన్మభూమి కార్యక్రమం, ప్రజలవద్దకు పాలన శృమదానం కార్యక్రమాలద్వారా ఈ ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాలు, గవర్నరుగారి ప్రసంగపాఠంలో, వున్న అంశాలపట్ల మద్దతు తెలియజేస్తూ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరుగారు మన శాసనసభలో, ప్రసంగించడం, అందులో నీన్న గవర్నరుగారు వారు తొలిసారిగా గవర్నరుగా అపాయింట్ అయి చేసిన తొలిప్రసంగం, వారు గవన్నరుగా మొట్టమొదటగా మన రాష్ట్రానికే రావడం మన శాసనసభలో వారి గవర్నరు జీవితంలో మొదటి ప్రసంగం చేయడం తక్షణమే ఈ శాసనసభలో వారి ప్రసంగాన్ని నివారించే ప్రయత్నాలు జరగడం వారు చికకు పడడం, త్వరగా ముగించుకొని వెళ్ళడం మామూలే నిజంగా ఆందోళన కలుగక తప్పదు. గవర్నరుగారిపట్ల, రాజ్యాంగబద్ధమయిన వ్యవస్థపట్ల మన శాసనసభలో

జరిగిన ప్రదర్శన, నిజంగా మన అందరికీ కూడా తలవంపుగా ఉండి- ఈ రాజకీయ గందర గోళంలో, గవర్నరుగారు తమ శక్తియుక్తులు ఉపయోగించి తమ కర్తవ్య నిర్వహణలో ధైర్యంగా ఉండాలని కోరుకోవడం తప్ప అంతకంటే వేయగలగింది లేదు.

గవర్నరుగారి ప్రసంగం ద్వారా రాష్ట్రప్రభుత్వం మనకు అందజేసిన సమాచారం వివిధ రంగాల గురించి వారు వివరించిన తీరు, వారి ఉద్దేశ్యాలు, సిద్ధాంతాలు అన్నీ కూడా సవివరంగా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పడం జరిగింది. ఉదాహరణకు కన్స్ట్రక్షన్ పేరుతో అధికార వికేంద్రీకరణ, మానవవనరుల అభివృద్ధి, కుటుంబ నీయంత్రణ అనే మూడు మౌలికమయిన సిద్ధాంతాలకు కట్టుబడి వున్నామని చెప్పారు. అలాగే జన్మబూమి సందర్భంగా మాట్లాడుతూ ప్రధానమయిన సిద్ధాంతాలు కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్, ప్రాథమిక విద్య, ప్రాథమిక వైద్యం, పర్యావరణ పరిరక్షణకు జవాబుదారీ, నిర్మాణాత్మకమయిన ప్రభుత్వం ఏర్పాటు, 2020 సంవత్సరంనాటికి ఈ విషయాలన్నీంటేమీ అధిపత్యం ఉండాలనే మన లక్ష్యాన్ని నిర్దేశించుకొని దానిని సాధించాలనే ఆశయానికి కట్టుబడి ఉండాలని స్పష్టంగా చెప్పించారు. వనరుల గురించి మాట్లాడుతూ క్షేవలం వనరులకు బడ్జెట్ పై ఆధారపడకుండా రాష్ట్ర బడ్జెట్ ద్వారా వచ్చే వనరులు, క్షేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సాధించుకోగలిగే వనరులు, ఇతరతా కాపిటల్ మార్కెట్ ద్వారా వడ్డీల రూపంలో సంపాదించే వనరులు, విదేశాల నుండి మన ఆవసరాలు తీర్చడానికి సాధ్యమయినన్నీ వనరులు. సంపాదించే విధానం గురించి చెప్పడం జరిగింది. అలాగే వ్యవసాయరంగం ప్రాధాన్యతను గుర్తించి దానిని సంస్కరించడానికి, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను అభివృద్ధి చేసుకోడానికి వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల రేటు పెంచడానికి వ్యవసాయరంగంలో వున్న సన్నకారు, చిన్నకారు, రైతులను రక్షించడానికి, వారికి పరపతి నౌకర్యం ఏర్పాటుచేయడానికి, నేటివనరుల నిర్మాణానికి పూనుకోడానికి నిర్దిష్టమయిన పథకాలను 5 ఫేల కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి వచ్చే మూడు సంవత్సరాల కాలంలో పూర్తిచేస్తామని ఈ సందర్భంగా ప్రకటించడం, అదే విధంగా పారిశ్రామికరంగంలో 82 ఫేల కోట్ల రూపాయలతో, సరికొత్త పరిశ్రమలు స్థాపించే ఆలోచన చేయడం, ఆ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించడానికి అనేక పారిశ్రామికశైత్యాలు ముందుకు వచ్చే ప్రయత్నం చేయడం, అలాగే విద్యుచ్ఛక్తిరంగంలో, 6,254 ఎం.పి. నుండి 10 ఫేల ఎం.పి. వరకు ఉత్పత్తి పెంఫే విధంగా రెండు ఫేల సంవత్సరం నాటికి క్రమంగా ఉత్పత్తిని పెంచి సంపన్ను, డిమాండ్ల మధ్య భేదా భేకుండా చేయడానికి అవసరమయిన ప్లాన్ చేసుకోవడం వంటి విషయాలు స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. వన సందర్శన సమీతుల ద్వారా 7 లక్షల పాక్టారులలో మొక్కలు పెంపకం చేశామనే, గ్యామీజ ప్రాంతాలలో పేటివృత్తుల సందర్శన కొరకు, వాటి ఉత్పత్తి పెంచడానికి కొత్త టెక్నాలజీని అందజేయాలనే, వెనుకబడిన, బలహీన వర్గాలకు 6 లక్షల ఇండ్లు, కట్టించబోతున్నామని, ముఖ్యంగా మానవవనరులను సామాజిక అభివృద్ధికొరకు ఎనర్జైజ్ చేయగలిగే విద్య వైద్య పర్యావరణ పరిరక్షణ, ఉద్యోగ అవకాశాలు సాంఘిక, ఆర్థిక రాజకీయ అభివృద్ధి లాంటి విషయాల గురించి చెప్పారు. ఉపాధ్యాయ నెయ్యామకాలలో 60 వేల ఖాల్లలు ఉంటే 37 వేలు నింపుతామనే, ఈ సంవత్సరం 39 ఫేలు నింఫే ప్రయత్నం చేస్తామనే, ఇంకా అదనంగా 10 వేల వోల్టలు

క్రియేట్ చేస్తామని స్పష్టంగా చెప్పారు. పాప్యులేషన్ కంట్రోల్లో సంతృప్తికరమైన పరిణామంలో, ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చినప్పుడు మనం 20, 30 స్థానంలో ఉంటే ఇప్పుడు 3వ స్థానంలో. ఉన్నామని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో స్పష్టంగా ప్రకటించడం జరిగింది. 1.20 | ఇవన్నీ గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో స్పష్టంగా చెప్పబడిన మార్పులను మనల్నందరినీ ముగ్ధులు గుర్తించమని చెప్పిన విషయాలను ఎందుకు ఉటంకిస్తున్నాను అంటే, నిజంగా ఈ ప్రభుత్వం - గత సంవత్సరం చెప్పారు, అంతకంటే ఎక్కువ ఆత్మ విశ్వాసంతో సత్యాలను శాసనసభద్వారా ప్రజలముందు పెట్టాలనే వాస్తవమైన విధానాలను, దానికి సంబంధించిన తత్వ విధానాలను మన ముందు పెట్టి, ఈ ప్రాధాన్యతలను గుర్తించి, ఈ ప్రాధాన్యతల ఆధారంగా రాష్ట్రం యొక్క సర్వతోముఖాభివృద్ధికొరకు ఒక విజన్ ఏర్పాటు చేసుకుని, 2020 సంవత్సరం నాటికి ముందుకు వోదామనే పిలుపునివ్వడం, కర్మవ్యవస్థ ప్రబోధంగా చెప్పడం, మనమందరం కూడా అభినందించడానికి అవసరమైన చర్యలుగానే నేను భావిస్తూ నేను దానిని సమర్థిస్తున్నాను.

గవర్నరుగారికి తెలియండి కాదు. ఈ పరిపాలన చేస్తున్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 10, 15 సంవత్సరాల నాటినుండి వుంది. అనేక సందర్భాలలో ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటినుండి, ఎన్.టి. రామారావుగారు వచ్చిన నాటినుండి సరికొత్త పుంతలు తొక్కి ఈ రాష్ట్రాభివృద్ధికొరకు, ప్రజలలో బాగా ప్రేతనయ్య తేనుకొచ్చి, అట్టడుగున వుండే వారు లేని మూగ జీవాలుగా బ్రతికే ఈ సమాజంలో, కొన్ని వర్గాలవారికి ఆధిపత్యం ఉండి, మిగతా వారు అంతా నిశ్చేష్టులుగా వుండే పరిస్థితిని మార్చివేసి, బలహీన బడుగువర్గాల వారిని కార్యరంగంలోకి ఆకర్షించి, సాంఘిక జీవితంలోకి ఆకర్షించి, రాజకీయ జీవితంలోకి అడుగు పెట్టించి... నా ముందు కూర్చున్న అనేకమంది మిత్రులు కానీ, కార్యకర్తలు కానీ, మంత్రులు కానీ, నాయకులు కానీ, ఎక్కడో అట్టడుగున వుండి అమాంతంగా పెక్కి వచ్చిన పరిస్థితి ఉంటే ఇది రాష్ట్ర రాజకీయరంగంలో, వచ్చిన మౌలికమైన మార్పులుగా నేను భావిస్తున్నాను. దానికి ఈ మధ్యకాలంలో తెలుగుదేశం పార్టీ అధినేత ఎన్.టి. రామారావుగారు కానీ, తరువాత వచ్చినవారు కానీ చేపట్టిన సరికొత్త నూతన ప్రక్రియలే కారణమని నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. రాజకీయరంగంలో, అభివృద్ధి జరిగింది. ఎన్.టి.ఆర్. ఆకర్షణ శక్తి ఈ రాష్ట్రానికి ఉపయోగపడింది. ఆ తరువాత వారు మనలో నేకుండా వోవడం, తరువాత చంద్రబాబునాయుడుగారు వచ్చి బాధ్యతలు స్వీకరించి ఈ కర్మవ్యాన్ని మరికొంతముందుకు తీసుకువోవడానికి చేసిన, చేస్తున్న ప్రయత్నం చాలా సంతోషదాయకరమైంది, ముదావహమైంది.

వారు చూపించిన ఆలోచనా విధానంలో, సాంకేతిక ప్రపంచంలో అనుదినం క్షణక్షణం మారుతున్న ఈ ప్రపంచ సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలో, మన రాష్ట్రాన్ని కూడా ముందుకు తీసుకు వెళ్ళడానికి సరియైన లక్ష్యం మన ముందు పెట్టడం నిజంగానే సంతృప్తికరంగా వుంది. కానీ మన ప్రభుత్వం, ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారు, వారి మంత్రివర్గ సహచరులు, వారి పార్టీవారు అంతా కూడా ఈ రాష్ట్రాన్ని నేగంగా ముందుకు తీసుకువోవాలని,

రాష్ట్రాభివృద్ధి కృమాన్ని వేగవంతం చేయాలని, అట్టడుగున వున్న వారిని పెక్కి తోసుకు రావాలని అనుకుంటున్నప్పటికీ, కేవలం అధికారం వొందడమే కాదు, అధికారం వస్తుందన్న ఆశతో కొట్టుకుపోవడమే కాదు, అందులో మేమూ భాగస్వాములం అవుతున్నాము, ఈ ప్రభుత్వం మాది, ఈ కార్యక్రమాలు మావి, ఈ కార్యక్రమాల జయాపజయాలు మాపైన ఆధారపడి వుంటాయి, మేము ఇందులో తలదూర్చి వాటిని సాధించాలనే మనస్తత్వంతో ముందుకు పోయేటట్లు చేయగలుగుతున్నామా, చేయలేకపోతున్నామా అనేది ఆలోచించాలి.

రాజకీయ ఫలితాలు మేకు చూపిస్తున్నాయి. పార్లమెంటు ఎన్నికలు కానీ, మరొక ఎన్నికలు కానీ, అప్పుడప్పుడు ఖచ్చితంగానే పాపరీకలు చూపుతున్నాయి. ఈనాడు మనం ప్రధానంగా విఫలం చెందుతున్నది సార్వభౌమత్వం. మంచి లక్ష్యాలు, మంచి సిద్ధాంతాలు, మంచి ఉద్దేశ్యాలను రూపొందించుకున్న తరువాత, వాటిని విజయాలుగా మార్చుకునే ప్రక్రియలో విఫలం అవుతున్నామా అనే విషయాన్ని మాత్రమే గుర్తించాలని ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

లక్ష్యాలు మంచివి అయినా, సిద్ధాంతాలు మంచివి అయినా, దానికోసం చిత్తు శుద్ధితో మేరు ప్రయత్నం చేసినా, ఆ ప్రయత్నం చేసే పరీకరాలు సరిగా లేకపోతే, అవి నీపుయోజనమైపోతే, లేకపోతే పాత పరీకరాల ద్వారా కొత్త ప్రయోగాలు చేస్తామని అనుకుంటే విస్మయం చెందక తప్పదు, నిరాశ వొందక తప్పదు. ఫలితాలు రాలేదే, ప్రయత్నాలు బాగా చేశాము, ఎక్కడ చెడిపోయిందని చూడాలి. పోయింది ఒకచోట, పెతుక్కునేది మరొకచోటగా మారిపోతుంది.

ఇన్నీ సంవత్సరాల తరువాత, రెండు లేక మూడు వందల సంవత్సరాల బీబీసీ సామ్రాజ్యవాదుల పరిపాలన తరువాత, 50 ఏళ్లు గడవినప్పటికీ, ఈ 50 ఏళ్లలో ఇంకా, ఇంకా ఈ సమాజాన్ని అణచిపెట్టి ముందుకు పోకుండా ఉంచగలిగే ఏ వ్యవస్థలు అనాటి నుంచి పనిచేసాయో వాటిని కూకటి ఫేళ్లతో పెకలించే ప్రయత్నం చేశామా? ఇంకా భూస్వామ్య విధానం ఉంది. మేము వెనుకటి భూస్వాములు, జమీందార్లు గురించి చెప్పడం లేదు. చాలా మందిని మార్చేశాము. చాలా మార్పులు వచ్చాయి. దాదాపు దున్నేవాడికే భూమి వచ్చేసింది. అయినప్పటికీ ఆ వ్యవస్థలు అదే వాసనతో, అదే దురుద్దేశంతో ఇంకా గాఢమైన వ్యవస్థలో ప్రధాన స్థానాన్ని అలంకరించే వ్యక్తులు, నాయకులు, వివిధ పార్టీలలో వుండి గాఢజాభివృద్ధి కార్యక్రమాలను వ్యతిరేకించడం లేదా? గాఢాలలో వుండే అవకాశాలను, హక్కులను హస్తగతం చేసుకోవడం లేదా? లబ్ధి వొందవలసిన కష్ట శ్రమలకు, సేదవారికే అభివృద్ధి అందకుండా మధ్యలో దళాలు కాజేయడం లేదా?

లేక్కలు తియ్యండి. మనం పెట్టే ఖర్చులు, ఇచ్చే సబ్సిడీలు, ఇవ్వబోయే ఇళ్లు సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా క్రిందకరణం చేయడానికి, లబ్ధిదారులకు చెందకుండా చేయడానికి

అనేకానెమంది వ్యక్తులు, సంస్థలు నేడు నిర్వరామంగా కృషిచేస్తున్నారు. దానిని తొలగింపడానికి, దానిని పెకలించడానికి, దానిని నిర్వర్యం చేయడానికి, దానితో వోరాడవలసిన కర్మకర్మలన్నీ ఎవరు చేస్తున్నారు? ఎలా చేస్తున్నారు? నేను చాలాసార్లు పత్రికలలో చూస్తున్నాను, ఇంకా కొంతమంది స్నేహితులు పెబుతూ వుంటారు. చంద్రబాబునాయుడుగారి ప్రభుత్వం, వారి పార్టీ పోలిట్ బ్యూరోలో, వర్సింబి, వర్సింబి తమ పార్టీని ఏ దిశగా తీసుకువెళ్ళగలిగారంటే, ఎన్నో వందల ఫేలమంది తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలుగా వచ్చారు. బహుశ, చరిత్రలో ఏ పార్టీకి ఇంత తక్కువ సమయంలో, ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో కార్యకర్తలుగా ముందుకు వచ్చి బాధ్యతలు తీసుకున్నవారు లేరు.

అయినప్పటికీ, అప్పుడే, 15 సంవత్సరాలలోనే సరికొత్త లక్ష్యాలు కనపడుతున్నాయి. దుర్లక్ష్యాలు ప్రారంభోత్సవం అవుతున్నాయి. బాధ్యత గల నాయకులు - సర్పంచులు కానీ, మండలాధ్యక్షులు కానీ, మండల టీ.సి.లు కానీ, జిల్లా పరిషత్తు టీ.సి.లు కానీ, అధిక భాగం కృమకృమంగా బాధ్యతలను వీన్యరించి, భోగభాగాల కొరకు, పదవీ లాలసన కొరకు, తమ స్వార్థంకొరకు ఆలోచించడం ప్రారంభించి, ఆ ఆలోచనలు ప్రారంభం కావడమే కాదు, అవి బాగా చునీభవించి, దానికోసం కృషి చేస్తూ, కృమకృమంగా తమ బాధ్యతలనుంచి తప్పించుకుంటున్నారు.

తమ ప్రభుత్వం నీర్మయించిన అవకాశాలను, ఇచ్చిన అవకాశాలను అందజేస్తున్న సొమ్ముని నీజమ్మిన ప్రజలకు అందజేసే ప్రక్రియలే వాగై కాదు. వారితో మిత్రపక్షాలు కానీ, ఏ పార్టీకి చెందనటువంటి అనేకమందిని ఆకర్షించి ఒక గాఢమైన ఉద్యమంలాగ భేదదీసి ఈ ప్రభుత్వం ఏ అప్పులు, సొమ్ములు చేసి డబ్బును తెచ్చిందో, ఇదంతా ఒక్కొక్క పైసా సేదపాడికి చెందాలని లక్ష్యసిద్ధికో, ప్రయత్నాలు చేయడం అనేది పెరుగుతోందా లేక తరుగుతోందా? ఇటీవలే ప్రారంభమై, ప్రారంభమయి రెండు సంవత్సరాలు కాకముందే దానిని హస్తగతం చేసుకుందామనే తక్కువతో వోరాడవలసిన కార్యకర్తలు, నాయకులు, వ్యక్తులు, తమ పదవులకొరకు, తమ ప్రయోజనాలకొరకు, తమ అవకాశాలు పెరిగాయో లేదా అనే భేరీలు వేసుకునే ప్రయత్నంలో పడిపోవడంతో, ఈనాడు ప్రయోజనాలు సాధింపే పని చాలావరకు తగ్గిపోతోంది. వెనుకబడిపోతూ వుండి, కుడించుకుపోతూ ఉంది.

ఇలా కొనసాగితే ఇంకొక 2, 3 సంవత్సరాలలో ఈ రంగంలో అభివృద్ధి కాదు కదా, అనేక పార్టీలు పదవులను అలంకరించి, ఎవరైతే కొంతమంది స్వార్థపరులుగా తయారయ్యారో, అదే తతంగం, అదే పద్ధతి మళ్ళీ దాపురించడానికి అవకాశం లేదని ఎవరూ చెప్పడానికి వీలు లేదని నేను చెప్పదలచుకున్నాను. ప్రమాదం వచ్చి కూర్చున్నది. వెళ్ళి మేద కూర్చున్నది. దానిని బాగా పరిశీలిస్తే, తప్ప పరిష్కారమార్గం లేదు. 'మేరు' అని చెప్పడం లేదు, మనమందరమూ కూడా ఈ ప్రజా ఉద్యమాన్ని, ఈ ప్రజా సమస్యల పరిష్కారానికి సమర్థంగా కృషి చేస్తే, తప్ప, చిత్తుకుద్దితో, స్వార్థరహితంగా కృషి చేస్తే, తప్ప ఈ రాష్ట్ర సమస్యలు అంత త్వరగా పరిష్కరింపబడడం సాధ్యం కాదని హెచ్చరికగా మనవిచేస్తున్నాను.

1-30 | అధ్యక్షా, మీకు తెలియనిది కాదు. విద్యావ్యవస్థలో మార్పు అన్నాము. విద్యార్థుల సంఖ్య పెంచడం, దాని అవుట్పుట్ లేకుండా చేసుకోవడం, హాస్టల్స్ సౌకర్యాలను కల్పించడం వక్రంగా ఉన్నాయి. డబ్బు పెడతామన్నారు. పెడుతున్నారు. శక్తి కొద్ది కృషి చేస్తున్నారు. అభినందిస్తున్నాను. కానీ విద్యా విధానంలో మార్పు అన్నారే. ఏమిటి? దానిని ఎవరు అవుతున్నారు? గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో చెప్పారు. ప్రభుత్వ నిర్దాంతం ఏమిటన్నారు? మానవ వనరుల అభివృద్ధి ముఖ్యమైంది, మూలం అయింది. విద్య ప్రధానమైంది అన్నారు. దాని గురించి ఏమయింది? ఏమయినా ప్రాక్టికల్ విద్య పెట్టారా? టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ పెడుతున్నారు. సాంకేతిక పాఠశాలలు అని పేరు పెడుతున్నారు. సాంకేతికం లేదు. సాంకేతిక పరీకరాలు లేవు, అక్కడ అధ్యాపకులు లేరు. మాంధాతల కాలనాటి, మెకాలే కాలం నాటి అర్థంపర్యం లేని విద్యను నేర్చుకుని, అక్షరాస్యత సంపాదించడం, భేకవోలే ఇంకెవో డిగ్రీలు సంపాదించడం తప్ప, జీవితంలో స్వంత కాళ్ల మీద నిలబడి, ఆ యువకుడు ఒక స్వతంత్ర్యమైన జీవితాన్ని గడపగలిగితే విద్యావిధానాన్ని తీసుకువచ్చారా? కనీకరంట్ సబ్జెక్ట్ అన్నారు. కేంద్రం అడ్డం వస్తోందా? ఎందుకు? మీలో సంకల్పం లేదా? అప్పరే ప్రయిమరీ స్కూల్స్ లో టెక్నికల్ విద్యను ఎందుకు ప్రవేశపెట్టడం లేదు? ఎందుకు ఆ మేరకు చర్యలు తీసుకోవడం లేదు? ఎవరు అడ్డం పడుతున్నారు? బ్యూరోక్రాట్స్ అవుతున్నారా? బ్యూరోక్రాసీలో ఉన్న వారు చెదలు పట్టిన, పనికిరానటువంటి కొయ్య 'మెదడెతో' చేసిన ఆలోచనలు తప్ప, సజీవమైన, సామాజికమైన, అభ్యుదయ ఆలోచనలు లేని వ్యక్తుల సలహాలు పాటిస్తున్నారని తప్ప, నిజమైన మార్పులకు ప్రయత్నం చెయ్యడం లేదు. మిత్రపక్షం వచ్చినా, అడ్డుతట్టిన శక్తి సామర్థ్యాలు గల వారు వచ్చినా, టెక్నికల్ గా అత్యాధునిక టెక్నాలజీ తెలిసిన, శక్తి గల వారు వచ్చినప్పటికీ, ఈ రంగంలో వైఫల్యం ఎందుకు వచ్చింది? ఎందుకు మార్పుడం లేదు? అంతే కాదు. ఈ బ్యూరోక్రాసీ ఉండే - ఈ రోజున ఎన్నికల ఫలితాల కోసం చెప్పడం లేదు. నాలుగు కాదు పది నేటూ ఓడిపోవచ్చు. ఇన్ క్యుంబెన్సీకి వ్యతిరేకమయిన ప్రభావం ఎందుకు వచ్చింది? అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు వ్యతిరేకమయిన ప్రభావం ఎందుకు వచ్చింది? మంత్రిలు, ఎం.ఎల్.ఎలు ప్రభుత్వంలో 'ఇది రాబేదు, అది రాబేదు' అని చెబితే నమ్మక దానికి ప్రజలు ఎందుకు వచ్చారు? ఈ యంత్రాంగంలో కరడుగట్టిన, స్వార్థపరత్వం, లంచగొండితనం, ఫ్రెడ్స్ నానపెట్టడం, విసిగించడం, ఫేసరించడం, ప్రభుత్వంపట్ల అవినీతిసాన్ని కల్పించడం, ప్లానిక నాయకుల పట్ల ఏవగింపు కలిగేలా చెయ్యడం, ఇదే వారి కర్తవ్యంగా మారితే మంచిది కాదు. అధికారులు క్షమించాలి. ఏ అధికారిని వ్యక్తిగతంగా విమర్శించడం లేదు. మంచి వారిని స్నేహితులుగా భావించి, సహాయం తీసుకుంటున్నాము. కానీ అధికారపర్యం, బ్యూరోక్రాసీలో ఉన్న వారు ప్రజా వ్యతిరేకతతో, ప్రజలపట్ల అభిమానం లేకపోవడం, ప్రజా కార్యక్రమాలపట్ల విశ్వాసం లేకపోవడం వంటివి ఈ రోజున పనికివచ్చుకుని మనకు అడ్డం వస్తున్నాయి. మన తీర్మానాలను, మన విధానాలను అమలు చెయ్యడంలో అడ్డు వస్తున్నాయి. వాటికి వ్యతిరేకంగా ఏమే చేశారు? చేసేత ఇబ్బంది వస్తుంది. నేను చూశాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆకస్మిక తనిఖీకి వెడితే, నలుగురు డాక్టర్లతో, పది మంది నర్సులతో బొగ్గిఫర్ చేస్తే, మూడు, నాలుగు

సంవత్సరాలనుంచి చస్తున్నారు. బ్యూరోక్రసీ వ్యతిరేకం అయింది. డీసీసీ ఎటూ పరిష్కారం వేస్తారు? చెనా వంటి దేశాలు ఉన్నాయి. అక్కడ ప్రజాస్వామ్యం కాదని కొందరు అనవచ్చు. కమ్యూనిస్టు డిక్టేటర్షిప్ అని విమర్శించవచ్చు. కానీ అదే కమ్యూనిస్టుల అధ్వర్యంలో నడుస్తున్న ప్రభుత్వాలలో కొంతవరకూ కేంద్రీకృత విధానం ఉన్నప్పటికీ, ప్రజాస్వామ్యంలో ఇక్కడ అందరం ఊహించడం, కొట్టుకోవడం, మైకులు వీరగకొట్టడం గవర్నరుగారి మేదకు వెళ్లడం వంటి ప్రజాస్వామ్యం అక్కడ భేదపోవచ్చు కానీ మంచి పనులు చెయ్యడానికి, రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు చేసిన సిద్ధాంతాలను అమలుచెయ్యడానికి, జవాబుదారీ కావడానికి, అంకెలు, లెక్కలు చెప్పడానికి అక్కడ విఫలం అయితే తగిన శిక్షలు వేస్తారు. అవసరమయితే ఉరిశిక్షలు కూడా వేస్తారు తప్ప ప్రజావ్యతిరేకంగా ఉండరు. ఆ రకమైన గట్టిదనం ఉంటే తప్ప, ఏ ప్రభుత్వం కూడా పనికి రాని ప్రజాస్వామ్యంలో పరిపాలన చెయ్యలేదు. కాబట్టి మనం ఒకంత కేంద్రీకృతం కావాలి. ఒకంత కఠినమైన చర్యలు పరిపాలనలో తీసుకోవాలి. ప్రజాప్రతినిధుల పైన, అధికారులపైన, సంబంధించిన వారి పైన సమపాక్షంలో బాధ్యతలు పెట్టి, ఎవరి పనులు వారు చేసి, వాటికి జవాబుదారీగా ఉండి, స్పష్టమైన ఫలితాలను సాధించి, చెతన్యాన్ని, పెంచి, ఈ రాష్ట్ర అభివృద్ధికి తోడ్పడాలి. రాష్ట్ర అభ్యుదయానికి తోడ్పడాలి. అభివృద్ధి వేరు. అభ్యుదయం వేరు. అభివృద్ధిని అంకెలలో చెప్పవచ్చును. ఇన్ని కొట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయినాయి అంటే ఇంత అభివృద్ధి అయిందని కాదు. సామాన్య ప్రజల హృదయాలలో పరిపాలన పట్ల సంతృప్తి వచ్చి, తమ కుటుంబం, తమ సమాజం, తమ ఊరు బాగుపడడమని, తింటున్నామని, బీడ్డలు పడుతుంటూ, బాగుపడుతున్నారనే సంతృప్తి కలగడమే అభ్యుదయం. డెవలప్ మెంట్ వేరు. అభ్యుదయం వేరు. ఈ అభ్యుదయం సాధించడంలో "వెనకవేడుతున్నాము. డెవలప్ మెంట్ జరగవచ్చు. ఈనాటి నక్కలపాలు చెయ్యవద్దు. ఈ భావాలు ప్రజలలో రావాలంటే, వందల, నేల, లక్షల కార్యకర్తలు, అధికారులు, అనధికారులు సంయుక్తంగా కృషిచేసి సత్ఫలితాలు సాధించి, సంతృప్తి పడిన నాడే, ఈ ప్రభుత్వం పట్ల, పార్టీల పట్ల, ఈ దేశంలో వారికి విశ్వాసం ఉంటుంది. అది వస్తోందా? అందులో మనం ఓడిపోతున్నాము. ఇబ్బంది పడుతున్నాము. పూర్తిగా ఓడిపోకముందే మేల్కొంటే, తప్పకుండా అరికట్టగలుగుతాము. నివారించగలుగుతాము. దానికి ప్రధాన శత్రువుయిన బ్యూరోక్రసీ మేద, దానిలో గల లంచగొండితనం మేద, దానిలో గల జాడ్యాలమేద, దానిలో గల జవాబుదారీతనం లేని దాని మేద, అడిగేవారు లేరు అనే సిద్ధాంతం మేద మనం దాడి చెయ్యాలి. ఒక్క ముఖ్య మంత్రిగారు వైస్ చాంసెలర్ వేరు. అందరు మంత్రులు, అందరు కార్యకర్తలు, అందరు ఎం.ఎల్.ఏలు చాలా బాధ్యతగా, ఎక్కడికక్కడ ఈ ఉద్యమంలో పాల్గొంటే తప్ప, పరిష్కారం ఉండదు. ఇప్పటికే మేకు అర్థం కాబోదా? వోల్టేజీ డిపార్ట్ మెంట్ అంటారు. "మా సిద్ధాంతం మేము ఎవరికీ, ఏ రాజకీయ పార్టీకి సంబంధం లేదు. మేము ఎవరికీ జవాబుదారీకాము. ఇండిపెండెంట్ ఇన్ స్టిట్యూషన్ మాది" అంటారు. ఏమిటి ఇండిపెండెంట్ అంటే? చీకబాదడమా? వోల్టేజీ లాకప్ లో పెట్టి కొట్టడమా ఇండిపెండెంట్ అంటే? ఎందుకు కొడుతున్నారు? ఎందుకు వేస్తున్నారు? లా అండ్ ఆర్డర్ ఎందుకు? సామాజిక ప్రయోజనం సాధించడానికి. సమాజంలో గల దుష్ట ప్రవర్తన గల దొంగలను, దుర్మార్గులను అరికట్టడానికి. పరస్పర స్నేహితులని పెంచడానికి. ఆ దృష్టితో లెక్క తీయండి. వోల్టేజీ

డిపార్ట్మెంట్ ఈ రకంగా వోలే, మండలాలలో, తాలూకాలలో మీరు ఎంత మంచి పేరు సంపాదిస్తున్నారో, అంతకంటే పది రెట్లు ఎక్కువ చెడ్డ పేరు ఘనతపొందిన వోలేస్ డిపార్ట్మెంట్, త్వరకురావడంలో నెంబర్ వన్గా ఉంది. ఎందుకు ఈ డిపార్ట్మెంట్ జవాబు దారీగా లేదు. అసలు సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ కార్యాలయానికి వెళ్లి, పై అధికారి వద్దకు వెళ్లి మాట్లాడించే అవకాశం లేదా? వారు సమాధానం చెప్పకూడదా? అది జరగడం లేదే? ఒక మంచి కలెక్టరు, ఒక మంచి ఎస్.పి., ఒక మంచి డి.ఎస్.పి. వంటి వారు ఉన్నారు. కాదనడం లేదు. కానీ సర్వేసర్వత్రా గల ఆలోచన ప్రభుత్వంలో జవాబుదారీ లేదు. ఎం.ఎల్.ఏలకి జవాబుదారీ లేదు. అయితే ఒక విషయం మనవేదస్థానం. ఇంతకుముందు 1.40 చెప్పినట్లు మన ఎం.ఎల్.ఏలు, ప్రజా ప్రతినిధులు, పంచాయితీ నాయకుల ము. మొదలుకొని రాష్ట్ర ఎం.పి.ల వరకు మేమే సర్వం సహా అధికారం అనే ఒక జాడ్యం వచ్చింది. మాకు అదుపు అడ్డు లేదన్నట్లు అన్నిటో ఫేలు పెట్టడం, మండల ఆఫీసునుండి వోలేసు ఆఫీసు వరకు కలెక్టరుగారు కూడా తాము చెప్పినట్లు వినాలనీ, తాము చెప్పిన వ్యక్తిని బ్రాన్స్ ఫర్ చేయాలనీ, తాను ఇవ్వమన్న వాడికే కాంట్రాక్ట్ ఇవ్వాలనీ, నాకు నెల నెలా వచ్చి నోట్లు కట్టలు ఇవ్వాలనీ అటువంటి తుప్పు సాంప్రదాయాలను, ఏ కాంగ్రెస్ పార్టీ అయితే ఈ సంస్కృతిని తీసుకువచ్చిందో, రాజకీయాలలో దుష్కర్మ ఇష్టమైన నీతి నిజాయితీలు తీసుకువచ్చిందో అదే ఒరవడిలో ఇప్పుడు సరికొత్త పద్ధతిలో జరిగితే అటువంటి వారమే ప్రజాప్రతినిధులుగా ఉంటే ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ప్రజలు బాగుపడేది లేదు. సామాజికాభివృద్ధి జరుగదు. అభ్యుదయం రాదు. వెనుకబడిపోతే తప్పదు. ఆ ఆత్మ విమర్శ వేసుకోవాలి. అధికారులు చేసేటటువంటి తప్పులను క్షమింపే ప్రశ్న లేదు. వారు ప్రధానంగా పాత పద్ధతిలోనే ఉన్నారు. వారికి ప్రజల ఎడల ప్రేమాభిమానాలు లేవు. వారి వద్దకు ప్రజలు వస్తూ కూర్చోబెట్టి పరిస్థితి లేదు. అద్భుతవశాత్తు మొట్టమొదటిసారిగా ప్రజలవద్దకు పాలన రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టి అధికారులచే ప్రజలవద్ద సమాధానం చెప్పించే అవకాశం కల్పించారు. కొత్తగా ఈ కార్యక్రమం పెట్టడంవల్ల సంవలనం వచ్చింది. మార్పు వచ్చింది. ప్రజలకు అవకాశం వచ్చింది. వచ్చే వచ్చినట్లే వోలే అది. మంచి చెడుల వోరాటం జరుగుతోంది. అధికారులం, అనధికారులం అందరం కలిసి దేనిని సంస్కరించుకొని అభ్యుదయానికి పాటుపడాలి పరిష్కరించుకోవాలి. అన్ని స్థాయిల్లో ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవాలని చెబుతున్నాను. ప్రజల ప్రమేయం గురించి పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థ పెట్టుకొన్నాము. ఎన్నికలు జరుపుకొని కార్యక్రమాలు చేశాము. ప్రజాస్వామ్యం అంటే జట్టు లెక్కపెట్టడమా, తలలు లెక్కపెట్టడమా అయితే పుట్టలకొద్ది ప్రజాస్వామ్యం ఉంది. కానీ అది ప్రజాస్వామ్యం కాదు. ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికలు, ఓట్లు, అధికారం పంపిణీ చేయడం మనేది 10, 15 శాతం మాత్రమే. ఇంకా 90 శాతం ఏమంటే ఏ బాధ్యత క్రింద ఎన్నుకోబడ్డారు ఆ బాధ్యతలోనే బరువు ఏమిటి? సమస్యలు ఏమిటి? కర్తవ్యం ఏమిటి? ఇబ్బందులు ఏమిటి? జవాబుదారీ ఏమిటి? అన్నది నేర్చుకొని అది అమలుజరుపగలిగితే అది ప్రజాస్వామ్యం అంటుంది. వికేంద్రీకరణ చేశామనీ పుస్తకాలలో వ్రాశారు. బాగుంది. సర్పంచులకు మండలాలకు అధికారాలు ఇవ్వారు, ఇంకా ఇవ్వాలంటే ఇస్తారు కూడా. వారి వారికి అధికారాలు ఇచ్చి పనిచేయింపే ప్రక్రియం కావాలి. అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన సర్పంచులు

ఉన్నారు. నిజంగానే అధికార పార్టీకి ఎక్కువమంది వున్నారు. యువకులు, మహిళలు వచ్చారు. కానీ వారితో కూర్చోని మాట్లాడినప్పుడు వారు మనస్ఫూర్తిగా చెప్పినప్పుడు ప్రజాస్వామ్యం ఉంటుంది. కానీ అలా జరగడం లేదు. అధికారం అంటే అధికారం వచ్చింది కానీ కారం రావేదంటున్నారు. ఏమీ ప్రయోజనం సాధించుకొన్నామంటున్నారు. మాకు ఉద్యోగం కావాలి, మాకు ఏదో వ్యాపారం కావాలి, మాకు ఏదో డబ్బు కావాలి అది లేకపోతే నా కర్తవ్యం లేదు, ప్రజలకు సేవ చేయడం ఏమిటో, ఏ పద్ధతిలో? చేయాలి చెప్పే వారే లేరు. అధికారులు చెప్పరు. అధికారులు షేఫ్ వారినీ కూడా పనిచెయ్యనివ్వరు. దుర్బుద్ధులు నేర్చుతున్నారు. ఏ బడ్జెటులో, సంపాదించుకొనేది నేర్చుతున్నారు. ఏ పద్ధతిలో బొక్కలు పెట్టాలో, ఏ డబ్బు ఎట్లా నేరు కార్పారో చెబుతారు. మంచి పనుల గురించి చెప్పే వారే లేరు. చాలా తక్కువ మంది ఉన్నారు. ఆ లోటుని మనం భర్తీచేసుకోవాలి. మనము ఎన్నుకొన్న సర్పంచులు మాట్లాడతారు. వేరినీ ఆదర్శవంతమైన కార్యకర్తలుగా మారుస్తున్నారు. మార్చుకొంటూ వోతున్నాము. అందుకోసమే విక్రందీకరణ వేశాము. నిజమైన ప్రజాజీవితంలో రాసలిన సహకారం, సమ్మెకృత, సమస్యల పరిష్కారంలో త్యాగాలు, కష్టాలు ప్రయోజనాలు సాధించి, ఫలితాలు సాధించి ఆ బడుగువర్గాలకు ఒకింత శాంతిని, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కల్పించితే అదే గోటురాయి. కానీ అది జరగడం లేదు. అది కంప్యూటర్లో ఎక్కింపేది కాదు. ఏ టెక్నొక్రాజీ కంప్యూటర్ ద్వారా వేసేది కాదు. ఒక జోరు వెళ్లి చూస్తే, ఒక సర్పంచ్తో మాట్లాడితే, ఒక ఊరిలో గుడిసెలో నివసించే రైతుతో మాట్లాడితే, భేక ఆత్మపాత్ర చేసుకొన్న రైతు కుటుంబీకులతో మాట్లాడితే అప్పుడు ఈ జీవిత సత్యాలు బయటపడతాయి. నగ్గుంగా బయటపడతాయని తెలియజేస్తున్నాను. దీనికి సమాధానం చెప్పాల్సిన బాధ్యత మనందరిదైన ఉంది. ప్రజాప్రతినిధులమైన మనమంతా ఒకసారి ఆత్మవిమర్శ చేసుకొని, ప్రజలకు దగ్గరగా ఉండి ఒక మంచి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ప్రజాస్వామ్యంగురించి ఇదివరకే చెప్పాను. కేవలం ఎన్నీకలు, ఎన్నీకల ప్రక్రియా ప్రజాస్వామ్యం కాదు. అది ఒక జీవిత విధానం. ఈ జీవిత విధానం ద్వారా ముందుకు తీసుకువెళ్లి విద్యా విధానంద్వారా, కృషి ద్వారా కష్టపడడం ద్వారా చేయాలని తెలుపుతున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో చెప్పిన మౌలిక సౌక్యాలు అక్షర సత్యాలు. భగవద్గీతలోనుండి, ఖురాన్‌నుండి, బైబిల్‌నుండి అన్ని సత్యాలు చెప్పారు. కానీ దానిని అమలుపరచడంలో, మనం సాధించాల్సిన విజయాల గురించి మాట్లాడితే ఎక్కడికి వెళు తున్నాము. గత సంవత్సరం లేని, ఆ పూర్వ సంవత్సరాలలో లేని కులతత్వం ఈనాడు నడి రోడ్డులో నగ్గునాట్యం వేస్తున్న మాట నిజం కాదా? అని అడుగుతున్నాను. మనుషులలో కులం, కులం వేరుతో అల్లర్లు జరగడం, ముఠాలు కట్టుకోవడాలు ఏమిటో, అర్థం కావడం లేదు. పదవుల గురించి కులతత్వం ఉపయోగించుకోవడం, రాజకీయ నాయకులు చేయడం లేదా? భేష్టా ఉంటే నివారించడానికి ఏమీ ప్రయత్నం వేశాము? సామాజిక స్పృహ కల్పించడానికి మనుషులంతా ఒకటే కులం, ఒకటే గోత్రం వేద వారం అంతా ఒకటి కావాలని ఆర్మికాభివృద్ధి, సామాజికాభివృద్ధి తద్వారా నిజమైన అభ్యున్నతి సాధించాలనే

విధంగా ప్రచారం జరగడం లేదు. ఎందుకు ప్రచారం జరగడం లేదు. ఎందుకు మన విద్యాలయాలు, సాంస్కృతిక కేంద్రాలు ఈ పవిత్రమైన కట్టుబడివైపు కేంద్రీకరించడం లేదు. కులాలు, మతాలు మనం కూడా ఉపయోగించుకొంటున్నాము. మతతత్వ పార్టీలు గెలిస్తే మతతత్వ సిద్ధాంతాలు పెక్కి తెస్తూ ఉంటే దీనిని కూడా రాజకీయంగా లాభమా? నష్టమా? ఉపయోగమా? లేదా? అని లెక్కిస్తుంటే నేను చెప్పేది ఏమిటి? ఏమీ లేదు. ఈ ధౌత్యానికి నిజమైన ప్రజాస్వామ్యం రావాలంటే మొదటి జాతి ఒకటే కావాలి. భారత జాతి సమ్మెక్రంగా ఉండాలి. ఈ జాతి సమ్మెక్రతలో మతములకు, కులాలకు రాజకీయ పార్టీలకు అతీతముగా అభివృద్ధి కావాలి. ఈ రోజు కులతత్వం, మతతత్వం విచ్ఛలవిడిగా పెప్పరిల్లు తోంది. దానివల్ల లబ్ధి పొందుదామనే ఆలోచన మనలాంటి వారికి రావాలంటేనే ఇంకా ఎక్కువది వెళతాము. ఈ ఉపన్యాసాలు కాగితాలపైన మిగిలిపోతే ఎట్లా? ఈ ప్రభుత్వానికి మనవివేసేదేమంటే మతతత్వానికి వ్యతిరేకంగా ఈలాంటి వ్యవస్థ భారతదేశంలో వచ్చినా, ఒక రాష్ట్రంలో వచ్చినా, ఒక కుటుంబంలో వచ్చినా, ఒక వ్యక్తిలో వచ్చినా నిర్వహించుముగా భారత జాతి, మానవులమంతా ఒకటే అని ఈ మత విభజన పనికిరాదని, మత విభజన సహించలేమని, మన విభజనకు సంబంధించి ఏ తీర్మానము వచ్చినా, చట్టము వచ్చినా పరిపాలన వచ్చినా మేము సహించలేమని నిర్భయంగా, నిర్వహించుముగా చెప్పగలిగే స్థితిలో మన ప్రభుత్వం ఉండాలి. అలాగే కులతత్వమునకు వ్యతిరేకంగా అంతరాని ప్రజలపట్ల మనకు ఉండాలిని బాధ్యత, విషయాలన్నీ రాజకీయాలలో ప్రధాన కర్తవ్యం అని తెలుపు తున్నాను. రేపు మీరు చెప్పే సిద్ధాంతాలు అమలులోకి రావాలంటే మే మనస్సులో ఈ మార్పు రావాలి. ఎప్పటికయ్యేది ప్రస్తుతం అప్పటికి ఆ మాటలాడు పద్ధతి వదులుకోండి. మౌలికమైన సిద్ధాంతాలను పట్టుకొని, ఎన్ని సిద్ధాంతాలు వచ్చినా కష్టాలు వచ్చినా నిజంగా పోరాడతాం అనే విశ్వాసం ఉంటే, ఓపిక అంత ఒక సిద్ధాంతానికి, పార్టీకి కట్టుబడి, కష్టజీవులదే మా కులమని, కష్టజీవులదే మా పార్టీ అని పేరుపెట్టుకొని బ్రతికిన మావారంతా సంతోషంగా మేతో, స్నేహితంగా గడుపుతాం, మమ్మల్ని నిరాశలకు గురిచేస్తారా? మమ్మల్ని ఇబ్బందులకు గురిచేస్తారా? ఇంకా మాకు ఆధారాలు లేవు. ఇంకా ఆ దీతలోనే పోతామంటే మేము హతయోగులుగా ఉండి ఒకటే కాలుపై నీలబడి పోరాడ తాము. ఒరిగేది, భయపడి పోయేది, లొంగిపోయేది మాత్రం లేదు. మాకు అది శాపమే కావచ్చు అయినా పోరాడతాము. మిత్రత్వం బలపడాలని కోరుతున్నాము. మిత్రులం మనమ్మార్గంగా సహకరించమని కోరుతున్నాము. వ్యక్తిగతంగా కాదు. మా సంఖ్య చాలా చిన్నదే. ఇలాంటి సాంస్కృతికపరమైన ఆలోచనలు ఆర్థిక సాంఘిక సిద్ధాంతాలు ఇటువంటి కర్తవ్య నిర్వహణ మీరు చెప్పిన సిద్ధాంతాలు అమలుపరిచే ప్రక్రియలో మార్పులు రావాలని ఇంకా మాతో సహకరించాలనే, మాతో మీరు నేర్చుకోగలిగేది ఏమైనా ఉంటే నేర్చు కోవచ్చు. మన మధ్య స్నేహము, సహకారము అభివృద్ధి చెందాలి. ఇంకా అనేకానేక ఇబ్బందులలో ఉన్నాము. ఓటమికి గురౌతున్నాము. అనేక కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. అత్య పరిశీలన చేసుకొని సమ్మెక్రంగా ముందడుగు నేయాలని కోరుతున్నాను.

1:50 శ్రీ పి. రామయ్య:- అధ్యక్షా, గౌరవనీయులు రాష్ట్ర గవర్నరుగారు నిన్ను చెసిన ము. ప్రసంగం పైన యిప్పుడు చర్చ జరుగుతున్నది. వారికి అభినందలు తెలుపుతూ, ఈ ప్రభుత్వం ఈ ప్రసంగంలో తమ విధానాలను వెల్లడి చేశారు. ఆ విధానాలను ఈ సంవత్సరం, దాని తరువాత కూడా అమలు జరుపుతామని స్పష్టకరించారు. అక్కడ ఒక అద్భుతమైన మాట చెప్పారు. "కోల్పోయిన విలువలన్నీ పునరుద్ధరించుకోవడానికి, సమానత, సుస్థిరత అనే సూత్రాల ఆధారంగా సమసమాజ నిర్మాణానికి ఇది తగు సమయమని నా ప్రభుత్వ ప్రగఢ విశ్వాసం" అని చెప్పారు. ఇది ఒక లక్ష్యం. ఈ మాటలు అద్భుతంగా వున్నాయి. ఆ విధంగా అందరికీ కనిపిస్తున్నాయి. ఈ విశ్వాసం వార్షికోపసవరించిన ఇంతవరకూ అనుసరించిన విధానాల ఫలితంగా ఈ రాష్ట్రం, ఈ దేశం ఎన్ని అనర్థాలకు గురయినాయో మనం చూడాలి వంటుంది. దారిద్ర్యం పెరుగుతూనే వుంది. ఆకలిబాధలు పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. వీటన్నింటినీ నిర్మూలించడానికి మనం చేయాల్సిన విధానాలను యిందులో చెప్పారు. ఆ విశ్వాసం మాకుందని చెబుతున్నారు. ఈ లక్ష్యం మంచిదే కానీ ఈ సమసమాజ నిర్మాణం సాధించాలనుకుంటే, ఈ లక్ష్యాలను మేరు ప్రతిపాదించిన విధానాలకు పొంతనే లేదు. దానిని గమనించండి. విజన్ 2020 కార్యక్రమం పేరుతో, వచ్చే 20 ఏళ్లలో అమలు చేయబోతున్నామనే విధానాలు, ప్రభుత్వ లక్ష్యాలకు వ్యతిరేకంగా వున్నాయి. మీరాలోపించండి. పునరాలోపించండి. మళ్లీ ఆలోపించండి - అని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పేద, మధ్యతరగతి వర్గాలు, దేశాభివృద్ధికి అవార్జితలూ శ్రమిస్తున్నవారికి ఆ అభివృద్ధి ఫలితాలు, వారి వాళ్ళ వారికి చేరడం లేదు. ఇది గమనంలో. వుంచుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఆ వాళ్ళ వారికి అందించకుండా సమసమాజ నిర్మాణం సాధించుకుందామంటే అది వ్యర్థమైన మాటే గానీ, వాస్తవమైన మాట కాజాలదు. ఇది గమనించాలి. గ్యామీజప్రాంతాలలో, 73 శాతం వరకూ వున్నారు. వీళ్ళు కష్ట జీవులు. వ్యవసాయ కార్మికులు, పేద రైతాంగం, వృద్ధులు. వీరికి పెక్కి లేకుండా, వారి జీవన విధానంలో అభివృద్ధి తేకుండా రాష్ట్రాభివృద్ధి, దేశాభివృద్ధి సాధ్యం కాదు. ఇది మేము చెప్పే మాట కాదు. భూ సమస్య పరిష్కారం కావాలి. ఈ భూ సమస్య పరిష్కారం అనేది దేశాభివృద్ధికి ఎంతో అవసరమనే మాట జాతీయోద్యమ కాలం నుంచీ ప్రముఖులు అందరూ చెబుతున్న మాట. పెట్టుబడిదారీ దేశాలలో, ఉన్న అనుభవాలను బట్టి చెబుతున్న మాట. బెంగాలు, కేరళ ప్రభుత్వాలు అనుభవంతో, చెబుతున్న మాట. అంత మంచి అనుభవాలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా, అభివృద్ధికి పోవాలంటే అది జరిగే పని కాదు. అది వాస్తవానికి వీరుద్ధమని గమనించాలి. ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. గత మూడు సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ కేలకమైన అంకాన్ని మరుగుపరపింది. కనీసం అకెండా ముందుకు తీసుకురాలేదు. భూసంస్కరణలు అంటే ఏ ఏదో, ఒక రకమైన పరిస్థితులు అని అలోచిస్తున్నారు. వాస్తవంగా అలా అనుకోకూడదని అంటే ఏ ఏదో, ఒక రకమైన పరిస్థితులు అని అలోచిస్తున్నారు. వాస్తవంగా అలా అనుకోకూడదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. భూసంస్కరణల ద్వారా ప్రతివాడినీ భూమి ఇవ్వే వారికి దానిపై హక్కు సాధించుకునే తోడ్పాటు ప్రభుత్వం యివ్వకుండా ఈ గాలిభరియే నొన్నట్లే నిర్మిస్తామనుకోవడం జరిగేపని కాదు. ఈ భూమి సమస్య పరిష్కారం కాబోదు.

భూసంస్కరణల అమలుపై సుప్రీం కోర్టు చెప్పిన మాటలను కూడా పెడపెనిన పెట్టి పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. అది మరుగున పడిపోయింది. 20 ఏళ్ల క్రింద భూసంస్కరణల చట్టం అమలు చేసినప్పుడు పేదలకు భూమి వచ్చింది. కానీ 20 ఏళ్ల తరువాత ఆ భూస్వాములే కోర్టులకు వెళ్లి ఆ భూములను లాక్కునే పరిస్థితి వస్తూ వుంటే ప్రభుత్వం మీన్నకుండి ఉరుకుంటోంది. వాటిని రక్షించే చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకుందా? అటువంటి సమస్యలు పోవట్టుకుండా అభివృద్ధి సాధిస్తామని అంటే వొరబాడే.

అదే విధంగా ఏజెన్సీ ప్రాంతాలలో వేలాది మంది గిరిజనులు ఉంటే భూమి చట్టం వచ్చినా ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో భూములు అన్యాయాంతం అవుతూవుంటే చట్టాలు, రెగ్యులేషన్లు ఉన్నప్పటికీ పట్టించుకోకుండా ప్రభుత్వం ఉన్నది. గిరిజన ప్రాంతాలలో గిరిజన ప్రజల మధ్య అలజదులు, అసంతృప్తి, ఆందోళన, ఉద్యమాలు వస్తున్నాయి. వేటిని గురించి ఆలోచించకుండా అభివృద్ధి అంటే అధ్యుని పని కాదు. రాష్ట్రంలో గత 3 సంవత్సరాలుగా ఆలోచిస్తున్నాము. రాష్ట్రంలోనే కాదు, దేశంలోనే గత కొన్నేళ్లుగా నూతన ఆర్థిక విధానాలు, సరళీకృత ఆర్థిక విధానాలు అనేవి వస్తున్నాయి. ఇది ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న సమస్య. దీనిని మనం సమీక్ష చేసుకోవలసిన అవసరం వున్నది. ఈ సమీక్ష ఏమి చెబుతోంది? అనేకమైన పబ్లిక్ సెక్టారులో ఉన్న పరిశ్రమలు మూతపడుతున్నాయి. వాటిలో ఉండే వేలాదిమంది కార్మికులు దేశంలోను, రాష్ట్రంలోను వొట్టి పోతుంటున్నారని వేధుల్లో పడుతున్నారు. ఆకలి బాధలతో, అలమటిస్తున్నారు. మనం వినలేము అంటే కుదరదు. వినాలి. ఆలోచించాలి. పునరాలోచన చేయాలి. ఆ అవసరం వుందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ వాస్తవాలు ఎట్లా వున్నాయంటే ప్రభుత్వం వేటిని నిర్భయంగా వెల్లడిస్తోంది. అవాస్తవాలను వాస్తవాలుగా చిత్రికరిస్తోంది. మాకు చెప్పి ప్రజలకు చెప్పి, తాము అనుకున్న విధానాలతో దేశాన్ని, ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవాలని షేస్ ఆలోచనలు సరైనవి కావు. ఈ 3 సం.ల అనుభవాలు వేటిన్నే ఋజువు చేస్తున్నాయి. సత్వర ఆర్థికాభివృద్ధి పట్ల ప్రభుత్వ ఆరురూపు వెల్లడిస్తోంది. ప్రభుత్వం అధికార వికేంద్రీకరణ గూర్చి చెబుతున్నది.

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned to meet again tomorrow at 9.00 A.M.

(The House then adjourned at 1.59 p.m. to meet again at 9.00 a.m. on Wednesday, the 18th March, 1998.)

17 మార్చి, 1998

81

(అనుబంధము) గవర్నరుగారి ప్రసంగము

ANNEXURE

Mr. Speaker & Hon'ble Members of A.P. Legislative Assembly,

I am very happy to have the privilege of addressing you in this first Session in the year 1998. I am especially delighted as this is my first address to this august legislature.

During the last two and half a years, my Government have taken several important and innovative steps to lift the State to a path of rapid economic development, to provide to the people of the State a better quality of economic and social life. These initiatives are centred around three convictions which are very dear to the Government. First of these is the Decentralisation of Power to the people by giving powers to the local bodies to enable peoples' participation in the development process. This includes innovative approach to development, based on a reexamination and reorientation of the role of the Government, harnessing the latent energies of people through peoples' involvement in the process of development and State building, creating an environment which encourages and builds up peoples' initiatives rather than their dependence on the government and which sets free the forces of growth and modernisation. This will result in achieving targets with less financial outlays through improved efficiency and productivity. In this decentralised system:

the State will play more of a facilitating role and will concentrate on protecting the interests of the poor and the under-privileged.

We are aware that there is now considerable fall in moral, social, ethical and national values both in personal and public life. It will be the endeavour of the government to strengthen the value system in the society through suitable measures in upholding and promoting the Indian ethos and human values, recapturing the spirit of Indian Freedom Movement and their propagation, while promoting decentralisation of power. Government firmly believe that there are no shortcuts to success except sustained and methodical hard work to bring about the required change and Government are committed to undertake the same to achieve the goal.

The second important conviction of my Government is the belief that human resource is the main resource of the State, the development of which is a sine qua non for the development of the physical resources of the State. The human resources we are talking of will cover not only the existing population but also the future generations. The intention is that every person of the State should have not only a healthy body but be enabled to develop his skills to make his contribution to the development of the State. Human resources development encompasses development of

manpower over a wide range. The Government are committed to the establishment of the required number of engineering, medical, technical, professional and other colleges to meet the requirements of the trained manpower for the State and also to provide opportunity to the people of the State to develop their full potential.

The third corner-stone of my government's philosophy is that fertility reduction is at the heart of the development of the State because rapid growth of population has serious implications for the health of the people, for socio-economic development and for the preservation of the environment.

Janmabhoomi, launched by my Government on 1st January, 1997 is a people centred development process aimed at establishing an ideal society which embodies and cherishes the principles of people's participation, equality, transparency and accountability leading to sustained economic development. The goal is an enhanced quality of life for every man, woman and child in the State. There are five core areas namely, Community Works, Primary Education, Primary Health, Environment Conservation and Responsive Governance for operationalising the principles of Janmabhoomi. However, Janmabhoomi is not confined to these core areas. It aims at promoting excellence in all walks of life, by

tackling crucial issues in everyday life in social, economic and health aspects.

This process has evolved out of our experience gained through the implementation of Prajala Vaddaku Palana and Sramadanam in the State. So far five rounds of Janmabhoomi have been conducted starting with January, 1997 and every round of Janmabhoomi has given an opportunity for the people in the communities and the government functionaries to work together for the development of our villages and towns. The gap between the people and administration has been bridged and there has been greater transparency in the functioning of Government Institutions at the lowest level. People who participated in the Gram Sabhas every quarter, had the opportunity of ventilating their felt needs and the government functionaries have taken expeditious action in redressing those felt needs. Action Taken Reports have been presented in the Gram Sabhas indicating the action taken on the grievances received in the Gram Sabhas, thereby, making the government functionaries accountable to the people.

Community level participatory structures have been created through Habitation Level Committees in the rural areas and Neighbourhood Committees in the urban slums. Grass roots people's institutions have been brought together under the umbrella

of these Committees providing opportunities for the people to participate in the preparation of micro plans covering the core areas and also in their implementation. The poor and the disadvantaged particularly the women have played an active role in voicing their concerns through these participatory structures. The process has also laid the foundation for the effective functioning of the local bodies by integrating the community level structures with the Gram Panchayat which is the lowest tier of Panchayati Raj Institutions. We need to strengthen this process further as a sustainable long term development strategy for the overall growth of the State and for substantial improvement in quality of life of our people.

I am tempted to quote a verse from the Gita with reference to the Janmabhoomi Programme, namely,

Saktah Karmanyavidvamso
Yatha Kurvanti Bharata;
Kuryat Vidvan Tathasaktas
Cikirsur loka - samgraham.

which means "as the unenlightened act from attachment to action, O Bharatha, so should the enlightened act without attachment, the desirous of the guidance of the multitude.

My Government have plans to take further the decentralisation achieved in Janmabhoomi. It will make quarterly Grama Sabha meetings, the corner stone of all activities. At these quarterly Grama Sabhas a status report will be published giving full details of all activities undertaken in the preceding quarter and the activities proposed to be taken up in the coming quarter. The status report will cover distribution of various categories of pensions, distribution of subsidies under various schemes, functioning of Anganwadis and schools, maintenance of drinking water bore wells and Protected Water Supply schemes, selection of beneficiaries under various development schemes, performance under family planning, literacy drive, EAS, JRY, Water Users Association, DRDA, IRDP and availability of funds under different programmes, etc. The Grama Sabha will identify the poorest of the poor who should get the various subsidies/benefits and also decide the various works to be taken up with the several Government grants. The Panchayat budget also will be discussed in the Grama Sabha. By strengthening the local bodies and decentralising the decision making, my Government hopes to give the real power to the people at the grass roots and make them the masters of their own destiny.

The State of Andhra Pradesh is one of the largest States of the country, well-endowed with natural resources and

having the diversity of the nation in a mini-scale. However, the per capita income and per capita plan outlay in our State have been generally lower than the All India average. While we are proud of our achievements so far, to accelerate the pace of growth and development, it is necessary for the people to have a vision and work for achieving it in a systematic manner. My Government have, therefore, taken the initiative to prepare a Vision-2020 Document which will reflect the aspirations of the people. The Vision Document will provide for sustainable development based on eco-friendly, pro-poor and gender equity parameters to achieve not only economic growth but development of the society with improved quality of life. For this to happen, my Government realises that long before the year 2020, the culture of leadership should be transformed; it should be pro-change; it should seek new ideas and experiment with the same; only with such a transformation, we may expect great developments and rapid growth too; without such transformation, the State can have only growth and no development. The Vision Document now being formulated assumes that such a transformation will take place and our political, industrial and administrative leadership will foster new ideas and, in fact, diligently seek new ones. If this happens by 2020, the State can have a prosperous, egalitarian and cohesive society. The Vision Document will provide for private initiative

and an efficient and participatory Government. It will outline a comprehensive vision of the people that all citizens of the State understand and support. It will be a vision that will inspire all sections of society to think big and motivate them to achieve their full potential. The Vision Document prepared by the Government will be the basis for individuals and groups of people to prepare their own action plans for realising their goals.

Government gives the highest priority to the promotion of a clean and healthy society free of poverty. This requires development of social infrastructure like education and health on one side and physical infrastructure like water, drainage, roads, power, etc. on the other. Development of infrastructure in all the sectors needs to be done simultaneously as all are equally important and one cannot be given precedence over the other. To obtain the huge financial resources that are required for the purpose, the Government are mobilising resources from all sources. While plugging the leakages in the State revenues, it is tapping the Central Government, the capital markets and external funding agencies. It is also considering privatisation wherever practicable.

A satisfactory law and order situation is necessary for the general happiness of the citizens and for the smooth and satisfactory administration of the State. I am happy that the State

has been by and large free from communal incidents, caste conflicts and labour unrest, though there have been individual incidents of violence due to factionalism and extremism. We can usher in an era of rapid socio economic growth which brings about alround prosperity to all sections of the population when peace and tranquillity prevail all over the State. I would, therefore, appeal to all the elected representatives, and political parties to condemn factionalism and extremism and to take action to make those involved join the mainstream, so that a climate conducive to taking the State to new heights of prosperity is created.

The agriculture sector is the backbone of our economy and the interests of the farmers are closest to the heart of my Government. The farmers of our State have shown considerable resilience in the face of adversity that visited them in the form of repeated droughts, cyclones, floods and pest attacks. For the consecutive second year, most of the area of the State experienced calamity. Delay in arrival of monsoon, heavy cyclonic rain at the time of harvest and pest attacks have affected production of foodgrains, oil seeds, commercial crops like cotton, chillies, etc. It is unfortunate that some farmers who suffered crop loss have committed suicide. Government have taken action to give relief and rehabilitation to affected farmers. Plant protection measures including spraying of pesticides have been taken up at the cost of

Government, wherever pests were found to be on the scale of epidemics. At the initiative of the Government, the loans taken by the farmers from the financial institutions were rescheduled over 7 years with a 2 year moratorium and at a concessional interest rate of 4% wherever eligible. Penal interest was waived and fresh loans were also arranged. This is the best package of incentives ever got by the farmers and my Government thanks the Prime Minister, Reserve Bank of India and the NABARD for this. Government of India constituted a Study Group at our request to study the various contributing factors that led to unusual distress faced by the farmers and to give recommendations. Government have also requested the Government of India to increase the Minimum Support Price to various crops including cotton. To mitigate the drought situation during Khariff and Rabi, seeds were supplied at 50% subsidy to the farmers. Since the State is experiencing adverse seasonal conditions frequently, thrust is given to micro irrigation like sprinklers and drip irrigation. The subsidy for the same has been enhanced from 50% to 70-90%. Soil testing laboratories are being established in all the Revenue Divisions of the State for judicious use of fertilisers. To upgrade the skills of the agriculture extension staff, Human Resources Development programme is being implemented. Government

are taking steps to improve the functioning of the extension and quality control wings of the Agriculture Department. The Government are monitoring the prices of important commercial crops like cotton, tobacco, chillies, onions, etc. At present the ruling prices are above the minimum support prices. The A.P.MARKFED is intervening appropriately to ensure satisfactory market prices. Rythu Seva Kendrams are planned to make available quality agricultural inputs to farmers in the market yards. To protect farmers from crop disasters, my Government are requesting the Government of India to include commercial crops under crop insurance scheme.

I am happy that the Agriculture Business Finance (AP) Limited, Hyderabad which was incorporated last year has commenced business this year. With the effective functioning of this Agriculture Business Finance Company, the agriculture sector will get a boost and help the farming community to improve their income generation.

With a view to accelerate the agriculture development of the State, my Government have given highest priority to the completion of the ongoing irrigation projects in the State and to secure clearance of the pending projects. The strategy evolved for the irrigation sector is twofold viz. (i) to achieve

maximum irrigation by completing ongoing irrigation projects and planning new projects, and (ii) to hand over the management and maintenance of all irrigation schemes in the State to the farmers organisations to ensure reliable and timely water supply.

My Government aims to create in the coming three years, new irrigation potential of 13.80 lakh acres and to bridge the gap ayacut of 4.5 lakh acres in the tail-end areas of the existing commands. For this purpose my Government have taken up 32 major, 39 medium and 917 minor schemes with more than Rs.5,000 crores mobilised from various agencies including capital market.

One of the most progressive initiatives taken by my Government is to hand over the management of all irrigation schemes in the State to 10,292 elected Water Users Associations. An amount of Rs.40 crores has been released to these Associations to take up maintenance work to realise full benefits of the irrigation potential already created, in a participatory manner.

Concerted efforts made by my Government during last two years have paid rich dividends and Andhra Pradesh today ranks amongst the foremost States in the country in terms of investor friendliness. A recent investor survey undertaken by one

of the leading economic journals of the country has indicated that Andhra Pradesh has made quantum jump in investors assessment and has achieved 5th rank in the country by end of 1997 as compared to its 22nd rank in 1995.

This remarkable change in the investor perception has come about due to proactive action of my Government in dealing with problems of investors and extensive interaction with Indian and foreign investors in active collaboration with the national level industry organisations. This is also due to the industrial peace prevailing in the State and the availability of excellent industrial workers.

The State has been able to attract 2754 proposals for establishing new industries involving an investment of about Rs.82,000 crores with an employment potential close to 4.75 lakh persons. Out of these 943 projects have already gone into commercial production.

The State has taken another major initiative to sponsor Andhra Pradesh Infrastructure Fund (APIF) with a view to create institutional framework for privatisation of major infrastructure projects. The State Government have contributed Rs.5 crore as seed capital of this fund and International Finance

Corporation and Infrastructure Development Finance Company, have in principle agreed to contribute Rs.5 crore each. The fund is expected to start its commercial operations early in the next financial year.

My Government have been promoting handloom industry by conducting exhibitions for primaries, and through (i) programme to assist weavers outside the cooperative fold, (ii) supply of yarn to weavers through yarn linkage scheme, etc. Government are keeping a close watch on the yarn price and will intervene suitably if need arises.

Government have also evolved a project package scheme for modernisation of looms, design development and product upgradation for the handloom weavers with subsidy assistance. Government are also proposing to start three training and development centres for weavers at Pedana, Yemmiganur and Pochampalli. It is also proposed to cover 6000 handloom weavers outside the cooperative fold with bank loans for loom modernisation and work-sheds. Weavers housing, vegetable dye unit, rebate on APCO sales are some of the programmes for the benefit of weavers.

“Apparel Export Park” of Gundlapochampally will go a long way in promoting the apparel exports from Andhra Pradesh to other countries and, thereby, provide employment to the people of the State, particularly women.

My Government realise the importance of Road network in Economic Development. Inadequacies of the communication network will inhibit further economic growth. In the past, due to resources crunch, adequate funds could not be provided to the road sector for upgrading, strengthening and maintaining roads. My Government have taken several steps to improve the funds allocation to the road sector. Government have created a Road Development Corporation to tap funds from the capital market. An extent of 5,400 kilometres of core network roads have been transferred to the Corporation as equity and the Corporation has raised more than Rs.400 crores from the capital market. In addition the Road sector is also sourcing funds from various national and international agencies.

To improve the quality of construction in the State, the Government have taken initiative to establish an Institute for Construction Technology to train the contractors, their workers and the engineers. As a part of this Institute, a permanent exhibition of construction machinery, building material/machinery, construction

vehicles and construction equipment is proposed to be organised. This institute will come up with the active participation of the private sector with Government functioning as a catalyst.

The advent of bio technology has been revolutionising the development efforts all over the world. To take full advantage of bio technology, Government have set up a bio technology park at Turkapalli, near Shamirpet, where units can come up with appropriate linkages with universities and research institutes to exploit fully the potential of bio technology for the economic development of the State.

While an agreement for the development of Krishnapatnam Port in the private sector was signed, the privatisation of operation and management of Kakinada Port and the development of Gangavaram and Vodarevu ports in the private sector are likely to take place during this year. My Government are considering to give the supply side push for development of 8 more green field Minor Ports in the State.

Declaration of Hyderabad Airport as an International Airport and direct flights to Singapore by Air India from Hyderabad and reciprocal flights by Silk Air from Singapore to Hyderabad are likely to take place in 1998. Action for the construction of new

International Airports in the private sector at Visakhapatnam and Hyderabad will gain momentum during the coming year. Bid offers for consultancy services have been called by next month for new airports at Hyderabad and Visakhapatnam.

Power plays a vital role in the overall development of a State. No economic development, industrial, agricultural or even rural development, is possible without availability of adequate power. In order to achieve the maximum efficiency in power sector, my Government have initiated restructuring of State Electricity Board, which will enable for quick raising of funds, as financial institutions are willing to fund successor utilities after reform. I am happy to mention that out of the 8 fast track power stations in the country, Jegurupadu and Kakinada gas based power stations in our State are the only ones that were commissioned.

Hon'ble Members are aware of my Government's determination to increase the installed capacity of power from 6,254 Megawatts to 10,000 Megawatts by the turn of the century. I am glad to inform that the capacity has already risen to 6,956 Megawatts. Work on Thermal Power Projects of 2,500 Megawatts capacity will be commenced in 1998 and with allocation of Liquid Fuels, capacity addition of 1,500 Megawatts is expected in the next two years. Farmers were given 9 hours power supply for crop

production in spite of constraints. In future also interests of farmers will be protected.

My Government are committed to protection of the environment, especially in urban areas like Hyderabad and Visakhapatnam which have been facing serious problems of air and water pollution caused by polluting industries, inadequate collection and treatment of municipal waste and vehicles. The Pollution Control Board is taking measures for effective coordination of enforcement and other measures by the concerned Government agencies. It has introduced a new system of "public hearings" prior to environmental clearance of certain categories of polluting industries. My Government have initiated action for protection and conservation of natural resources by drawing up preliminary project reports for rehabilitation of Kolleru and Hussainsagar lake systems and by entering into arrangements with non-government agencies for conservation of valuable species of medicinal plants occurring in the eastern ghats.

About 200 eco-development committees have been constituted in 10 selected protected areas of the State's forests, with a view to conserving their biodiversity.

The importance of adequate forest cover for the State and the need to reforest degraded forests for future

sustainable management are well known. In the context of providing livelihood to landless villagers, to protect forests and to ensure peoples participation in the management of forests, the Government have placed fringe forest areas under Vanasamrakshana Samithis. Nearly 7 lakh hectares of forests are already under such Samithis.

My Government are implementing various individual beneficiary-oriented programmes to bring the people above poverty line. Integrated Rural Development Programme, Training of Rural Youth for self-employment, Development of Women & Children in Rural Areas are programmes which aim at increasing the income level of the targeted poor. While the Employment Assurance Scheme is implemented to provide 100 days of employment during lean season to the registered wage-seekers, Jawahar Rojgar Yojana is implemented with the objective of creating gainful employment for unemployed and under employed in rural areas.

Government are committed to involve youth at village and mandal levels in our developmental activities. So far, over 8,000 youth associations have taken up economic support programmes on the basis of self-help and cooperation. In the coming year, about 10,000 youth associations will get benefit from the programme.

Lakhs of artisans with traditional skills and low income need to be enabled to share the fruits of economic development. To facilitate this, these artisans need to be rehabilitated. To bring these artisans into the mainstream, to improve their quality of life and increase their income levels, they need to be trained to improve their skills and they should be provided with modern tools including power tools. Government are committed to spend substantial amounts in the coming year for the welfare of the artisans in different trades in the State.

Tourism is an important source of economic activity. Properly developed, tourism will lead to employment and income generation. The approach is to develop a few circuits near Hyderabad, Vizag, Tirupati, Warangal and Nagarjunasagar so that a large number of tourists can visit these areas resulting in income generation to the people in those areas. The aim will be not only to attract international tourists but also domestic tourists. The Corporate sector has a big role to play by coming forward and promoting the tourism industry in the State. The corporate sector can develop cultural centres such as Shilparamam Arts & Crafts Village in the State.

Equitable distribution and access to essential commodities to the consumers in the State at fair prices is

constantly under review not only at the State level but also at the District level. Ours is easily the best State which has perfected the system of door delivery of commodities to fair price shops in the full gaze and scrutiny of public. Government are supplying rice at a highly subsidised price of Rs.3.50 per kg. to 112.66 lakh poor families. When the prices of onions went up, the Government took quick action to import onions from the other States and made them available to the people at reasonable rates.

Government are keen to develop backward areas in the State. A comprehensive scheme for the development of backward areas with special emphasis on education, health, communication and irrigation has been drawn up for implementation during the next financial year.

My Government have launched a number of schemes and programmes for the amelioration of the downtrodden. The spectacular achievement in housing is worth mentioning. My Government have constructed six lakhs houses for the weaker sections during 1996-97, while the overall National figure was around 20 lakhs. Along with housing, sanitation also is given maximum importance and 2.38 lakh latrines are under construction. My Government have been committed to the welfare of the people and had scored many achievements in rural development, social

welfare, tribal and backward classes welfare, minorities welfare and women's welfare. As a measure to empower women, my Government have implemented 33 1/3% reservation for women in providing jobs in all government departments and corporations. I would like to mention in particular about the DWCRA groups. About 72,000 groups are effectively functioning furthering the economic and social development of women. The Government will set up an exclusive Mahila Bank for the benefit of women.

My Government's commitment to women and protection of girl-child is well known. Under the Girl-child Protection Scheme, an amount of Rs.50 crores was spent during the last 2 years to cover more than one lakh girl-children. This scheme facilitates education of girl-child through a long term deposit in the name of the girl-child by the Government and provides for the release of the terminal amount of Rs.20,000/- only if the beneficiary girl-child marries after the age of 18 years.

I am happy to inform that President's assent to the Mahila Commission Bill has since been received.

During the last two years, the Government have given a major thrust to Urban Infrastructure Improvement Schemes. Water Supply schemes at a cost of Rs.441.01 crores

have been undertaken in various towns and are scheduled for completion by July, 1999. My Government will take up a project to get Krishna water from Nagarjunasagar to Hyderabad.

Government have prepared plans, costing nearly Rs.1800 crores, to cover 380 not covered and 30,600 partially covered habitations with rural water supply during the IX Plan. By March of this year, 2900 habitations will be provided with rural water supply.

My Government realises that indifference and neglect of the human factor as a critical input of development is one of the contributing factors to the failure of the Five Year Plans so far implemented to deliver the desired results. The Government accepts that human resources development plays a crucial role in socio-economic development. The five energisers of human resource development are; 1)Education, 2)Health & Nutrition, 3)Environment, 4)Employment and 5)Political & Economic Freedom. These energisers are interlinked and interdependent, but education is the key for the rest of them. Education in all its forms and levels is a vital component for development of human resources. Elementary education in the formative years of a child has tremendous impact on the child's physical and emotional development. To reduce the drop out rate, a scheme of adoption

of households by teachers is implemented. District Primary Education Programmes with an outlay of Rs.40 crores over a five year period per district are implemented to improve elementary education. Enlisting of community participation through Village Education Committees, Corpus Fund for Parent-Teacher Associations at village level to minimise dropouts, formation of Mothers Associations at village level with financial assistance for promotion of Girls Education, provision of drinking water and sanitary facilities at the schools, supply of text books free of cost, running of Open School Study Centres and Urdu Study Centres, covering of children through formal, non-formal and open school systems of education, construction of classrooms and supply of teaching, learning and play materials, environmental school education programmes are some of the programmes and schemes implemented by the Government to achieve universalisation of elementary education. Against a sanctioned strength of 2 lakh teachers for primary education, 66000 posts were vacant in the absence of recruitment, for several years. Government have appointed 37000 teachers last year and will appoint 39000 teachers this year including 10000 posts newly sanctioned. These appointments will substantially improve the quality of primary education.

Two important concerns of the Government relate to primary health and primary education. The philosophy underlying these concerns is that there should be a proper geographical spread of these facilities, so that the children in particular and the population in general can access these facilities to their best advantage. As a sequel to this, the Government are committed to provide need based technical and professional colleges wherever required. In furtherance of this objective Government have taken action to establish one Industrial Training Institute in each Assembly constituency. The Government have plans to set up one Engineering College and one Polytechnic in each Revenue Division and one Medical College at each district headquarters.

Government accepts the need to reorient the curriculum in the universities and technical institutions to cater to the requirements of new industries based on emerging technologies. There is a need for a proper and adequate interface between the small scale industries, large scale industries, self-employment youth groups under different Government programmes on one side, and the industrial training institutes, polytechnics, engineering colleges and universities on the other. Such interface will enable the educational institutions to identify the requirements of the users and modify the syllabus so as to cater their needs. This would ensure that the students coming out of these institutions will find immediate

employment. As a corollary to this, the educational institutions, particularly the universities, should take up consultancy work not only to make them financially self reliant, but to make the faculty of these institutes alive to the problems of the field.

The Andhra Pradesh First Referral Health Systems Project with an outlay of Rs.608 crores is being implemented to provide a meaningful interface between the primary and tertiary levels of health care. This project due for completion by next December has brought about a significant change in the health care of the people. Government have recruited 6,000 Doctors to avoid gaps in the health care.

With 10 medical colleges, two super-speciality hospitals, 30 teaching hospitals, 300 district and sub-district hospitals, 1335 primary health centres and nearly 11000 sub-centres, the State has a massive infrastructure to provide health care facilities to the people of the State. Government are providing adequate funds to improve this infrastructure.

My Government realises that Fertility reduction is at the heart of the development of the State. Rapid growth of population has serious implications for the health of the people, for socio-economic development and for the preservation of the

environment. There is a growing body of evidence to show that reduction in fertility rates is inextricably linked with the improved health and nutrition of women, infants and children. Ensuring women development, child survival and child development are necessary conditions for bringing about the desired change in population size and structure. The State has achieved remarkable progress in fertility reduction and now records a Crude Birth Rate of 20.3 per thousand population, which is the 3rd lowest birth rate in the country, next only to Kerala (16) and Tamilnadu (19). With the implementation of the interventions suggested in the State Population Policy, it is the State's endeavour to attain a Crude Birth Rate of 19 per thousand population by 2000 AD.

A Reproductive and Child Health Project has been approved by the Government of India for implementation in the State over a period of 5 years starting from the current year. This project intends to integrate fertility regulation with reproductive health services such as screening, diagnosis and treatment of reproductive tract infections and diseases, cervical and breast cancers and management of unwanted fertility and infertility. The Project has two parts. The first part will be implemented in all the districts of the State in a phased manner and the second part is in the form of sub-projects which will be taken up in Mahaboobnagar district and in seven municipalities surrounding Hyderabad City. An amount of

Rs.219.81 crores has been allocated for the project for the 5-Year period.

My Government have enunciated a State Population Policy wherein interventions for the improved health and development of women and children have been proposed. These interventions will improve the quality of Family Welfare Services, expand services through effective out-reach programmes, special camps and campaigns, and ensure increased participation of the elected leadership and the community through effective IEC campaigns and the institution of community incentives.

My Government's Social Welfare policies and programmes are designed for the overall development of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes. The main focus of the policies and programmes is human resource development. About 70% of the Social Welfare budget is spent on educational development of the weaker sections. Separate hostels were started for girls in higher education. A new scheme called "back to school programme" is being implemented to take away the children from child labour and to admit them in schools and to check the school dropouts. My Government are considering to introduce a new scheme for compulsory education for Scheduled Caste children to enhance their literacy rate to atleast 75% by the end of 9th Five Year

Plan. The Hon'ble Members of the House will be pleased to learn that 26 candidates in 1997, belonging to weaker sections were selected for IAS and other services from the A.P. Study Circle, Hyderabad which was the highest success rate of any Government funded Study Circle in the country. There are hostels, ashram schools and Residential schools for Tribal and Backward Class students. Government are considering to establish a Residential Schools-Society for Tribal students. To help the small and marginal farmers belonging to weaker sections of the society, Government are implementing an Irrigation Borewell Scheme with an outlay of Rs.50 crores.

To provide quick relief to the citizens in regard to matters dealt with by the Revenue Department, Revenue Sadassus were conducted in all the villages of the State during December last. In these sadassus apart from redressing the grievances, issue of integrated certificates for caste, nativity and date of birth was done. Government give great importance to the assignment of Government land and distribution of house-sites to eligible landless poor in the State. During the last year, over 30,000 acres of land has been distributed to over 18,000 beneficiaries for agricultural purposes and an extent of nearly 1,600 acres has been distributed to over 60,000 beneficiaries as house sites.

My Government are committed to bring about a major advancement in education and socio-economic conditions of the minorities. For this purpose my Government have announced a comprehensive policy and is implementing it. As a part of this implementation, 1000 Urdu teachers were appointed, Urdu has been declared as second official language in 8 districts and District Minorities Welfare Offices have been established in these districts. My Government have established a Wakf Tribunal and a Bill is before you for according statutory status to the A.P.Minorities Commission. During the year my Government have sanctioned 4 residential schools, 3 ITIs and 3 Rural Polytechnics for the minorities. Schemes for promotion of entrepreneurship among the minorities, for providing vocational skills to minority women and for improving quality of education in Urdu medium schools are being continued. Special efforts have been made to repair, maintain and protect wakf properties. Urdu Bhavan cum community centres (Shadikhanas) are also being constructed at District Headquarters and Mandal levels in a phased programme. Government have allotted the required land to the Maulana Azad National Urdu University at Hyderabad established for promotion and development of urdu education and culture.

The next millennium holds the promise of the information age. We are in a sense on the periphery of a defining

watershed in human history. Government are acutely aware of its responsibility to prepare the state for the emerging Knowledge Society. Intellectual capital has begun to define the paradigm of a new economics. Information Technology not only holds the key to quantum jumps in efficiency across the board, but also, the potential for radically changing the way that we live, work and play. Government recognise the immense potential of Information Technology in improving the quality of governance.

My Government have aggressively taken up promotion of information technology in the State. We are in the process of setting up a State Wide Area network using fibre optic connectivity. This network will form the backbone on which data, video and voice communications, apart from value added network services will eventually ride. Introduction of a secretariat campus network and video-conferencing between the districts and the Secretariat, which is under way, will bring about a totally new way of communicating within Government. Concurrently with these developments, Government are in the process of setting up web-enabled distributed databases in different departments. These databases will eventually be made available to the public for seamless access over the Internet and through electronic kiosks.

Government have identified a number of pilot projects and flag ship applications that will visibly demonstrate the benefits of information technology to ordinary citizens. Using computerised multipurpose household data on each family, for example, it will be possible to issue certificates relating to residence, nativity, caste and income cutting down on delays and red-tape. Another significant project for providing 'one-stop non-stop' services to citizens by integrating data from a wide range of departments and agencies is being taken up in Hyderabad.

Government are particularly keen to focus Information Technology, among other things, for improving the quality of health services and education. I am happy to inform the members that the Indian Institute of Information Technology that was at the conceptual stage last year has now become a reality. I inaugurated its first school - the 'IBM School for Enterprise Wide Computing' on the 28th January this year. Agreements have been signed with acknowledged world leaders in specialised areas of information technology for setting up schools in the institute.

The Hitec City that commenced last year has been proceeding at a very rapid pace. The first phase of the project is likely to be completed ahead of schedule. The fast pace of progress in Andhra Pradesh in information technology has positioned the

State as a leader in the country. We hope to succeed in making Andhra Pradesh a role model for the effective use of information technology for the benefit of citizens.

My Government are committed to transparency and total accountability at all levels. The endeavour to cleanse the total administration machinery is gaining momentum. The novel concept of social audit coupled with transparency would usher in a new era in our State. My Government believe that the time is ripe to restore the lost values and build an egalitarian society based on principles of equality and sustainability. My Government are in the process of preparation of citizens charters for each of the Government Departments. The charters will help the citizens in knowing what quality of service to expect from a Government organisation and how to obtain redressal in case the service of the quality promised is not delivered. My Government seeks the cooperation of the citizens in implementing the citizens charters in an effective manner.

With a view to provide better service to the citizens including combating corruption, Government have initiated action to restructure and reorient the Government machinery. A Cabinet Sub-Committee is studying the organisational structure of the Government to suggest measures to make it more rational and work-oriented. The Cabinet Sub-Committee is assisted by three Official

Committees dealing with reorganisation of Secretariat, Commissionarates and delegation of powers to District Collectors and other revenue officials.

Computer-aided administration of Registration Department was successfully implemented in Registrar's office at Hyderabad and at Sub-Registrar's office, Banjara Hills as a Pilot Project. The project resulted in expeditious registration of documents which was a great boon to the registering public. Government have extended the project to 212 Sub-Registrar Offices, 28 District Registrar Offices and 6 Zonal Offices to provide better service to the citizens through the Registration Department.

My Government realises that behind every file there is a human concern and that delay in disposal of files is not conducive to achieve accountability. Therefore, my Government organised two file disposal weeks during September and December last year and ensured disposal of nearly sixteen lakh files leaving a balance of about eleven lakh files. My Government are continuing the file disposal drive and hopes to achieve a level of not more than five lakh files in the near future. Government are planning to fix time limits to dispose of different types of representations/files.

To improve the skills and to bring about a change in attitude, the Government are contemplating to take up a massive training programme for all its employees. By this effort, the Government hopes to render better service to the citizens.

Government strongly believe that administrative morale and efficiency has to be kept at a high level to ensure effective implementation of the programmes and policies of the Government. In pursuance of this, my government have been having regular meetings with the Employees' Associations to have constant inter-action; to understand their problems and to explain to them the constraints of the Government. Taking into consideration their needs, Government have appointed a Pay Revision Commission. The PRC will not only inquire into the revision of the existing pay structures of the working employees but also of the pensioners. My Government hopes that this ready response from the Government will enthuse the public servants to give a better and dedicated performance of their duties.

The spread of corruption in public life is a matter of grave concern for the citizens as it threatens the political, administrative and economic fabric of the State. While public awareness of this problem has increased over the years, the progress made in terms of developing and implementing remedies that can

adequately deal with its magnitude and severity is not adequate. Government are of the view that corruption can only be controlled by systematically reducing the incentives and opportunities for interested persons to engage in corrupt practices. The Janmabhoomi Programme, social audit, citizens charters, administrative reforms, training, use of information technology, computers, etc. are attempts at reorienting the Government machinery, empowering the citizens and creating sustained public pressure to control corruption. Unless we root out corruption, the benefits of our socio-economic development will not reach the common man. I hope my Government will get the necessary support from all sections of the society in the required measure to enable it to succeed in its war against corruption and create a bright future for the State.

Hon'ble Members:

During this session, you will be considering the business brought before you including the Budget for 1998-99. I wish your deliberations all success.

JAI HIND

సభాపతి మహాశయ,

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ గౌరవ సభ్యులారా!

1998వ సంవత్సరపు ఈ మొదటి సమావేశంలో మిమ్మల్ని ఉద్దేశించి ప్రసంగించడం నాకెంతో ఆనందంగా వున్నది. ముఖ్యంగా ఘనతగల ఈ శాసనసభను ఉద్దేశించి నేను ప్రప్రథమంగా ప్రసంగించడం అమితానందంగా వున్నది.

రాష్ట్ర ప్రజలకు మేలైన ఆర్థిక, సాంఘిక జీవనాన్ని కల్పించడానికి, ఆర్థికాభివృద్ధిని శీఘ్రపరచేసి ప్రగతిపథం వైపు రాష్ట్రాన్ని తీసుకు వెళ్ళడానికి గత 2 ½ సంవత్సరాలుగా నా ప్రభుత్వం ఎన్నో సృజనాత్మకమైన, ప్రధానమైన విచారణలు చేపట్టింది.

ఈ విచారణలు ప్రభుత్వానికి ప్రీతిపాత్రమైన విశ్వాసాలు మూడింటిపైన కేంద్రీకృతమై ఉన్నాయి. మొదటిది పరిపాలన వికేంద్రీకరణ, అంటే అభివృద్ధి ప్రక్రియలో ప్రజల భాగస్వామ్యానికి దోహదపరచే విధంగా స్థానిక సంస్థలకు అధికారాలను కల్పించడం. పునః పరిశీలన, ప్రభుత్వం నిర్వహించే పాత పునరభ్యసన, ప్రజలే ప్రధాన భూమిక వహించే భాగస్వామ్య అభివృద్ధి ప్రక్రియ ద్వారా ప్రజలలో నిబిడీకృతమైవున్న శక్తి, సామర్థ్యాలను ఫలప్రదమైన వినియోగంలోకి తీసుకరావడం, అనే అంశాలు పునాదులుగా అభివృద్ధిని సాధించగల విచారణల మార్గాలు ఇందులో చేరివున్నాయి. అంతేగాక ప్రజలు, ప్రభుత్వంపై ఆధారపడకుండా, వారిలో భాగస్వామ్యం వహించే ఆలోచనలకు అంకురార్పణ చేసి ప్రోత్సహించే వాతావరణాన్ని కల్పించడం ద్వారా కూడ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధిపరచి పటిష్టపరచుకోగలం. తద్వారా పెరుగుదల, ఆధునికీకరణకు తగు స్వేచ్ఛాయుత వాతావరణాన్ని కల్పించేందుకు మార్గం సుగమమవుతుంది. ఇందువల్ల తక్కువ వ్యయంతో మేలైన సామర్థ్యాన్ని, ఉత్పాదకతను సాధించవచ్చు. ఈ వికేంద్రీకరణ విధానంతో రాష్ట్రం సంబంధిత పౌలభ్యాలను కల్పించే క్రియాశీలక పాత్ర వహించడం జరుగుతుంది.

ఈ ప్రక్రియలో పేద ప్రజలు, బడుగు వర్గాల ప్రయోజనాల పరిరక్షణ పై ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవడమవుతుంది.

వైయక్తికంగానూ, సామూహికంగానూ, సత్ప్రవర్తన, సాంఘిక, నైతిక, జాతీయ విలువలు అంతరించిపోతున్న విషయం మనకు తెలుసు. అందుచేత ఒకప్పుడు భారత స్వాతంత్ర్య సమరంలో శక్తిమంతంగాను, సమర్థవంతంగాను ప్రతిఫలించిన భారతీయుల ఆలోచనా విధానంలో అంతర్లీనమై విలచిన విలువలు, సూత్రాలు సముద్ధరించి, ప్రచారం చేసే సముచితమైన చర్యల ద్వారా సమాజంలో అన్ని రంగాల నైతిక విలువలను పటిష్టపరచేందుకు కృషి చేయడం ప్రభుత్వం కనీస బాధ్యత. దీనితోపాటుగా అధికార వికేంద్రీకరణను కూడ సమర్థంగా పెంపొందించాలి. సమర్థవంతంగా ఒక క్రమ పద్ధతిలో జరిపే అవిశ్రాంత కృషి ఒక్కటే ఆశించిన ఈ మార్పును తేగలదు. పరిపూర్ణ విజయానికి మరొక మార్గం లేదనేదే ప్రభుత్వ విశ్వాసం కాబట్టి లక్ష్యపాథవకు ఇదే పద్ధతిని చేపట్టాలని ప్రభుత్వం కృతవిశ్చయంతో వున్నది.

రెండవ అంశం మానవ వనరుల అభివృద్ధి. ఇది అత్యంత ప్రధానమైనదని వా ప్రభుత్వ ప్రగాఢ విశ్వాసం. రాష్ట్ర భౌతిక వనరుల అభివృద్ధి పాధవకు మానవ వనరుల అభివృద్ధి అనివార్యం. మానవ వనరులంటే ప్రస్తుతం వున్న జవాభాకు సంబంధించినవి మాత్రమే కాదు. రాబోయే తరాలకు కూడ వర్తించేవి. రాష్ట్రంలోని ప్రతి పౌరుడు తాను ఆరోగ్యంగా వుండడమే కాకుండా రాష్ట్ర పర్వతోముఖాభివృద్ధికి తనవంతు పోయంగా తనలో విబిడీకృతమై వున్న నైపుణ్యాలను పెంపొందించుకోగలిగి వుండాలి. మానవ వనరుల అభివృద్ధి అంటే ఒక విస్తృత పరిధిలో మానవ శక్తిని అభివృద్ధిపరచడమే. రాష్ట్రానికి సుశిక్షితమైన మానవ శక్తి అవసరం. అంతేకాక రాష్ట్ర ప్రజలకు తమ శక్తి సామర్థ్యాలను పూర్తి స్థాయిలో పెంపొందించుకోవడానికి తగు అవకాశాలను కూడ కల్పించాలి. అందుచేత ప్రభుత్వం వాలివన్నీ ఇంజనీరింగు, వైద్య, సాంకేతిక, వృత్తిపరమైన తదితర కళాశాలలను స్థాపించడంబంది.

మూడవ అంశం జనహిత రేటును. తగ్గించడం. రాష్ట్ర పురోభివృద్ధికి

కీలకమైన ప్రధానాంశం జననాల రేటును తగ్గించడమనే విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఎందుచేతనంటే, జనాభా పెరుగుదల ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బ తీయడమే కాకుండా, సామాజిక - ఆర్థికాభివృద్ధికి, పర్యావరణ పరిరక్షణకు తీవ్రమైన అవరోధం ఏర్పడుతుంది.

జన్మభూమి కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం 1997, జనవరి 1వ తేదీన ప్రారంభించింది. ఒక ఆదర్శ సమాజాన్ని నెలకొల్పే లక్ష్యంతో, ప్రముఖంగా ప్రజాభివృద్ధిని కాంక్షిస్తూ, ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడం జరిగింది. ఈ జన్మభూమి మౌలిక సూత్రాలు, ప్రజల భాగస్వామ్యం, నిష్పాక్షికత, సమానత, పౌరదర్యకత, జవాబుదారీతనం ఇవి అన్ని జీవనరంగాలలోనూ ఉత్కృష్టతను సాధించడానికి సుస్థిరమైన ఆర్థిక అభివృద్ధికి దోహదపడతాయి. రాష్ట్రంలోని ప్రతి పురుషుడు, స్త్రీ, బాల, బాలికలకు శ్రేష్టతరమైన జీవితాన్ని కల్పించడమే ఈ కార్యక్రమం లక్ష్యం. జన్మభూమి సూత్రాలను ఆచరణలో పెట్టడానికి అయిదు ప్రధాన అంశాలున్నాయి. అవి సామాజిక సమతుల్య ప్రాథమిక విద్య, ప్రాథమిక ఆరోగ్యం, పర్యావరణ పరిరక్షణ, బాధ్యతాయుత పాలన. అయితే, జన్మభూమి కేవలం, ఈ ప్రధానాంశాలకే పరిమితమై లేదు. సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆరోగ్య అంశాలకు సంబంధించి దైనందిన జీవితంలో తలవెత్తే కీలకాంశాలను పరిష్కరించి, అన్ని జీవన రంగాలలోనూ ఉత్కృష్టతను సాధించే లక్ష్యంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడం జరిగింది.

రాష్ట్రంలో ప్రజల వద్దకు పాలన, శ్రమదానం కార్యక్రమాలను అమలుపరచడం ద్వారా పొందిన అనుభవాలనుండి ఈ ప్రక్రియ రూపుదిద్దుకుంది. ఇప్పటివరకు 1997, జనవరితో ప్రారంభమై అయిదు విడతలుగా జన్మభూమిని నిర్వహించడం జరిగింది. మన గ్రామాలు, పట్టణాల అభివృద్ధి నిమిత్తం ప్రజలు, ప్రభుత్వ అధికారులు కలిసి శ్రమించడానికి జన్మభూమి ప్రతి విడత కార్యక్రమం అవకాశమిచ్చింది. ప్రజలకు, పరిపాలనకు మధ్యగల అంతరాయం తొలగిపోయింది. దిగువ స్థాయిలో వున్న ప్రభుత్వ సంస్థల నిర్వహణలో మరింత పౌరదర్యకత చోటు చేసుకుంది., త్రై మాసికంగా నిర్వహిస్తున్న ప్రతి గ్రామ సభలలోనూ ప్రజలు పాల్గొని తమ అవశ్యకతలను వెల్లడి చేయడానికి అవకాశమేర్పడింది. అదేవిధంగా ప్రభుత్వ అధికారులు కూడా పట్టరమే

వాటిని పరిష్కరించడానికి తగు చర్యలు చేపట్టారు. గ్రామ సభలలో తెలియపర్చిన ఇబ్బందులపై తీసుకొన్న చర్యలకు సంబంధించిన వివరాలుండే కార్యచరణ నివేదికలను గ్రామ సభలలో అందజేయడం జరిగింది. ఇందువల్ల, ప్రభుత్వాధికారులు ప్రజలకు జవాబుదారీ అవుతారు.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నైవాసిక స్థాయి కమిటీల ద్వారాను, పట్టణ మురికివాడలలో నైబర్ హూడ్ కమిటీల ద్వారానూ సామాజిక స్థాయి భాగస్వామ్య వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ కమిటీల పరిశీలన క్రిందకు అట్టడుగు స్థాయి ప్రజా సమస్యలను తీసుకొనివచ్చి తద్వారా, ప్రధాన అంశాల పరిధిలోనికి వచ్చే సూక్ష్మ ప్రణాళికలను రూపొందించడంలోనూ, వాటిని అమలుపరచడంలోనూ ప్రజా ప్రాతినిధ్యానికి అవకాశాన్ని కల్పించడం జరిగింది. ఈ భాగస్వామ్య వ్యవస్థల ద్వారా పేదలు, ఉపేక్షిత వర్గాలు ముఖ్యంగా మహిళలు తమ తమ ఆవశ్యకతలను వెల్లడి చేయడంలో క్రియాశీలక పాత్రను వహించారు. పంచాయతీరాజ్ సంస్థల అట్టడుగు స్థాయిలో గ్రామ పంచాయతీలు వుంటాయి. ఈ గ్రామపంచాయతీలలో సామాజిక స్థాయి వ్యవస్థలను ఏకీకృతం చేయడం ద్వారా స్థానిక సంస్థలు సమర్థవంతంగా పని చేయడానికి ఈ ప్రక్రియ గట్టి పునాది వేసింది. రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధికి పట్టిష్టమైన దీర్ఘకాలిక అభివృద్ధి వ్యూహంగా ఈ ప్రక్రియను మనం బలోపేతం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. మన ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను సమర్థవంతంగా మెరుగుపరచడానికి కూడా ఇది అవసరం.

జన్మభూమి కార్యక్రమానికి సంబంధించి, భగవద్గీత మండి ఈ క్రింది శ్లోకాన్ని ఉదహరించాలనుకొంటున్నాను.

“సక్తాః కర్మణ్య విద్వాంసో
యథాకుర్వంతి భారతాః
కుర్వంత్యిద్వాంస్త థాసక్తాః
చిక్కిర్నుర్లోక సంగ్రహం.”

అంటే “అజ్ఞానులు కర్మలయందును, వాటి ఫలములందును అసక్తితో ఏ విధంగా వ్యవహరిస్తారో, అదే విధంగా, జ్ఞాని కూడా లోక సంగ్రహానికి

అసక్తి లేక కర్మలాచరించాలి."

పేదరికం అనేది దేశ పరిస్థితుల నుండి కాకుండా, విరుద్ధ వైఖరి నుండి తలెత్తుతుందనే అవగాహన ద్వారా అంకురించినదే జన్మభూమి కార్యక్రమం.

జన్మభూమి కార్యక్రమంలో సాధించిన అధికార వికేంద్రీకరణను, మరింతగా అమలుపరచడానికి ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. త్రైమాసిక గ్రామసభలు నిర్వహించడం జరుగుతుంది. ఈ సమావేశాలు అన్ని కార్యకలాపాలకు మూలాధారమైనవి. ఈ త్రైమాసిక గ్రామ సభలలో ఒక సమాచార నివేదికను నెల్లడించడమవుతుంది. ముందటి త్రైమాసికంలో చేపట్టిన అన్ని కార్యక్రమాలు తదుపరి త్రైమాసికంలో చేపట్టదలచిన కార్యక్రమాలకు సంబంధించిన పూర్తి వివరాలు ఈ నివేదికలో వుంటాయి. వివిధ వర్గాల పింఛనులు, వివిధ పథకాల క్రింద సబ్సిడీల పంపిణీ, అంగన్ వాడీలు, పాఠశాలల పనితీరు, మంచినీటి బోరు బావులు, రక్షిత నీటి సరఫరా పథకాల నిర్వహణ, వివిధ అభివృద్ధి పథకాల క్రింద లబ్ధిదారుల ఎంపిక, కుటుంబ నియంత్రణ నిర్వహణ, అక్షరాస్యత ఉద్యమం, ఇ.ఎ.ఎస్., జె.ఆర్.వై., నీటి వినియోగదారుల సంఘం, డి.ఆర్.డి.ఏ., ఐ.ఆర్.డి.పి., వివిధ కార్యక్రమాల క్రింద నిధుల లభ్యత మొదలైన వాటికి సంబంధించిన అన్ని వివరాలు ఈ సమాచార నివేదికలో వుంటాయి. ప్రభుత్వం అందజేస్తున్న వివిధ సబ్సిడీలు / ప్రయోజనాలు పొందవలసిన నిరుపేదలను గ్రామ సభలలో గుర్తించడమవుతుంది. అంతే కాక ఆయా ప్రభుత్వ గ్రాంట్లతో చేపట్టవలసిన వివిధ పనులను కూడా నిర్ణయించడం జరుగుతుంది. సంచాయతీ బడ్జెటును కూడా గ్రామ సభలలో చర్చించడం జరుగుతుంది. స్థానిక సంస్థలను పటిష్టపరచడం ద్వారానూ, నిర్ణయాను రూపొందించే విధానాన్ని కూడా వికేంద్రీకరించడం ద్వారానూ దిగువ స్థాయిలో ప్రజలకు వాస్తవాధికారాన్ని సంక్రమింపజేసి వారు సాధించే స్థాభాగ్యునికి వారివే అధివేతలుగా చేయాలని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మనదేశంలోనే అతి పెద్ద రాష్ట్రాలలో ఒకటి. రాష్ట్రంలో సహజ వనరులు పుష్కలంగా వున్నాయి. ఒక విధంగా

చెప్పాలంటే భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని చూపడంలో దేశానికి ప్రతిబింబంగా ఉన్నది. ఏమైనప్పటికీ, మన రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం, తలసరి ప్రణాళికా వ్యయం అఖిల భారత సగటుతో పోల్చితూస్తే తక్కువగానే వున్నది. పెరుగుదల, అభివృద్ధి విధానాన్ని వేగిరపరచడానికి ఇప్పటివరకు మనం సాధించిన విజయాల విషయంలో మనం గర్వపడవలసి వున్నప్పటికీ, మనకు ఒక భవిష్యదర్శిని రూపొందించుకోవడం అత్యవసరం. అంతేకాక, ఒక క్రమానుగుణ రీతిలో దానిని సాధించడానికి కృషి చేయాలి. కాబట్టి నా ప్రభుత్వం 2020 సంవత్సరానికి విజన్ 2020 డాక్యుమెంటును రూపొందించడానికి చొరవ తీసుకుంది. ఆర్థిక అభివృద్ధిని సాధించడానికి మాత్రమే కాక, మేలైన జీవన ప్రమాణాలతో సామాజిక అభివృద్ధిని కూడా సాధించేందుకు పర్యావరణానుకూలత, నిరుపేదల సంక్షేమం లింగ బేధాలు లేని సమానత్వానికి దోహదపడే సమగ్ర అంశాలు ఆధారంగాను స్థిరమైన అభివృద్ధికి ఈ విజన్ 2020 డాక్యుమెంటు వీలు కల్పిస్తుంది. ఇందుకోసం 2020 సంవత్సరానికి ఎంతో ముందుగానే నాయకత్వ సంస్కృతి పరివర్తన చెందాలని, అది మార్పుకు అనుకూలంగా వుండాలని, వినూత్న భావాలను ఆపేక్షించి వాటిని ప్రయోగాత్మకంగా అమలు పరచాలని నా ప్రభుత్వం గ్రహించింది. కేవలం అట్టి పరివర్తన ద్వారానే సమస్త అభివృద్ధిని శీఘ్రతర పెరుగుదలను మనం ఆశించవచ్చు. అట్టి పరివర్తన లేనట్లయితే, రాష్ట్రానికి కేవలం పెరుగుదల మాత్రమే ఉంటుంది. అభివృద్ధి ఉండదు. ఇప్పుడు విజన్ 2020 డాక్యుమెంటు రూపొందింది. గనుక అట్టి పరివర్తన కలుగగలదని భావిద్దాం. మన రాజకీయ, పారిశ్రామిక, పరిపాలనాత్మక నాయకత్వం మాతన భావాలను పెంపొందించగలదు. వాస్తవానికి మాతనత్వాన్ని శ్రద్ధాశక్తులతో ఆన్వేషిస్తుంది. ఇదేగనుక జరిగితే 2020 నాటికి మన రాష్ట్రం ముసంపన్నమై ప్రజాస్వామిక విలువలతో అలరారే సమతాభావాలు గల ఒక సమన్విత గ్రామీణ సమాజాన్ని కలిగివుండగలదు. విజన్ డాక్యుమెంటు ప్రైవేటీకరణకు అంకురార్పణకు దోహదపడుతుంది. అంతేకాక, సమర్థవంతమై, భాగస్వామ్య వికీ ప్రతీకగా వుండే ప్రభుత్వానికి వీలు కల్పిస్తుంది. రాష్ట్ర పౌరులందరూ అమగాహన చేసుకొని మద్దతు వివ్వగల ఒక సమగ్ర భవిష్యదర్శిని ఇది సంక్షిప్త స్వరూపాన్నిస్తుంది. విస్తృత పరిధిలో అలోచించడానికి సమాజంలోని

అన్ని వర్గాల వారిని ఇది ఉత్తేజపరుస్తుంది. వారి సంపూర్ణ పామర్యాలను సాధించుకొడానికి వారికి స్ఫూర్తినిస్తుంది. ప్రభుత్వం రూపొందించిన ఈ విజన్ దాక్యుమెంటు ఆయా వ్యక్తులు, ఆయా వర్గాల ప్రజలు తమ లక్ష్యాల సాధనకై తామే ఒక స్వంత కార్యచరణ ప్రణాళికను తయారు చేసుకోడానికి ప్రాతిపదికగా వుండగలదు.

పేదరికానికి తావులేని స్వచ్ఛమైన, పోజ్యప్రదమైన సమాజ స్థాపనకు ప్రభుత్వం, అధిక ప్రాధాన్యాన్నిస్తున్నది. ఇందుకోసం, ఒకవైపు విద్య, ఆరోగ్యం వంటి సాంఘిక అభివృద్ధికి దోహదపడే మౌలిక సదుపాయాలను అభివృద్ధి పరుస్తూనే మరొకప్రక్క నీరు, మురుగుపారుదల, రోడ్లు, విద్యుచ్ఛక్తి వంటి భౌతిక పరమైన అంశాల అభివృద్ధికి దోహదపడే మౌలిక సదుపాయాలను కూడా అభివృద్ధి పరచడం అవసరం. అయితే ఇవి దేనికదే ప్రాధాన్యతను సంతరించుకొన్న అంశాలు గమక, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి ఏకకాలంలో జరగాలి. ఇందుకు, అత్యధిక స్థాయిలో విధులు అవసరమవుతాయి. ఈ నిధులను రాబట్టడానికి ప్రభుత్వం అన్ని మూలాధారాల నుండి నిధులను సేకరిస్తుంది. రాష్ట్ర రాబడులలోని తరుగుదలను అరికడుతువే, ప్రభుత్వం, కేంద్రం, క్యాపిటల్ మార్కెట్లు, విదేశీ ఆర్థిక సహాయ సంస్థల సహకారాన్ని అర్థిస్తున్నది. అంతేకాక ఆచరణయోగ్యమైనప్పడల్లా, ప్రయివేటీకరణకు యోచిస్తునే వున్నది.

ప్రజల సాధారణ సుఖమయ జీవితానికి, సంతృప్తికరమైన, సుగమమైన రాష్ట్ర పరిపాలనకు సంతృప్తి కలిగించే శాంతి భద్రతల పరిస్థితి ఎంతో అవసరం. ముఠా కక్షలు, తీవ్రవాద కార్యకలాపాల కారణంగా చెదురుమదురు హింసాత్మక సంఘటనలు కొన్ని సంభవించినప్పటికీ, మొత్తం మీద, రాష్ట్రంలో మత ఘర్షణలు, కుల పోరాటాలు, కార్మిక ఆశాంతులు లేవు. ఇందుకు వేనెంతో ఆనందిస్తున్నాను. రాష్ట్రం మొత్తం మీద శాంతి, సుస్థిరత వెలకొని వున్నప్పుడు అన్ని వర్గాల ప్రజలకు సర్వతోముఖాభివృద్ధిని చేకూర్చే సత్వర సాంఘిక, ఆర్థిక అభివృద్ధి శకంలోనికి మనం ప్రవేశించగలం. అందుచేత, ఎంపికైన ప్రజా ప్రతినిధులకు, రాజకీయ పార్టీలకు వేమ చేసే విన్నపం

ఒక్కటే, ముఖా కక్షలను తీవ్రవాదాన్ని ఖండించండి. ఇటువంటి కార్యకలాపాలలో ప్రమేయం కలిగివున్న వారిని ప్రజా జీవనంలోనికి తీసుకురావడానికి తగు చర్యలు చేపట్టండి. ఇందువల్ల, రాష్ట్రాన్ని ఆశించిన అభివృద్ధి శిఖరాలకు చేర్చగలిగే వాతావరణాన్ని కల్పించడానికి వీలు కలుగుతుంది.

వ్యవసాయ రంగం మన ఆర్థిక వ్యవస్థకు వెన్నెముక. రైతుల శ్రేయస్సే నా ప్రభుత్వానికి అత్యంత ప్రధానమయింది. తరచుగా రాష్ట్రం అనావృష్టి పరిస్థితులు, తుఫానులు, వరదలు, చీడల దాడులు ఎదుర్కొంటూ ప్రతి కూలతకు లోనవుతున్నప్పటికీ, మన రాష్ట్ర రైతులు ఎంతో నిబ్బరాన్ని చూపారు. రాష్ట్రంలోని అధిక ప్రాంతం రెండవ సంవత్సరంలో కూడా వైపరీత్యాలను ఎదుర్కొంటున్నది. రుతు పవనాలు ఆలస్యం కావడం, పంటల మార్పిడి సమయంలో పెనుతుఫాను, చీడలదాడులు, భారీ వర్షాల కారణంగా ఆహార ధాన్యాలు, మానెగింజలు, ప్రత్తి, మిరప వంటి వాణిజ్య పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. పంట నష్టాలకు లోనైన కొందరు రైతులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం దురద్రుష్టకరం. నష్టాలకు లోనైన రైతుల సహాయ, పునరావాసానికి ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టింది. కొన్ని ప్రాంతాలలో చీడలు అంటువ్యాధుల ప్థాయిలో వ్యాపించాయి. అట్టి ప్రాంతాలలో ప్రభుత్వ వ్యయంతో క్రిమిసంహారకాలను చల్లడంతో పాటు సస్య రక్షణ చర్యలు కూడా చేపట్టడం జరిగింది. ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చొరవతో ఆర్థిక సంస్థల నుండి రైతులు తీసుకున్న రుణాలను అర్హతగల ప్రతి సందర్భంలోనూ వాలుగు శాతం రాయితీ వడ్డీరేటుపై 2 సంవత్సరాల మారిటోరియంతో 7 సంవత్సరాల పాటు రీ షెడ్యూలు చేయడం జరిగింది. సీనల్ ఇంట్రస్టు రద్దు చేయడమైనది. తాజా రుణాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇది రైతులు ముందెన్నడూ పొందునట్టి శ్రేష్టమైన ప్రోత్సాహకాల ప్యాకేజీ. ఈ పాలభ్యాన్ని కల్పించినందుకు నా ప్రభుత్వం ప్రధానమంత్రికి, రిజర్వు బ్యాంకుకు, వాబార్డుకు కృతజ్ఞతలు తెలియ జేస్తున్నది. ఈ విజ్ఞప్తికి అనుకూలంగా కేంద్రప్రభుత్వం ఒక అధ్యయన బృందాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ బృందం రైతులను దుస్థితిలోనికి నడిపించిన వివిధ అంశాలపై అధ్యయనం జరిపి తగు సిఫార్సులను చేస్తారు. ప్రత్తితో సహా వివిధ పంటలకు గల కనీస మద్దతు

ధరను పెంచవలసిందిగా కూడా ప్రభుత్వం కేంద్రాన్ని కోరింది. ఖరీప్, రబీ పంట కాలాలలో అనావృష్టి పరిస్థితుల తీవ్రతను తగ్గించేందుకు రైతులకు 50 శాతం సబ్సిడీపై విత్తనాలను సరఫరా చేయడం జరిగింది. రాష్ట్రం తరచుగా ప్రతికూల వాతావరణ పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్న దృష్ట్యా, స్ప్రింకల్స్, డ్రిప్ ఇరిగేషన్ వంటి మైక్రో ఇరిగేషన్ కు ప్రాధాన్యత నివ్వడమైనది. సబ్సిడీని 50 శాతం నుండి 70-90 శాతానికి పెంచడం జరిగింది. ఎరువులను పొదుపుగానూ, సమర్థవంతంగానూ వినియోగించడానికి రాష్ట్రంలోని అన్ని రెవిన్యూ డివిజన్లలోనూ భూసార పరిశోధనా ప్రయోగ శాలలను నెలకొల్పడం జరిగింది. వ్యవసాయ విస్తరణ సిబ్బంది నైపుణ్యాన్ని పెంపొందించడం కోసం వ్యవసాయ మానవ వనరుల అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయడం జరుగుతున్నది. వ్యవసాయ శాఖలోని విస్తరణ వాణ్యతా నియంత్రణ విభాగాల పని తీరును మెరుగుపరచేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటున్నది. ప్రత్తి, పొగాకు, మిరప, ఉల్లిపాయలు మొదలైన ప్రధాన వాణిజ్యపంటల ధరలను ప్రభుత్వం క్రమబద్ధం చేస్తున్నది. ప్రస్తుతం అమలులో వున్న ధరలు కనీస మద్దతు ధరను మించి వున్నాయి. మార్కెటు ధరలు సంతృప్తికరంగా వుండేటట్లు చూడటం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ మార్కెట్ ఫెడ్ తగురీతిలో ప్రయోగం కల్పించుకుంటున్నది. మార్కెటు యార్డులలో రైతులకు కావలసిన నాణ్యమైన వ్యవసాయ వస్తు సామగ్రిని లభ్యంగా వుంచటానికిగాను రైతు సేవా కేంద్రాలను నియంత్రించేయడమైనది. పంట నష్టాల నుండి రైతులను రక్షించడానికి వాణిజ్య పంటలను కూడా పంట భీమా పథకం క్రిందకు తీసుకొని రావలసిందిగా నా ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరింది.

గత సంవత్సరం నెలకొల్పిన హైదరాబాదులోని, అగ్రికల్చర్ బిజినెస్ హైవాన్స్ (ఎస్) లిమిటెడు ఈ సంవత్సరం వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించింది. ఈ కంపెనీ సమర్థవంతంగా పనిచేస్తే వ్యవసాయ రంగానికి మరింత బలం చేకూరుతుంది. రైతాంగం తమ రాబడులను మరింతగా పెంచుకొనేందుకు వారికి తగు సహాయం అందుతుంది.

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాభివృద్ధిని శీఘ్రతరం చేసే ఉద్దేశంతో, కొనసాగుతున్న సాగునీటి పారుదల ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేయడానికి, పెండింగ్

ప్రాజెక్టులకు అనుమతి పొందడానికి, ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది. రెండు విధాలైన ప్యూహాన్ని సాగునీటి రంగానికి రూపొందించడం జరిగింది. అవి (I) అమలు జరుగుతున్న సాగునీటి ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడం ద్వారా గరిష్టస్థాయిలో సాగునీరు సాధించడం (II) నమ్మకమైన రీతిలోనూ సకాలంలోనూ నీటి సరఫరా జరిగేలా చూడడానికి రాష్ట్రంలోని అన్ని సాగునీటి పథకాల యాజమాన్యం నిర్వహణను రైతు సంఘాలకు అప్పగించడం.

రాబోయే మూడు సంవత్సరాలలో 13.80 లక్షల ఎకరాల ప్రాంతానికి కొత్తగా సాగునీటి సౌకర్యం కల్పించాలని, ప్రస్తుతమున్న పారుదల ప్రాంతపు చిట్టచివరి భూములలోని 4.5 లక్షల ఎకరాలకు కూడ సాగునీటి సౌకర్యాన్ని కల్పించాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. ఇందుకోసం, ప్రభుత్వం 32 పెద్ద తరహా, 39 మధ్యతరహా, 917 చిన్నతరహా పథకాలను చేపట్టింది. ఈ అవసరానికి కేపిటల్ మార్కెటులో సహా వివిధ ఏజన్సీల నుండి రూ.5,000 కోట్లకు పైగా మొత్తాన్ని సమీకరించడం జరిగింది.

రాష్ట్రంలోని అన్ని సాగునీటి పథకాల నిర్వహణను ఎంపికైన 10,292 నీటి వినియోగదారుల సంఘాలకు అప్పగించడం జరిగింది. ఇది ప్రభుత్వం చేపట్టిన సృజనాత్మక చర్యలలో అత్యంత ప్రగతిశీలకమైనది. ఇప్పటికే కల్పించిన పారుదల సౌకర్యాన్ని వంతుల వారిగా పూర్తిస్థాయిలో వినియోగించుకునేందుకు గామా నిర్వహణ పనులు చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం ఈ సంఘాలకు రూ.40 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది.

నా ప్రభుత్వం గత రెండు సంవత్సరాలలోనూ చేసిన సమైక్య కృషి వల్ల అమూల్యమైన లాభాలు చేకూరాయి. ఈ నాడు దేశం మొత్తం మీద ఇష్టానుసరకు హితంగా పున్న ప్రధాన రాష్ట్రాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒకటి.

ఈ మధ్య దేశంలో పేరెన్నికగన్న ఒక ఆర్థిక సమాచార పత్రిక ఇష్టానుసరకు నిర్వహించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఇష్టానుసర నిర్వహణలో ఎంతో ప్రగతిని సాధించిందని ఆ సర్వేలో వెల్లడయింది. 1995 లో 22 వ స్థానంలో పున్న మన రాష్ట్రం 1997 చివరినాటికి దేశం మొత్తం మీద 5వ స్థానం సాధించగలిగింది.

ఇన్నోవేషన్ల సమస్యలను పరిష్కరించడంలో నా ప్రభుత్వం చేపట్టిన క్రియాశీలక చర్యవల్ల ఇన్నోవేషన్ల ధోరణిలో చెప్పకోదగ్గ మార్పు వచ్చింది. జాతీయ స్థాయి పారిశ్రామిక సంస్థల సహకారం తీసుకొని దేశ, విదేశి ఇన్నోవేషన్లతో విస్తృతమైన రీతిలో పరస్పర అనుసంధానం ఏర్పరచుకొనడంలో నా ప్రభుత్వం కృతకృత్యమైంది. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో నెలకొని వున్న శాంతియుత పారిశ్రామిక వాతావరణం ప్రావీణ్యతగల పారిశ్రామిక కార్మికులు లభ్యంగా వుండడం కూడా ఇందుకు దోహదపడింది.

కొత్త పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి 2754 ప్రతిపాదనలు రాష్ట్రం రాబట్టగలిగింది. ఇందుకు పెట్టుబడి వ్యయం రూ.82,000 కోట్లు. తద్వారా, 4.75 లక్షల మందికి ఉపాధిని కల్పించవచ్చు. వీటిలో 943 ప్రాజెక్టులు ఇప్పటికే వాణిజ్య ఉత్పత్తిని ప్రారంభించాయి.

భారీ మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్టుల ప్రయివేటీకరణ అవసరమైన సంస్థాగత వ్యవస్థలను ఏర్పాటుచేసే దృష్టితో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ మౌలిక సదుపాయాల నిధిని (ఎ.పి.ఐ.ఎఫ్) ప్రారంభించే మరొక బృహత్తర కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ నిధికి ఆరంభపు పెట్టుబడిగా రూ.5.00 కోట్లను విరాళంగా ఇచ్చింది. ఇంటర్నేషనల్ ఫైనాన్స్ కార్పొరేషను, ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్‌మెంట్ ఫైనాన్సు కంపెనీ చెరి రూ.5 కోట్ల మొత్తాన్ని విరాళంగా ఇవ్వడానికి సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించాయి. వచ్చే ఆర్థిక సంవత్సరం ప్రారంభంలో ఎ.పి.ఐ.ఎఫ్ తన వాణిజ్య కార్య కలాపాలను నిర్వహిస్తుందని ఆశిస్తున్నాం.

ప్రాథమిక సంస్థల ఉత్పత్తుల ప్రదర్శనలను నిర్వహించడం ద్వారా చేతత పరిశ్రమను ప్రభుత్వం అభివృద్ధి పరుస్తుంది. ఇది (i) సహకార పరిధి వెలుపల ఉన్న వేతకారులకు మరొక వడే కార్యక్రమాలు, (ii) యార్డ్ లింకేజీ స్కీం ద్వారా వేతకారులకు మరొక వేయడం. ప్రభుత్వం

నూలు ధరను నిశితంగా గమనిస్తున్నది. అవసరం తలెత్తినప్పుడు తగురీతిలో జోక్యం చేసుకుంటుంది.

ప్రభుత్వం సబ్సిడీ సహాయంతో చేనేతకారులకు మగ్గలను ఆధునీకరించడం, డిజైనుల అభివృద్ధి, ఉత్పత్తి స్థాయిని పెంచడం మొదలైన వాటి విమిత్తం ఒక ప్రాజెక్టు ప్యాకేజీ పథకాన్ని రూపొందించింది. పెడన, ఎమ్మిగనూరు, పోచంపల్లిలో చేనేతకారుల కోసం మూడు శిక్షణ, అభివృద్ధి కేంద్రాలను ప్రారంభించాలని ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. సహకార రంగంలో లేని 6,000 మంది చేనేతకారులకు వర్తించే విధంగా మగ్గల ఆధునీకరణ, వర్క్-షెడ్ల నిర్మాణం కొరకు బ్యాంకు రుణాలను అందజేసే ప్రతిపాదన కూడా వున్నది. చేనేతకారుల గృహనిర్మాణం, వెజిటేబుల్ డై యూనిటు, ఆప్కో విక్రయాలపై రిబేటు అనేవి చేనేతకారుల ప్రయోజనార్థం ప్రారంభించిన కొన్ని కార్యక్రమాలు.

గుండ్ల పోచంపల్లిలోని ఏర్పాటుచేసిన “అప్సారేల్ ఎక్స్ పోర్టు పార్కు” ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి ఇతర దేశాలకు దుస్తుల - ఎగుమతులను పెంపొందించేయడంతో అమితంగా దోహదపడుతుంది. తద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలకు ప్రత్యేకించి, మహిళలకు ఉపాధిని కల్పిస్తుంది.

ఆర్థికాభివృద్ధిలో రోడ్డు నెట్ వర్క్ ప్రాముఖ్యతను నా ప్రభుత్వం గుర్తించింది. కమ్యూనికేషన్ నెట్ వర్క్ అవసరమయిన మేరకు లేనట్లయితే, తదుపరి ఆర్థికాభివృద్ధికి అవరోధం కలుగుతుంది. గతంలో, వనరుల కొరత కారణంగా, రోడ్ల స్థాయి పెంపుదల, పట్టివ్వత, నిర్వహణల కోసం రోడ్డు రంగానికి అవసరమయిన విధులను సమకూర్చడానికి వీలుపడలేదు. రోడ్డు రంగానికి విధుల కేటాయింపును మెరుగుపరచడానికి నా ప్రభుత్వం పెక్కు చర్యలను తీసుకొన్నది. కేపిటల్ మార్కెటు నుండి విధులను సేకరించడానికిగాను రోడ్డు అభివృద్ధి సంస్థను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. 5,400 కిలోమీటర్ల మేరకు ప్రధాన నెట్ వర్క్ రోడ్లను ఈక్విటీగా సంస్థకు బదిలీ చేయడం జరిగింది. కేపిటల్ మార్కెటు నుండి రూ.400 కోట్లకు పైగా

నిధులను సంస్థ సేకరించింది. దీనికి తోడు రోడ్డు రంగం వివిధ దేశ, విదేశీ సంస్థల నుండి నిధులు సేకరిస్తున్నది.

రాష్ట్రంలో నిర్మాణాల నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికై కాంట్రాక్టర్లకు, వారి కార్మికులకు, ఇంజనీర్లకు శిక్షణ ఇవ్వడం కోసం నిర్మాణాల సాంకేతిక పరిజ్ఞాన సంస్థను నెలకొల్పేందుకు ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకున్నది. ఈ సంస్థలో భాగంగా నిర్మాణ యంత్ర పరికరాలు, భవన నిర్మాణ సామగ్రి/యంత్ర పరికరాలు, నిర్మాణ వాహనాలు, నిర్మాణ పరికరాలతో శాశ్వత ఎగ్జిజిషన్ ను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదించడమయింది. అనుసంధాన కర్తగా ప్రభుత్వం వ్యవహరించడం ద్వారా ప్రయివేటు రంగపు చురుకైన భాగస్వామ్యంతో ఈ సంస్థ ఏర్పాటువుతుంది.

విశ్వవ్యాప్తంగా అభివృద్ధి ప్రక్రియలలో బయోటెక్నాలజీ ఒక విప్లవాత్మక స్థానాన్ని సంపాదించుకున్నది. ఈ బయోటెక్నాలజీని పూర్తిగా వినియోగించుకోవడానికి ప్రభుత్వం షామీర్ పేట వద్ద వున్న తుర్కపల్లిలో ఒక బయోటెక్నాలజీ పార్కును నెలకొల్పింది. రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధి కోసం పూర్తి సామర్థ్యంతో బయోటెక్నాలజీని వినియోగం లోనికి తేవడానికి, విశ్వవిద్యాలయాలు, పరిశోధనా సంస్థల అనుసంధానంతో ఇక్కడ యూనిట్లను నెలకొల్పవచ్చు.

ప్రయివేటు రంగంలో కృష్ణపట్నం ఓడరేవు అభివృద్ధికి ఒప్పందంపై సంతకాలు చేయడం జరిగింది. కాగా, కాకినాడ ఓడరేవు కార్యవర్తన, నిర్వహణ ప్రయివేటీకరణకు, ప్రయివేటు రంగంలో గంగవరం, ఓడరేవు పోర్టుల అభివృద్ధికి సంబంధించి ఈ సంవత్సరం పరిష్కారం కుదరగలదు. రాష్ట్రంలోని మరో ఎనిమిది గ్రీన్ ఫీల్డ్ మైనర్ పోర్టుల అభివృద్ధి కోసం సరఫరాకు సంబంధించి సహాయం అందించే విషయాన్ని నా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

హైదరాబాదు విమానాశ్రయాన్ని అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయంగా ప్రకటించడం, ఎయిర్ ఇండియా ద్వారా హైదరాబాదు నుండి సింగపూర్ కు

నేరుగా విమానాలను నడపడం, అదేవిధంగా సింగపూర్ నుండి హైదరాబాదుకు సిల్క్ ఎయిర్ ద్వారా అటు, ఇటు విమానాలను నడపడం 1998లో ప్రారంభం కాగలదు. విశాఖపట్నం, హైదరాబాదులలో ప్రయివేటు రంగంలో కొత్త అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయాలను నిర్మించేందుకు చర్యలను వచ్చే వంశత్వంలో తీసుకోవడం జరుగుతుంది. హైదరాబాదు, విశాఖపట్నంలలో కొత్త విమానాశ్రయాల నిమిత్తం వచ్చే నెలకు కన్సలేటెన్సి సర్వీసులకు బిడ్లను కోరడం జరిగింది.

రాష్ట్ర సమగ్రాభివృద్ధిలో విద్యుచ్ఛక్తి ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తుంది. తగినంత విద్యుచ్ఛక్తి లభ్యం కానట్లయితే, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక అభివృద్ధి అంతేకాక గ్రామీణాభివృద్ధి కూడ సాధించడం సాధ్యం కాదు. విద్యుత్ రంగంలో గరిష్ట స్థాయిలో సామర్థ్యాన్ని సాధించేందుకుగాను నా ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర విద్యుత్ సంస్థ పునర్ వ్యవస్థీకరణకు చర్యలను ప్రారంభించింది. ఇందువలన, సంస్కరణల తరువాత చోటు చేసుకునే ప్రయోజనాలకు అవసరమగు నిధులను సమకూర్చడానికి ఆర్థిక సహాయ సంస్థలు సంసిద్ధత వెల్లడి చేశాయి గనుక నిధులను త్వరితగతిన సమకూర్చుకోవడానికి వీలవుతుంది. దేశం మొత్తంమీద 8 ఫాస్ట్ ట్రాక్ పవర్ స్టేషనులలో మన రాష్ట్రంలోని జేగురుపాడు, కాకినాడ గ్యాస్ ఆధారిత ధర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలు మాత్రమే పని చేయడం ప్రారంభించాయని చెప్పడానికి నేనెంతో ఆనందిస్తున్నాను.

శతాబ్దం చివరినాటికి విద్యుత్ స్థాపిత శక్తిని 6,254 మెగావాట్ల నుండి 10,000 మెగావాట్లకు పెంచాలని నా ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన సంగతి గౌరవనీయులైన సభ్యులకు తెలుసు, స్థాపిత శక్తి ఇప్పటికే 6,956 మెగావాట్లకు పెరిగిందని తెలియజేసేందుకు సంతోషిస్తున్నాను. 2,500 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన ధర్మల్ విద్యుత్ ప్రాజెక్టుల పని 1998లో ప్రారంభమవుతుంది. లిక్విడ్ ఫ్యూయల్స్ కేటాయింపుతో 1,500 మెగావాట్ల అదనపు సామర్థ్యం పని వచ్చే రెండు సంవత్సరాలలో ప్రారంభం కాగలదని ఆశించడమయింది. అవరోధాలు ఉన్నప్పటికీ, పంట ఉత్పత్తికి రైతులకు 9 గంటల విద్యుత్ సరఫరాను ఇవ్వడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో కూడా రైతుల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడం జరుగుతుంది.

పర్యావరణ పరిరక్షణకు నా ప్రభుత్వం కట్టుబడి వున్నది. ముఖ్యంగా హైదరాబాదు, విశాఖపట్టణం వంటి పట్టణ ప్రాంతాలు తీవ్రమైన వాయు, జల కాలుష్య సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఇందుకు కారణాలు, పరిశ్రమలు కాలుష్యాన్ని కలిగించడం, మునిసిపల్ వ్యర్థ సబార్థాలు, సక్రమమైన రీతిలో చేరవేయకపోవడం, వాటిని పరిష్కరించకపోవడం, వాహనాల వల్ల కలిగే కాలుష్యం. సంబంధిత ప్రభుత్వ ఏజెన్సీల ద్వారా అమలు, తదితర చర్యల కట్టుదిట్టమయిన సమన్వయం కోసం కాలుష్య నియంత్రణ మండలి చర్యలను తీసుకుంటున్నది. కాలుష్యాన్ని కలిగించే కొన్ని తరగతులకు చెందిన పరిశ్రమలకు పర్యావరణ ఆమోదాన్ని ఇచ్చే ముందు “ప్రజల లభిస్తాయో లేదో తెలుసుకునే” కొత్త విధానాన్ని మండలి ప్రవేశపెట్టింది. కొల్లేరు, హుస్సేన్ సాగర్ సరస్సు వ్యవస్థల పునరావాసం కోసం ప్రాథమిక ప్రాజెక్టు నివేదికలను రూపొందించడం ద్వారాను, తూర్పు కనుమలలో విలువయిన ఔషధీయ మొక్కల సంరక్షణ కోసం ప్రభుత్వేతర ఏజెన్సీలతో ఒప్పందాలను కుదుర్చుకోవడం ద్వారాను సహజ వనరులను కాపాడి, పరిరక్షించేందుకు నా ప్రభుత్వం చర్యలను చేపట్టింది.

రాష్ట్ర అడవులలోని 10 ఎంపిక జేసిన రక్షిత ప్రాంతాలలో వివిధ జీవులను పరిరక్షించాలనే ఉద్దేశంతో సుమారుగా 200 జీవ్యావరణ అభివృద్ధి సంఘాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. భవిష్యత్తులో సుస్థిర యాజమాన్యం కోసం రాష్ట్రానికి తగురీతిలో అడవులు వుండవలసిన ప్రాముఖ్యత, అంత రించిపోయిన అటవీ ప్రాంతాలలో తిరిగి అడవులను పెంచవలసిన ఆవశ్యకత మనకు తెలిసినదే. భూమి లేని గ్రామస్తులకు జీవనోపాధిని కల్పించడానికి, అడవులను సంరక్షించడానికి, అటవీ యాజమాన్యంలో ప్రజలకు భాగస్వామ్యం కల్పించడానికి ప్రభుత్వం సరిహద్దు అటవీ ప్రాంతాలను వన సంరక్షణ సమితుల క్రింద వుంచడం జరిగింది. దాదాపుగా 7 లక్షల హెక్టార్ల అడవులు ఇప్పటికే అట్టి సమితుల క్రింద వున్నాయి.

ప్రజలను దారిద్ర్యరేఖ పైకి తీసుకొచ్చేందుకు గాను వివిధ వ్యక్తిగతంగా ప్రయోజనం చేకూరే కార్యక్రమాలను నా ప్రభుత్వం అమలుపరుస్తున్నది.

ఏకీకృత గ్రామీణాభివృద్ధి కార్యక్రమం, స్వయం ఉపాధి నిమిత్తం గ్రామీణ యువతకు శిక్షణ, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో మహిళా, శిశు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, వీటిలో కొన్ని ఇవి ఉపేక్షకు గురి అయిన పేదల ఆదాయ స్థాయిని పెంచడానికి ఉద్దేశించిన కార్యక్రమాలు రిజిస్టరయిన వేతన కార్మికులకు గడ్డు కాలంలో కనీసం 100 రోజుల ఉపాధిని కల్పించడానికై ఈ ఉపాధికల్పన హామీ పథకాన్ని అమలు చేయడమవుతున్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నిరుద్యోగులైన వారు, తగు స్థాయి ఉద్యోగాలలో లేని వారికి లాభదాయకమయిన ఉపాధిని కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో జవహర్ రోజ్ గార్ యోజన కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచడమవుతున్నది.

మన అభివృద్ధికర కార్యకలాపాలలో గ్రామీణ, మండల స్థాయిలలోని యువతకు కూడ ప్రమేయం కల్పించేందుకు నా.ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుంది. ఇంతవరకు 8,000 లకు పైగా యువజన సంఘాలు, స్వయం సహాయం, సహకారం ప్రాతిపదికపై ఆర్థిక మద్దతు కార్యక్రమాలను చేపట్టాయి. వచ్చే సంవత్సరంలో సుమారుగా 10,000ల యువజన సంఘాలు ఈ కార్యక్రమం మండి ప్రయోజనం పొందుతాయి.

సాంప్రదాయక వైపుణ్యాలు కలిగివుండి కూడా అతి తక్కువ ఆదాయాన్ని పొందుతున్న లక్షలాది మంది చేతిపనివారు వున్నారు. అర్థికాభివృద్ధి ప్రయోజనాలలో వారు కూడా భాగం పంచుకోవాలి. ఇందుకోసం వారికి పునరావాసం కల్పించవలసిన అవశ్యకత వున్నది. ప్రధాన ప్రజా జీవనంలోనికి వీరినితీసుకొని వచ్చేందుకు, అంతేకాక, వారి జీవన ప్రమాణాల నాణ్యతను పెంపొందింపజేయడానికి, వారి ఆదాయ స్థాయిని పెంచడానికి, వారు తమ వైపుణ్యాలను మెరుగుపరచుకోవాలి. ఇందుకు, వారికి శిక్షణ ఇవ్వడం అవసరం. అంతేకాక, వారికి విద్యుత్ పరికరాలతో సహా, ఆధునిక పరికరాలను సమకూర్చాలి. రాష్ట్రంలో వివిధ వృత్తి వ్యాపారాలలో వున్న చేతిపని వారి సంక్షేమానికి వచ్చే సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం గణనీయమైన స్థాయిలో విధులను వెచ్చించేందుకు కృతనిశ్చయంతో వున్నది.

ఆర్థిక కార్యక్రమాల అమలుకు పర్యటన రంగం మూలాధారమైనది. పర్య

టన రంగాన్ని సక్రమంగా అభివృద్ధిపరిస్తే, ఉపాధికల్పనకు దోహదపడడమే కాక, రాబడిని పెంపొందించజేస్తుంది. హైదరాబాదు, విశాఖపట్టణం, తిరుపతి వరంగల్లు, వాగార్జున సాగరులలో కొన్ని సర్క్యూట్లను అభివృద్ధిపరచాలని సంకల్పించడమైనది. తద్వారా, ఈ ప్రాంతాలను పర్యాటకులు పెద్ద సంఖ్యలో సందర్శించడమేకాక, ఆ ప్రాంతాల ప్రజలకు ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగవుతాయి. కేవలం విదేశీ సందర్శకులనేకాక, స్వదేశీయులను కూడా ఆకర్షించడానికి ఈ సర్క్యూట్లను ఉద్దేశించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో శిల్పారామం ఆర్ట్స్, క్రాఫ్ట్స్ విలేజ్ వంటి సాంస్కృతిక కేంద్రాలను అభివృద్ధిపరచడం ద్వారా కార్పొరేట్ రంగం ముందుకు వచ్చి, పర్యాటక పరిశ్రమను అభివృద్ధిపరచడంలో ప్రముఖ పాత్రను వహించాల్సివుంది.

రాష్ట్రంలోని వినియోగదార్లకు చౌకధరలకు అత్యవసర వస్తువులు అందేటట్లు గానూ; అవి సమానంగా పంపిణీ అయ్యేట్లుగానూ చూపేందుకు సమర్థవంతమైన ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థకు నా ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిస్తున్నది. ఈ విధానాన్ని రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ, జిల్లా స్థాయిలో కూడా విశిష్టమైన పరిశీలన క్రింద అమలు చేయడమవుతున్నది. పూర్తి భద్రతతో ప్రజల సమక్షంలో చౌకధరల దుకాణాలకు సరుకులను అందించే డోర్ డెలివరీ విధానం కట్టుదిట్టంగా అమలవుతున్న అతికొద్ది రాష్ట్రాలలో మన రాష్ట్రం ఒకటి. దాదాపు 112.66 లక్షల నిరుపేద కుటుంబాలకు కిలో ఒక్కంటికి రూ.3.50 సబ్సిడీ ధరపై ప్రభుత్వం బియ్యాన్ని పరఫరా చేస్తున్నది. ఉల్లిపాయల ధరలు ఆకాశన్నంటుతున్నప్పుడు ప్రభుత్వం వెంటనే ఇతర రాష్ట్రాల నుండి ఉల్లిపాయలను దిగుమతి చేసుకొని సరఫరాపై రేట్లపై ప్రజలకు ఉల్లిపాయలను అందుబాటులో వుంచింది.

రాష్ట్రంలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రాధాన్యత నిస్తున్నది. వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రత్యేకించి, విద్య, ఆరోగ్యం, కమ్యూనికేషను, పాగునీరు వంటి అంశాలపై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తూ ఒక సమగ్ర పథకాన్ని రూపొందించడం జరిగింది. ఈ పథకం రాబోయే ఆర్థిక సంవత్సరంలో అమలుపరచాలనే సంకల్పించడమైనది.

అట్టడుగు వర్గాల వారి స్థితిగతులను మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వం పెక్కు పథకాలను, కార్యక్రమాలను ప్రారంభించింది. అందులో చెప్పకోతగ్గది గృహనిర్మాణంలో సాధించిన ఘన విజయం. 1996-97లో బలహీన వర్గాల వారి కోసం నా ప్రభుత్వం 6 లక్షల గృహాలను నిర్మించింది. అయితే, దేశం మొత్తం మీద నిర్మించిన గృహాలు 20 లక్షలు. గృహనిర్మాణంతో పాటు పారిశుధ్యానికి కూడా గరిష్ట ప్రాముఖ్యత యివ్వడం జరిగింది. 2.38 లక్షల మరుగుదొడ్లు నిర్మాణంలో వున్నాయి. ప్రజా సంక్షేమానికి నా ప్రభుత్వం కట్టుబడి వున్నది. ఆ దిశలో గ్రామీణాభివృద్ధి సాంఘిక సంక్షేమం, గిరిజన, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం, అల్పసంఖ్యక వర్గాలు, మహిళల సంక్షేమంలో ఎన్నో విజయాలను సాధించడం జరిగింది. స్త్రీలను బలోపేతం చేయడానికి అన్ని ప్రభుత్వ శాఖల, కార్పొరేషన్ల ఉద్యోగాలలో వారికి 33 1/3 శాతం రిజర్వేషనును నా ప్రభుత్వం అమలుపరుస్తున్నది. ముఖ్యంగా "ద్వాక్రా" వర్గాల గురించి ఇక్కడ ప్రస్తావించవలసి వున్నది. స్త్రీల, అర్ధిక, సాంఘిక అభివృద్ధిని మరింతగా పెంపొందించే విధంగా దాదాపు 72,000 గ్రూపులు సమర్థవంతంగా పనిచేస్తున్నాయి. మహిళల ప్రయోజనం కోసం ప్రభుత్వం ఒక ప్రత్యేక మహిళా బ్యాంకును నెలకొల్పుతుంది.

మహిళా సంక్షేమానికి బాలికల పరిరక్షణకు నా ప్రభుత్వం చేస్తున్న నిరంతర కృషి మీకు తెలిసినదే. బాలికల పరిరక్షణ పథకం క్రింద ఒక లక్ష కంటే ఎక్కువ మంది బాలికలకు వర్తించే విధంగా గత రెండు సంవత్సరాలలోనూ రూ.50 కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఈ పథకం ద్వారా ప్రభుత్వం బాలిక పేరుపై ఆమెకు విద్య వసతి కల్పించే విమిత్తం ఒక దీర్ఘకాలిక డిపాజిటును చేయడం జరుగుతుంది. అంతేకాక, బాలికకు 18 సంవత్సరాల వయస్సు పూర్తయి వివాహ సమయంలో ఆమెకు రూ.20,000లు పూర్తి డిపాజిటు మొత్తాన్ని అందజేయడం జరుగుతుంది.

మహిళా కమీషను చిల్లకు రాష్ట్రపతి ఆమోదం లభించిందని తెలియజేయడానికి వేవెంతో సంతోషిస్తున్నాను.

గత 2 సంవత్సరాలలోనూ నా ప్రభుత్వం పట్టణ, మౌలిక సదుపాయాల అభివృద్ధి పథకాలకు అధిక ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. వివిధ పట్టణాలలోనూ రూ.441.01 కోట్ల వ్యయంతో నీటి సరఫరా పథకాలను చేపట్టడం జరిగింది. అవి 1999, జూలై నాటికి పూర్తి కాగలవు. నాగార్జున సాగర్ నుండి హైదరాబాద్ కు కృష్ణా జలాలు పొందే ఒక ప్రాజెక్టును నా ప్రభుత్వం చేపడుతుంది.

గ్రామీణ నీటి సరఫరా పథకం క్రిందకు రాని 380 వైవాసిక ప్రాంతాలకు, పాక్షికంగా వర్తింపు పొందుతున్న 30,600 వైవాసిక ప్రాంతాలకు 9వ ప్రణాళికా కాలంలో నీటిని సరఫరా చేసే నిమిత్తం రూ.1800 కోట్లు వ్యయంకాగల ప్రణాళికలను ప్రభుత్వం రూపొందించింది. ఈ సంవత్సరం మార్చినాటికి 2,900 వైవాసిక ప్రాంతాలకు గ్రామీణ నీటి సరఫరా కల్పించడమవుతుంది.

అభివృద్ధి కృషిలో మానవశక్తిని ఒక కీలకమైన సాధనంగా గుర్తించకుండా ఉపేక్షించడమే ఇంతవరకు అమలుపరచిన పంచవర్ష ప్రణాళికలు విఫలం కావడానికి ప్రబల కారణమని నా ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఈ కారణంగానే ఆపేక్షిత ఫలితాలు చేకూరలేదు. జాతి సాంఘిక, ఆర్థిక అభివృద్ధిలో మానవ వనరుల అభివృద్ధి ఒక ప్రత్యేక పాత్ర వహిస్తుందని ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తున్నది. మానవ వనరుల అభివృద్ధిలో 5 బలమైన అంశాలు నిబిడీకృతమై వున్నాయి. అవి, (1) విద్య, (2) ఆరోగ్యం, పౌష్టికాహారం (3) పర్యావరణ (4) ఉపాధికల్పన (5) రాజకీయ, ఆర్థిక స్వేచ్ఛ. ఈ అయిదు అంశాలు ఒక దానికొకటి సంబంధించినవై, పరస్పరాధారమై నట్టివి. అయితే వీటన్నిటిలోనూ విద్య కీలకమైనది. మానవ వనరుల అభివృద్ధికి విద్య అన్ని విధాలుగాను, అన్ని స్థాయిలలోను ప్రధానమైన అంశం. బాలల చిరుప్రాయంలో వారు ఎదుగుతున్నపుడు అభ్యసించే ప్రాథమిక విద్య, వారి భౌతిక, భావోద్రేక వికాసంపై అత్యంత ప్రభావాన్ని కలిగి వుంటుంది.

మధ్యలో చదువు మానివేసే వారి శాతాన్ని తగ్గించేందుకు ఉపాధ్యాయుల ద్వారా కుటుంబాన్ని దత్తత తీసుకొనే పథకాన్ని అమలుపరచడమవుతున్నది. ఎలిమెంటరీ విద్యను అభివృద్ధి పరచడానికి రూ.40 కోట్ల వ్యయంతో జిల్లా

ప్రాథమిక విద్యా కార్యక్రమాలను అమలుపరచడమవుతున్నది. ఈ కార్యక్రమాలు ప్రతిజిల్లాలోనూ, 5 సంవత్సరాల పాటు అమలు జరుగుతాయి. గ్రామీణ విద్యా సంఘాల ద్వారా ప్రజల భాగస్వామ్యాన్ని పొందడం గ్రామ స్థాయిలో చదువు మధ్యలో మానివేసే వారి శాతాన్ని తగ్గించడానికై పేరెంట్ - టీచర్ అసోసియేషన్లకు, కార్పన్ ఫండ్, బాలికల విద్యాభివృద్ధి కొరకు ఆర్థిక సహాయంతో గ్రామ స్థాయిలో మదర్స్ అసోసియేషన్లను ఏర్పాటు చేయడం, పాఠశాలల్లో మంచినీరు, పారిశుధ్య సౌకర్యాలను కల్పించడం, పాఠ్యపుస్తకాలను ఉచితంగా సరఫరా చేయడం, సార్వత్రిక పాఠశాల విద్యా కేంద్రాలను, ఉర్దూ విద్యా కేంద్రాలను నిర్వహించడం, నియత, అనియత, సార్వత్రిక పాఠశాల విద్యా విధానాల ద్వారా పిల్లలకు విద్యను బోధించడం, తరగతి గదులను నిర్మించడం, బోధన, అభ్యసన, క్రీడా సామగ్రిని సరఫరా చేయడం, పర్యావరణ పాఠశాల విద్యా కార్యక్రమాలు మున్నగునవి చేరి వున్నాయి. అంతేకాక, ఎలిమెంటరీ విద్యను సార్వత్రికం చేసేందుకు ప్రభుత్వం అనేక పథకాలను అమలుపరుస్తున్నది. ప్రాథమిక విద్యకు 2 లక్షల ఉపాధ్యాయ పదవులు మంజూరు అయ్యాయి. అయితే అనేక సంవత్సరాలుగా రిక్రూటుమెంటు లేని కారణంగా 66,000 పదవులు ఖాళీగా వున్నాయి. గత సంవత్సరం ప్రభుత్వం 37,000 మంది ఉపాధ్యాయులను నియమించింది. ఈ సంవత్సరం 39,000 ఉపాధ్యాయుల నియామకాలు జరుగనున్నాయి. ఇందులో కొత్తగా మంజూరైన 10,000 పదవులు చేరి వున్నాయి. ఈ నియామకాలు జరిగితే, ప్రాథమిక విద్యా ప్రమాణాలు స్థిరంగా మెరుగు కాగలవు.

ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహిస్తున్న మరొక రెండు ముఖ్యాంశాలు ప్రాథమిక ఆరోగ్యం, ప్రాథమిక విద్య. ఈ విధానపు ముఖ్యోద్దేశం ప్రత్యేకించి బాలలు, సాధారణ ప్రజలు శ్రేష్ఠమైన ప్రయోజనం పొందేటట్లు, వారికి సౌకర్యాలు అందే విధంగా ప్రభుత్వం కల్పిస్తున్న ఈ సౌకర్యాలు అన్ని ప్రాంతాలకు సక్రమరీతిలో విస్తరింపజేయడం. ఇందుకోసం, ప్రభుత్వం అవసరమైన ప్రతి చోట సాంకేతి, వృత్తి పరమైన కళాశాలలను ఏర్పాటు చేయవలసి వున్నది. అందుచేత, ఈ లక్ష్యసాధనకు ప్రతి ఆసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలోనూ ఒక

పారిశ్రామిక శిక్షణా సంస్థను నెలకొల్పేందుకు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకున్నది. ప్రతి రెవిన్యూ డివిజనులోనూ ఒక ఇంజనీరింగు కళాశాల, ఒక పాలిటెక్నిక్, అదే విధంగా ప్రతి జిల్లా ప్రధాన కార్యస్థానంలోనూ ఒక వైద్య కళాశాలను నెలకొల్పేందుకు ప్రభుత్వం ప్రణాళిక రూపకల్పన చేస్తున్నది.

విప్లవకప్పుడు వెలువడుతున్న వినూత్న టెక్నాలజీలపై ఆధారపడి నెలకొల్పబడుతున్న కొత్త పరిశ్రమల అవసరాలను తీర్చేందుకుగాను పాంకేతిక సంస్థలలో పాఠ్య ప్రణాళికను పునరభ్యసించవలసిన అవశ్యకత వున్నదని ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తున్నది. తమ తమ అవసరాలను గుర్తించడానికి, అందుకు అనుగుణంగా సీలబస్ ను సవరించడానికి పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థలు, పాలిటెక్నిక్ లు అదే విధంగా ఇంజనీరింగు కళాశాలలు పారిశ్రామిక వేత్తలతో సంప్రదింపులు జరపాలి. ఇందువల్ల, ఈ విద్యా సంస్థలలో తమ విద్యను పూర్తి చేసిన విద్యార్థులు వెను వెంటనే ఉపాధిని పొందగలిగే వీలున్నది. ఇందుకు అనుబంధంగా విద్యా సంస్థలు ముఖ్యంగా విశ్వ విద్యాలయాలు కన్ఫర్ టెన్సిని చేపట్టాలి. తద్వారా, అవి ఆర్థిక స్వయంభరణ శక్తిని పొందడమేకాక, ఈ సంస్థలలోని ఫ్యాక్టరీని సంబంధిత రంగాల సమన్వయ పరిష్కారానికి సన్నద్ధులుగా చేయడానికి వీలుకలుగుతుంది.

ప్రాథమిక స్థాయి, తృతీయ శ్రేణి స్థాయిల ఆరోగ్య పరిరక్షణ మధ్య అనుసంధానాన్ని కల్పించేందుకు రూ.608 కోట్ల వ్యయంతో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫస్ట్ రిఫరల్ హెల్త్ సిస్టమ్ ప్రాజెక్టు అమలు జరుగుతున్నది. ఈ ప్రాజెక్టు వచ్చే డిసెంబరు నాటికి పూర్తి కాగలదు. ఈ ప్రాజెక్టు వల్ల, ప్రజల ఆరోగ్య పరిరక్షణలో ప్రస్ఫుటమైన మార్పు చోటు చేసుకున్నది. ఆరోగ్య పరిరక్షణ కార్యక్రమ అమలుకు అవరోధం ఏర్పడకుండా ప్రభుత్వం 6,000 డాక్టర్లను రిక్రూటు చేసింది.

రాష్ట్రంలో 10 వైద్య కళాశాలలు, 2 సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులు, 30 బోధనా ఆసుపత్రులు, 300 జిల్లా, ఉప జిల్లా ఆసుపత్రులు, 1335 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు, రమారమి 11,000 ఉప కేంద్రాలు వున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రజలకు ఆరోగ్య పరిరక్షణ సౌకర్యాలను కల్పించేందుకు, ఇవి రాష్ట్రానికి

గల భారీ మౌలిక సదుపాయాలు. ఈ మౌలిక సదుపాయాలను మరింతగా అభివృద్ధి పరచడానికి ప్రభుత్వం తగు విధులను సమకూరుస్తున్నది.

రాష్ట్ర పురోభివృద్ధికి మూలమైనది జననాల రేటును తగ్గించడం అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించింది. జనాభా విపరీతంగా పెరిగిపోవడం వలన ప్రజల ఆరోగ్యానికి సామాజిక - ఆర్థిక అభివృద్ధికి పరిసరాల పరిరక్షణకు తీవ్రమైన అనరోధం ఏర్పడుతుంది. జననాల రేటు తగ్గించుకు మెరుగైన ఆరోగ్యం, మహిళలు, శిశువులు, బాలల పౌష్టికాహారం అనే అంశాలకు అవినాభావ సంబంధంవున్నట్లు పెక్కురీతులలో సాక్ష్యాధారాలు వెల్లడిస్తున్నాయి. జనాభా పరిమాణంలోనూ వ్యవస్థా స్వరూపంలోనూ ఆశించిన మార్పును తీసుకొని రావటానికి మహిళాభివృద్ధి, శిశు సంరక్షణ, బాలల అభివృద్ధిని సాధించడం అత్యవసరం. జననాల రేటును తగ్గించటంలో రాష్ట్రం అసాధారణమైన ప్రగతిని సాధించింది. వెయ్యిమంది జనాభాకు 20.3 జననాల స్థూలరేటు ప్రస్తుతం రికార్డు అయింది. దేశం మొత్తం మీద 3వ అతి తక్కువ జననాల రేటు అంటే కేరళ (16), తమిళనాడు (19) రాష్ట్రాల జననాల రేటుకు తరువాత. రాష్ట్ర జనాభా విధానంలో రూపొందించిన ప్రతిపాదనలను అమలు చేయడంతో క్రీ.శ.2000 నాటికి ఒక వెయ్యి జనాభాకు 19 స్థూల జననాల రేటును చేరేందుకు రాష్ట్రం కృషి చేస్తున్నది.

కేంద్రప్రభుత్వం ఒక సంతానోత్పత్తి, శిశు ఆరోగ్య ప్రాజెక్టును ఆమోదించింది. ఇది ఈ సంవత్సరం నుండి ప్రారంభమై అయిదు సంవత్సరాల కాలంపాటు రాష్ట్రంలో అమలు జరుగుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టు, సమగ్రంగా సంతానోత్పత్తిని క్రమబద్ధీకరించడానికి ఉద్దేశిస్తున్నది. అంటే, సంతానోత్పత్తికి సంబంధించిన స్క్రీనింగు, డయాగ్నోసిస్, సంతానోత్పత్తి మార్గాలలోని అంటు వ్యాధులు, ఇతర రోగాలు, సర్వికల్, బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్లు, అవసరం లేని సంతానోత్పత్తి నియంత్రణ వంధ్యత్వం వంటి వ్యాధులకు చికిత్స అందించడం వంటి ఆరోగ్య సేవలు ఇందులో చేరి ఉన్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టులో 2 భాగాలు ఉన్నాయి. మొదటి భాగాన్ని దశల వారీగా రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలలో అమలు చేయడమవుతుంది. రెండవ భాగాన్ని సబ్-ప్రాజెక్టులుగా

మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోను, హైదరాబాదు నగరం చుట్టుప్రక్కల గల ఏడు మునిసిపాలిటీలలో చేపట్టడమవుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టుకు అయిదు సంవత్సరాల కాలానికి రూ.219.81 కోట్ల మొత్తాన్ని కేటాయించడమైనది.

నా ప్రభుత్వం ఒక రాష్ట్ర, జనాభా విధానాన్ని ప్రకటించింది. ఈ విధానంలో మెరుగైన ఆరోగ్యం, మహిళ, శిశు అభివృద్ధి కొరకు పెక్కు ప్రతిపాదనలను సూచించడం జరిగింది. ఈ ప్రతిపాదనలు కుటుంబ సంక్షేమ సేవల నాణ్యతను మెరుగుపరుస్తాయి. కట్టుదిట్టమైన విస్తరణ కార్యక్రమాలు, ప్రత్యేక శిబిరాలు, ప్రచారాల ద్వారా ఆయా సేవలను విస్తరించడమవుతుంది. ఎంపికైన ప్రతినిధులు సమర్థవంతమైన ఐ.ఇ.సి. ప్రచారాలు, ప్రజాస్వామ్య సామాజిక ప్రోత్సాహాల ద్వారా ప్రజలు అత్యధిక స్థాయిలో భాగస్వామ్యం వహించేటట్లు కూడా చూడడానికి వీలుకలుగుతుంది.

షెడ్యూలు కులాలు, షెడ్యూలు తెగలు, వెనుకబడిన తరగతుల సర్వతో ముఖాభివృద్ధికి నా ప్రభుత్వం సాంఘిక సంక్షేమ విధానాలు, కార్యక్రమాలను రూపొందించింది. ఈ విధానాలు, కార్యక్రమాలలో మానవ వనరుల అభివృద్ధి అనేది ప్రధానమైన అంశం. మొత్తం బడ్జెటులో సమారు 70 శాతాన్ని బలహీనవర్గాల విద్యాభివృద్ధికి ఖర్చు చేయడమవుతున్నది. ఉన్నత విద్యారంగంలో బాలికల నిమిత్తం ప్రత్యేక హాస్టళ్ళను ఆరంభించడమయింది. బాల కార్మికులను ఆయా వృత్తుల నుండి మళ్ళించి వారిని పాఠశాలలలో చేర్పించడానికి, మధ్యలో విద్యను మానివేసిన వారికి తిరిగి బోధించడానికి “బ్యాక్ టు స్కూల్ ప్రోగ్రాం” (పాఠశాల కార్యక్రమానికి తిరిగి రావడం) అనే కొత్త పథకాన్ని అమలు చేయడం జరుగుతున్నది. 9 వ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతానికి షెడ్యూలు కులాల పిల్లల అక్షరాస్యత రేటును కనీసం 75 శాతానికి పెంచడానికి షెడ్యూలు కులాల పిల్లలకు నిర్బంధ విద్య నిమిత్తం ఒక కొత్త పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టేందుకు నా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది. 1997 సంవత్సరంలో బలహీన వర్గాలకు చెందిన 26 మంది అభ్యర్థులు హైదరాబాదులోని ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టడి సర్కిల్ నుండి ఐ.ఎ.ఎస్., తదితర సర్వీసులకు ఎంపికయ్యారు. దేశంలో ప్రభుత్వ నిధులతో సదుస్తున్న ఇతర

స్తడి సర్కిళ్ల కంటే ఈ సర్కిల్ ఉన్నతమైన విజయాన్ని సాధించిందని గౌరవ శాసనసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. గిరిజన్న వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు హాస్టళ్లు, ఆశ్రమ పాఠశాలలు, వైవాసిక పాఠశాలలు ఉన్నాయి. బలహీన వర్గాలకు చెందిన చిన్న, సన్నకారు రైతులకు సహాయాన్నందించేందుకు గానూ ప్రభుత్వం రూ.50 కోట్ల వ్యయంతో ఒక పొరుదల బోరుబావుల పథకాన్ని అమలుపరుస్తున్నది.

రెవిన్యూ శాఖ పర్యవేక్షణ క్రింద వున్న అంశాలకు సంబంధించి, ప్రజలకు సత్వర సహాయాన్నందించేందుకు గత డిసెంబరులో రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలలోనూ రెవిన్యూ సదస్సులు నిర్వహించడం జరిగింది. ఇబ్బందుల్ను పరిష్కరించడమే కాక, కులం, జన్మస్థలం, పుట్టిన తేదీకి సంబంధించిన సమగ్ర ధ్రువీకరణ పత్రాలను కూడా ఈ సదస్సులో జారీ చేయడం జరిగింది. రాష్ట్రంలోని అర్హతగల భూమి లేని నిరుపేదలకు ఇళ్ల స్థలాలను పంపిణీ చేయడం, ప్రభుత్వం భూములను అప్పగించడం అనే విషయాలకు ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యత నిస్తున్నది. గత సంవత్సరం వ్యవసాయావసరాల నిమిత్తం 18,000 కుపైగా లబ్ధిదారులకు 30,000 ఎకరాల భూమిని పంపిణీ చేయడం జరిగింది. అలాగే, 60,000 మందికి పైగా లబ్ధిదారులకు 1,600 ఎకరాల భూమిని ఇళ్ల స్థలాలుగా పంపిణీ చేయడం జరిగింది.

సాధారణంగా మైనారిటీల మరీ ముఖ్యంగా వారి మహిళల విద్య, సామాజిక, ఆర్థికస్థితిగతులలో బృహత్తర అభివృద్ధి సాధించడానికి నా ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉన్నది. ఇందు నిమిత్తం నా ప్రభుత్వం ఒక సమగ్ర విధానాన్ని ప్రకటించింది. ఈ విధానం అమలులో భాగంగా 1000 ఉర్దూ ఉపాధ్యాయులను వియమించడం జరిగింది. 8 జిల్లాలలో ఉర్దూ భాషను రెండవ అధికార భాషగా ప్రకటించడమయింది. ఈ జిల్లాలలో జిల్లా మైనారిటీల పంక్షేమ కార్యాలయాలను నెలకొల్పడమయింది. ప్రభుత్వం ఒక వక్స్ ట్రైబ్యునలును నెలకొల్పినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ మైనారిటీల కమిషనుకు శాసనపరమైన హోదాను కల్పించడానికి ఒక బిల్లు మీ సమక్షంలో ఉన్నది. మైనారిటీల కోసం నా ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం 4 వైవాసిక పాఠశాలలను

3 ఐ.టి.ఐలు, 3 గ్రామీణ పాలిటెక్నిక్‌లను ఏర్పాటు చేసింది. మైనారిటీలలోని బౌత్సాహిక పారిశ్రామిక వేత్తను ప్రోత్సహించడానికి, మైనారిటీ మహిళలకు వృత్తి విద్యా నైపుణ్యాలను సమకూర్చడానికి, ఉర్దూ మీడియం పాఠశాలలలో విద్యా ప్రమాణాలను మెరుగుపరచడానికి రూపొందించిన పథకాలు కొనసాగుతున్నాయి. వక్స్ ఆస్తులను మరమ్మత్తులు చేయడానికి, నిర్వహణకు పరిరక్షించడానికి ప్రత్యేక చర్యలు చేపట్టడమయింది. దశల వారిగా చేపట్టే జిల్లా కార్యక్రమం ద్వారా ప్రధాన కార్యస్థానాలలోను, మండల కేంద్రాలలోను ఉర్దూ భవన్ - అనే సామాజిక కేంద్రాలు (షాదిఖానాలు) నిర్మించడం జరుగుతుంది. ఉర్దూ విద్య, సంస్కృతి అభివృద్ధి కోసం హైదరాబాదులో నెలకొల్పిన మౌలానా ఆజాద్ జాతీయ ఉర్దూ విశ్వ విద్యాలయానికి అవసరమైన భూమిని ప్రభుత్వం కేటాయించింది.

రాబోయే శతాబ్దాలు సమాచార వ్యవస్థకు స్వర్ణయుగమనే చెప్పాలి. మానవ చరిత్రలో శీఘ్రగతిని సాగుతున్న ఒక సుస్పష్టమైన పరిణామ పరిధిలో మనం పరిభ్రమిస్తున్నాం. ఇప్పటివ్విధే గోచరిస్తున్న వైజ్ఞానిక సమాజానికి మన రాష్ట్రాన్ని సన్నద్ధం చేసే బాధ్యత భుజిస్తున్నారలపై వున్నదని ప్రభుత్వానికి తెలుసు. మాతన ఆర్థిక విధానాల సమిష్టి స్వరూపానికి తగు నిర్వచనం ఏర్పడింది. విస్తృత పరిధిలో సామర్థ్యాన్ని మెరుగుపరచుకునేందుకు ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ కీలకమైనదేకాక, మన జీవన విధానాన్ని, పనితీరును సమూలంగా మార్చగలిగే శక్తి కూడా దానికి ఉన్నది. పరిపాలనా వాణ్యతను మెరుగుపరచడంలో ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీకి గల సామర్థ్యాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించింది.

రాష్ట్రంలో ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీని అభివృద్ధి చేయడానికి వా ప్రభుత్వం తీవ్రమైన కృషి చేస్తున్నది. ఫైబర్ ఆప్టిక్ కనెక్టివిటీ ఉపయోగించడం ద్వారా రాష్ట్ర వ్యాప్త నెట్ వర్క్ ప్రక్రియ జరుగుతున్నది. వ్యాఘ్యయాడెడ్ నెట్ వర్క్ సేవలే కాకుండా డేటా, వీడియో, వాయస్ కమ్యూనికేషన్లకు ఇది బలమైన ఆధారంగా వుంటుంది. సచివాలయ క్యాంపస్ నెట్ వర్క్, జిల్లాలు, సచివాలయం మధ్య వీడియో కాన్ఫరెన్సింగు ప్రవేశపెట్టే పని

జరుగుతున్నది. ఇందువల్ల, ప్రభుత్వంలో ఒక క్రొత్త తరహా కన్యూనికేషను విధానం ఏర్పడగలదు. వీటితో పాటుగా వివిధ శాఖలలోనూ ప్రభుత్వం ఒక వెబ్ ఎనేబుల్లు డిస్ట్రిబ్యూటెడు డేటా బేస్ నెలకొల్పుతున్నది. ఇంటర్నెట్ ద్వారాను, ఎలక్ట్రానిక్ సాధనాల ద్వారానూ, ఈ డేటా బేస్ ప్రజలకు లభ్యంగా వుండగలదు.

ఇన్ ఫర్మేషను టెక్నాలజీ ప్రయోజనాలు సాధారణ ప్రజలకు అందుబాటులో వుంచగలిగే పెక్కు పైలెటు ప్రాజెక్టులు, పటిష్టమైన వర్తమాన ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ఉదాహరణకు ప్రతి కుటుంబం పైన ఒక కంప్యూటరైజ్డ్ డేటా ఉపయోగిస్తే వారికి ఎట్టి జాప్యం, ఉద్దేశపూర్వకంగా చేసే కాలయాపన లేకుండా నివాసం, జన్మ స్థలం, కులం, ఆదాయానికి సంబంధించిన స్ట్రీఫి కెట్లను జారీ చేయడానికి సాధ్యమవుతుంది. అంతేకాక, విస్తృత పరిధిలో శాఖలు, ఏజెన్సీల నుండి సమాచారాన్ని సమగ్రంగా రాబట్టడం ద్వారా ప్రజలకు సత్వర సేవలను అందించగలిగే ఒక ప్రాముఖ్యమైన ప్రాజెక్టును హైదరాబాదులో చేపట్టడం జరుగుతున్నది.

ఇట్టి ఇతర విషయాలతో పాటు, ఆరోగ్య సేవలు, విద్యా ప్రమాణాలను మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వం ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ మీద ఎక్కువ శ్రద్ధ వహిస్తున్నది. గత సంవత్సరం ఉద్దేశించిన ఇండియన్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ ఇప్పుడు రూపుదిద్దుకున్నది. ఈ సంవత్సరం జనవరి 28వ తేదీన ఐ.బి.యం. స్కూల్ ఫర్ ఎంటర్ప్రైజ్ వైడ్ కంప్యూటింగ్ అనే మొదటి పాఠశాలను నేను ప్రారంభించాను. ఈ సంస్థలో అధ్యయనాలను నెలకొల్పడానికి ప్రత్యేక తరహా ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో ప్రావీణ్యతగల ప్రపంచ నాయకులతో ఒప్పందాలపై సంతకం చేయడం జరిగింది.

గత సంవత్సరం ప్రారంభించిన హైటెక్ పిటీ త్వరితగతిన నిర్వహణ కొనసాగిస్తున్నది. ప్రాజెక్టు యొక్క మొదటి దశ నిర్ణీత సమయానికంటే ముందుగానే పూర్తి కావచ్చు. ఇన్ ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో మన రాష్ట్రం సాధిస్తున్న శీఘ్రప్రగతి దేశంలోనే రాష్ట్రాన్ని అగ్రస్థానంలో వుంచింది.

ప్రజల ప్రయోజనం నిమిత్తం ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ టెక్నాలజీని సమర్థవంతంగా వినియోగించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను ఒక ఆదర్శ ప్రతిరూపంగా మలచడంలో కృతకృత్యులం కాగలమని ఆశిద్దాం.

అన్ని స్థాయిలలోనూ పారదర్శకతకు సంపూర్ణ జవాబుదారీతనానికి నా ప్రభుత్వం కట్టుబడి వుంది. మొత్తం పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని సంస్కరించే ప్రయత్నం ఊపు అందుకుంటున్నది. పారదర్శకతోపాటు సామాజిక అడిటు అనే ఒక వినూత్న విధానాన్ని జోడించడం జరిగింది. ఇది మన రాష్ట్రంలో ఒక నూతన శకానికి నాంది. కోల్పోయిన విలువలను పునరుద్ధరించుకోవడానికి, సమానత, సుస్థిరత అనే సూత్రాల ఆధారంగా సమ సమాజా నిర్మాణానికి ఇది తగు సమయమని నా ప్రభుత్వ ప్రగాఢ విశ్వాసం. ప్రతి ప్రభుత్వ శాఖకు పౌరుల చార్టర్లను తయారు చేసే ప్రక్రియను ప్రభుత్వం చేపట్టింది.

అవినీతిని ఎదుర్కొనడంతోపాటు ప్రజలకు మేలైన సేవలను అందించే దృష్ట్యా, ప్రభుత్వ సిబ్బందిని పునర్వ్యవస్థీకరించి, పునరభ్యసించే చర్యను ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. ప్రభుత్వ వ్యవస్థను మరింత హేతుబద్ధం చేసి, క్రియాశీలక యంత్రాంగంగా రూపొందించేందుకుగానూ, చేపట్టవలసిన చర్యలను సూచించేందుకు ఒక క్యాబినెట్ సబ్-కమిటీ ప్రభుత్వ వ్యవస్థీకృత స్వరూపాన్ని అధ్యయనం చేస్తున్నది. ఈ క్యాబినెట్ సబ్-కమిటీకి మూడు అధికార కమిటీలు సహాయపడతాయి. సచివాలయం, కమిషనరేట్ల పునర్వ్యవస్థీకరణ, జిల్లా కలెక్టర్లు, ఇతర రెవిన్యూ అధికారులకు అధికార సంక్రమణ అనే విషయాలను ఈ అధికార కమిటీలు పరిశీలిస్తాయి.

హైదరాబాదులోని రిజిస్ట్రారు కార్యాలయంలోనూ, బంజారాహిల్స్‌లోని సబ్-రిజిస్ట్రారు కార్యాలయంలోనూ ఒక పైలెటు ప్రాజెక్టుగా రిజిస్ట్రేషను శాఖ కంప్యూటరు ఎయిడెడ్ పరిపాలనను సమర్థవంతంగా అమలు చేయడం జరిగింది. ఇందువల్ల, డాక్యుమెంట్లను సత్వరమే రిజిస్టరు చేయడానికి వీలు కలిగింది. ఇది ప్రజలకు గొప్ప వరం. రిజిస్ట్రేషను శాఖ ద్వారా ప్రజలకు మేలైన సేవలనందించడానికి ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును 212

సబ్-రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయాలకు, 28 జిల్లా రిజిస్ట్రారు కార్యాలయాలకు, 6 జోనల్ కార్యాలయాలకు విస్తరింపజేసింది.

ప్రతి పైలు వెనుక ఒక మానవోచిత సంబంధం వున్నదని, పైళ్ల పరిష్కారంలో జరిగే జాప్యం జవాబుదారీతనాన్ని సాధించడానికి ఉపయుక్తంగా వుండదని నా ప్రభుత్వం తెలుసుకున్నది. అందుచేత, ప్రభుత్వం, గత సంవత్సరం సెప్టెంబరు, డిసెంబరు మాసాలలో రెండుసార్లు పైళ్ల పరిష్కార వారోత్సవాలను నిర్వహించింది. ఇందువలన దాదాపు 16 లక్షల పైళ్లను పరిష్కరించడానికి వీలయింది. ఇంకా సమూహంగా 11 లక్షల పైళ్లను పరిష్కరించవలసివుంది ఈ పైళ్ల పరిష్కార ఉద్యమాన్ని ప్రభుత్వం కొనసాగిస్తున్నది. త్వరలో అయిదు లక్షల మించని స్థాయిని సాధించాలని కూడా ఆశిస్తున్నది.

ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల వైపుణ్యాలను మెరుగుపరచేందుకు, వారి వైఖరిలో మార్పు తీసుకొని వచ్చేందుకు ప్రభుత్వం తన ఉద్యోగులందరికీ ఒక భారీ శిక్షణా కార్యక్రమాన్ని చేపట్టదలచింది. ఇందువల్ల, ప్రజలకు శ్రేష్ఠమైన సేవలను అందించగలమని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది.

ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలను కట్టుదిట్టంగా అమలుపరచటానికి, సక్రమంగా విధానాలను పాటించడానికి, పరిపాలన పైర్వ్యాన్ని, సామర్థ్యాన్ని ఉన్నత స్థాయిలో వుంచడం అవసరమని నా ప్రభుత్వం విశ్వసిస్తున్నది. దీనిన మనరించి, ప్రభుత్వం, ఉద్యోగ సంఘాలతో అను విత్వం సమావేశాలను నిర్వహిస్తున్నది. ఇందువల్ల వారితో సంబంధ బాంధావ్యాలు పటిష్టమై, పరస్పర అవగాహన ఏర్పడి, వారి సమస్యలను అర్థం చేసుకోవడానికి, వారికి కూడ ప్రభుత్వ అవసరాలను వివరించడానికి వీలు కలుగుతుంది. అందుచేత వారి అవసరాలను గుర్తించి ప్రభుత్వం ఒక వేతన సవరణ సంఘాన్ని ఏర్పాటుచేసింది. ఈ వేతన సవరణ సంఘం కేవలం ఉద్యోగుల ప్రస్తుత వేతన స్వరూపాన్ని సవరించడమేకాక పీఠానుదార్ల వేతన స్వరూపాన్ని సవరించే విషయం పరిశీలిస్తుంది. ప్రభుత్వపరంగా వచ్చిన ఈ స్పందన, తమ విధులను మరింత మేలైన రీతిలో, అంకిత భావంతో నిర్వహించడానికి

ప్రభుత్వోద్యోగులను ఉత్సాహపరుస్తుందని నా ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది.

ప్రభుత్వ రంగంలో వ్యాపిస్తున్న అవినీతి ప్రజలకు ఒక తీవ్రమైన బెడదగా తయారైంది. ఎందుకంటే అవినీతి, రాష్ట్ర రాజకీయ, పరిపాలక, ఆర్థిక నిర్మాణానికి ఒక సవాలుగా పరిణమించింది. ప్రజలలో ఈ అవినీతిని గురించిన అవగాహన రోజు రోజుకీ పెరుగుతుండగా ఈ తీవ్రతను తగువిధంగా ఎదుర్కొనేందుకు తీసుకొనే చర్యలు తగినంత ప్రమాణంలో లేవు. అవినీతి విధానాలపై ఆసక్తితో వాటిని పాటించే వ్యక్తులకు అట్టి అవకాశాలు కలుగకుండా ఒక క్రమపద్ధతిలో వాటిని తగ్గించుకుంటూ పోవడం ఒక్కటే దీనిని నిరోధించగల మార్గమని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. జన్మభూమి కార్యక్రమం, పోషల్ ఆడిటు, ప్రజా చార్టర్లు, పరిపాలనా సంస్కరణలు, శిక్షణ, ఇన్ ఫర్ మేషన్ టెక్నాలజీ వినియోగం, కంప్యూటర్లు మొదలైనవి ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని పునరభ్యసన చేయగల సాధనాలు. అంతేకాక, అవినీతిని అరికట్టడానికి కావలసిన మార్పును ప్రజలు పట్టుదలతో కోరడానికి, వారిని బలోపేతం చేయడానికి కూడా ఇవి వీలుకల్పిస్తాయి. అవినీతిని ఎదుర్కొనడంలో ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషి విజయవంతమయ్యేందుకు, అవసరమైన చర్యలను చేపట్టడంలోనూ, రాష్ట్రానికి ఉజ్వల భవిష్యత్తును కల్పించడానికి చేస్తున్న కృషికి అవసరమైన మద్దతు, సమాజంలోని అన్ని వర్గాల వారి నుండి నా ప్రభుత్వానికి అందగలదని ఆశిస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యులారా!

ఈ సమావేశంలో, 1998-99 సంవత్సరానికి బడ్జెటుతో సహా మీ సమక్షానికి తీసుకు వచ్చే అత్యవసర వ్యవహార విషయాలను మీరు పరీశీలిస్తారు. మీ సమాలోచనలు సంపూర్ణంగా విజయవంతం కావాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

జై హింద్

9. ప్రకటన:

గవర్నరుగారి ప్రసంగపు ప్రతీతి సభాసమక్షములో
ఉంచుట గురించి.

.. 47

10. గవర్నరుగారి ప్రసంగంపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదన

.. 47

11. ప్రకటనలు:

1. గవర్నరుగారి ప్రసంగంపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనకు
సవరణలను ప్రతిపాదించుట గురించి.

47

2. సభాధ్యక్షుల పేర్ల గురించి.

.. 47

3. సి.పి.ఐ. సభానాయకుని నియామకము గురించి.

.. 48

12. సభా కార్యక్రమం:

గవర్నర్గారి ప్రసంగం సమయంలో జరిగిన సంఘటనలపై
ప్రతిపాదనను అనుమతించుట గురించి.

.. 48

13. ఆబ్జర్వేషామంత్రిగారి స్పెచ్ మెంట్:

1998-99 సంవత్సరానికి మద్యనిషేధ మరియు ఆబ్జర్వే
విధానం గురించి.

.. 53

14. గవర్నరుగారి ప్రసంగంపట్ల కృతజ్ఞతా ప్రతిపాదనపై
చర్చ.

.. 55

15. గవర్నరుగారి ప్రసంగము - (అనుబంధము)

.. 81

"Published under Rule 310 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly and printed at the Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad."